

ПРЕДЛОГ

ОСНОВНИ ЗАКОН О ОДНОСИМА УОБИЧАЈНИХ И ДРУГ

У Основном одредаба

Члан 1.

У овом Уставу изложена су сва права и обавезе грађана Српске Народне Републике. Свако право и обавеза које је овом Уставу противна неће имати снагу и дејство.

П Р И Л О З И

Ова Глава је саставни део Устава и водилацлавој закони.

Члан 2.

Република је једна и неделива и сва њена државна територија је једна и неделива.

Члан 3.

Грђанима свако право и обавеза проистичу из Устава или из закона који се на основу Устава доносе.

Свако право и обавеза које није предвиђена овом Уставом неће имати снагу и дејство.

Члан 4.

У правима и обавезама неће разликовање:

Члан 5.

Државна власт ће бити јединствена и извршаваће се на основу Устава и закона који се на основу Устава доносе.

У Правима и обавезама неће разликовање и неће:

Члан 6.

Република ће бити јединствена и извршаваће се на основу Устава и закона који се на основу Устава доносе.

Partea a doua din acest raport, din care se vede că în anul 1928, numărul
București și al altor orașe din România a crescut în mod
foarte mare în comparație cu anul 1927. Aceasta se datorează
deosebit de mult numărului mare de populație care a venit
să se adăpostească în aceste orașe din cauza sărăciei și a
lipsii de lucru în țară. În anul 1928, numărul populației
din București a crescut cu 15% față de anul 1927. (Date
publicate în presa din țară)

Numărul populației din București în anul 1928 a fost
de 1.000.000 de locuitori, față de 850.000 în anul
1927. Aceasta este o creștere de 15% față de anul
1927. (Date publicate în presa din țară)

În anul 1928, numărul populației din București
a crescut în mod foarte mare față de anul 1927.
Aceasta se datorează deosebit de mult numărului
mare de populație care a venit să se adăpostească
în acest oraș din cauza sărăciei și a lipsii de
lucru în țară. (Date publicate în presa din țară)

Numărul populației din București în anul 1928
a fost de 1.000.000 de locuitori, față de
850.000 în anul 1927. Aceasta este o creștere
de 15% față de anul 1927. (Date publicate
în presa din țară)

Numărul populației din București în anul 1928
a fost de 1.000.000 de locuitori, față de
850.000 în anul 1927. Aceasta este o creștere
de 15% față de anul 1927. (Date publicate
în presa din țară)

1928

București, în luna august a anului 1928

ПРЕДЛОГ

ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ОДНОСИМА РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ

I Основне одредбе

Члан 1

У циљу подизања деце за корисне и свесне грађане Федеративне Народне Републике Југославије као и ради учвршћења породице, родитељи имају права и дужности да се старају о личности, правима и интересима своје малолетне деце.

Ова права и дужности сачињавају родитељско право.

Члан 2

Родитељско право припада оцу и мајци заједно.

Члан 3

Родитељи имају према деци рођеној у браку или ван брака иста права и дужности.

Деца рођена у браку или ван брака имају према родитељима иста права и дужности.

Члан 4

Утврђивање очинства је допуштено.

Члан 5

Држава пружа заштиту малолетној деци увек када интереси деце то захтевају.

II Права и дужности родитеља и деце

Члан 6

Родитељи су дужни издржавати децу и старати се о њиховом животу и здрављу.

Они су дужни да васпитају своју децу у духу оданости отаџбини и да их спреме за корисне чланове друштва.

Родитељи су дужни да се према својим могућностима старају о школовању и стручном образовању своје деце, водећи рачуна о њиховим способностима, склоностима и жељама.

Дете се не може дати на чување, васпитање и стручно образовање лицу које не може бити старалац.

Члан 7

Ако родитељи не живе заједно, они ће се споразумети код кога ће дете живети.

У случају да се родитељи не споразумеју одлуку о томе доноси орган старатељства.

Члан 8

Родитељи заступају своју малолетну децу.

Доставе и изјаве које треба учинити малолетном детету могу се пуноважно учинити једном или другом родитељу, а ако родитељи не живе заједно онда родитељу код којег дете живи.

Члан 9

Родитељи управљају имовином своје малолетне деце.

Приходе имовине свога детета родитељи могу употребити и то првенствено за његово издржавање, васпитање и образовање, као и за неопходне потребе породичне заједнице, уколико сами немају довољно сопствених средстава.

Члан 10

Родитељи могу отуђити или оптеретити имовину свога детета само ради његовог издржавања, васпитања и образовања или ако то захтева који други његов интерес, и то са одобрењем органа старатељства.

Члан 11

Дете које је навршило 14 година може закључити уговор о раду и располагати својом зарадом. При томе оно је дужно доприносити за своје васпитање и образовање као и за издржавање породичне заједнице.

III Вршење родитељског права

Члан 12

Родитељско право родитељи врше споразумно.

У случају њиховог неслагања одлучује орган старатељства.

Кад је један од родитеља спречен да врши родитељско право, врши га други родитељ сам.

Члан 13

У случају развода или неважности брака родитељско право врши родитељ коме је дете поверено на чување и васпитање.

Ако се други родитељ не слаже с неким његовим поступком или мером, он може обавестити орган старатељства који ће одлучити.

Члан 14

Ако је један од родитеља умро или није познат, или је осуђен на губитак родитељских права, или је лишен овог права, или је лишен пословне способности, родитељско право припада другом родитељу.

Члан 15

Рођено име детета одређују родитељи споразумно.

Члан 16

Споразум родитеља о припадању детета одређеној вероисповести нема правног дејства.

Члан 17

Родитељ који злоупотребљава родитељско право или грубо занемарује вршење својих дужности лишава се родитељског права одлуком суда у ванпарничном поступку.

Родитељско право може се родитељу повратити одлуком суда кад престане разлог због којег је лишен тог права.

IV Престанак родитељског права

Члан 18

Родитељско право престаје пунолетством детета (кад дете наврши 18 година), као и кад дете пре навршеног пунолетства ступи у брак.

Ступањем у брак малолетно лице стиче потпуну пословну способност.

V Продужење родитељског права

Члан 19

Суд може на предлог родитеља или органа старатељства донети одлуку у ванпарничном поступку да се родитељско право продужи и после пунолетства детета, ако оно услед телесних или душевних мана није способно да се само стара о својој личности, правима и интересима.

Кад престану разлози због којих је продужено родитељско право, суд ће донети одлуку о престанку родитељског права.

Одлуке донете по претходним ставовима овога члана забележиће се у земљишне књиге, ако лице има непокретности, као и у друге јавне књиге.

VI Надзор органа старатељства

Члан 20

Орган старатељства дужан је предузети потребне мере које захтева интерес подизања детета или заштита његових имовинских и других права и интереса.

Члан 21

Дете може бити одузето од родитеља у случајевима предвиђеним у закону.

Орган старатељства може одузети дете од родитеља и поверити га другоме лицу или установи на чување и васпитање ако су запустили његово подизање.

Овим одузимањем детета не дира се у остала права која припадају родитељима нити у њихове дужности.

Члан 22

Орган старатељства може сам или по предлогу родитеља упутити дете, због његових рђавих склоности, у неку установу или завод за васпитање или поправљање.

Члан 23

Орган старатељства може захтевати у свако доба од родитеља полагање рачуна о њиховом управљању имовином детета.

Он може тражити да суд, ради заштите имовинских интереса детета, дозволи средства обезбеђена на имовини родитеља.

Ради заштите ових интереса он може одлучити да родитељи у погледу управљања дејом имовином имају положај стараоца.

VII Утврђивање очинства

Члан 24

Сматра се да је дете рођено у браку ако је рођено за време трајања брака или у року од три стотине дана по престанку тог брака.

Ако је дете рођено у доцнијем браку своје мајке, али пре истека рока од двеста седамдесет дана по престанку њеног претходног брака, за оца ће се сматрати муж мајке детета из претходног брака, осим ако муж мајке из доцнијег брака са њеним пристанком, призна дете за своје.

Члан 25

Дете рођено ван брака сматра се да је рођено у браку кад његови родитељи међусобно закључе брак.

Ако су родитељи детета рођеног ван брака имали намеру да ступе у брак, па су у томе били спречени смрћу једног од њих, суд ће у ванпарничном поступку на захтев другог родитеља или детета огласити да је дете рођено у браку; ако су родитељи били спречени у тој намери неком брачном сметњом која је настала после зачећа детета, оглашење да је дете рођено у браку моћи ће тражити један од родитеља или дете.

Члан 26

За оца детета рођеног ван брака сматра се лице које га призна за своје или чије је очинство утврђено правоснажном судском одлуком.

Отац може признати дете за своје пред матичарем или у јавној исправи или у тестаменту.

Ово признање вреди и уписаће се у матичну књигу само ако се с овим признањем огласи мајка детета, коју ће матичар о томе обавестити.

Ако се мајка не сагласи са тим признањем или се не изјасни у року од месец дана по пријему обавештења, лице које

је признало дете за своје може поднети тужбу суду ради утврђења да је оно отац детета.

Када мајка није жива или је нестала изјаву да је старалац с одобрењем органа старатељства.

Члан 27

Тужбу ради утврђења очинства детета рођеног ван брака може поднети у његово име мајка док врши родитељско право, односно старалац с одобрењем органа старатељства, а дете пошто постане пунолетно.

Члан 28

Кад се по тужби ради утврђења очинства детета рођеног ван брака појави сумња које је од више лица отац детета, суд ће спровести поступак против свих тих лица и установити које је од њих отац детета.

Члан 29

Отац детета рођеног ван брака дужан је учествовати у трошковима изазваним трудноћом и порођајем, као и у трошковима издржавања мајке за време од три месеца пре порођаја и три месеца после порођаја сразмерно својим могућностима.

VIII Оспоравање очинства

Члан 30

Муж може оспоравати очинство детета које је родила његова жена у браку или пре истека три стотине дана од престанка брака, ако сматра да му није отац.

Тужба се подноси у року од шест месеци од дана сазнања за рођење.

Члан 31

Мајка може оспоравати да је отац њеног детета лице које се по овом закону сматра његовим оцем.

Тужба се подноси у року од шест месеци од рођења детета.

Члан 32

Дете може тужбом оспоравати да му је отац лице које се по овом закону сматра његовим оцем.

Члан 33

Лице које себе сматра оцем детета рођеног ван брака, може оспоравати очинство другом лицу које је то дете признало за своје.

Тужба се подноси у року од године дана по упису оспораваног очинства у матичну књигу.

IX Обавеза издржавања

Члан 34

Родитељи су дужни да издржавају своју децу, а деца су дужна да издржавају своје родитеље.

Обавеза издржавања постоји и између осталих брачних сродника у правој усходној и нисходној линији као и између браће и сестара у погледу издржавања малолетне браће и сестара.

Родитељ који је лишен родитељског права као и родитељ који је осуђен на губитак овог права не ослобађа се дужности издржавања детета.

Члан 35

Лица на којима лежи обавеза издржавања дужна су давати издржавање оним редом којим долазе на наслеђе.

Ако обавеза издржавања пада на више лица заједно, она се дели међу њима према њиховим могућностима.

Члан 36

Очух и маћеха дужни су издржавати своју малолетну пасторчад осим ако ова имају сродника који је дужан да их издржава и зато има могућности.

Пасторчад су дужна издржавати свог очуха и маћеху, ако су их ови дуже издржавали и старали се о њима. Ако очух и маћеха имају рођене деце, ова обавеза пасторчади заједничка је са том децом.

Члан 37

Одрицање од права на издржавање нема правног дејства.

Члан 38

Изузев случаја обавезе родитеља да издржавају своју малолетну децу, обавеза издржавања постоји само уколико је лице које тражи издржавање неспособно за рад и нема довољно средстава за живот.

Члан 39

У споровима око издржавања по овом закону суд може донети решење да до окончања спора тужени плаћа тужиоцу одређене износе који ће се по окончању спора обрачунати.

Члан 40

Лице које је дужно давати издржавање другом лицу, изузев случаја обавезе родитеља да издржава своје малолетно дете, може му по свом избору плаћати одређене износе на име издржавања или га примити на издржавање код себе или му обезбедити издржавање на други начин.

Лице које има право на издржавање може из оправданих разлога тужбом тражити да му се издржавање плаћа у новчаним износима.

Члан 41

Суд првог степена може, по предлогу заинтересованог лица, повисити, снизити или укинути издржавање досуђено правоснажном одлуком, ако су се околности на основу којих је одлука донета доцније измениле.

Члан 42

Онај који је учинио трошкове ради издржавања неког лица, може тужбом тражити накнаду тих трошкова од лица које га је дужно издржавати, уколико су учињени трошкови били нужни.

X Прелазне и завршне одредбе

Члан 43

До доношења и ступања на снагу Закона о грађанском судском поступку, по споровима и предметима из овог закона у којима као странка учествује малолетно лице, надлежност суда одређује се и према пребивалишту тог лица, а ако оно нема пребивалишта онда према његовом боравишту.

Члан 44

Рокови прописани овим законом за подношење тужбе ради оспоравања очинства детета које се сматра као дете рођено у браку, а који су почели тећи или су већ истекли пре ступања на снагу овог закона, почињу тећи даном његовог ступања на снагу.

Члан 45

Прописи овог закона примениће се и на предмете по којима, до његовог ступања на снагу, није донета правоснажна одлука.

Члан 46

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРЕДЛОГА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ОДНОСИМА РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ

I

После доношења Основног закона о браку, Основног закона о старатељству и Закона о усвојењу, једина област из гране породичног права која је остала нерегулисана нашим новим законодавством јесу важна питања односа родитеља и деце и обавезе издржавања између блиских сродника.

Пројекат основног закона о односима родитеља и деце доноси норме које решавају и ова питања, те на тај начин претставља један од завршних аката у изградњи ове значајне гране општег правног система Федеративне Народне Републике Југославије.

Питања нормирања овим пројектом решена су у смислу општих принципа постављених у Уставу ФНРЈ, у складу са начелима и правним установама усвојеним у већ донетим законима, као и у духу напредних правних и социјалних схватања, водећи при томе рачуна о нашој друштвеној стварности и садашњој етапи развика нашег новог друштвеног поретка.

Особености овог пројекта углавном су следеће:

Прво, полазећи од поставке да од правилног подизања, васпитања и образовања деце зависи будућност и снага државе и друштва, одредбе овог пројекта донете су првенствено у интересу деце и усмерене су у циљу да се деца оспособе за корисне чланове заједнице.

Друго, начело равноправности жене са мушкарцем, установљено у чл. 24 Устава ФНРЈ, свугде је примењено у области породичног права коју третира овај пројект. Оба ро-

дитеља, отац и мајка, потпуно су изједначени у свим својим правима и дужностима према деци. Родитељско право припада им заједно и они га врше споразумно. На тај начин уклоњена је неравноправност мајке према оцу, која је постојала у старом праву као последица конзервативног и патријархалног схватања породице, а тиме је уједно дата јача гаранција родитељског старања о интересима деце.

Треће, у духу начела постављеног у чл. 26 ст. 5 Устава ФНРЈ, пројекат је у својим одредбама доследно спровео једнакост у правима и дужностима како родитеља према деци, тако и деце према родитељима, без обзира да ли су деца рођена у браку или ван брака. Тиме је напуштено старо назадно схватање у погледу правне дискриминације деце рођене ван брака и отстрањена намерно потхрањивана предрасуда и њиховој мањој вредности као чланова друштвене заједнице, те је и у овој правној области санкционисана њихова равноправност са брачном децом. Уколико се фактички положај деце рођене ван брака разликује од положаја брачне деце и услед тога изискује регулисање посебних питања, прописи о томе донети су у циљу заштите тих њихових посебних интереса, а не ради диференцирања њиховог правног положаја од правног положаја брачне деце. При томе, пројекат није пренебрегао уставну поставку да су брак и породица, као важне установе друштвеног живота под заштитом државе, те су одредбе пројекта усмерене не на слабљење ових усанова, већ на њихово јачање и учвршћење.

Четврто, водећи рачуна о равноправности жене са мушкарцем, а имајући у виду интересе деце, пројекат допушта утврђивање очинства детета. Ово питање од нарочите је важности за децу рођену ван брака, у случају када несавестан отац, у намери да избегне своје дужности према детету, одриче да му је он отац. Без могућности утврђивања очинства, остварење законом установљених дужности оца према детету, односно права детета према оцу, било би у овом случају осујећено. Према томе, циљ утврђивања очинства јесте у првом реду остварење ових дужности и права, као и утврђење статуса детета. Отуда проистиче да је и ово питање пројекат решио у духу напредних схватања и у интересу деце, за разлику од старог југословенског законодавства, које је или забрањивало утврђивање патернитета или га, постављањем нарочитих доказних правила знатно отежало, не одређујући, с друге стране, никакве заштитне мере у погледу деце рођене ван брака.

Пето, како је држава нарочито заинтересована у припремању и оспособљавању деце за корисне чланове друштвене заједнице, она им пружа заштиту увек када интереси деце то захтевају. У циљу остварења ове заштите, пројекат предвиђа надзор органа старатељства, у неопходно нужним границама, над вршењем родитељског права. Али, ово право родитељима може бити одузето једино одлуком суда и то само у случајевима предвиђеним у пројекту.

II

Одређујући појам родитељског права, пројекат изрично истиче да се оно састоји не само у правима већ и у дужности родитеља да се старају о личности, правима и интересима своје малолетне деце. Према томе, ова овлашћења дата родитељима претстављају уствари њихове дужности, установљене у интересу деце, а не власт родитеља над децом, као што је то било у старом југословенском праву. Доследно овом појму родитељског права, пројекат је одбацио ранији правни термин „родитељска власт“, а са њиме и појам који је он садржавао. Родитељско право обухвата ове дужности родитеља према деци: чување и подизање деце, старање о њиховом животу и здрављу, васпитању, образовање и заступање деце, одређивање рођеног имена деце и управљање њиховом имовином.

Родитељима је признато, с обзиром на особеност њихових односа према деци и природу породичне заједнице, знатно шире овлашћење него стараоцу у управљању и располагању имовином деце, при чему се водило рачуна о томе да интереси деце буду довољно заштићени, тако и о томе да се управљање и располагање имовином одвија без непотребних формалистичких сметњи. Међутим, у циљу припремања малолетника за самосталан живот и потстицања на самосталан рад и привређивање, малолетнику изнад 14 година признато је право располагања својом зарадом и имовином коју стекне том зарадом. Уосталом, ова одредба је у складу са Законом о ученицима у привреди и са Основним законом о старатељству.

Као једини начин престанка родитељског права пре пунолетства детета пројекат предвиђа ступање малолетника у брак. Услед снижења границе пунолетства од 21 на 18 година не указују се разлози због којих би било потребно предвидети проглашење малолетника пунолетним пре навршеног пунолетства.

Исто тако, пројекат одређује да ће се родитељско право продужити и после пунолетства детета, када то изискују његови душевни или телесни недостаци. Овакво решење усвојено је из разлога што би такви малолетници, у случају да немају родитеља, били стављени под старатељство, а када већ имају родитеље сасвим је природно да они наставе старање о њима.

Имајући у виду нидикацију коју даје одредба чл. 26 ст. 5 Устава ФНРЈ, изједначење правног положаја деце рођене ван брака са брачном децом пројекат је спровео у ужој породици, тј. у односу између родитеља и деце. Уколико у пројекту ово питање долази у обзир и у односу на сроднике родитеља деце рођене ван брака, то изједначење није могло бити у свему спроведено из разлога што би оно у крајњој линији значило слабење установа које су под заштитом државе — брака и породице засноване на браку. Али, пројекат је зато предвидео случајеве у којима се и дете рођено ван брака сматра брачним, као и случајеве у којима се дете рођено ван брака може огласити брачним, услед чега је проширен круг брачне деце. Наиме, проширене су законске претпоставке брачности детета, тако да се сматра брачним дете које је рођено за време брака или до три стотине дана по престанку брака. Исто тако, сматра се брачним дете рођено ван брака чији родитељи доцније закључе брак. Најзад, дете рођено ван брака оглашава се брачним, ако су његови родитељи имали намеру да ступе у брак, па су у томе били спречени смрћу једног од њих или брачном сметњом која је настала после зачетка детета. У свим овим случајевима дете рођено ван брака у свему је и формално изједначено са брачним дететом.

У погледу утврђивања, као и оспоравања очинства пројекат полази са ове две поставке: прво, да је потребно у интересу детета обезбедити најшире могућности за установљење његовог очинства и, друго, да право на утврђивање и оспоравање очинства треба признати само лицима која су у томе најнепосредније заинтересована. Доследно овом ставу, поред претпоставки за очинство брачног детета, пројекат даје претпоставку и за очинство детета рођеног ван брака. Његовим оцем сматра се лице које га је признало за своје или чије је очинство утврђено одлуком суда. Пуноважност овог признања условљено је сагласношћу мајке, а ако мајка није жива, сагласношћу стараоца с одобрењем органа старатељства. Ова сагласност предвиђена је како у интересу детета, да се не би

признањем лажног оца прикрио прави отац и тиме избегао своје дужности према детету, тако и ради моралне заштите саме мајке. Али, ако мајка не да своју сагласност, лице које је признало дете за своје може судским путем доказивати да му је оно отац.

Право утврђивања очинства детета рођеног ван брака признато је само мајци односно стараоцу с одобрењем органа старатељства, а детету после навршеног пунолетства. У циљу утврђења очинства таквог детета пројекат обавезује суд да, када се установи да је мајка у време зачећа имала односе са више лица, огласи за оца детета оно лице за које нађе да има највише основа да је отац детета. Овакво решење одговара датој ситуацији и оно најбоље обезбеђује интересе детета.

Исто тако, пројекат допушта оспоравање како брачног, тако и ванбрачног очинства. Право оспоравања очинства брачног детета признато је мужу, жени и детету, а право оспоравања очинства детета рођеног ван брака мајци и детету, као и лицу које сматра да је оно отац детета. На тај начин и овде долази до израза равноправност мужа и жене, постиже се изналажење материјалне истине и тиме даје могућност заштите права и интереса детета.

У циљу подизања деце и збрињавања других блиских сродника пројекат регулише обавезу њиховог издржавања. Ова обавеза постоји између родитеља и деце, између осталих брачних сродника у усходној и нисходној линији, између браће и сестара у погледу издржавања малолетне браће и сестара, као и између пасторчади и очуха односно маћехе у изрично предвиђеним случајевима. Док обавеза издржавања осталих блиских сродника постоји само уколико су они неспособни за рад и немају довољно сопствених средстава, дотле су родитељи дужни да издржавају своју малолетну децу без обзира на имовинске прилике деце. Али, родитељи могу употребити приходе имовине свога детета и за издржавање, васпитање и образовање и остале деце која живе у породичној заједници, као и за неопходне потребе те заједнице, уколико сами немају довољно сопствених средстава.

Све ове одредбе о издржавању одговарају природи родитељске функције и односа родитеља и деце, доводе у склад интересе деце са интересима породичне заједнице и установљавају потребну солидарност између блиских сродника.

Најзад, пројекат предвиђа процесуалну погодност за малолетнике тиме што прописује да ће се месна надлежност

органа старатељства и суда по споровима и предметима из овог пројекта, у којима је малолетник једна од странака, одређивати према његовом пребивалишту односно боравишту.

Приликом израде пројекта овог закона проучена су сва важнија страна законодавства о односима родитеља и деце, као и предлози за реформу породичног права и завршни научни резултати постигнути до данас у области права.

Потреба за доношењем закона о односима родитеља и деце је несумњива и запажена је са више страна. Нови закон ће не само уклонити разлике и несређеност у овим питањима, наслеђене од старе Југославије, него ће учврстити све важне односе од интереса не само за живот наших грађана него и за народну државу у којој омладина претставља један од основних капитала.

Претседник
Комитета за социјално старање
Владе ФНРЈ
Министар без ресора
Кирило Савић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ОДНОСИМА РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 54/47

5-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 31 октобра и 4 новембра ове године, претресао је Предлог основног закона о односима родитеља и деце достављен му од Претседништва Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога и на основу пуне сагласности с учињеним изменама и допу-

нама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

Чл. 7. Други став, брисати тачку и додати речи „узимајући у обзир и жељу детета ако је оно навршило 10 година”.

Чл. 8. Први став мења се и гласи: „Малолетну децу заступају родитељи.”

Члан 9 мења се и гласи:

„Малолетна деца могу имати своју имовину коју добију наслеђем, поклоном или по другом у закону утврђеном основу.

Таквом имовином (до пунолетства) детета управљају у корист детета његови родитељи.”

Члан 10 мења се и гласи:

„Приходе имовине свога детета родитељи могу употребити првенствено за његово издржавање, васпитање и образовање, као и за неопходине потребе породичне заједнице, уколико сами немају довољно сопствених средстава.

Родитељи могу са одобрењем органа старатељства отуђити или оптеретити имовину свога детета само ради његовог издржавања, васпитања и образовања или ако то захтева који други његов интерес.”

Чл. 13. Други став, други ред, иза речи „може” додати „о томе”.

Чл. 15 и 16 бришу се .

Сви наредни чланови померају се за два броја ниже.

Чл. 16. Први став, први и други ред, брише се заграда а иза речи „детета” у првом реду, додаје се „то јест”.

Чл. 17. Трећи став, други ред, испред речи „земљишне” ставити „матичну књигу и” а иза речи „књиге” брисати запету.

Чл. 19. Други став, други ред, иза речи „васпитање” ставити запету, а после речи „су” додати „родитељи”. Трећи став, први ред, место речи „дира се у” ставити „престају” а на крају реченице брисати тачку и додати речи „према детету”.

Чл. 21. Трећи став, први ред, место речи „ових” ставити „имовинских, а место речи „он” ставити „детета суд”.

Чл. 24. На крају четвртог става додати нову реченицу која гласи: „Тужба се може поднети у року од три године по пријему обавештења о несагласности мајке.”

Чл. 25 мења се и гласи: „Тужбу ради утврђења очинства детета рођеног ван брака може поднети у року од пет година по рођењу детета у његово име мајка док врши родитељско

право, односно старалац с одобрењем органа старатељства, а дете у року од пет година по навршеном пунолетству."

Чл. 27. Први ред, после речи „је“ додати „сразмерно својим могућностима“. У четвртом реду, после речи „порођаја“ ставити тачку и брисати остатак члана.

Чл. 44. Први ред, место речи „осмог“ ставити „петнаестог“.

Поред горњих измена и допуна Одбор је учинио и потребне стилске и техничке исправке.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је др Макс Шнудерл.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

ЧЛЕНОВИ:

Михаило Ђуровић, с. р.; Светозар Вукмановић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Ђуро Салај, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Рад. Мијусковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ОДНОСИМА РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 62

4-XI-1949

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 31 октобра и 3 новембра 1947 године претресао је Предлог основног закона о односима родитеља и деце, достављен му

од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор изабрао је Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа на основу измена и допуна усвојених у оба одбора израдио следећи извештај, а који је Законодавни одбор прихватио као свој и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Већа народа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Савезног већа.)

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Јоза Миливојевић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Панко Брашнар, с. р.; Срећко Жумер, с. р., Томо Чиковић, с. р., др Сениша Станковић, с. р., Добривоје Радосављевић, с. р., др Јосип Хричевић, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р.; Драгољуб Илић, с. р.; Тоне Хафнер, с. р., Јосип Рус, с. р., Милош Царевић, с. р.; Рато Дугоњић, с. р., Нинко Петровић, с. р., Милан Поповић, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ЛИЧНИМ ИМЕНИМА

I Опште одредбе

Члан 1

Сваки грађанин Федеративне Народне Републике Југославије има право на лично име.

Лично име се састоји из породичног имена и рођеног имена.

Члан 2

Породично име грађанин по правилу добија према имену породице у којој се родио.

Рођено име грађанину се после рођења слободно одређује.

Члан 3

Грађанин има право и дужност да се служи личним именом које носи.

Грађанин може да мења лично име према прописима закона.

Члан 4

Страни држављанин, који живи на територији Федеративне Народне Републике Југославије, дужан је да се назива и служи именом које је добио по прописима своје земље.

Ако се страна држављанка при закључењу брака са држављанином Федеративне Народне Републике Југославије споразуме са својим брачним другом да носи његово породично име, дужна је да се на територији Федеративне Народне Републике Југославије служи и својим породичним именом које је имала пре ступања у брак, стављајући га испред мужевљевог породичног имена.

II Добијање личног имена

Члан 5

Брачно дете, дете из непостојећег и дете из поништеног брака добија и носи породично име оца.

Дете рођено ван брака добија и носи девојачко породично име мајке. Кад отац призна дете за своје, оно добија и носи име оца ако се у томе родитељи споразумеју.

Дете непознатих родитеља добија и носи породично име и рођено име које му одреди извршни одбор надлежног народног одбора по месту боравишта детета. Ако се оваквом детету пре навршене 18 године живота накнадно утврде родитељи, оно добија и носи породично име према прописима става 1 или 2 овога члана. Ако је дете старије од 14 година потребан је и његов пристанак.

Члан 6

Дете рођено ван брака може добити породично име брачног друга своје мајке ако се мајка о томе споразуме са брачним другом. Ако је дете старије од 14 година потребан је и његов пристанак.

Члан 7

Рођено име детету одређују споразумно родитељи. Ако један од родитеља није у животу, или је непознат, или је спречен да врши родитељска права, рођено име детета одређује други родитељ.

Ако се родитељи не споразумеју о имену детета, или ако ниједан од родитеља није у животу, или су спречени да врше родитељска права, рођено име одређује извршни одбор надлежног народног одбора по месту боравишта детета. При томе ће се узети у обзир жеље родитеља, најближих сродника ако родитељи нису у животу или су спречени да врше родитељска права, или стараоца.

III Промена личног имена

Члан 8

Приликом склапања брака брачни другови се могу споразумети да им заједничко породично име буде породично име мужа, а може сваки и задржати своје породично име.

Ако се супрузи нису споразумели да носе заједничко породично име, сваки брачни друг може своје породично имену додати породично име свога брачног друга.

Члан 9

Брачни друг који је приликом ступања у брак променио породично име, узима после оглашења брака непостојећим, као и после поништаја или развода брака, породично име које је носио пре ступања у брак.

Брачни друг може после развода брака задржати породично име које је узео приликом ступања у брак, ако је брак разведен кривицом другог брачног друга и ако из тога брака има деце. У случају склапања новог брака, такво лице не може задржати породично име брачног друга из разведеног брака.

Удовица може породично име мужа заменити својим девојачким породичним именом.

Члан 10

Накнадним склапањем брака дете рођено ван брака добија породично име оца. Дете старије од 16 година може изјавом задржати дотадашње породично име. Ову изјаву дете може дати у року од 6 месеци од дана склапања брака, односно од када је сазнало за склапање брака, а најкасније у року од године дана. Изјава се даје извршном одбору надлежног народног одбора по месту боравишта детета и прибележава се у матичну књигу рођених.

Члан 11

Дете које је уписано у матичну књигу рођених као брачно, ако се накнадно утврди да је рођено ван брака, губи то породично име и добија девојачко породично име мајке.

Члан 12

Усвојеник (посинак, поћерка) добија породично име усвојиоца (поочима, помајке) ако при закључењу усвојења није предвиђено да ће задржати своје раније породично име, или да ће овоме додати породично име усвојиоца. Ако је усвојеник старији од 14 година потребан је његов пристанак за промену имена.

Члан 13

Промену личног имена могу за себе тражити само пунолетни грађани.

Члан 14

Промену рођеног имена за малолетно дете могу тражити његови родитељи. Ако је дете старије од 14 година потребан је његов пристанак.

Члан 15

Промена породичног имена по захтеву једног брачног друга не протеже се на другог брачног друга.

Промена породичног имена оца, као и промена имена мајке ако дете носи њено породично име, протеже се и на малолетну децу. За децу старију од 14 година потребан је њихов пристанак.

Родитељи не могу тражити за малолетну децу промену породичног имена која се разликује од породичног имена које они сами носе, односно траже.

Члан 16

Промена личног имена ће се одобрити у случају доказане оправданости захтева и ако се та промена не противи одговарајућим друштвеним правилима и обичајима, или општим интересима.

Члан 17

Не може се одобрити промена личног имена лицу:

- а) против кога се води кривични поступак;
- б) које је осуђено за тежа кривична дела;
- в) које не ужива грађанска права.

Члан 18

Захтев за промену личног имена подноси се отсеку унутрашњих послова при извршном одбору надлежног среског, градског, односно рејонског народног одбора. У захтеву ће се навести разлози због којих се тражи промена личног имена, као и следећи подаци:

- а) породично, рођено и очево име, односно име мајке ако је отац непознат;
- б) породично стање и имена брачног друга и деце;
- в) место и датум рођења подносиоца, брачног друга и деце;
- г) однос према војној обавези;
- д) списак места у којима је подносилац до тада живео;
- ђ) ново изабрано име.

Члан 19

Отсек унутрашњих послова дужан је без одлагања објавити на табли за службене објаве да је поднет захтев за промену личног имена, као и ново име које подносилац жели да носи. Објава мора бити истакнута 15 дана.

Сваки грађанин има право поднети приговор на захтев за промену личног имена и навести разлоге због којих сматра да промену не треба одобрити.

Члан 20

Отсек унутрашњих послова дужан је проверити наводе изнете у захтеву за промену личног имена и са мишљењем и поднесеним приговорима доставити га најдаље 2 месеца по пријему на решење министарству унутрашњих послова народне републике.

Члан 21

Решење о промени личног имена доноси министар унутрашњих послова народне републике.

Правоснажно решење о промени личног имена доставља се надлежном матичару ради увођења у матичну књигу и објављује се у „Службеном листу” народне републике о трошку подносиоца. Промена личног имена важи од дана ове објаве.

Матичар је дужан да о промени личног имена, коју је у смислу предњег става увео у матичну књигу, извести војно-територијални орган који односно лице води у војној евиденцији и то у року од 8 дана од увођења промене у матичну књигу.

Члан 22

Против решења министра унутрашњих послова којим се одбија захтев за промену личног имена може се изјавити жалба влади народне републике и то у року од 8 дана од дана доставе решења.

Члан 23

Спорове настале због личног имена решава у првом степену извршни одбор надлежног среског, градског односно рејонског народног одбора.

Против овог решења грађанин има право жалбе министру унутрашњих послова народне републике, поверенику за унутрашње послове главног извршног одбора народне скупштине аутономне покрајине, начелнику одељења унутрашњих послова при извршном одбору обласног одбора аутономне области, односно начелнику одељења унутрашњих послова при вишем извршном одбору.

IV Писање личног имена и других ознака

Члан 24

Поред породичног и рођеног имена може се употребљавати и рођено име оца. Оно се пише између породичног и рођеног имена почетним словом или цело.

Посебним прописима може се одредити и обавезно стављање очевог имена.

Дете рођено ван брака које носи породично име мајке може између рођеног и породичног имена писати рођено име мајке.

На писмима која се упућују државним органима, као и на службеним актима и исправама који морају бити снабдевени потписом овлашћеног лица, мора се ставити пуно лично име.

Ознаке „млађи” и „старији”, као и њихове обичне скраћенице не сматрају се саставним деловима имена и могу се употребљавати у циљу идентификовања лица.

Члан 25

Уз лично име грађанин може употребљавати и ознаку академских назива у обичајеним скраћеницама (др, инж. итд.).

Академски називи стечени на страни могу се писати уз име ако су признати по прописима који важе у Федеративној Народној Републици Југославији.

Члан 26

Аутори књижевних и других уметничких дела, позоришни, филмски и други уметници у вези са својим књижевним и уметничким радом, као и учесници у Народноослободилачкој борби могу употребљавати и друга посебна имена (псеудониме, конспиративна имена, надимке), уколико то није у опречи са другим законским прописима.

V Казнене одредбе

Члан 27

Употреба туђег имена, или употреба сопственог имена противно одредби овог закона казниће се новчаном казном до 3.000 динара, или поправним радом до 2 месеца.

Члан 28

Казне по претходном члану изриче извршни одбор надлежног среског, градског, односно рејонског народног одбора.

VI Прелазне и завршне одредбе

Члан 29

Грађани који досада нису употребљавали поред рођеног имена и породично име, дужни су у року од 3 месеца од дана ступања на снагу овога закона изабрати породично име које желе трајно носити.

Породично име бира за себе и чланове породице који живе у истој кућној заједници старшина кућне заједнице.

Изабрано породично име протеже се на све чланове породице (родитељи и потомци), трајно се наслеђује и убудуће се може мењати само по одредбама овога закона.

Изјава о избору породичног имена даје се пред отсеком унутрашњих послова при извршном одбору надлежног среског, градског, односно рејонског народног одбора, а прихваћено породично име ће се унети у посебну матичну књигу. Ово породично име важи од дана уписа у матичну књигу.

За лица која подлеже војној обавези, а усвојила су породично име које се разликује од породичног имена уписаног у војним исправама којима располажу, дужан је матичар, у року од 8 дана од уписа породичног имена у смислу претходног става, известити војно-територијални орган који таква лица води у евиденцији.

Ближе одредбе о поступку код избора породичног имена по овом члану прописаће министар унутрашњих послова народне републике.

Члан 30

Становници са територија које по међународним споразумима припадну Федеративној Народној Републици Југославији, а који према тим споразумима или опцијом стекну држављанство Федеративне Народне Републике Југославије, могу променити своје лично име и узети друго, које је у складу са њиховом националном припадношћу, односно са породичним именом које су носили њихови преци. За промену личног имена у овом случају довољна је изјава која се даје код отсека унутрашњих послова при извршном одбору

среског, градског, односно рејонског народног одбора на чијем подручју односно лице пребива. Ова изјава може се дати у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона на дотичној територији.

Изјаве дате по овом члану прибележиће се у матичну књигу рођених код надлежног матичара, а ако се матичне књиге налазе у иностранству унеће се у посебну матичну књигу.

Члан 31

Лице које је за време непријатељске окупације променило лично име, дужно је у року од 2 месеца по ступању на снагу овог закона поднети молбу министарству унутрашњих послова народне републике да му одобри ношење тога имена.

Лице које у овоме року не поднесе молбу као и оно којем министар унутрашњих послова народне републике не одобри даље ношење промењеног имена, дужно је убудуће употребљавати име које је носило пре 6 априла 1941 године.

Промене имена већ извршене на основу прописа народне републике, односно локалних органа народних власти остају на снази.

Члан 32

Даном ступања на снагу овог закона престају важити сви прописи који су у супротности са његовим одредбама.

Члан 33

Министар унутрашњих послова Федеративне Народне Републике Југославије прописује упутства за извршење овог закона.

Члан 34

Овај закон ступа на снагу даном објаве у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ЛИЧНИМ ИМЕНИМА

Од великог је значаја за друштвену заједницу и за појединца да се по личном имену може утврдити идентитет грађанина. Лично име у званичним евиденцијама треба да укаже управо на ону личност која је евидентирана, а не неку другу. С друге стране, када су у питању права грађана, лично име

треба да указује на ону личност којој та права припадају. Важност правног регулисања проблема личног имена већ је дошла до изражаја у нашем новом законодавству. У Основном закону о браку постављене су норме, по којима се добија и мења породично име услед мењања брачних односа. И Закон о усвојењу нормира питања промене породичног имена усвојеног детета. Али тим прописима проблем правног нормирања личног имена није у потпуности исцрпен. Остао је знатан број нерегулисаних питања, као на пр.: одређивање личног имена деци рођеној ван брака, нахочету, питање промене личног имена изван промене породично-правних односа и др. Ови се проблеми свакодневно јављају у пракси, па је стога неопходно нужно поставити правни основ и за њихово решавање. Осим тога из разлога правне сигурности и могућности вођења тачних званичних евиденција потребно је прекинути с обичајем потребе само једног имена тамо где он још постоји. Сви ови разлози диктују да се проблеми у погледу личног имена нормирају на једном месту, у ком циљу се и подноси овај законски предлог Народној скупштини на решење.

Овај законски предлог одређује да сваки грађанин Федеративне Народне Републике Југославије има право на лично име; али је сваки грађанин истовремено дужан да се служи само својим, а не неким другим именом. Лично име састоји се из породичног и рођеног имена. Ради бољег разликовања, грађани могу између рођеног и породичног имена стављати и име оца, односно име мајке ако се ради о лицу рођеном ван брака. Уз име грађани могу употребљавати и ознаку академског звања у уобичајеним скраћеницама. Отступање од правила да се грађани морају служити својим именом учињено је у погледу аутора књижевних и других уметничких дела, уметника у вези са њиховим књижевним и уметничким радом, као и учесника у Народноослободилачкој борби. Ипак они могу употребљавати псеудониме односно конспиративна имена само уколико то није у опречи са другим законским прописима (на пример, Законом о штампи).

По правилу грађанин добија породично име према имену породице у којој се родио. У погледу добијања породичног имена брачног детета законски предлог је остао код принципа постављеног у Основном закону о браку. Дете рођено ван брака добија породично име мајке, а ванбрачно дете разведене жене или удовице, која носи породично име по мужу, добија девојачко породично име мајке. Но, ако отац призна

дете за своје и ако се родитељи ванбрачног детета споразумеју, оно може носити породично име свога оца. На истом месту регулисано је и питање одређивања рођеног имена.

У предлогу закона детаљно је прописано и питање промене личног имена. У погледу промене личног имена у вези са променом породично-правних односа (ступање у брак, проглашење брака ништавим, развод брака, усвојење) принципи постављени у Основном закону о браку и у Закону о усвојењу нису мењани. Ради потпуног регулисања ове материје на једном месту, ти су принципи из поменутих закона начелно преузети у овај законски предлог. Детаљно је регулисана и материја промене личног имена по молби грађана. По правилу пунолетни грађанин има право да тражи промену свог личног имена. Она му се неће дозволити у случају ако се промена противи одговарајућим друштвеним правилима и обичајима, а нарочито ако се променом жели прикрити идентитет лица против кога се води кривични поступак, које је осуђивано за теже кривично дело, или које не ужива грађанска права. О промени личног имена по молби грађанина решава министар унутрашњих послова народне републике.

У прелазним одредбама дају се прописи о избору породичног имена оних лица које га према досадашњем обичају нису употребљавала. Одређен је рок од три месеца у коме ови грађани обавезно имају изабрати себи породично име. У погледу избора самог породичног имена грађанима је остављена пуна слобода. Али да би се и кроз породично име испољило јединство породице постављен је принцип да старешина кућне заједнице бира породично име и за све чланове породице који живе у кућној заједници.

У прелазним одредбама расправљен је и проблем имена оних наших грађана који су под притиском туђинске владавине морали променити своје национално име. Познато је да су грађанима, на подручју које је припојено Федеративној Народној Републици Југославији уговором о миру, присилно мењана породична имена, тако да се из њиховог облика добија други а не прави закључак о националној припадности тих грађана. Постоји општа жеља код тих грађана да се изврши исправка ове насилне промене личних имена. У законском предлогу постављена је норма да ови грађани могу по својој жељи променити лично име које ће бити у складу са њиховом националном припадношћу, односно са породичним именом које су носили њихови преци. За овакву промену предвиђен је једноставан поступак: промена имена се

постиге на основу изјаве која се даје код отсека унутрашњих послова при извршном одбору надлежног народног одбора.

Законским предлогом предвиђена је и ревизија извршених промена имена за време непријатељске окупације. Међутим, ова ревизија неће и не може довести до враћања на старо име, осим ако се за време окупације узело име у циљу прикривања идентитета прошлости или из других разлога злоупотребе и преваре. Али промене имена које су извршене за време Народноослободилачког рата према прописима локалних органа народних власти или, после ослобођења, према прописима народних република не дирају се и остају на снази.

Законским предлогом обухваћени су сви проблеми који се у погледу личног имена појављују у правним односима грађана, тако да ће се доношењем овог закона поставити правна база за правилно и једнообразно решавање свих питања личног имена наших грађана.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ
Александар Ранковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ЛИЧНИМ ИМЕНИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 58

3-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 31 октобра и 3 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о личним именима, достављен му од Претседника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор изабрао је Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Законодавног одбора Савезног већа на основу измена и допуна усвојених у оба одбора израдио следећи извештај, а који је Законодавни одбор прихватио као свој и који гласи:

Чл. 2. Други став мења се и гласи: „Рођено име одређује се грађанину слободно после рођења.”

Чл. 3. Став други мења се и гласи: „Лично име може грађанин да мења према прописима закона.”

Чл. 5. У трећем ставу, после речи „надлежног” додати „месног, градског односно рејонског”.

Чл. 6. У другом реду, после речи „ако се” додати реч „мајка”.

Члан 7. У другом ставу, после речи „надлежног” додати „месног, градског, односно рејонског”. У петом реду, испред речи „најближих сродника” ставити речницу „или”.

Чл. 10. У претпоследњем реду, после речи „надлежног” додати речи „месног, градског односно рејонског”.

Чл. 15. У другом ставу, трећи ред, последња реченица мења се и гласи: „За дете старије од 14 година потребан је његов пристанак.”. Трећи став мења се и гласи: „Родитељи не могу тражити за малолетно дете да промени породично име у име које се разликује од породичног имена које родитељи носе, или од новог породичног имена које траже за себе.”.

Чл. 19. У другом ставу, на крају, додати нову реченицу која гласи: „На ово њихово право грађани ће бити упозорени у објави.”.

Чл. 22. У последњем реду запету и речи „и то” брисати.

Чл. 23. У другом ставу, четврти и пети ред, реч „начелнику” брисати, а реч „одељења” заменити са „одељењу”.

Чл. 28 постаје други став члана 27. У првом реду реч „казне” заменити са „казну”, а „члану” заменити са „ставу”.

Чл. 29 постаје члан 28. У петом ставу речи „а усвојила су породично име које се разликује од породичног имена уписаног у војним исправама којима располажу,” брисати.

Поред горњих измена и допуна, Одбор је учинио потребне стилске и техничке исправке.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити у целости.

За известиоца одређен је Срећко Жумер.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Бождар Масларић, с. р.

Чланови:

Панко Брашнар, с. р., Срећко Жумер, с. р., Јоза Миљковић, с. р., Томо Чиковић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Јосип Рус, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Милош Царевећ, с. р., Нинко Петровић, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Добривоје Радосављевић, с. р., Милан Поповић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., др Јосип Хрччевић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ЛИЧНИМ ИМЕНИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 55/47

5-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 31 октобра и 3 новембра ове године, претресао је Предлог закона о личним именима, достављен му од Претседништва Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога и на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа.)

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је Михаило Ђуровић.

Секретар
Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Светозар Вукмановић, с. р., Мара Нацева, с. р., Буро Салај, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Рад. Мијушковић, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Милош Минић, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРДЕНИМА И МЕДАЉАМА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Члан 1

После члана 5 уноси се нови члан који гласи:

„Члан 5а

Поред ордена из чл. 3 и 5 уводи се орден Југословенске заставе.

Орден Југословенске заставе додељује се за истакнуте заслуге у развијању и учвршћењу мирољубиве сарадње и пријатељских односа између Федеративне Народне Републике Југославије и других земаља.

Орден Југословенске заставе има пет редова:

- 1) Орден Југословенске заставе I реда;
- 2) Орден Југословенске заставе II реда;
- 3) Орден Југословенске заставе III реда;
- 4) Орден Југословенске заставе IV реда;
- 5) Орден Југословенске заставе V реда.”

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРДЕНИМА И МЕДАЉАМА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 102

25-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 22 и 25 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о измени и допуни Закона о орденима и медаљама Федеративне Народне Републике Југославије достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако како га је Влада ФНРЈ предложила Народној скупштини ФНРЈ.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известноца Одбор је одредио Михаила Апостолског.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Пајко Брашнар, с. р., Срећко Жумер, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Милош Царевић, с. р., Милан Поповић, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Михаило Апостолски, с. р., Јосип Хрнчевић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ИЗМЕНИ И ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРДЕНИМА И МЕДАЉАМА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 96

25-ХI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 24 и 25 новембра ове године, претресао је Предлог закона о измени и допуни Закона о орденима и медаљама Федеративне Народне Републике Југославије, достављен му од Претседништва Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако како га је Влада ФНРЈ предложила Савезном већу.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца одређен је Матевж Хаце.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Матевж Хаце, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Иваи Гранђа, с. р., Ђуро Салај, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Радован Ми-
јушковић, с. р., Милош Минић, с. р.

P R E D L O G

ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTANOVLJENJU PRAVA NA PENZIJU I O PENZIONISANJU DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

Član 1

U članu 50 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika, posle stava 1 dodaje se nov stav 2 koji glasi:

»Izuzetno od prethodnog stava, službenicima kojima je služba otkazana po Zakonu o državnim službenicima, dok se ne sprovede obavezno socijalno osiguranje državnih službenika, može se u opravdanim slučajevima, a po prethodnom odobrenju Predsednika Vlade FNRJ odrediti penzija, bez obzira na godine života, ukoliko ispunjavaju uslove za penziju, s tim što im penzija teče od prvog idućeg meseca po stupanju na snagu ovog zakona.«

Sadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 2

Posle člana 53 ovog zakona dodaje se nov član 54 koji glasi:

»Službenicima, kojima bi se imala odrediti penzija u međuvremenu od izvršenog prevođenja na nova zvanja i plate u smislu propisa o strukama i prinalležnostima pa do sprovođenja obaveznog socijalnog (pensionog) osiguranja državnih službenika, određiće se privremeno iznos penzije po ovom zakonu i to prema grupi i zvanju koje su imali na dan prevođenja.

Po sprovedenom obaveznom socijalnom osiguranju, takvim službenicima određiće se naknadna penzija prema propisima o pensionom osiguranju, s tim što će im se isplatiti razlika između

dotadašnje i nove penzije, ukoliko bi nova penzija bila veća, računajući od dana donošenja rešenja o privremenom određivanju penzije.«

Član 3

U članu 54 ovog zakona, koji postaje član 55, stav 1 menja se i glasi:

»Ovlašćuje se Vlada FNRJ:

- 1) da može regulisati pitanje zaposlenja pensionera,
- 2) da po potrebi menja iznose penzija, pomoći i dodataka, kao i da donosi druge potrebne izmene i dopune u ovom zakonu.«

Član 4

Sadanji član 55 postaje član 56.

Član 5

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTANOVLJENJU PRAVA NA PENZIJU I O PENZIONISANJU DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

1. Po čl. 50 st. 1 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika propisano je da će se odrediti penzija službenicima kojima služba bude otkazana po Zakonu o državnim službenicima posle stupanja na snagu toga zakona, to jest, posle 19 novembra 1946 godine, dok se ne sprovede obavezno socijalno osiguranje, i to muškarcu ako je navršio 60 godina života, a ženi ako je navršila 55 godina života, pod uslovom da imaju najmanje 10 godina efektivne službe, odnosno da imaju 55 godina života i 35 godina efektivne službe.

Međutim, stvarnost je pokazala da postoje opravdani slučajevi kada treba odrediti penziju i onim službenicima, kojima je služba otkazana, ma da nemaju 60 godina odnosno 55 godina života. Zbog toga je, da bi se propis člana 50 pomenutog zakona adaptirao ovoj stvarnosti, u članu 1 predloga učinjena

je dopuna u tom smislu što se predviđa da se takvim licima može odrediti penzija bez obzira na godine života, ukoliko ispunjavaju uslove za penziju, a penzija će im teći od prvog idućeg meseca po stupanju na snagu ove dopune.

2. U članu 8 Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika predviđeno je da se za izračunavanje mesečnog iznosa ličnih penzija ustanovljava 18 penzijskih osnova u koje se zvanja i grupe raspoređuju. A po ovom istom zakonu ima da se odmerava penzija i onim službenicima koji steknu pravo na penziju, sve dok se ne sprovede obavezno socijalno osiguranje državnih službenika.

Kako nov sistem struka i prinadležnosti ne poznaje više ranije grupe koje su postojale u starom službeničkom sistemu, to se sada pojavljuje potreba da se taj nov sistem privremeno dovede u sklad sa sistemom određivanja penzije po Zakonu o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika, dok se ne izvrši prevođenje državnih službenika na nov sistem penzionog osiguranja.

U članu 2 predloga predviđa se da se službenicima, kojima bi se imala odrediti penzija u međuvremenu od izvršenog prevođenja na nova zvanja i plate pa do sprovođenja obaveznog socijalnog osiguranja, ima odrediti privremeno iznos penzije po Zakonu o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika, i to prema grupi i zvanju koje su imali na dan prevođenja tj. prema staroj grupi i starom zvanju. Po sprovedenom obaveznom socijalnom osiguranju, takvim se licima ima naknadno odrediti penzija prema propisima o penzionom osiguranju, s tim što će im se isplatiti razlika između privremeno određene penzije i nove penzije, ukoliko bi nova bila veća. Ovakvo rešenje ovog pitanja je najpogodnije i najpraktičnije, s obzirom da će uskoro biti sproveden nov sistem penzionog osiguranja, koji treba da važi za sve državne službenike koji su prevedeni na nova zvanja i nove plate, tako da u pogledu penzionog osiguranja neće biti razlike između onih koji bi do sprovođenja penzionog osiguranja bili penzionisani i onih koji bi posle toga bili stavljeni u penziju.

3. U članu 3 predloga učinjena je dopuna samo utoliko što se predviđa ovlašćenje za Vladu FNRJ da može regulisati pitanje zaposlenja današnjih penzionera. Time će se ovo pitanje rešavati mnogo elastičnije prema danim potrebama i zahtevima državnog aparata, naročito na privrednom sektoru.

Ministar rada FNRJ,

• Vicko Krstulović, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O USTANOVLJENJU PRAVA NA PENZIJU I O PENZIONISANJU DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 100

24-XI-1947 g.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 22 i 24 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika, dostavljen mu od Predsedništva Veća naroda, a koji je na osnovu člana 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga, a na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Veća naroda podnosi Veću sledeći izveštaj:

Član 1. Prvi stav, drugi red, iza reči »službenika« dodati »od 19 novembra 1946 godine,«. Drugi stav, peti red, iza reči »penzija« brisati zapeću. Šesti red, mesto reči »što« staviti »da« i mesto reči »teče« staviti »teče«.

Član 2. Prvi stav, prvi red, brišu se reči »ovog zakona«. Drugi stav, treći red, mesto »što« staviti »da«.

Član 3 menja se i glasi: »U članu 54, koji postaje član 55 stav 1 menja se i glasi: »Ovlašćuje se Vlada FNRJ da reguliše pitanje zaposlenja penzionera, kao i da po potrebi menja iznose penzija, pomoći i dodataka.«.

U stavu 2 mesto reči »Ministar finansija FNRJ« staviti reči »Ministar rada FNRJ«.

Član 4. Mesto reči »Sadašnji« staviti »Sadašnji«.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti usvoji.

Za izvestioca određen je Dragoljub Ilić.

Sekretar
Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Joza Milivojević, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Srećko Žumer, s. r., Tomo Čiković, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Josip Rus, s. r., Miloš Carević, s. r., Milan Popović, s. r., Ninko Petrović, s. r., Bogdan Oreščanin, s. r., dr Josip Hrnčević, s. r., Mihailo Apostolski, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE
SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O USTANOVLJENJU PRAVA NA
PENZIJU I O PENZIONISANJU DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 92

25-XI-1947 godine

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 22 i 24 novembra ove godine, pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika, dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća, koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih

odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda.)

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Lajčo Jaramazović.

Sekretar
Dr Maks Šnuderl, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Vladimir Simić, s. r., Mihailo Đurović, s. r., Filip Lakuš, s. r.,
dr Jakov Grgurić, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Matevž Hace, s. r.,
Lampret Jože, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Đuro Salaj, s. r.,
Ivan Granda, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Miloš Mlinić, s. r., Sulejman Filipović, s. r.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О РЕГУЛИСАЊУ ТЕРЕТА УКЊИЖЕНИХ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА КОЈЕ СУ АГРАРНОМ РЕФОРМОМ И КОНФИСКАЦИЈОМ ПРЕШЛЕ У СВОЈИНУ ДРЖАВЕ

Члан 1

Неисплаћени део новчаних дугова укњижених на непокретностима (земљиштима и шумским поседима), које су на основу Закона о аграрној реформи и колонизацији и Основног закона о поступању са експроприсаним и конфискованим шумским поседима у целости одузете од сопственика и прешле у својину државе, преузима држава до висине вредности одузете непокретности.

Ако је само део оптерећене непокретности одузет сопственику, неисплаћени део новчаних дугова укњижених на тој непокретности преузима држава сразмерно вредности одузетог дела непокретности и то до висине његове вредности.

Члан 2

Лицима у чију је корист укњижено право плодуживања на одузетој непокретности држава ће дати једнократну накнаду по прописима овог закона.

Исто тако, држава ће исплатити, по прописима овог закона, у једнократном износу дугове са повратним плаћањима (издржавања, ренте).

Начин утврђивања овог износа, као и накнаде за плодуживање, прописаће Влада ФНРЈ на предлог Министра финансија ФНРЈ.

Члан 3

На дуг односно део дуга, који овим законом преузима држава, отписаће се камата зарачуната после 6 априла 1941 године.

Члан 4

Терети укњижени на одузетој непокретности, изузев права службености, бришу се.

Срески судови извршиће укњижбу овог брисања по службеној дужности.

Члан 5

По дуговима укњиженим на непокретности од које је део одузет и прешао у својину државе, сопственик остаје задужен сразмерно вредности дела те непокретности који му је остао у власништву.

Срески судови извршиће по службеној дужности у земљишним (интабулационим, заставним) књигама укњижбу одговарајућег смањења дуга на делу непокретности који је остао сопственику.

Члан 6

За утврђивање висине укњижених дугова, накнаде за плодоуживање и једнократног износа по дуговима са повратним плаћањима, за процену вредности непокретности оптерећене укњиженим дуговима од које је део одузет и прешао у својину државе, као и за поделу ових дугова на државу и сопственика, надлежан је срески суд.

Процена обухвата како одузети део непокретности тако и део који остаје сопственику.

Подела укњижених дугова врши се на основу процене вредности непокретности.

Против одлуке среског суда има места жалби окружном суду у року од 15 дана по уручењу одлуке.

Члан 7

Захтев по ст. 1 претходног члана могу поднети укњижени поверилац и сопственик, односно плодоуживалац, у року од шест месеци по ступању на снагу овог закона.

Ако се овај захтев не поднесе у наведеном року, обавеза државе по овом закону престаје.

Члан 8

Ако је поверилац државно кредитно предузеће, оно ће извршити отпис свога потраживања сразмерно вредности одузетог дела оптерећене непокретности.

Осталим повериоцима држава ће извршити исплату презетог дуга у државним обезвницама.

Влада ФНРЈ прописаће уредбом ближе одредбе о овим обезвницама.

Члан 9

За укњижбе у земљишним књигама које се врше по овом закону не плаћа се такса.

Члан 10

Овлашћује се Министар финансија ФНРЈ да доноси ближа упутства за спровођење овог закона.

Члан 11

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О РЕГУЛИСАЊУ ТЕРЕТА УКЊИЖЕНИХ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА КОЈЕ СУ АГРАРНОМ РЕФОРМОМ И КОНФИСКАЦИЈОМ ПРЕШЛЕ У СВОЈИНУ ДРЖАВЕ

Закон о аграрној реформи и колонизацији у чл. 13 и Основни закон о поступању са експроприсаним и конфискованим шумским поседима у чл. 9 предвиђају доношење закона којим ће се решити питање дугова и других терета укњижених на земљиштима односно шумским поседима који су аграрном реформом или конфискацијом одузети од бивших сопственика и прешли у својину државе. Регулисање овог питања намеће се као преко потребно с обзиром на чињеницу да су, у смислу прописа цитираних закона, одузета земљишта и шумски поседи предани аграрним додељеницима слободни од свих дугова и терета, док је питање намирења укњижених поверилаца остало нерасправљено. Предложеним законом у целости се исцрпљују и решавају ова питања која су у наведеним законима остала нерасправљена.

Основно правило законског предлога истакнуто је у одредбама које, с једне стране, утврђују обавезу државе о презимању неисплаћених новчаних дугова укњижених на оду-

зетим земљиштима и шумским поседима, изузев камате за-
рачунате после 6 априла 1941 године, док, с друге стране,
наређују брисање свих оних терета чије се преузимање од
стране државе не би ничим могло правдати, изузев права слу-
жбености. Оправдано је да терет исплате укњижених повери-
лаца на одузетим непокретностима сноси држава, уколико се
ради о новчаним дуговима и укњиженим правима плодужи-
вања. Стога предлог закона и предвиђа њихово преузимање
од стране државе, која обухвата цео дуг ако је непокретност
у целости одузета од сопственика, а само део дуга, сразмерно
вредности одузетог дела оптерећене непокретности, ако је
само део оптерећене непокретности одузет. У овом последњем
случају обавеза исплате дуга дели се између државе и соп-
ственика, који остаје и надаље задужен сразмерно вредности
оптерећеног дела непокретности који му је остао у вла-
сништву.

Како се може десити да предметна непокретност буде
толико оптерећена да терети премашују вредност саме непо-
кретности, то је неопходно да се обавеза државе на исплату
поверилаца ограничи висином вредности одузете и оптерећене
непокретности односно њеног дела, ако је само део непокрет-
ности прешао у својину државе. Овом одредбом интереси
укњижених поверилаца нису повређени, јер би се они и у
извршном поступку могли намирити само до висине вредно-
сти оптерећене непокретности.

У циљу дефинитивног регулисања и оних укњижених
дугова који се повратно плаћају (рента, издржавање), као и
укњижених права плодуживања, предлог закона предвиђа
исплату поверилаца у виду једнократног износа односно нак-
наде, као најподеснијег начина да се ова потраживања ко-
начно ликвидирају. Сам начин утврђивања овог износа од-
носно накнаде имала би прописати Влада ФНРЈ на предлог
Министра финансија ФНРЈ.

Све послове у вези са коначним решавањем питања ду-
гова (процена вредности земљишта односно шумског поседа,
подела дугова између државе и сопственика, утврђивање ви-
сине укњижених дугова, накнада за укњижена права плод-
уживања и одређивање једнократног износа за исплату ду-
гова са повратним плаћањима) предлог закона ставља у на-
длежност средских судова, као најпозванијих, да ове послове
врше. Али како се сви ови послови обављају у интересу по-
верилаца или сопственика, то предлог закона одређује да ће
судови по овим предметима поступати само на захтев ових

лица. Поред тога, неопходно је да се висина износа државне обавезе, у вези са одредбама овог закона, утврди у року који неће бити сувише дуг. Ради тога, за подношење тих захтева одређен је рок од шест месеци од ступања на снагу закона. Уколико се захтев не стави у овом року, обавеза државе престаје.

У погледу начина наплате преузетих дугова од стране државе, предлог закона одређује да ће се исплата укњижених потраживања свих поверилаца, изузев државних кредитних предузећа, извршити у државним обвезницама. Како ће држава моћи утврдити финансиски ефекат предложеног закона тек по истеку рока, за пријаву потраживања, у њему нису могле бити прописане ближе одредбе о тим обвезницама, већ је овлашћена Влада ФНРЈ да накнадно донесе такве одредбе.

Полазећи са становишта да не би било ни оправдано ни целисходно да држава исплаћује својим кредитним предузећима њихова укњижена потраживања на непокретностима које су прешле у својину државе, предложени закон прописује да ће ова предузећа отписати и брисати та своја потраживања у целости или делимично, према томе да ли је оптерећена непокретност прешла у својину државе у целости или само делом. Оваква одредба указује се умесном и због тога што се овде ради углавном о старим потраживањима, која су у многим случајевима још раније стварно измирена наплатом прекомерних камата или која су нарасла зарачунавањем таквих камата.

Најзад, предвиђајући потребу издавања упутства за спровођење предложеног закона дато је у том смислу овлашћење Министру финансија ФНРЈ.

Министар финансија ФНРЈ

Сретен Жујовић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О РЕГУЛИСАЊУ ТЕРЕТА УКЊИЖЕНИХ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА КОЈЕ СУ АГРАРНОМ РЕФОРМОМ И КОНФИСКАЦИЈОМ ПРЕШЛЕ У СВОЈИНУ ДРЖАВЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 56/47

5-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 3 и 4 новембра ове године, претресао је Предлог закона о регулисању терета укњижених на непокретностима које су аграрном реформом и конфискацијом прешле у својину државе, достављен му од Претседништва Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, а на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

Наслов се мења и гласи: „Предлог закона о регулисању терета укњижених на непокретностима које су прешле у својину државе на основу Закона о аграрној реформи и колонизацији и Основног закона о поступању са експроприсаним и конфискованим шумским поседима”.

Поред горње измене Одбор је учинио и потребне стилске и техничке исправке.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је Радован Мијужковић.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Мих. Ђуровић, с. р., Светозар Вукмановић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р. Мехмед Хоџа, с. р., Лајчо Јармазовић, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Ђуро Салај, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Рад. Мијушковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О РЕГУЛИСАЊУ ТЕРЕТА УКЊИЖЕНИХ НА НЕПОКРЕТНОСТИМА КОЈЕ СУ АГРАРНОМ РЕФОРМОМ И КОНФИСКАЦИЈОМ ПРЕШЛЕ У СВОЈИНУ ДРЖАВЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 65

4-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 3 и 4 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о регулисању терета укњижених на непокретностима које су аграрном реформом и конфискацијом прешле у својину државе, достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, а на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Већа народа подноси Већу следећи извештај:

(Текст извештаја Законодавног одбора Већа народа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Савезног већа.)

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца одређен је Томо Чиковић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Јоза Миливојевић, с. р., Панко Брашнар, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Милош Царевић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Нинко Петровић, с. р., Милан Поповић, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Добривоје Радосављевић, с. р., др Јосип Хрнчевић, с. р., Срећко Жумер, с. р., Томо Чиковић, с. р.

P R E D L O G

ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ČLANA 36 ZAKONA O AGRARNOJ REFORMI I KOLONIZACIJI

Član 1

Član 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji menja se i glasi:

»Na područjima svih narodnih republika, u roku od dve godine od stupanja na snagu uredaba iz st. 3 ovoga člana, raspraviće se sve uzurpacije državnog zemljišta, sva zauzeća na utrinama, sve nepriznate deobe ranije seoskog zemljišta i zemljišta bivših imovinskih zajednica, s tim da će se takve zahvaćene i podeljene površine po pravilu priznati u svojini držaoca i upisati na njihovo ime u zemljišne knjige. Pri tome će se voditi računa da ova zemljišta ne budu u sredini državnog zemljišta ili na smetnji komunikacijama, ili prevelika, kao i da nisu zauzeta načinom neuobičajenim u kraju u kome leže.

Državni organi nadležni za upravljanje zemljištem koje je zauzeto mogu:

1) u roku od dve godine od stupanja na snagu uredaba iz st. 3 ovoga člana predložiti organima nadležnim za donošenje rešenja o zauzeću da donesu rešenje kojim se odbija priznanje zauzeća; od dana pravosnažnosti ovog rešenja smatra se da je zemljište u posedu organa upravljanja;

2) u roku od dve godine od dana pravosnažnosti rešenja kojim se priznaje zauzeće pokrenuti spor kod suda sa zahtevom da se to rešenje poništi i držaocu naloži da zemljište vrati.

Narodne republike doneće uredbe o organima i o postupku za raspravljanje odnosa iz ovog člana.«

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O IZMENI ČLANA 36 ZAKONA O AGRARNOJ REFORMI I KOLONIZACIJI

Po čl. 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji predviđena je likvidacija uzurpacija državnih zemljišta, svih zauzeća na utrinama, kao i svih nepriznatih deoba seoskog i drugog zemljišta. Likvidacija će se sprovesti po načelu da se sve zahvaćene i podeljene površine, po pravilu, priznaju u svojinu držaocima i upišu u zemljišne knjige na njihovo ime. Izuzeci od ovoga predviđeni su u slučajevima ako je zahvaćena površina u sredini državnog zemljišta, na smetnji komunikacijama, ili ako je zauzeta načinom neuobičajenim u kraju u kome leži. Član 36 propisuje, dalje, da pravno lice čija je bila zemlja pre zauzeća može u roku od dve godine pred nadležnim državnim organom tražiti poništenje zauzeća. Uredbama narodnih republika treba da se propiše postupak i odrede nadležni organi za likvidaciju zauzeća, koja treba da se obavi u roku od dve godine od dana stupanja zakona na snagu tj. do 28 avgusta 1947 godine.

Ovaj rok je protekao, a likvidacija o kojoj je reč nije još izvršena, jer se rok pokazao kao suviše kratak.

Suština predložene izmene sastoji se u tome što se rok za rešenje odnosa o kojima govori ovaj član produžuje tako da on više ne teče od stupanja na snagu zakona, nego od stupanja na snagu uredbama narodnih republika o postupku i organima nadležnim za rešenje pitanja uzurpacija i zauzeća.

U izmenjeni tekst čl. 36 zakona ušlo je i Obavezno tumačenje Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ od 4 decembra 1946 godine kojim se bliže određuju prava koja državni organi, nadležni za upravljanje zauzetim zemljištem, mogu istaći u postupku likvidacije, u cilju da zemljište ostane u svojini države.

U ostalome, predlog sadrži manje stilističke izmene člana 36 zakona.

Ministar poljoprivrede i šumarstva FNRJ

Dr Vaso Čubrilović, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ČLANA 36 ZAKONA O AGRARNOJ REFORMI I KOLONIZACIJI

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 89

22 novembra 1947 god.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda, na svojim sednicama od 21 i 22 novembra 1947 godine, pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama člana 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji, dostavljen mu od Pretsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga a na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Veća naroda podnosi Veću sledeći izveštaj:

Čl. 1. U devetom redu, posle reči »knjige« umesto tačke staviti zepetu a dalji tekst do kraja ovoga stava menja se i glasi: »ukoliko ova zemljišta nisu u sredini državnog zemljišta, na smetnji komunikacijama, prevelika ili zauzeta na način neuobičajen u kraju u kome leže.«.

Čl. 2. Reč »FNRJ« ispisati.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je dr Branko Čubrilović.

Sekretar

Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik

Zakonodavnog odbora

Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Rato Dugonjić, s. r., Joza Milivojević, s. r., Mihailo Apostolski, s. r., Panko Brašnarov, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Tomo Čiković, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Josip Rus, s. r., Tone Hafner, s. r., Miloš Carević, s. r., Ninko Petrović, s. r., Milan Popović, s. r., dr Siniša Stanković, s. r.
Oreščanin Bogdan, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ČL. 36 ZAKONA O AGRARNOJ REFORMI I KOLONIZACIJI

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 84

22-XI-1947 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama od 21 i 22 novembra o. g. pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama člana 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji, dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća, koji je na osnovu čl. 63 Ustava, dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda.)

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Filip Lakuš.

Sekretar

Dr Maks Šnuderl, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., Filip Lakuš, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Jože Lampret, s. r. Ivan Granda, s. r., Đuro Salaj, s. r., Radovan Miđušković, s. r., Miloš Minić, s. r., Sulejman Filipović, s. r.

P R E D L O G

ZAKONA O OVERAVANJU POTPISA, RUKOPISA I PREPISA

I Opšte odredbe

Član 1

Overavanje potpisa i rukopisa je potvrđivanje njihove istovetnosti.

Overavanje prepisa je potvrđivanje istovetnosti prepisa sa njegovom izvornom ispravom.

Ovim overavanjima se ne potvrđuje istinitost sadržaja isprave.

Član 2

Overavanje potpisa, rukopisa i prepisa vrše sreski sudovi, gradski odnosno rejonski narodni odbori i oni mesni narodni odbori koje odredi vlada narodne republike. Ova overavanja vrše i konzularna predstavništva i diplomatska predstavništva FNRJ koja obavljaju konzularne poslove.

Overavanje obavlja za to određen službenik.

II Overavanje potpisa i rukopisa

Član 3

Za dokaz istinitosti potpisa potrebno je da podnosilac isprave pred određenim službenikom svojeručno potpiše ispravu ili da potpis koji se već nalazi na ispravi prizna za svoj. Na isti način se utvrđuje istinitost rukoznaka (tj. otiska prsta).

Za dokaz istinitosti rukopisa potrebno je da podnosilac isprave pred određenim službenikom prizna da je isprava napisana njegovom rukom.

Član 4

Potvrda o overi potpisa i rukopisa stavlja se na izvornu ispravu sa naznakom datuma overe i broja pod kojima je isprava zavedena u upisniku za overavanje.

Overa se potvrđuje pečatom nadležstva i potpisom određenog službenika.

Član 5

Kada se overava potpis ili rukoznak slepih ili potpis ili rukoznak lica koja ne znaju čitati, mora se podnosiocu pročitati isprava na kojoj se overava potpis ili rukoznak. Kada se overava potpis ili rukoznak gluvih koji ne znaju čitati, podnosiocu se mora pomoću tumača pročitati isprava na kojoj se overava potpis ili rukoznak.

Kada se overava potpis ili rukoznak lica koje ne razume jezik na kome je isprava napisana, mora se podnosiocu prevesti sadržina isprave. Ako službenik koji vrši overu ne može sam izvršiti prevođenje, ispravu će podnosiocu pročitati i njenu sadržinu prevesti sudski tumač.

U oba ova slučaja u potvrdi o overi mora se naznačiti da je postupljeno po prethodnim stavovima.

Član 6

Ako službenik koji vrši overu ne razume jezik na kome je isprava napisana može odrediti, ako to smatra potrebnim, da ispravu prevede sudski tumač. Ako je isprava bila prevedena, u potvrdi o overi će se to navesti.

Član 7

Potpis, rukoznak ili rukopis overiće se ako službenik lično poznaje podnosioca, ili, ako ga lično ne poznaje, kada njegovu istovetnost utvrdi legitimacijom izdatom od nadležnog državnog organa ili svedočenjem dva punoletna i verodostojna svedoka, koje službenik lično poznaje ili čiju istovetnost utvrdi legitimacijom.

U potvrdi o overi mora se navesti na koji je način službenik utvrdio istovetnost podnosioca isprave.

Član 8

Ako treba overiti potpis lica kao zastupnika drugog lica, preduzeća, udruženja ili ustanove, službenik će overu izvršiti pošto prethodno utvrdi da je to lice ovlašćeno na zastupanje. U potvrdi o overi će se navesti na osnovu čega je podnosilac ovlašćen na zastupanje.

III Overavanje prepisa

Član 9

Prepis, koji se ima overiti, mora se brižljivo uporediti sa izvornom ispravom. Prepis se mora sa izvornom ispravom slagati i u pravopisu, interpunkciji i skraćivanju reči. Ako su u izvornoj ispravi neka mesta ispravljena, preinačena, brisana, precrтана, umetnuta ili dodana, mora se to u potvrdi o overi prepisa navesti. Ovako će se postupiti i u slučaju kada je isprava pocepana, oštećena ili ako je inače po spoljašnjem obliku očito sumnjiva.

Član 10

U potvrdi o overi mora se izričito navesti da li je to prepis izvorne isprave, ili prepis overenoga ili prepis prostoga prepisa izvorne isprave.

Isto tako mora se u potvrdi o overi navesti da li je izvorna isprava pisana rukopisom ili na mašini ili kojim drugim mehaničkim ili hemijskim sredstvom, olovkom ili perom, kao i broj tabaka izvorne isprave i gde se, prema znanju službenika koji obavlja overu ili prema tvrđenju stranke nalazi izvorna isprava. Ako je izvornu ispravu doneo podnosilac, potrebno je u potvrdi overe naznačiti ime i stan podnosioca.

U potvrdi overe mora biti naznačen broj i datum overe prepisa. Potvrdu će potpisati službenik koji obavlja overu i staviti pečat svog nadležstva.

Član 11

Kada se overava prepis samo jednog dela isprave ili izvod iz koje isprave, prepis mora biti tako načinjen da se iz njega jasno vidi koji su delovi isprave ostali neprepisani.

Član 12

Ako službenik koji vrši overu ne razume jezik na kome je isprava napisana, može odrediti da upoređenje prepisa sa izvornom ispravom ili sa prepisom izvorne isprave izvrši sudski tumač.

IV Posebni slučajevi overavanja

Član 13

Overavanje isprava koje su namenjene za upotrebu u inostranstvu vrše sreski sudovi.

Pre dostavljanja ovih isprava na overu Ministarstvu inostranih poslova FNRJ u smislu propisa Zakona o legalizaciji isprava u međunarodnom saobraćaju, predsednik sreskog suda dostaviće ih ministarstvu pravosuđa narodne republike radi overe potpisa službenika koji je izvršio overu i radi overe pečata sreskog suda kod koga je overa izvršena.

Odredbe prethodnih stavova primenjivaće se ukoliko drukčije nije predviđeno međunarodnim ugovorima.

Član 14

U slučaju gde je posebnim zakonom određena nadležnost drugog organa ili propisan drukčiji način overavanja, primenjivaće se propisi toga zakona.

Član 15

Overavanje potpisa u zemljišno-knjižnim stvarima vrše sudovi prema postojećim pravilima.

Član 16

Overavanje potpisa i prepisa isprava potrebnih za regulisanje službenih odnosa može vršiti i starešina organizacione jedinice kojoj službenik pripada ili je pripadao, ili službenik koga starešina za to ovlasti.

Član 17

Državni organ može izdati stranci kao i licu koje za to ima pravnog interesa overen prepis spisa koji se kod njega nalazi, a ostalim licima samo ako na izdavanje prepisa pristanu lica koja su u predmetu zainteresovana. Overeni prepis spisa može se izdati i licu za koje je nesumnjivo da za to ima naučno-istraživački interes.

Overu vrši službenik koji je od starešine organizacione jedinice za to ovlašćen.

Ako je opis poverljive prirode, prepis se može izdati samo po prethodnom odobrenju starešine više organizacione jedinice.

V Prelazne i završne odredbe

Član 18

Propise o obliku u načinu vođenja upisnika kao i uputstva za sprovođenje ovog zakona izdaje Ministar pravosuđa FNRJ, a za pretstavništva FNRJ u inostranstvu Ministar inostranih poslova.

Član 19

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O OVERAVANJU POTPISA, RUKOPISA I PREPISA

Značaj overavanja potpisa, rukopisa i prepisa sastoji se u tome što se njime olakšava upotreba isprava u pravnom saobraćaju. Prema sadašnjem stanju kod nas, praksa u stvarima legalizacije pokazuje veliku raznolikost i neujednačenost. I to ne samo između područja više narodnih republika, već i unutar pojedinih narodnih republika: negde legalizaciju vrše jedino sudovi, a negde i narodni odbori, posebno otkuci unutrašnjih poslova. Radi toga, što, s jedne strane, ta raznolikost prakse uveliko ometa rad i lakoću snalaženja u ovom pravnom institutu i što je, s druge strane, ujednačenost propisa u ovom pogledu od velike važnosti, nametala se potreba da se ovo pitanje uredi na jedinstven način. Osim toga trebalo je urediti neka druga pitanja (predviđena u glavi IV), koja ili dosad uopšte nisu bila uređena ili ih je praksa nejednako rešavala.

S obzirom na mišljenja dobivena od narodnih republika i od nadležnih saveznih viših državnih organa, pošlo se je kod uređenja ovog pitanja sa gledišta da overavanje treba poveriti ne samo sreskim sudovima koji su i dosad vršili legalizaciju, već, radi približavanja ove službe narodu, takode i gradskim odnosno rejonskim narodnim odborima, kao i pojedinim mesnim narodnim odborima. Kojim će mesnim narodnim odborima biti dato to ovlašćenje određiće vlada narodne republike ocenjujući prilike kod pojedinih mesnih narodnih odbora.

U projektu ovog zakona su, osim opštih odredaba, predviđeni posebni propisi za overavanje potpisa i rukopisa, a posebni za overavanje prepisa. Pri tome se vodilo računa o prirodi jedne i druge od tih legalizacija. Osim toga zakon je u zasebnoj glavi dao propise o pojedinim slučajevima overavanja, koje je, bilo zbog njihove prirode bilo zbog njihovog posebnog zakonskog regulisanja, trebalo odvojiti od redovnog legalizovanja. Tu dolazi: overavanje isprava namenjenih za upotrebu u inostranstvu; overavanje potpisa u zemljišnim stvarima; o slučajevima gde su posebni zakoni drukčije propisali nadležnost ili način overavanja; overavanje potpisa i prepisa isprava za regulisanje službenih odnosa i, konačno, slučajevi overavanja prepisa iz akata koji se nalaze kod državnih organa.

Prema tome, Predlog zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa obuhvata na jednom mestu sva osnovna pitanja unutrašnje legalizacije i donosi za njih jedinstvena rešenja. Time se on pojavljuje kao jedan od instrumenata unošenja reda i stabilnosti u naš pravni saobraćaj. U tome leži glavni značaj projekta i to opravdava potrebu njegovog donošenja.

Ministar pravosuđa FNRJ

Frane Frol, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O OVERAVANJU POTPISA, RUKOPISA I PREPISA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 58/47

5-XI-1947 god.

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 3 i 4 novembra ove godine, pretresao je Predlog zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa, do-

stavljjen mu od strane Predsedništva Saveznog veća a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

Čl. 1. U prvom redu prvog stava, mesto reči »i« staviti »ili« i mesto reči »istovetnosti« staviti »autentičnosti«.

Čl. 7. U prvom stavu, treći red, posle reči »ili« staviti zapeću i dodati reči »ako nema legitimacije«,.

Pored gornjih izmena i dopuna Odbor je učinio i potrebne stilске i tehničke ispravke.

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veću da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Radovan Mijušković .

Sekretar
Dr Maks Šnuderl, s. r.

Predsednik
Zakonodavnog odbora
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., Filip Lakuš, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Lampret Jože, s. r., Đuro Salaj, s. r., Ivan Granda, s. r., dr Jerko Radmitović, s. r., Sulejman Filipović, s. r.,
Radovan Mijušković, s. r.

I Z V E S T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O OVERA- VANJU POTPISA, RUKOPIISA I PREPISA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ
VEĆE NARODA
Zakonodavni odbor
Br. 64
4-XI-1947 god.
Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 3 i 4 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o

overavanju potpisa, rukopisa i prepisa, dostavljen mu od Predsednika Veća naroda a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga Zakonodavni odbor izabrao je Redakcioni odbor, koji je u sa-
glasnosti sa Redakcionim odborom Zakonodavnog odbora Saveznog veća, na osnovu izmena i dopuna usvojenih u oba odbora, izradio sledeći izveštaj a koji je Zakonodavni odbor prihvatio kao svoj i koji glasi:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća.)

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli u celosti usvojiti.

Za izvestioca određen je Dragoljub Ilić.

Sekretar

Dr Dušan Bratić, s. r.

Predsednik

Zakonodavnog odbora

Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Joza Milivojević, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Tomo Čiković, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Josip Rus, s. r., Tone Hafner, s. r., Miloš Carević, s. r., dr Josip Hrnčević, s. r., dr Siniša Stanković, s. r., Dobrivoje Radosavljević, s. r., Ninko Petrović, s. r., Milan Popović, s. r., Srećko Žumer, s. r., Rato Dugonjić, s. r.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О КРЕТАЊУ НА ГРАНИЦИ

I Прелаз државне границе

Члан 1

Преко државне границе може се прелазити само на одређеним граничним прелазима и са уредном путном исправом.

Члан 2

Гранични прелази установљавају се решењем Владе ФНРЈ и међународним споразумима.

Члан 3

За контролу путника који прелазе државну границу Министар унутрашњих послова ФНРЈ организоваће погранична, аеродромска, односно лучка повереништва.

Ова повереништва стоје непосредно под Министарством унутрашњих послова ФНРЈ.

Члан 4

Одредбе о редовним путним исправама за прелаз преко државне границе, као и одредбе о организацији и делокругу пограничних аеродромских, односно лучких повереништава, прописује Министар унутрашњих послова ФНРЈ.

II Кретање у пограничној зони

Члан 5

Под пограничном зоном у смислу овог закона подразумева се земљишни појас дуж државне границе 15 км. у дубини државне територије.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ одредиће који делови морске или језерске обале, као и која острва у мору улазе у пограничну зону.

Члан 6

У пограничној зони могу стално боравити само држављани Федеративне Народне Републике Југославије којима је издата лична карта за боравак и кретање у тој зони. Друга лица могу долазити, боравити и кретати се у пограничној зони само по одобрењу надлежног државног органа.

Члан 7

Уколико међународним споразумима није друкчије одређено, страни држављанин може доћи у пограничну зону и у њој боравити само по одобрењу Министарства унутрашњих послова ФНРЈ.

Члан 8

Ближе одредбе о пограничној зони, о личним картама за становнике пограничне зоне, о издавању дозвола за долазак и кретање у овој зони и о изузецима у погледу државног граничног појаса до 100 м и бања, купатила и климатских места у пограничној зони прописује Министар унутрашњих послова ФНРЈ.

Одредбе о вршењу права лова и риболова у пограничној зони прописује Министар унутрашњих послова ФНРЈ у сагласности са прописима Општег закона о лову.

III Казнене одредбе

Члан 9

За прекршај одредаба овога закона и прописа које ће издати Министар унутрашњих послова ФНРЈ на основу овога закона, уколико радња не претставља кривично дело, учинилац ће се казнити лишењем слободе или поправним радом до три месеца, или новчаном казном до 3.000 динара, као и протеривањем из места пребивања, односно протеривањем из земље ако је кажњено лице страни држављанин.

Члан 10

Казне за иступе из претходног члана изриче у првом степену отсек унутрашњих послова при извршном одбору среског (градског) народног одбора.

Против решења о казни допуштена је жалба непосредном вишем државном органу у року од 8 дана.

Члан 11

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О КРЕТАЊУ НА ГРАНИЦИ

Досада није постојала правна база за регулисање проблема прелаза државне границе из земље у иностранство и обратно, као и о боравку и кретању у пограничној зони, како наших држављана, тако и иностранаца. Не треба нарочито истицати од колике је важности решење ових проблема по државну безбедност. С друге стране, потребно је да и грађани знају под којим условима и на који начин могу прелазити државну границу, као и кретати се у пограничној зони. Правно регулисање ових проблема у складу је са једним од основних уставних принципа, да делатност државне управе мора бити строго законита.

Законски предлог поставља основна начела да се државна граница може прелазити само преко одређених граничних прелаза и са уредним путним исправама. Ближе одредбе о редовним путним исправама за прелаз преко државне границе прописује Министар унутрашњих послова ФНРЈ. Овакво решење проблема у складу је са променљивошћу прилика које диктују различито поступање у погледу издавања путних исправа за прелаз преко државне границе у разним временским периодима обзиром и на међународне односе са појединим државама. Ако би овај проблем био регулисан у детаљима закона, при свакој таквој промени морала би се тражити измена закона, што се не би увек на време могло постићи. Предложеном одредбом пружа се могућност веће еластичности која је неопходна за решавање овога проблема.

Пошто контрола међународног путничког саобраћаја спада у послове општедржавног значаја, потребно је да ту контролу непосредно спроводе органи Министарства унутрашњих послова ФНРЈ. У томе циљу законски предлог предвиђа оснивање посебних повереништава (чл. 3) која су непосредно подређена Министарству унутрашњих послова ФНРЈ.

Посебан проблем чини боравак и кретање у непосредној близини државне границе. Законским предлогом дата је дефиниција пограничне зоне и постављено основно начело да у тој зони могу стално боравити само држављани ФНРЈ са посебном личном картом, а друга лица у пограничну зону могу долазити и кретати се по њој само по посебном одобрењу. Изузетак претставља морска и језерска обала, као и

острва, бање и климатска места која се налазе у пограничној зони. Исто тако се посебно мора регулисати питање приступа непосредној граничној линији на раздаљини до 100 метара. Регулисање у појединостима свих ових проблема у зависности је од разних чинилаца, који се често мењају па је стога у законском нацрту предвиђено да ближе одредбе и о томе прописује Министар унутрашњих послова ФНРЈ, који ће односну материју нормирати с обзиром на потребе државне безбедности у односном временском периоду.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ

А. Ранковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О КРЕТАЊУ НА ГРАНИЦИ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 106

25-ХI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 24 и 25 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о кретању на граници достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, а на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнутим у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Већа народа подноси Већу следећи извештај:

Члан 4. Додаје се нови други став који гласи: „Одредбе о дипломатским и службеним путним исправама прописује

Министар иностраних послова ФНРЈ у споразуму са Министром унутрашњих послова ФНРЈ."

Члан 8. У првом ставу, други ред, испред речи „боравак” ставити реч „долазак”. У трећем реду, после речи „погледу” додати реч „ужег”. У четвртом реду брисати речи „до 100 м”.

Члан 9. У другом реду, после речи „закона” додати речи „и међународних уговора”. У петом реду, после речи „динара” ставити тачку и брисати остатак става. Додаје се нови други став који гласи: „Лице кажњено по претходном ставу може по издржаној казни бити протерано из места пребивања, односно из земље ако је страни држављанин. Протеривање из земље може се извршити само по одобрењу Министарства унутрашњих послова ФНРЈ”.

Члан 10. У првом ставу, први ред, место речи „иступе” ставити „прекршаје”. У трећем реду место речи „градског народног одбора” ставити „односно градског или рејонског народног одбора”. У другом ставу додати реченицу „Жалба не задржава извршење казне”.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости усвоји.

За известиоца Одбор је одредио Милана Поповића.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Бождар Масларић, с. р.

Чланови:

Панко Брашнар, с. р., Срећко Жумер, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Милош Царевић, с. р., Милан Поповић, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Михаило Апостолски, с. р., др Јосип Хрнчевић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Јоза Миливојевић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О КРЕТАЊУ НА ГРАНИЦИ.

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 97

26-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 24 и 25 новембра ове године, претресао је Предлог закона о кретању на граници достављен му од Претседништва Савезног већа, који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога и на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа.)

Подносећи Савезном већу овај извештај Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је Жеже Лампрет.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

ЧЛЕНОВИ:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Матевж Хаце, с. р., Лампрет Жеже, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Милош Минић, с. р.

P R E D L O G
ZAKONA O VOJNIM SUDOVIMA
I Opšte odredbe

Član 1

U oružanim snagama Federativne Narodne Republike Jugoslavije pravosude vrše prvostepeni vojni sudovi i Vrhovni vojni sud.

Prvostepeni vojni sudovi su po svojoj nadležnosti teritorijalni a mogu biti ustanovljeni i za pojedine vojne jedinice.

Broj, sedište, naziv i nadležnost prvostepenih vojnih sudova određuje Vrhovni komandant oružanih snaga na predlog Ministra narodne odbrane.

Sedište Vrhovnog vojnog suda je u Beogradu.

Član 2

Vojni sudovi izriču presude u ime naroda.

Član 3

Vojni sudovi su u suđenju nezavisni i sude po zakonu.

Član 4

Protiv sudija svih vojnih sudova i sudija-porotnika može se pokrenuti postupak za krivična dela koja učine u vršenju sudiske dužnosti samo po odobrenju Vrhovnog komandanta oružanih snaga.

Član 5

Sa stranim državama i njihovim organima vojni sudovi opšte preko Ministarstva narodne odbrane.

Član 6

Protiv odluka prvostepenih vojnih sudova dopuštena je žalba Vrhovnom vojnom sudu.

Žalba se podnosi, ako zakonom nije drukčije propisano, u roku od osam dana od dana uručenja odluke.

Odluke prvostepenih vojnih sudova protiv kojih nema više mesta žalbi, kao i sve odluke Vrhovnog vojnog suda pravosnažne su.

Presude prvostepenih vojnih sudova kojima su izrečene smrtne kazne, bez obzira da li je protiv njih podignuta žalba ili ne, pravosnažne su tek kada ih potvrdi vrhovni vojni sud.

Član 7

U pogledu isključenja i izuzeća sudija, pravne pomoći, načela postupka i sudjenja i zadataka koje vojni sudovi imaju da ostvaruju shodno će se primenjivati propisi koji važe za građanske sudove.

II Nadležnost vojnih sudova

Član 8

Vojni sudovi sude za krivična dela koja učine vojna lica. Oni sude i nevojnim licima:

1) za krivična dela slabljenja narodne odbrane i izdavanja vojne tajne po predmetima koje im na predlog javnog tužioca u saglasnosti sa Vojnim tužiocem Jugoslovenske armije ustupi na sudenje nadležni redovni sud;

2) za krivična dela izvršena u zoni ratnih operacija koja svojom naredbom označi Vrhovni komandant oružanih snaga;

3) za krivična dela koja učine zajedno sa vojnim licima. Ove predmete može vojni sud na predlog Vojnog tužioca Jugoslovenske armije ustupiti na sudenje nadležnom redovnom sudu.

Ratnim zarobljenicima za krivična dela koja kao takvi učine sude vojni sudovi.

Član 9

Prvostepeni vojni sudovi sude u prvom stepenu za krivična dela lica iz čl. 8 ukoliko zakonom nije drukčije propisano.

Član 10

Vojni sudovi su nadležni i za sudenje po sporovima o naknadi štete, koju vojna lica pričine državi u vršenju službe.

Protiv odluke prvostepenog vojnog suda dopuštena je žalba Vrhovnom vojnom sudu u roku od 15 dana od dana uručenja odluke.

Vlada FNRJ može uredbom staviti u nadležnost vojnih stavešina raspravljanje o naknadi štete čiji iznos ne prelazi sumu od 10.000 dinara.

Član 11

Vrhovni vojni sud nadležan je:

1) da rešava u drugom stepenu po žalbama protiv odluka prvostepenih vojnih sudova;

2) da sudi u prvom i poslednjem stepenu za krivična dela koja su mu posebnim zakonima stavljena u nadležnost;

3) da rešava sukobe nadležnosti između pojedinih prvostepenih vojnih sudova;

4) da odlučuje o zahtevu za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih odluka svih vojnih sudova;

5) da daje uputstva po pitanjima sudske prakse iz nadležnosti vojnih sudova.

Član 12

Prezidijum Narodne skupštine FNRJ može u pripravnom, mobilnom i ratnom stanju ukazom staviti u nadležnost vojnih sudova suđenje svim licima za ova ili samo za određena krivična dela izvršena na teritoriji označenoj u ukazu.

III Sastav vojnih sudova i njihovo osoblje

Član 13

U vojnim sudovima pored predsednika suda, sudija i u prvostepenim vojnim sudovima sudija-porotnika koji vrše sudisku dužnost, postoje sekretari i administrativno osoblje. Vrhovni vojni sud ima i zamenika i predsednika.

Za sudije vojnih sudova mogu biti postavljeni samo oficiri pravne struke. Oni vrše sudisku službu kao svoju redovnu dužnost.

Sudije-porotnici određuju se iz reda oficira i podoficira komandnog ili vojno-upravnog kadra. Oni poslove u sudu vrše pored svoje redovne dužnosti.

Predsednici sudova postavljaju se iz reda sudija a u nedostatku ovih iz reda oficira pravne struke.

Član 14

Predsednike i sudije vojnih sudova postavlja i razrešava na predlog Ministra narodne odbrane Vrhovni komandant oružanih snaga.

Sudije-porotnike, najmanje 8—10 za svaki prvostepeni sud i toliko njihovih zamenika određuje Vrhovni komandant oružanih snaga na predlog Ministra narodne odbrane po pravilu za svaku narednu godinu unapred.

Sekretari i ostalo administrativno osoblje u vojnim sudovima postavljaju se po postojećim propisima.

Položaj predsednika suda, kao i broj sudija, sekretara i ostalog administrativnog osoblja i njihovi položaji određuju se u svim vojnim sudovima propisima o formaciji oružane sile.

Član 15

Vojni sudovi sude u veću od tri člana, a odlučuju većinom glasova .

U prvostepenim vojnim sudovima dva člana veća moraju biti sudije-porotnici i to: 1) u krivičnim stvarima; jedan aktivni podoficir i jedan oficir kada se sudi licu koje nije oficir; čina oficirskog ili generalskog kada se sudi oficiru ili vojnom činovniku, a ako se sudi generalu jedan od sudija-porotnika mora biti čina generalskog; — 2) u sporovima oko naknade štete najmanje jedan sudija-porotnik mora biti oficir vojno-upravnog kadra.

Član 16

Vrhovni vojni sud donosi svoje odluke u veću ili u opštoj sednici.

U opštoj sednici donosi odluku:

- 1) o zahtevu za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih odluka veća Vrhovnog vojnog suda;
- 2) o davanju uputstava po tač. 5 čl. 11.

Opštu sednicu sačinjavaju sve sudije Vrhovnog vojnog suda.

Odluka opšte sednice pravosnažna je ako su u donošenju iste učestvovali najmanje dve trećine sudija sa predsednikom suda ili zamenikom predsednika.

Član 17

Svako sudsko veće ima sekretara, koji mora biti oficir sa svršenim pravnim fakultetom. On vodi zapisnik na sudskim raspravama, sastavlja nacrt odluke i ima u veću savetodavni glas.

IV Uprava i nadzor

Član 18

Sudom upravlja predsjednik a u slučaju sprečenosti njegov zamenik ili najstariji sudija.

Nadzor nad radom prvostepenih vojnih sudova vrši Vrhovni vojni sud.

Nadzor nad radom svih vojnih sudova vrši Ministar narodne odbrane. On može ovaj nadzor vršiti i preko predsjednika Vrhovnog vojnog suda, a nad radom prvostepenih vojnih sudova i preko svojih organa.

Član 19

Po pravu nadzora ne može se ni na koji način uticati na odlučivanje po pojedinim premetima koji se nalaze na rešavanju pred vojnim sudovima.

Član 20

Predsjednik Vrhovnog vojnog suda ima pravo da protiv pravosnažnih odluka vojnih sudova kojima je povređen zakon podigne zahtev za zaštitu zakonitosti.

V Vojni sudovi u mobilnom i ratnom stanju

Član 21

U mobilnom i ratnom stanju broj sudija i broj prvostepenih vojnih sudova ustanovljava se po propisima o formaciji oružane sile.

Predsjednici sudova, sudije, sudije-porotnici, sekretari i ostalo administrativno osoblje svih sudova postavljaju se po propisima koji važe za mobilno i ratno stanje.

Član 22

Prvostepeni vojni sudovi u sastavu operativnih jedinica nadležni su da sude za krivična dela vojnih lica iz sastava svoje jedinice, a ostalih vojnih lica kao i za krivična dela nevojnih lica mogu ovi sudovi suditi samo ukoliko to označi svojom naredbom Vrhovni komandant oružanih snaga (čl. 8 tač. 2).

Član 23

Vrhovni vojni sud nalazi se uz Vrhovnu komandu. Vrhovni komandant oružanih snaga može pojedina veća Vrhovnog vojnog suda dodeliti radi sudenja uz pojedine više štabove oružanih snaga.

VI Prelazne i završne odredbe

Član 24

Izuzetno od čl. 14 st. 4, u nedostatku oficira pravne struke mogu se do 31. decembra 1951 godine postavljati za pretsednike prvostepenih vojnih sudova oficiri koji su dana stupanja na snagu ovog zakona bili na položaj ma pretsednika prvostepenih vojnih sudova.

Član 25

Za krivična dela po zakonu o krivičnim delima protiv naroda i države izvršena od strane oficira bivše jugoslovenske vojske do 19. jula 1946 godine sude vojni sudovi.

Postupak započet pred vojnim sudovima protiv nevojnih lica za krivična dela iz prethodnog stava dovršiće vojni sudovi, ako je do dana objavljivanja ovog zakona izrečena prvostepena presuda.

Član 26

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju važiti svi propisi koji su mu protivni.

Član 27

Ovlašćuje se Ministar narodne odbrane da izdaje pravilnike, naredbe i uputstva za sprovođenje ovog zakona i da se stara za njegovo izvršenje.

Član 28

Ovaj zakon stupa na snagu tridesetog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O VOJNIM SUDOVIMA

I

Potreba za izmenom i dopunom Zakona o uredenju i nadležnosti vojnih sudova u Jugoslovenskoj armiji (»Sl. list« br. 58/46) pokazala se prvo zbog toga što su dosada vojni sudovi sudili po zakonu samo za krivična dela, dok im se novim tekstom projekta stavlja u dužnost i sudenje o naknadi štete, koju vojna lica pričinie državi u vršenju službe.

Drugo, što je dosadašnje uređenje vojnih sudova decentralistički postavljano, to jest, svim vojnim licima koja nisu čina ili ranga oficira sude u prvom stepenu divizijski a u drugom armijski vojni sudovi. Na taj način jedinstvenost suđenja za ova lica, kada se osuđuju na vremenske kazne, u drugom stepenu ne postoji. Sem toga za generale postoji jednostepeno suđenje i to pred Vojnim sudom JA.

Ovakva organizacija vojnog sudstva uglavnom je izašla iz rata. Za neposredne posleratne prilike bila je nužna i kao takva nije se mogla izbeći obzirom na veliki broj narodnih neprijatelja i ratnih zločinaca kojima je trebalo da sude vojni sudovi.

Današnje stanje Armije, njene potrebe i dalji razvoj zahtevaju novu organizaciju vojnog sudstva koja se predlaže projektom. U njoj je bitno uvođenje dvostepenog suđenja, raspravljanje štete i potpuno objedinjavanje suđenja u drugom stepenu kod najvišeg suda za sva vojna lica bez razlike.

II

Zakon je nazvat »Zakon o vojnim sudovima« bez ranijeg dodatka pošto sam naziv označava da su to sudovi Jugoslovenske armije, odnosno Oružane sile FNRJ, što je u članu 1 izrično navedeno, te je i po tome kao i po sadržini celog zakona jasno da se radi o uređenju i nadležnosti vojnih sudova u Jugoslovenskoj armiji, usled čega je nepotreban i u praksi mnogo smeta opširan naziv u sadašnjem zakonu.

Iz istih razloga nešto je izmenjen i sadašnji naziv Vrhovnog suda JA. Zadržan je naziv »Vrhovni« jer označava njegove pravne atribucije konačnog rešavanja koje su iste kao kod ostalih vrhovnih sudova republika i saveznog Vrhovnog suda.

III

U članu 1 projekta unet je uglavnom član 32 sadašnjeg zakona, pošto mu je ovde mesto, a ceo član stilizovan je onako kako to odgovara osnovnoj organizaciji vojnog sudstva ubuduće.

Projektom se uvodi dvostepeno vojno sudstvo bez ikakvih izuzetaka. U pogledu organizacije samog sudstva to je najbolje i najjednostavnije rešenje. Kod prvostepenih vojnih sudova predviđen je poseban stav veća kad se sudi oficirima ili vojnim činovnicima, a posebno kad se sudi licima koja nemaju ova svojstva. U prvom slučaju sudije-porotnici mogu

biti samo oficiri ili generali, a u drugom podoficiri i oficiri. Učinjeno je to da bi se samom sudenju osigurale potrebne garancije, koje bi, u pojedinim slučajevima, mogle doći u pitanje usled subordinacije činova, a i položaja, između sudskih organa i lica kojima se sudi.

Broj, sedište, naziv i nadležnost vojnih sudova po sadašnjem tekstu zakona određuje Ministar narodne odbrane. Projektom smo predvideli da ubuduće to određuje (izuzev za Vrhovni vojni sud) Vrhovni komandant na predlog Ministra narodne odbrane, pošto Vrhovni komandant i po Ustavu i po zakonu rukovodi oružanom silom, organizuje istu i propisuje njenu formaciju.

Prvostepeni sudovi iz čl. 1 stav 2 projekta, nosiće naziv po mestu sedišta suda odnosno jedinice za koju je formiran (na pr. Vojni sud u Beogradu, Vojni sud 15 divizije).

IV

Odredba člana 9 sada važećeg zakona kao odredba opšteg karaktera uneta je, sa izvesnim izmenama i dopunama, u opšte odredbe projekta kao član 6.

V

Iz prakse sudova zapaženo je da se pojam krivičnog dela slabljenja narodne odbrane najšire tumači tako da je obuhvatio skoro sva dela predviđena Zakonom o krivičnim delima protiv naroda i države pa je na osnovu člana 13 istog zakona u vezi člana 7 tač. 1 stav 2 Zakona o uredenju i nadležnosti vojnih sudova u JA najveći deo predmeta po ovim delima raspravljan je i raspravlja se pred vojnim sudovima.

Da bi ubuduće vojni sudovi nevojnim licima sudili samo za ona dela slabljenja narodne odbrane i izdavanja vojne tajne za koja postoji posebni interes da sude vojni sudovi, to je u čl. 8 stav 2 tač. 1 projekta uneta dopuna da ovakva dela raspravljaju vojni sudovi pod naslovima navedenim u pomenu tom propisu.

VI

Član 10 projekta proširuje nadležnost vojnih sudova i za sudenje o naknadi štete.

Šteta koju vojna lica pričinie državi u vršenju službe u većini slučajeva posledica je krivične ili disciplinske odgovornosti dotičnog vojnog lica, za raspravu čega su inače nadležni

vojni sudovi odnosno vojne starešine, pa radi toga smatramo da i u ovom slučaju isti interes nalaže da vojna lica za štetu koju pričine državi u vršenju službe odgovaraju pred vojnim sudovima.

Ipak je u st. 2 ostavljeno da Vlada FNRJ može uredbom staviti u nadležnost vojnih starešina raspravljanje sporova čiji iznos ne prelazi 10.000 dinara. Ovo sa razloga, što će se ista do ovog iznosa moći uspešno rešavati i od strane vojnih starešina, a istovremeno će se izbeći da se i sporovi manje vrednosti iznose pred sud.

VII

Pitanje nadzora nad radom vojnih sudova vrlo je delikatno i ono se je moralo na odredeni način regulisati. To je u vezi sa pravom Vrhovnog komandanta koje mu se daje ovim projektom da organizuje vojne sudove i postavlja sudije.

U pitanjima unutrašnje organizacije vojnih sudova, sudske uprave, postavljanja sudija i sudija-porotnika, kao i u pitanjima uzdizanja sudskog kadra i uopšte pravilnog vođenja kadrovske politike i unapređenja cele struke, neophodno je da postoji jedan viši organ koji će o svim tim pitanjima voditi računa i koji će činiti potrebne predloge u granicama svoje nadležnosti i lično preduzimati mere, da se otklone sve nezakonitosti, nepravilnosti i neurednosti u poslovanju sudova. Taj organ može jedino biti Ministar narodne odbrane kao odgovorni član Vlade FNRJ, pa je stoga predviđeno između ostalog i to, da se sudije svih vojnih sudova postavljaju na predlog Ministra narodne odbrane.

Radi pravilne organizacije vojnih sudova, određivanja njihovog broja, njihovog osnivanja i ukidanja, neophodno je da Ministar narodne odbrane ima mogućnost da bude detaljno upoznat sa organizacijom i stanjem sudskog poslovanja, sa brojem, stručnošću i spremnošću sudskog kadra, te da prema potrebi na sve to može uticati. To može postići jedino putem nadzora koji se predviđa projektom. Prema tome, pravo nadzora u najtešnjoj je vezi kako sa pravilnom organizacijom vojnih sudova, tako i sa njihovim radom uopšte u interesu oružane sile.

Najzad, ako se ovo pravo nadzora ne da Ministru narodne odbrane, a kako nadzor Vrhovnog vojnog suda ima ustvari samo pravosudni karakter, ostali bi prvostepeni vojni sudovi u svemu ostalom bez nadzora, što nikako ne bi odgovaralo

interesima vojne sile za koju je rad vojnih sudova od veoma velikog značaja.

Uostalom u vojsci ne može biti nijedne ustanove, a da nije podređena nekoj drugoj višoj ustanovi, na kraju Ministru narodne odbrane odnosno Vrhovnom kolandantu, usled čega se i ustanova nadzora Ministra narodne odbrane pokazuje kao nužna posledica same vojne organizacije. Iz istih razloga predviđeno je da predsednike i sudje svih vojnih sudova postavlja i razrešava Vrhovni komandant.

VIII

U čl. 20 projekta dato je pravo Predsedniku Vrhovnog vojnog suda da podiže zahtev za zaštitu zakonitosti protiv pravosnažnih odluka svih vojnih sudova, pravo koje nema po sada važećem zakonu. Ovo je učinjeno radi pojačanja zakonitosti i njene zaštite u otpravljanju pravosudnih poslova u Armiji, a kao konzekvencija prava nadzora, koje Vrhovni vojni sud ima po projektu u pravosudnom smislu nad svim vojnim sudovima.

IX

Pošto se organizacija vojnih sudova po ovom projektu uglavnom razvija za period mira i prema tome treba da za prilično dugo vreme odgovori potrebama vojnog sudstva, u projekat je uneto (član 21 do 23) ono što je nužno za regulisanje ovog pitanja u mobilnom i ratnom stanju.

Za formaciju sudova u ratu biće od uticaja i okolnost da li će se u slučaju rata uvoditi preki vojni sudovi ili će biti dovoljno da se u smislu čl. 13 projekta ovlaste pojedini vojni sudovi da sude u prvom i poslednjem stepenu za određena krivična dela. Imajući ovu mogućnost u vidu, projekat i ne sadrži nikakve odredbe o prekim sudovima.

X

Ostale odredbe predloženog projekta uglavnom su zadržane iz sadašnjeg zakona sa izvesnim manjim izmenama, ukoliko kao nepotrebne nisu izostavljene.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

Predsednik Vlade FNRJ
i Ministar narodne odbrane,
Maršal Jugoslavije

Josip Broz Tito, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O VOJNIM SUDOVIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 90

25-XI-1947 godine

Beograd

SAVEZKOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 22 i 24 novembra ove godine, pretresao je Predlog zakona o vojnim sudovima, dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća, koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga, i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Saveznom veću svoj izveštaj:

Član 7. U četvrtom redu mesto reči »gradanske« staviti »redovne«.

Član 8. U drugom stavu, tač. 1), drugi red, posle reči »tajne« staviti tačku i zapetu i brisati ostatak teksta tačke 1).

Poslednji stav menja se i glasi: »Vojni sudovi sude ratnim zarobljenicima za krivična dela koja kao takvi učine.«

Član 10. U drugom stavu, prvi red, iza reči »suda« dodati reči »iz prethodnog stava«.

Član 12. Dodaje se nov drugi stav, koji glasi: »Presude vojnih sudova donete u ovoj nadležnosti pravosnažne su.«

Član 13. Prvi stav menja se i glasi: »Vojni sud sačinjavaju: predsednik suda, sudije, a u prvostepenom vojnom sudu i sudije-porotnici koji vrše sudijsku dužnost. U Vrhovnom sudu postoji i zamenik predsednika.« Drugi stav, prvi red, iza reči »sudije« dodati reči »i predsednike«. Treći stav, drugi red, posle reči »podoficira« staviti tačku i brisati ostatak rečenice. Četvrti stav menja se i glasi: »Vojni sudovi imaju sekretare i administrativno osoblje.«

Član 14. U četvrtom stavu, prvi red, iza reči »broj« dodati »i položaj«. U drugom redu, brisati reči »i njihovi položaji«. U trećem redu mesto »prepisima« staviti »propisima« i mesto »oružane sile« staviti »oružanih snaga«.

Član 17. U trećem redu, iza reči »raspravama« mesto zapete staviti reč »i« i mesto »odluke« staviti »odluka«, dodati tačku i brisati ostatak rečenice.

Član 21. U prvom stavu, treći red, mesto reči »oružane sile« staviti »oružanih snaga«.

Član 22. U trećem redu, iza reči »a« dodati »za krivična dela« i brisati posle reči »kao i« reči »za krivična dela«.

Član 24. U prvom redu, mesto reči »čl. 14, st. 4« staviti »čl. 13, st. 2«. U trećem redu, posle reči »su« dodati »do«.

Član 26 menja se i glasi: »Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o vojnim sudovima od 17 jula 1946 godine i svi drugi propisi koji su ovom zakonu protivni.«

Član 27. U drugom redu, iza reči »zakona« staviti tačku i brisati ostatak rečenice.

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli u celosti usvojiti.

Za izvestioca određen je dr Maks Šnuderl.

Sekretar
Dr Maks Šnuderl, s. r.

Predsednik
Zakonodavnog odbora
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Vladimir Simić, s. r., Mihailo Đurović, s. r., Filip Lakuš, s. r.,
dr Jakov Grgurić, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Matevž Hace, s. r.,
Lampret Jože, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Đuro Salaj, s. r.,
Ivan Granda, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Radovan Mijuško-
vić, s. r., Miloš Minić, s. r., Sulejman Filipović, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O VOJNIM SUDOVIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 98

25-XI-1947 g.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 21 i 24 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o vojnim sudovima dostavljen mu od Predsedništva Veća naroda, a koji je na osnovu člana 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga a na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Veća naroda podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća.)

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio Bogdana Oreščanina.

Sekrećar
Dr Dušan Bratić, s. r.

Predsednik
Zakonodavnog odbora
Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Joza Milivojević, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Srećko Žumer, s. r., Tomo Čiković, s. r., Mustafa Hodža, s. r., dr Branko Čubri-
lović, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Josip Rus, s. r., Miloš Care-
vić, s. r., Milan Popović, s. r., Ninko Petrović, s. r. Bogdan
Oreščanin, s. r., dr Josip Hrnčević, s. r., Mihailo Apostolski, s. r.

P R E D L O G

ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VOJNOJ OBAVEZI DRŽAVLJANA FEDERATIVNE NARODNE REPUB- BLIKE JUGOSLAVIJE

Član 1

U Zakonu o vojnoj obavezi državljana Federativne Narodne Republike Jugoslavije, u članu 9 dodaje se 2 i 3 stav koji glase:

»U redovnom stanju državljani od navršene 17 godine života, a oni na školovanju u srednjim i njima ravnim školama i pre navršene 17 godine i bez obzira na pol mogu se radi pripreme za izvršenje vojne obaveze podvrći predvojničkoj obuci.

Uslove pod kojima će se vršiti predvojnička obuka, njen plan i program i sve drugo što je potrebno za njeno izvođenje na predlog Ministra narodne odbrane propisaoće Vrhovni komandant Oružanih snaga«.

Član 2

U članu 11 stav 2 na kraju tač. b) umesto tačke stavlja se tačka i zapeta. U istom stavu dodaje se nova tačka v) koja glasi:

»v) jednu godinu za državljane sa svršenom srednjom, njoj ravnom ili višom školom«.

Član 3

Stav 2 člana 14 menja se i glasi:

»Za lica koja završe školu ili posebne tečajeve za rezervne oficire i polože oficirski ispit rok službe u kadru, a za vojne stipendiste i način služenja, propisaoće Ministar narodne odbrane. Ovaj rok ne može biti duži od jedne godine«.

Član 4

Posle člana 14 dodaje se novi član 14a koji glasi:

»Odredbe člana 11 stav 2 tač. v) i člana 14 stav 2 primeniće se na sva lica koja se već nalaze u Jugoslovenskoj armiji, izuzev

lica upućenih u škole ili posebne tečajeve za rezervne oficire, koji imaju ostati u stalnom kadru do završene škole odnosno tečaja, a najduže jednu godinu od dana stupanja na snagu tih odredaba».

Član 5

U članu 25 dodaje se stav 2 koji glasi:

»Umesto na vežbu, obveznici mogu biti pozivani na pojedine kurseve ili tečajeve van Armije, čiji će program i ostalo što je potrebno propisati Ministar narodne odbrane«.

Član 6

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VOJNOJ OBAVEZI DRŽAVLJANA FNRJ

I

Zakonom o vojnoj obavezi državljana FNRJ (»Sl. list« br. 28/46) predviđeno je osposobljavanje građana muškog pola za izvršenje vojne obaveze putem služenja u stalnom kadru, i to onih koji su navršili 20 godina života, dok za mlade, kao i za lica ženskog pola način osposobljavanja za izvršenje vojne obaveze nije uopšte bio predviđen, ma da je propisano da u pripravnom, mobilnom i ratnom stanju mogu biti pozvani na službu u Oružanu silu građani od navršene 17 do navršene 20 godine života (čl. 8), a lica ženskog pola u stručne i tehničke službe Jugoslovenske oružane sile i na radove u vezi sa obranom zemlje (čl. 4).

Stoga je radi regulisanja ovog pitanja predložena dopuna člana 9 kojom se uvodi predvojnička obuka. Osnov za uvođenje predvojničke obuke nalazi se, uglavnom, u Ustavu, koji je u članu 34 propisao da je odbrana otadžbine najviša dužnost i čast svakog građanina i da je vojna obaveza opšta.

II

Istim zakonom (glava III, čl. 11) regulisano je da svi državljani, bez razlike, služe u stalnom kadru Jugoslovenske armije dve godine, dok je za neke specijalne vidove i rodove vojske bilo predviđeno da služe tri odnosno četiri godine. Kasnijom dopunom člana 14 («Sl. list» br. 101/46) regulisano je da oni vojni obveznici koji ispunjavaju uslove za unapređenje u čin rezervnog oficira služe u stalnom kadru najviše dve godine, a članom 18 Uredbe o službi oficira, generala, admirala i vojnih činovnika Jugoslovenske armije taj je rok bio određen na 18 meseci.

Takve zakonske odredbe odgovarale su tadašnjem stanju i stepenu razvitka naše Oružane sile, kao i opštim uslovima u kojima je trebalo regulisati vojnu obavezu građana naše zemlje. Međutim danas, kada je, s jedne strane, naša Oružana sila u svom neprekidnom usavršavanju i razvitku dostigla takav stepen da može za relativno kratak period vremena osposobiti potreban rezervni borački i komandni kadar, a s druge strane, kada su u našoj zemlji u vezi sa sprovođenjem Petogodišnjeg plana razvitka narodne privrede Federativne Narodne Republike Jugoslavije, na svim privrednim, kulturno-prosvetnim i ostalim sektorima državnog života neophodno potrebni kadrovi, naročito sa srednjim i višim obrazovanjem, — pokazuje se nužnim donošenje takve izmene u zakonu koja će omogućiti građanima da po završenom školovanju što pre uđu u sve grane državnog života. Stoga predložena dopuna člana 11 predviđa da lica sa svršenom srednjom i višom školom služe samo jednu godinu.

III

U predloženim izmenama st. 2 čl. 14 zakona, predviđeno je da rok službe u kadru i za vojne stipendiste određuje Ministar narodne odbrane s tim da taj rok ne može biti duži od jedne godine. Kao vojni stipendisti primaju se i lica iz građanstva radi školovanja u cilju popunjavanja Oružane sile stručnim kadrovima.

Vojni stipendisti biće, u najvećem broju slučajeva, za vreme školovanja u zemlji smešteni u domove vojnih stipendista. Ovi domovi neophodni su kako u interesu uspešnijeg savladivanja školskog programa, tako i u interesu političkog i vojničkog vaspitanja stipendista. Stipendisti će u domovima za vreme trajanja školske nastave, pa eventualno i za vreme školskog raspusta, imati da se obučavaju i u vojnim znanjima, tako da

često neće biti potrebno da njihov rok službe u kadru traje ni jednu godinu. Za njih nije predviđeno da u toku službe u kadru polažu ispit za rezervnog oficira ili podoficira, pošto će oni, po završenom školovanju u aktivnoj službi dobiti činove (oficiri) odnosno rangove (vojni činovnici) — prema rangu škole koju su završili.

IV

Predloženom dopunom člana 25 omogućava se da obveznici umesto poziva na vežbu, mogu biti upućeni na određene tečajeve i kurseve van Armije, na kojima će se usavršavati u vojnim znanjima, ne odvajajući se od svojih redovnih dužnosti.

Predsednik Vlade FNRJ
i Ministar narodne odbrane,
Maršal Jugoslavije

Josip Broz Tito, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VOJNOJ OBAVEZI DRŽAVLJANA FNRJ

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 92

22. XII-1947 godine

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 21 i 22 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vojnoj obavezi državljana Federativne Narodne Republike Jugoslavije, dostavljen mu od Predsedništva Veća naroda, a koji je na osnovu člana 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga, a na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i do-

punama, postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Veća naroda podnosi Veću sledeći izveštaj:

Član 1. U prvom stavu, u drugom redu, posle reči »Jugoslavije« dodati reči »od 1 aprila 1946 godine«. Treći stav menja se i glasi: »Uslove pod kojima će se vršiti predvojnička obuka; njen plan i program i sve drugo što je potrebno za njeno izvođenje, propisaće Vrhovni komandant oružanih snaga na predlog Ministra narodne odbrane.«.

Član 3 menja se i glasi: »Stav 2 člana 14 menja se i glasi:

»Za lica koja završe školu ili posebne tečajeve za rezervne oficire i polože oficirski ispit, rok službe u kadru propisaće Ministar narodne odbrane, a za vojne stipendiste propisaće u način služenja. Ovaj rok ne može biti duži od jedne godine.«.

Pored gornjih izmena Odbor je učinio i izvesne stilske i tehničke ispravke.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Mihailo Apostolski.

Sekretar
Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Rato Dugonjić, s. r., Joza Milivojević, s. r., Mihailo Apostolovski, s. r., Tomo Čiković, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Josip Rus, s. r., Tone Hafner, s. r., Ninko Petrović, s. r., Mijoš Carević, s. r., Milan Popović, s. r., dr Siniša Stanković, s. r.,
Bogdan Oreščanin, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VOJNOJ OBAVEZI DRŽAVLJANA FNRJ

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE
Zakonodavni odbor
Br. 87
22-XI-1947 godine
Beograd

SAVEZKOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 21 i 22 novembra o. g. pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vojnoj obavezi državljana Federativne Narodne Republike Jugoslavije, dostavljen mu od Pretsedništva Saveznog veća, koji je na osnovu čl. 63 Ustava, dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda.)

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Sulejman Filipović.

Sekretar
Dr Maks Šnuderl, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora,
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., Filip Lakuš, s. r., dr Jakov Grgunić, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Jože Lampret, s. r., Ivan Granda, s. r., Đuro Salaj, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Miloš Minić, s. r., Sulejman Filipović, s. r.

P R E D L O G

ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RATNIM VOJNIM INVALIDIMA

Član 1

U čl. 16 Zakona o ratnim vojnim invalidima st. 2 menja se i glasi:

»Propis čl. 12 ovog zakona primeniće se i na roditelje i na deda i babu.«.

Član 2

U čl. 33 st. 5 menja se i glasi:

»Izuzetno od odredaba prethodnih stavova, lica koja traže da se priznaju za ratne vojne invalide usled bolesti zadobivene u Narodnooslobodilačkom ratu od 17 aprila 1941 godine pa do prestanka neprijateljstva (čl. 2 tač. 1), ili u sastavu bivše jugoslovenske vojske za vreme rata s neprijateljem od 6 do 17 aprila 1941 godine ili usled bolesti koju su zadobili docnije kao ratni zarobljenici u logorima (čl. 2 tač. 3) moraju podneti prijavu najdalje do 30 juna 1948 godine. Licima koja podnesu prijave posle ovog roka neće se priznati invalidnina kao ni ostala prava po ovom zakonu.«.

U istom članu posle st. 6 dodaje se novi st. 7 koji glasi:

»Prinadležnosti po prijavama podnesenim po prethodnom stavu posle 8 decembra 1946 godine teku od dana podnošenja prijave.«.

Član 3

Iza čl. 43 dodaje se nov član 43a koji glasi:

»Na propise ovog zakona prevešće se i lica koja po Ugovoru o miru sa Italijom postaju državljani FNRJ i to:

1) kojima je odlukama italijanskih državnih organa priznato svojstvo ratnog vojnog invalida zbog umanjjenja sposob-

nosti za privređivanje koju su pretrpeli u ratu 1914—1918 godine;

2) koja po odlukama italijanskih državnih organa izvode svoja invalidska prava od napred navedenih umrlih ratnih vojnih invalida, ili od lica koja su na vojnoj dužnosti u ratu 1914—1918 godine poginula ili nestala.«.

Član 4

U čl. 44 iza prve rečenice st. 2 dodaje se nova rečenica koja glasi:

»Izuzetno, prevodenje lica iz čl. 43a izvršiće se do 30 juna 1948 godine.«.

Rečenica druga st. 2 postaje st. 3 istog člana, menja se i glasi:

»Ove rokove Ministar narodne odbrane može produžiti.«.

Član 5

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RATNIM VOJNIM INVALIDIMA

Prema sadašnjem tekstu Zakona o ratnim vojnim invalidima i prema ranijem (pre izmena) tekstu Uredbe o invalidskim prinadležnostima, da bi roditelji imali pravo na invalidninu, potrebno je da ispunjavaju sledeće uslove: prvo, da su siromašnog stanja, a to su oni koji plaćaju do din. 200 na ime godišnjeg neposrednog poreza na dohodak i drugo, da su stariji od 60 godina ili da su nesposobni za privređivanje. Ovakvi uslovi pokazali su se u primeni kao suviše strogi. Ministarstvo narodne odbrane registrovalo je niz primera u kojima je primena napred postavljenih uslova dovela do nepravilnih rešenja. Pošto je postojala hitna potreba da se spreče ovakve nepravilnosti, to je donesena Uredba o izmenama i dopunama Uredbe o invalidskim prinadležnostima. Prema tim izmenama i dopunama koje su stupile na snagu 28 juna 1947 godine (»Sl. list« br. 56/47),

uslov siromaštva se izostavlja. Umesto razlikovanja na siromašne i nesiromašne, uvodi se u pogledu imovinskog stanja razlikovanje na one koji ne ispunjavaju uslove iz čl. 3 Uredbe o invalidskim prnadležnostima i na one koji te uslove ispunjavaju, s tim da će prvima pripasti celokupna invalidnina, a drugima polovina iste. Jednom rečju, u pogledu imovinskog uslova za uživanje invalidnine, roditelji, kao i ded i baba izjednačuju se s ostalim uživaocima invalidskih prnadležnosti. Drugo ublaženje je u tome što se broj godina života kao uslov za primanje invalidnine snižava od 60 na 50. Predložena izmena zakona dovodi u saglasnost tekst zakona sa izmenjenim i dopunjenim tekstom Uredbe o invalidskim prnadležnostima koja je, kao što smo napred rekli, iz razloga hitnosti, izmenjena i dopunjena pre nego što je to učinjeno sa zakonom.

Članom 33 st. 5 Zakona o ratnim vojnim invalidima propisano je da je krajnji rok za podnošenje prijave za priznanje prava na invalidninu po osnovu bolesti šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Propuštanje ovog roka, suprotno propuštanju u slučajevima kad se priznanje invalidskog svojstva zahteva zbog povrede i ozlede, povlači gubitak prava na penziju. Ovakvo strogo otstupanje od principa da invalidska prava ne zastarevaju (čl. 33 st. 1) propisano je sa razloga što je po preseku dužeg vremena teško utvrditi uzročnu vezu između bolesti na koju se podnosioc prijave poziva i ratnih događaja proteklog rata. Rok, propisan stavom 5 čl. 33, istekao je 8 decembra 1946 godine zaključno. Dogada se ipak, da se i posle toga roka javljaju sa invalidskim zahtevima lica za koja se može opravdano pretpostaviti da su bolest zadobila u vezi s ratnim događajima proteklog rata. Ministarstvo narodne odbrane — Invalidsko odeljenje stoji na stanovištu da bi bilo nepravično odbiti ovakva lica od njihovih invalidskih prava samo zato što su propustila rok. Mnoga od njih žive u zabačenim krajevima i nisu bila upoznata sa strogošću propisa, a druga opet nisu bila svesna svog oboljenja, niti ih je ono dosada činilo u ozbiljnoj meri nesposobnima za rad. Zato se predlaže da se ovakvim licima produži rok do 30 juna 1948 godine s tim da će svoje invalidske prnadležnosti primati tek od dana podnošenja prijave.

Po Ugovoru o miru sa Italijom (čl. 19) italijanski državljani koji su imali stalno mesto boravka na dan 10 juna 1940 godine na području koje se pripaja FNR Jugoslaviji postaju jugoslovenski državljani, ako u roku od godine dana po stupanju tog Ugovora na snagu ne optiraju za italijansko državljanstvo.

Među ovakvim državljanima ima i ratnih vojnih invalida iz Prvog svetskog rata, iz Španskog građanskog rata, rata u Etiopiji i najzad, iz proteklog rata do prelaska Italije na stranu saveznika. Predlog zakona priznaje pravo na invalidninu samo ratnim vojnim invalidima iz Prvog svetskog rata, onako kako je to učinjeno u pogledu invalida austro-ugarske vojske posle tog rata. Isto tako, priznaju se invalidska prava i licima koja svoja prava izvode od umrlih ratnih vojnih invalida iz Prvog svetskog rata, a ta su im prava priznata odlukama italijanskih državnih organa.

Prevođenje ovakvih lica izvršiće se do 30 juna 1948 godine. Što se tiče onih lica koja po Ugovoru o miru sa Italijom postaju naši državljani, a koja su postala invalidi boreći se u proteklom ratu na strani saveznika, ona su već obuhvaćena propisom čl. 49 Zakona o ratnim vojnim invalidima i zato se ona ne pominju u ovim izmenama i dopunama.

Predsednik Vlade FNRJ
i Ministar narodne odbrane,
Maršal Jugoslavije

Josip Broz Tito, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RATNIM VOJNIM INVALIDIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 85

22-XI-1947 godine

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama od 21 i 22 novembra o. g. pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o ratnim vojnim invalidima, dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća,

koji ne na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

Član 1. Prva rečenica menja se i glasi: »Stav 2 člana 16 Zakona o ratnim vojnim invalidima od 25 maja 1946 godine menja se i glasi:«.

Član 2. Prva rečenica menja se i glasi: »Stav 5 člana 33 menja se glasi:«.

Član 3. U prvom redu reč »čl.« pisati »člana«, a »član 43a« pisati »član 43 a)«,.

U trećem redu reč »FNRJ« ispisati. U tač. 1, u trećem redu, umesto reči »koju« staviti reč »koje«.

Član 4. U prvom redu, umesto »čl. 44« staviti »članu 44«, a mesto »st. 2« staviti »stava 2«.

U trećem redu »čl. 43 a« pisati »čl. 43a)«. U petom redu, umesto reči »st. 2 postaje st. 3« staviti reči »stav 2 postaje stav 3«.

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je dr Jerko Radmilović.

Sekretar
Dr Maks Šnuderl, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetožar Vukmanović, s. r., Filip Lakuš, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Jože Lampret, s. r., Ivan Granda, s. r., Đuro Salaj, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Miloš Minić, s. r., Sulejman Filipović, s. r.

IZVEŠTAJ

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O RATNIM VOJNIM INVALIDIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 90

22-XI-1947 g.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 21 i 22 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o ratnim vojnim invalidima, dostavljen mu od Predsedništva Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga, a na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama, postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Veća naroda podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća.)

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Mustafa Hodža.

Sekretar

Dr Dušan Bratić, s. r.

Predsednik

Zakonodavnog odbora

Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Rato Dugonjić, s. r., Joza Milivojević, s. r., Mihailo Apostolski, s. r., Tomo Čiković, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Josip Rus, s. r., Tone Hafner, s. r., Miloš Carević, s. r., Ninko Petrović, s. r., Milan Popović, s. r., dr Siniša Stanković, s. r., Bogdan Oreščanin, s. r.

P R E D L O G

ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MIRNODOPSKIM VOJNIM INVALIDIMA

Član 1

Iza čl. 6 Zakona o mirnodopskim vojnim invalidima dodaje se novi član 6a koji glasi:

»Na propise ovog zakona prevešće se i lica koja po Ugovoru o miru sa Italijom postaju državljani FNRJ i to:

1) kojima je svojstvo mirnodopskih vojnih invalida priznato odlukama italijanskih državnih organa zbog umanjenja sposobnosti za privređivanje koju su po demobilizaciji italijanske oružane sile posle rata 1914—1918 godine do 10 juna 1940 godine pretrpela u jedinicama u sastavu te sile, izuzev onih u sastavu fašističke milicije i ostalih fašističkih formacija;

2) koja po rešenjima italijanskih državnih organa izvode svoja invalidska prava od umrlih mirnodopskih vojnih invalida iz tač. 1, ili od lica koja su poginula na vojnoj dužnosti u jedinicama i u vremenu navedenom u tač. 1.«.

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MIRNODOPSKIM VOJNIM INVALIDIMA

Po Ugovoru o miru sa Italijom (čl. 19) italijanski državljani koji su na dan 10 juna 1940 godine imali stalno mesto boravka na području koje se pripaja Federativnoj Narodnoj Re-

publici Jugoslaviji po tom ugovoru, postaju jugoslovenski državljani, ako u roku od godine dana po stupanja ugovora na snagu ne optiraju za italijansko državljanstvo. Među ovim licima ima i mirnodopskih vojnih invalida iz italijanske vojske. Predloženom dopunom njima su priznata ista prava kao i licima kojima pruža zaštitu Zakon o mirnodopskim vojnim invalidima, ali samo ako su smanjenje sposobnosti za privređivanje pretrpeli u jedinicima redovne italijanske oružane sile, dakle, ne u onima koje su imale fašistički karakter.

Isto tako, predlog zakona predviđa prevodenje na propise zakona o mirnodopskim vojnim invalidima i porodica umrlih, napred pomenutih mirnodopskih vojnih invalida, odnosno porodica lica koja su poginula na vojnoj dužnosti posle svetskog rata 1914—1918 godine u jedinicama redovne italijanske oružane sile.

Predsednik Vlade FNRJ
i Ministar narodne odbrane,
Maršal Jugoslavije

Josip Broz Tito, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O DOPUNI ZA- KONA O MIRNODOPSKIM VOJNIM INVALIDIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 91

22 novembra 1947 godine

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 21 i 22 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o dopuni Zakona o mirnodopskim vojnim invalidima, dostavljen mu od Predsednika Veća naroda a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga a na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopu-

nama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Veća naroda podnosi Veću sledeći izveštaj:

Čl. 1. U prvom redu, umesto »čl.« staviti »člana«, posle reči »invalidima« dodati reči »od 21 decembra 1946 godine«. U drugom redu »6a« pisati »6a),«.

U tač. 1), u trećem redu, reč »koju« pisati »koje«; u tač. 2), u trećem redu, umesto »tač. 1« staviti »tač. 1 ovog člana,«; u poslednjem redu umesto reči »navedenom u tač. 1.« staviti reči »koji su navedeni u tač. 1 ovog člana«.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Mustafa Hodža.

Sekretar
Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Rato Dugonjić, s. r., Mihailo Apostolski, s. r., Joza Milivojević, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Tomo Čiković, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Josip Rus, s. r., Tone Hafner, s. r., Miloš Carević, s. r., Ninko Petrović, s. r., Milan Popović, s. r., dr Siniša Stanković s. r., Bogdan Orešćanin, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O MIRNODOPSKIM VOJNIM INVALIDIMA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br 86

22-XI-1947 godine

Beograd

SAVEZNO M VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama od 21 i 22 novembra o. g. pretesao je Predlog zakona o dopuni Zakona o mirnodopskim vojnim

invalidima, dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća, koji je na osnovu člana 63 Ustava, dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda.)

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je dr Jerko Radmilović.

Sekretar

Dr Maks Šnuderl, s. r.

Predsednik
Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., Filip La-
kuš, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Meh-
med Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Lampret Jože, s. r.,
Ivan Granda, s. r., Đuro Salaj, s. r., Radovan Mijušković, s. r.,
Miloš Minić, s. r., Sulejman Filipović, s. r.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Члан 1

Иза чл. 36 Закона о држављанству Федеративне Народне Републике Југославије додаје се нови члан 36а, 36б и 36в који гласе:

„Члан 36а

Лица која по народности припадају коме од народа Југославије, а која су после Светског рата 1914—1918 године прешла као емигранти из Италије у Југославију, имају право да до 30 јуна 1948 године изјаве да ступају у држављанство ФНРЈ, ако на дан када ову изјаву дају имају пребивалиште на територији Федеративне Народне Републике Југославије. Ово право имају сва лица која до 30 јуна 1948 године наврше 18 година.

Лице које на овај начин ступи у држављанство ФНРЈ постаје држављанин оне народне републике на чијем подручју има пребивалиште. Ако такво лице припада народности које друге народне републике, оно може приликом ступања у држављанство ФНРЈ изјавити да жели да постане држављанин те друге народне републике.

Изјаву о ступању у држављанство ФНРЈ по пропису овог члана даје заинтересовано лице пред извршним одбором среског (градског, рејонског) народног одбора на чијем подручју има пребивалиште на дан кад изјаву даје.

Члан 36б

Лица која по народности припадају којем од народа Југославије а која су се пре 10 јуна 1940 године са подручја

припојеног Федеративној Народној Републици Југославији по Уговору о миру са Италијом отселила ван територије Италије у неку другу земљу, имају исто право као и лица из претходног члана.

Лице које на овај начин ступи у држављанство ФНРЈ постаје држављанин оне народне републике чијој народности припада, односно оне за чије се држављанство изјасни.

Изјаву о ступању у држављанство дају лица из овог члана пред најближим дипломатско-конзуларним претставништвом Федеративне Народне Републике Југославије.

Члан 36в

Ступање оца у држављанство ФНРЈ по прописима чланова 36а или 36б, или мајке ако је отац умро, повлачи за собом ступање у ово држављанство деце млађе од 18 година.

Ступање мужа у држављанство ФНРЈ не повлачи за собом ступање жене у ово држављанство.

На стицање држављанства по прописима чл. 36а и 36б неће се примењивати прописи о стицању држављанства прирођењем (чл. 7—13)".

Члан 2

У чл. 37, иза ст. 1 додаје се нови ст. 2 који гласи:

„Држављанин ФНРЈ који не жели да има држављанство народне републике чији би држављанин постао по пропису ст. 1 овог члана, него које друге народне републике, постаје са даном 28 августа 1945 године држављанин ове друге народне републике, ако до 30 јуна 1948 године да изјаву о томе пред извршним одбором (среског, градског, рејонског) народног одбора на чијем се подручју налази место његовог пребивалишта односно боравишта. Овим правом могу се користити сва лица која до 30 јуна 1948 године наврше 18 година живота.

Члан 3

Ст. 2 чл. 37 постаје ст. 3 истог члана.

У овом ставу реч „предњем ставу“ замењује се речима „ставу 1 овог члана“.

Члан 4

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

После Светског рата 1914—1918 године већи број лица италијанског држављанства, која по народности припадају коме од народа Југославије морао је пред терором фашистичког режима због свог националног и демократског става и делатности пребећи из Италије у Југославију. Готово сва та лица остала су до данас у нашој држави. Многа од њих, међутим, из разних разлога досада нису примила југословенско држављанство. По нашем Закону о држављанству оваква лица могла би постати држављани ФНРЈ природњем (натурализацијом) али је поступак за стицање држављанства овим путем спорији и сложенији. Члан 1 предложеног закона пружа могућност овим лицима да простом изјавом, уз најпотребније доказе, без плаћања таксе која је прописана за стицање држављанства природњем могу постати држављани ФНРЈ. Услови за ово су да је заинтересовано лице емигрант из Италије, да припада којој од народности Југославије и да у тренутку када даје изјаву о ступању у наше држављанство има пребивалиште на подручју наше државе. На тај начин, за оваква лица прописује се једноставнији и бржи пут за стицање нашег држављанства. У погледу републичког држављанства усвојено је исто начело као и приликом стицања држављанства природњем, тј. лице које на овај начин ступа у држављанство ФНРЈ постаје држављанин оне народне републике на чијем подручју има пребивалиште. Ако припада народности које друге народне републике, оно може приликом ступања у држављанство ФНРЈ изјавити да жели да буде држављанин те друге републике. За пријем изјаве о ступању у држављанство ФНРЈ надлежни су извршни одбори средњих (градских, рејонских) народних одбора на чијем подручју има заинтересовано лице своје пребивалиште.

По Уговору о миру са Италијом (чл. 19), лица југословенских народности која су на дан ступања Италије у рат, тј. 10 јуна 1940 године, имала пребивалиште на подручју које се по том уговору припаја нашој држави постају наши држављанин даном ступања на снагу уговора. Овом одредбом уговора нису, дакле, обухваћена она лица југословенских народности која су пре 10 јуна 1940 године имала пребивалиште

на припојеном подручју, али су се са њега пре овог дана отселила. Ако су се отселила у Италију, онда она по чл. 20 Уговора о миру са Италијом имају право да оптирају за југословенско држављанство. Она, пак, лица југословенских народности која су се са припојеног подручја пре 10 јуна 1940 године отселила у друге европске и ваневропске земље нису обухваћена мировним уговором и за њих би једини пут за стицање југословенског држављанства био редован пут прирођења. Предложени закон има за циљ да обухвати и сва оваква лица. Њима се даје иста могућност као и југословенским емигрантима из Италије да по једном упрошћеном поступку и без трошкова, дакле, независно од прописа о стицању држављанства прирођењем, могу стећи држављанство ФНРЈ. Републичко држављанство оваквих лица одређује се по њиховој народности, односно према њиховој жељи коју изразе приликом давања изјаве о ступању у држављанство ФНРЈ. За пријем изјаве надлежна су најближа дипломатска и конзуларна претставништва ФНРЈ у иностранству.

Члан 1 предлога закона прописује, даље, да ступање оца у држављанство ФНРЈ на начине предвиђене у чл. 36а и 36б повлачи и ступање малолетне деце, а да ступање мужа не повлачи за собом ступање жене.

Према чл. 37 тач. 1 Закона о држављанству ФНРЈ, даном 28 августа 1945 године, држављани ФНРЈ постали су држављани оне народне републике на чијем се подручју налази место у коме су имали завичајност (чланство општине) односно општинску припадност. Ставом 2 Обавезног тумачења Президијума Народне скупштине ФНРЈ од 5 новембра 1946 године, предвиђена је, нарочито с обзиром на аграрне насељенике у АП Војводини, могућност да заинтересовани грађани изјавом датом пред надлежним органом добију држављанство које друге народне републике, а не оне чији би држављани постали по цитираном законском пропису. Овом одредбом обавезног тумачења могли су се заинтересовани грађани користити 6 месеци по његовој објави, тј. до 8 маја 1947 године. Овај рок је истекао, а многа лица којих се ова одредба обавезног тумачења тиче нису га искористила. Члан 2 предлога закона има за циљ да овај рок продужи до 30 јуна 1948 године, да би се сви заинтересовани могли користити правом које им није пружало обавезно тумачење. Овај циљ се може постићи само допуном члана 37 Закона о држављанству ФНРЈ одредбом која пружа исто право као и поменуто обавезно тумачење, али продужава рок за његово

коришћење. Ступањем на снагу овог закона престаће да важи рок одређен обавезним тумачењем.

Осим тога, предлог ближе одређује орган надлежан за давање ове изјаве.

Остале измене, односно допуне су стилистичке природе.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ

Александар Ранковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 91

25-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 22 и 24 новембра ове године претресао је Предлог закона о изменама и допунама Закона о држављанству Федеративне Народне Републике Југославије, достављен му од Претседништва Савезног већа, који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога и на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

Члан 1. Други ред, место речи „додаје се нови члан” ставити „додају се нови чланови”.

Члан 2. Други став, шести ред, место речи „(среског, градског, рејонског)” ставити „среског, градског или рејонског”.

Назив „Члан 3” брише се и ранији члан 3 постаје други став члана 2. Друга реченица ставља се у продужетку прве реченице. У тој реченици место речи „реч” ставити „речи”.

Члан 4 постаје члан 3.

Поред наведених измена и допуна, Одбор је учинио потребне стилске и техничке исправке.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је Лајчо Јарамазовић.

Секретар
Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Матевж Хаџе, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Милош Минић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 99

24-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 22 и 24 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о изменама и допунама Закона о држављанству Федеративне Народне Републике Југославије, достављен му од Претседни-

штва Већа народа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога а на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Већа народа подноси Већу следећи извештај:

(Текст извештаја Законодавног одбора Већа народа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Савезног већа.)

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известноца одређен је Тоне Хафнер.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

ЧЛЕНОВИ:

Јоза Миливојевић, с. р., Панко Брашнар, с. р., Срејко Жу-
мер, с. р., Томо Чиковић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р.,
Мустафа Хоџа, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Јосип Рус, с. р.,
Милош Царевић, с. р., Милан Поповић, с. р., Нинко Петро-
вић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., др Јосип Хрнчевић, с. р.,
Апостолски Михаило, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ДРЖАВЉАНСТВУ ЛИЦА НА ПОДРУЧЈУ ПРИПОЈЕНОМ ФЕДЕРАТИВНОЈ НАРОДНОЈ РЕПУБЛИЦИ ЈУГОСЛАВИЈИ ПО УГОВОРУ О МИРУ СА ИТАЛИЈОМ

Члан 1

Лица италијанског држављанства која су на дан 10 јуна 1940 године имала пребивалиште (домицил) на подручју које је припојено територији Федеративне Народне Републике Југославије по Уговору о миру са Италијом, као и њихова деца рођена после тога дана, стичу даном 15 септембра 1947 године, као даном ступања на снагу тог уговора, савезно држављанство Федеративне Народне Републике Југославије, као и држављанство оне народне републике на чијем се подручју налази место у коме су на дан 10 јуна 1940 године имала своје пребивалиште.

Ако такво лице припада народности које друге народне републике, а не оне чији би држављанин постало по претходном ставу овог члана, оно може у року од шест месеци од ступања на снагу овог закона дати изјаву пред органом надлежним по чл. 3 да жели да постане држављанин оне републике чијој народности припада. У таквом случају сматраће се да ово лице постаје држављанин те републике даном 15 септембра 1947 године.

Ово право имају сва лица која у року од шест месеци по ступању на снагу овог закона наврше 18 година.

Члан 2

Лица поменута у ст. 1 претходног члана, чији је говорни језик италијански, а која су до дана ступања на снагу Уговора о миру са Италијом навршила 18 година, као и лица која до тога дана нису достигла овај узраст, али су у браку,

имају право да у року од годину дана од ступања на снагу тога уговора оптирају за италијанско држављанство.

Лица која искористе ово право задржаће италијанско држављанство и сматраће се као да нису стекла држављанство Федеративне Народне Републике Југославије према чл. 1 овог закона.

Опција оца, или опција мајке ако је отац умро, повлачи опцију деце млађе од 18 година која нису у браку.

Опција мужа не повлачи за собом опцију жене.

Члан 3

Изјаву о опцији даје заинтересовано лице пред извршним одбором среског, односно градског народног одбора на чијем подручју има пребивалиште, а ако овог нема, боравиште на дан кад изјаву даје.

Лица која немају ни пребивалишта ни боравиште на територији Федеративне Народне Републике Југославије дају изјаву о опцији пред најближим дипломатско-конзуларним претставништвом Федеративне Народне Републике Југославије.

Члан 4

Министар унутрашњих послова ФНРЈ може лицима, која по прописима овог закона оптирају за италијанско држављанство упутити захтев да се преселе у Италију у року од године дана од дана кад су дала изјаву о опцији.

Члан 5

Овлашћује се Министар унутрашњих послова ФНРЈ да у сагласности с Министром иностраних послова ФНРЈ доноси ближе прописе за спровођење овог закона.

Члан 6

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ ЛИЦА НА ПОДРУЧЈУ ПРИПОЈЕНОМ ФЕДЕРАТИВНОЈ НАРОДНОЈ РЕПУБЛИЦИ ЈУГОСЛАВИЈИ ПО УГОВОРУ О МИРУ СА ИТАЛИЈОМ

По чл. 19 ст. 1 Уговора о миру са Италијом који је ратификован Указом о ратификацији Уговора о миру са Италијом од 23 августа 1947 године, италијански држављани, који су имали стално место боравка на дан 10 јуна 1940 године на територији коју Италија уступа другој држави према одредбама овог уговора, као и њихова деца која су се родила после тог датума, постаће држављани државе којој је територија уступљена.

По истом ставу овог члана уговора предвиђа се и обавеза на државу којој се територија уступа да о томе донесе законске прописе. Члан 1 предложеног закона садржи пропис о овоме у погледу подручја које се припаја Федеративној Народној Републици Југославији. Он у исто време решава и питање републиканског држављанства напред поменутих лица, дајући нашим новим држављанима иста права у погледу утврђивања њиховог републиканског држављанства која су уживали и остали наши држављани. У ст. 1 чл. 1 закона речено је да ће ова лица постати држављани оне народне републике у чији састав улази место у коме су на дан 10 јуна 1940 године имала своје пребивалиште. Лицима која би по овом основу постала држављани народне републике чијој народности не припадају, даје се у ст. 2 и 3 чл. 1 закона право да у року од 6 месеци од ступања на снагу овог закона могу оптирати за држављанство оне народне републике чијој народности припадају.

Чл. 19 ст. 2 уговора предвиђа, с друге стране, да лица чији је говорни језик италијански и која би на предњи начин постала наши држављани могу оптирати за италијанско држављанство ако су до дана ступања на снагу уговора навршила 18 година или су млађа а у браку. У овом случају сматраће се као да оваква лица нису ни постала држављани ФНРЈ. Опција оца, односно мајке повлачи опцију деце млађе од 18 година која нису у браку. Опција мужа не повлачи за собом опцију жене. Ст. 3 чл. 19 уговора даје овлашћење нашој држави да може од лица која су оптирала за италијанско држављанство захтевати да се преселе у Италију. Ст. 2 овог

члана, исто тако, обавезује нашу државу да и о томе донесе законске прописе што се чланом 2 предложеног закона и чини.

Предложени закон предвиђа среске, односно градске народне одборе места пребивалишта оптанта као надлежне органе за пријем изјаве о опцији. За лица која не бораве на подручју наше државе ови органи су дипломатско-конзуларна претставништва.

Најзад, Уговор о миру са Италијом предвиђа да ће држава којој је уступљена територија законом регулисати питање држављанства и опције лица обухваћених чланом 19 ст. 1 и 2 у року од 3 месеца од дана ступања уговора на снагу.

Дан ступања на снагу Уговора о миру са Италијом је 15 септембар 1947 године тј. дан када је наша држава по чл. 90 тога уговора депоновала инструменте ратификације у Паризу.

Према томе, овим законом се испуњава наша обавеза по Уговору о миру са Италијом и то у року који нам је остављен за њено испуњење.

То све оправдава потребу доношења овог закона.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ

Александар Ранковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ ЛИЦА НА ПОДРУЧЈУ ПРИПОЈЕНОМ ФЕДЕРАТИВНОЈ НАРОДНОЈ РЕПУБЛИЦИ ЈУГОСЛАВИЈИ ПО УГОВОРУ О МИРУ СА ИТАЛИЈОМ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 63

4-ХИ-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 3 и 4 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о

држављанству лица на подручју припојеном Федеративној Народној Републици Југославији по Уговору о миру са Италијом, достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, а на основу пуне сагласности постигнуте у заједничком Редакционом одбору оба законодавна одбора, Законодавни одбор Већа народа предлаже Већу да Предлог закона о држављанству лица на подручју припојеном Федеративној Народној Републици Југославији по Уговору о миру са Италијом, усвоји у предложеном облику.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца одређен је др Бранко Чубриловић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Јоза Миливојевић, с. р., Томо Чиковић, с. р., др Јосип Хрнчевић, с. р., Добривоје Радосављевић, с. р., др Симиша Станковић, с. р. Милан Поповић, с. р., Нинко Петровић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Милош Царевић, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Срејко Жумер, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Панко Брашнаров, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДРЖАВЉАНСТВУ ЛИЦА НА ПОДРУЧЈУ ПРИПОЈЕНОМ ФЕДЕРАТИВНОЈ НАРОДНОЈ РЕПУБЛИЦИ ЈУГОСЛАВИЈИ ПО УГОВОРУ О МИРУ СА ИТАЛИЈОМ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 57/47

5-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 3 и 4 новембра ове године, претресао је Предлог закона о држављанству лица на подручју припојеном Федеративној Народној Републици Југославији по Уговору о миру са Италијом, достављен му од стране Претседништва Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако како га је Влада ФНРЈ предложила Савезном већу.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известноца одређен је Јоже Лампрет.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Михаило Ђуровић, с. р., Светозар Вукмановић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јосип Гргурић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Лајчо Јарамазовић, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Буро Салај, с. р., Иван Гранђа, др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Радован Мијушковић, с. р.,

ПРЕДЛОГ

ОПШТЕГ ЗАКОНА О ШУМАМА

I. Опште одредбе

Члан 1

Све шуме у ФНРЈ, без обзира у чијој су својини, служе општим интересима народне заједнице и налазе се под заштитом државе.

Члан 2

Поред шума сматрају се шумама у смислу овог закона и земљишта:

1) која нису трајно способна за другу врсту културе осим за гајење шуме, и

2) која по свом положају, конфигурацији, физичком и хемиском саставу и климатским условима најкорисније служе народној привреди и другим општим интересима кад су под шумском културом.

Члан 3

По значају шуме су општедржавног, републиканског, покрајинског, обласног и локалног значаја.

Президијум Народне скупштине ФНРЈ, на предлог Владе ФНРЈ, указом одређује које ће се шуме сматрати шумама општедржавног значаја.

Президијум народне скупштине народне републике, на предлог владе народне републике, указом одређује које ће се шуме сматрати шумама републиканског, а које покрајинског, обласног односно локалног значаја.

Члан 4

Унапређење и развој шумарства, шумске привреде и дрвне индустрије врше се по општедржавном привредном плану.

Члан 5

Државни органи надлежни за шумарство и шумска газдинства управљају државним шумама на основу планова и шумско-уређајних елабората утврђених за унапређење и развој шумарства, шумске привреде и шумске индустрије.

Ради припремања шумско-уређајних елабората, министри шумарства народних република ће организовати и спровести инвентарисање свих шума са програмом сеча.

Трошкове инвентарисања сноси држава.

Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ прописаће упутства за израду шумско-уређајних елабората.

Члан 6

У циљу унапређења и рационалног искоришћавања задружних и приватних шума, држава врши надзор над њиховом експлоатацијом и подизањем.

Влада ФНРЈ донеће уредбом прописе о вршењу државног надзора над задружним и приватним шумама, као и о мерама за њихово унапређење и управљање.

Члан 7

Шумски предели нарочитих природних лепота, као и они историског или научног значаја, могу се законима прогласити за националне паркове.

Уредбом ће се прописати управљање националним парковима.

II. Заштита и унапређење шума

Члан 8

Све постојеће шуме морају се одржати.

Изузетно, шума се може крчити и шумско земљиште трајно одузети шумској култури само са одобрењем надлежног државног органа.

Министар народне одбране може за потребе сигурности и одбране земље одредити крчење шума које се налазе у државном граничном појасу.

Без његове претходне сагласности не може се одобрити крчење шума у овом појасу.

За крчење шума поред вода на којима се врши пловидба потребна је претходна сагласност Министра саобраћаја ФНРЈ и Министра пољопривреде и шумарства ФНРЈ, а Министра пољопривреде и шумарства ФНРЈ за крчење шума поред вода на којима се врши сплаварење и плављење. За крчење шума поред вода које су од значаја за електрификацију земље потребна је претходна сагласност Министра електропривреде ФНРЈ.

Члан 9

Промена ознаке културе задружних и приватних земљишта, која су означена као шуме у земљишним књигама (књигама тапија) и катастарским оператима, може се провести само на основу правоснажног решења државног органа надлежног за издавање одобрења за крчење шуме.

Судови који воде земљишне књиге и књиге тапија, као и катастарски органи, дужни су установљене случајеве претварања земљишта означеног као шума, у другу врсту културе, пријавити надлежним државним органима за шумарство.

Члан 10

Пустошење шуме кажњиво је.

Пустошењем шуме сматра се свака радња којом се слаби плодност шумског земљишта, или смањује прираштај шуме, или угрожава трајност шумске производње, опстанак или гајење шуме.

Члан 11

Ако се на шумском дрвећу појаве штетни инсекти или заразне болести, надлежни државни орган за шумарство, као и сопственик и поседник шуме, дужан је одмах предузети потребне мере да се зараза сузбије и отклони.

Сопственици и поседници шума дужни су појаву заразе у њиховим шумама одмах пријавити најближем државном органу за шумарство.

Министар шумарства народне републике прописује мере за борбу против штетних инсеката и заразних болести на дрвећу у складу са упутствима Министра пољопривреде и шумарства ФНРЈ.

Члан 12

На земљишта која су одређена за пошумљавање или подмлађивање шуме, као и у младе шуме, стока се не сме пуштати.

Паша и жирење може се допустити само у оним шумама или њиховим деловима у којима стока неће бити од штете за подмладак и гајење шуме.

Испаша коза у шуми може се дозволити само у крајевима у којима коза служи за прехрану становништва и то само у броју неопходном за ову сврху и на површинама које су посебно издвојене.

Ближе прописе о томе доноси министар шумарства народне републике.

Члан 13

Сакупљање шушња и маховине као и кресање лисника, није дозвољено.

Изузетно, у случају оправдане потребе може се дозволити ово сакупљање и кресање, али само на одређеним површинама и на начин који не угрожава правилно подмлађивање и гајење шуме.

Члан 14

У циљу заштите привредних, здравствених и других интереса или интереса појединих лица, одређене шуме или њихови делови могу бити проглашени за стално заштитне или за привремено заштитне шуме.

Члан 15

Као стално заштитне шуме могу бити проглашене шуме које:

- 1) заштићују земљиште од одроњавања, спирања и отискивања, а налазе се на стрмим обронцима или на обалама вода или на земљишту изложеном разношењу ветром;
- 2) заштићују врела и земљишта од поплава и усова спречавањем наглог отицања воде у бујичним подручјима;
- 3) служе као шумски појасеви за заштиту од ветра, песка и таласа;
- 4) се налазе на горњој граници шумске вегетације;
- 5) служе здравственим циљевима, и
- 6) служе одбрани земље на државном граничном појасу.

Члан 16

Као привремено заштитне шуме могу бити проглашене оне које заштићују објекте изван свога станишта.

Члан 17

Проглашење шума за стално или привремено заштитне врше:

1) Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ у сагласности са Претседником Владе ФНРЈ за државне шуме општедржавног значаја, а у сагласности са Министром народне одбране за све шуме које се налазе на државном граничном појасу;

2) министар шумарства народне републике у сагласности са претседником владе народне републике за све остале шуме на територији народне републике.

Члан 18

У заштитним шумама не сме се вршити чиста сеча, изузев сече ситних багремових шума.

Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ прописује правилником поступак за проглашавање шума стално или привремено заштитним, начин њиховог евидентирања и управљања, као и поступак за утврђење једнократне накнаде коју су сопственицима шума дужна платити лица у чијем су приватном интересу одређене шуме проглашене за привремено заштитне.

Члан 19

Свака сеча шуме мора се вршити на начин којим се не угрожава рационално подмлађивање и гајење шуме.

Члан 20

Сеча дубећих стабала може се вршити само у времену од 1 октобра до 1 априла.

Сечу ван овог времена може дозволити Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ у шумама општедржавног значаја, а министар шумарства народне републике у осталим шумама, и то само:

1) у шумама које су нападнуте штетним инсектима или заразним болестима, или су пожаром или ветром оштећене, или им прети опасност отплављивања;

2) у планинским шумама где је немогућа зимска сеча, као и у оним где је сеча задоцнила услед временских непогода;

3) у шумама за производњу лисника;

4) за изградњу и оправку станбених и економских зграда и саобраћајних објеката, уништених елементарним непогодама, уколико се ова потреба не може подмирити на други начин.

У шумама државним, задружним и приватно-правних лица, сеча дубећих стабала не сме се вршити док се стабла за сечу претходно не жигошу, а код чистих сеча док се површине одређене за сечу просторно не обележе.

Сеча борових састојина врши се по правилу после смоларења.

Све врсте прореда и чишћење састојина могу се вршити у току целе године изузев два месеца од почетка вегетације.

Члан 21

Изношење шумских производа из шуме мора се вршити одређеним путевима и возницима, а на начин да се тиме не наноси штета састојини, подмлатку и земљишту.

Сопственик земљишта дужан је дозволити изношење шумских производа преко свога земљишта, ако ово није могуће извести на други начин, другим правцем, или ако би други начин или правац био несразмерно скупљи.

Члан 22

Сувати и планински пашњаци не могу се проширивати на штету шуме.

Члан 23

У циљу што рационалнијег искоришћавања продуктивне снаге земљишта, првенствено ће се пошумити обешумљене површине шумског земљишта, крш, голети и живи песак, као земљишта која по свом положају, конфигурацији, физичком и хемиском саставу и климатским условима, најкорисније служе народној привреди и другим општим интересима кад су под шумском културом.

Члан 24

Сопственик шумског земљишта дужан је пошумити његове обешумљене површине, као и сва она земљишта која се искључиво могу користити ако су под шумском културом, у

року који у оквиру општедржавног привредног плана, одреди својим решењем надлежни државни орган за шумарство.

Сечине, које су настале сечом шуме после 1 јануара 1947 године, морају се пошумити најдаље у року од три године по извршеној сечи, уколико нису природним путем подмлађене.

Члан 25

Држава може помагати пошумљавање задружних и приватних земљишта, означених у чл. 23 и 24 овог закона, на начин и под условима које пропишу народне републике.

Члан 26

Шуме које су услед прекомерних сеча, кресања, брста или паше претворене у шикаре, као и шуме које су запуштене и закржљале, морају се обновити односно побољшати.

Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ стараће се да се ови задаци плански и правлино поставе и изврше у одређеним роковима.

Члан 27

Влада ФНРЈ уредбом ће поставити опште задатке и прописати средства за унапређење шумарске науке, образовање стручних кадрова и просвећивање народа у области шумарства.

III. Управа и надзор над шумама

Члан 28

Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ врши опште руководство и општи надзор над шумарском службом на територији ФНРЈ, припрема предлог општедржавног привредног плана подизања, гајења, уређења и искоришћавања шума, мелiorације шумског земљишта, изградње шумских саобраћајних средстава и шумско-индустриских уређаја и непосредно управља шумским газдинствима општедржавног значаја.

Министар шумарства народне републике руководи и врши надзор над свим органима шумарске службе на територији народне републике, непосредно управља шумским газдинствима републиканског значаја и даје народним одборима упутства за управљање шумама и шумским газдинствима под њиховом управом.

Главни извршни одбор народне скупштине аутономне покрајине и извршни одбор обласног народног одбора аутономне области непосредно управљају шумским газдинствима и дрвно-индустриским постројењима покрајинског односно обласног значаја, старају се о унапређењу, гајењу и заштити шума и врше надзор над органима шумарске службе на подручју аутономне покрајине односно аутономне области.

Народни одбори непосредно управљају шумским газдинствима и дрвно-индустриским постројењима локалног значаја, старају се о пошумљавању, мелиорацији шумског земљишта, подмирењу потреба народа у шумским производима, испаша, жирењу, чувању шума од оштећивања и неправилног или бесправног искоришћавања и врше непосредан надзор над задружним и оним приватним шумама које нису стављене под државни стручни надзор.

Члан 29

Шумама локалног значаја које нису у саставу шумског газдинства непосредно управљају народни одбори на начин који ће законом прописати народне републике.

Члан 30

Основни орган за управљање државним шумама је шумско газдинство.

Шумско газдинство је државно привредно предузеће које се оснива на прописима Основног закона о државним привредним предузећима.

По значају шумска газдинства могу бити општедржавног, републиканског, покрајинског, обласног и локалног значаја.

Члан 31

Шумско газдинство има нарочито за задатак подизање, гајење, уређење и искоришћавање шума, мелиорацију шумског земљишта, изградњу и обнову шумских саобраћајних средстава и шумско-индустриских уређаја, прераду шумских производа, као и њихову дистрибуцију у локалном снабдевању.

Члан 32

За административно и оперативно руковођење шумским газдинствима могу се при Министарству пољопривреде и шумарства ФНРЈ и министарствима шумарства народних република оснивати главне дирекције шумских газдинстава.

Члан 33

У циљу трајног снабдевања шумским производима, шумска газдинства управљају државним шумама по начелу трајности приноса у оквиру шумско-привредних подручја и области.

Члан 34

Искоришћавање државних шума и шума које стоје под државним стручним надзором врше шумска газдинства у оквиру општедржавног привредног плана само на основу одобрених шумско-уређајних елабората.

Шумско-уређајне елаборате за државне шуме општедржавног значаја одборава Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ, а за све остале шуме министар шумарства народне републике.

Члан 35

Искоришћавање приватних шума врши се под надзором надлежних државних органа за шумарство.

Члан 36

Шуме задруга и заштитне шуме приватних лица стоје под државним стручним надзором.

Под државним стручним надзором разуме се надзор над вршењем послова у вези са подизањем, гајењем, чувањем, заштитом и искоришћавањем шума, као и пошумљавањем и мелиорацијом шумских земљишта.

Државни стручни надзор врши надлежни државни орган за шумарство.

Трошкове државног стручног надзора сноси држава, уколико се не могу подмирити из редовних прихода шуме.

Члан 37

У циљу учешћа народних маса у управљању, подизању, гајењу, заштити и искоришћавању шума, оснивају се при месним и среским народним одборима шумски савети.

У шумски савет улазе претставници шумских газдинстава, задруга, синдиката и других масовних друштвених организација, као и поједини грађани.

Шумски савет ради под руководством извршног одбора народног одбора.

Члан 38

За потребе науке и nastave министар шумарства народне републике може у сагласности са претседником владе одређене шуме, као и објекте, направе и постројења која им служе, предати на управљање шумарским факултетима и осталим шумарским школама.

Члан 39

Снабдевање народа шумским производима, као и испаша и жир врши се на начин који уредбом пропише влада народне републике.

Члан 40

За чување државних шума и шума под државним стручним надзором поставиће се чувари шума.

Влада ФНРЈ прописаће уредбом организацију и рад службе чувара шума.

IV. Казнене одредбе

Члан 41

Као учинилац кривичног дела казниће се лишењем слободe до три године:

1) ко пустоши шуму или врши чисту сечу у заштитним шумама;

2) ко крчи шуму или подбељује стабла у циљу претварања шумског земљишта у другу врсту културе;

3) ко противправно присвоји оборено или израђено дрво или готову робу, без обзира да ли се налазе на месту израде у шуми или на стоваришту, и

4) ко противправно обори у шуми стабло чија вредност прелази 1.000 динара.

Ако су последице дела нарочито тешке природе, учинилац ће се казнити лишењем слободe до пет година.

Члан 42

Казном поправног рада до два месеца и новчаном казном до 3.000 динара или једном од ових казни казниће се:

1) ко оштећује и уништава шумске вртове и расаднике;

2) ко не изврши пошумљавање у одређеном року;

3) ко не изврши прописане мере за сузбијање и отклањање опасности од штетних инсеката или заразних болести на шумском дрвећу;

4) ко противправно обори у шуми стабло чија вредност не прелази 1.000 динара;

5) ко оштећује шумске путеве и направе, као и друге инсталације које су са овима у вези, и

6) ко се не придржава прописа шумско-уређајног елабората.

Члан 43

Казном поправног рада до 30 дана или новчаном казном до 1.500 динара казниће се:

1) ко врши пашу или жирење противно одредбама овог закона или другим прописима надлежних државних органа;

2) ко оштећује дубеће стабло засецањем, пресецањем, пиљењем, зарезивањем, тргањем, избијањем иверја, бушењем, кресањем, превршавањем или којим другим начином;

3) ко огули кору са обореног стабла, или присвоји већ огуљену кору, или ко неовлашћено скупља суве лежеће гране, шушањ и маховину, или ко вади пањеве или сакупља смолу, и

4) ко сече, прерађује или извози дрво из шуме после одређеног рока сече.

Члан 44

За поступак по кривичним делима наведеним у чл. 41 овог закона надлежан је срески суд.

За поступак по прекршајима наведеним у чл. 42 и 43 овог закона надлежан је извршни одбор среског односно градског народног одбора.

Изречене новчане казне по овим прекршајима иду у корист буџета среских односно градских народних одбора.

Поступак по кривичним делима и прекршајима из овог закона хитан је.

Члан 45

У поступку по кривичним делима и прекршајима предвиђеним овим законом одлучиће се, на захтев оштећеног и о накнади штете проузроковане делом.

V. Прелазне и завршне одредбе

Члан 46

Искоришћавање државних шума и шума под државним стручним надзором вршиће се до доношења шумско-уређајних елабората на основу годишњих предлога сеча и пошумљавања.

Члан 47

Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ издаће прописе о плављењу и сплаварењу дрвета.

Члан 48

Народне републике донеће на основу и у оквиру овог закона своје законе о шумама.

До доношења закона о шумама народних република непосредно ће се примењивати одредбе овог закона.

Члан 49

Овај закон ступа на снагу осмог дана по објављивању у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ОПШТЕГ ЗАКОНА О ШУМАМА

I

Опште је позната ствар да шуме претстављају врло важан објекат наше привреде и заузимају еминентан део народне имовине. Поред своје примарне функције — снабдевање народа и индустрије дрветом и осталим шумским производима — шуме врше и друге врло важне задатке. Оне утичу на климатске и хигијенске прилике земље, претстављају природан регулатор режима вода, заштићују земљишта од разорног дејства бујица, песка, ветрова, таласа, поплава и усова, спречавају одроњавање и испирање земљишта на стрмим падинама, служе настави и науци као и одбрани земље. Оне су украс наше земље и чувар народног здравља.

Површина шумског земљишта наше државе износи око 8,180.000 ха, то јест, око једне трећине целокупне државне територије. Од ове површине отпада 1,200.000 ха на крш и голети и око 1,000.000 ха на шикаре. Поред овог постоји велика површина закржљалих и нерационалним искоришћавањем оштећених шума, тако да у производњи учествује тек око 5,000.000 ха шуме.

Овакво стање шума није дозвољавало ни пре рате да се годишњим прираштајем подмирују потребе индустрије и на-

рода. Садашњи прираштај шума цени се годишње највише на 13,000.000 кубних метара. Док је потрошња у земљи, према статистици од 1938 године, износила око 18,000.000 кубних метара поред чега се секло још око 4,000.000 кубних метара за извоз.

С обзиром да су за време непријатељске окупације велике површине шума посечене и тиме укупна површина земљишта под шумом смањена, као и да су се потребе за дрветом у периоду обнове и изградње знатно повећале, а имајући у виду да дрво данас претставља наш главни извозни артикал, може се закључити да ће се за подмирење свих ових потреба морати још више захватати у основну дрвну масу, пошто годишњи прираштај неће ни издалека бити довољан да одговори неодложним захтевима данашњице.

С друге стране, потребно је поменути да је шума у бившој Југославији била врело богаћења овлашћене класе у земљи и објекат на који је страни капитал немилосрдно настрадао. Народне масе нису могле легалним путем задовољити своје најнужније потребе у шумским производима и држане су далеко од државних шума. Народ је био приморан да прибегне илегалном начину подмирења својих потреба у дрвету, па је тим несвесно доприносио сатирању наших шума.

Са изложеног произилази да се нашим шумама мора безусловно посветити озбиљна пажња, спречити њихово даље сатирање, повећати прираштај, извршити пошумљавање обешумљених површина шумског земљишта, поправити квалитет слабих и изнурених шума и шикара, како би се могло омогућити правилно и редовно снабдевање шумским производима, које не би падало на терет основне дрвне масе.

Сматрајући закон о шумама основним инструментом којим држава спроводи своју шумско-привредну политику, предложеним пројектом обележава се пут наше нове шумско-привредне политике која треба да очува постојеће шуме, појача њихову производну снагу, квалитативно унапреди изнурене и подигне нове шуме. Пројекат јасно истиче начелне одредбе које одређују основну линију шумско-привредне политике, оставља широк домен народним републикама за разраду и допуну основних прописа у вези са различитим степеном њихове шумске привреде и даје им могућност да у својим законима обухвате све специфичности своје територије.

Систем предлога закона је постављен тако да обухвата пет основних делова и то: опште одредбе, заштита и унапређење шума, управа и надзор над шумама, казнене одредбе и прелазне и завршне одредбе.

1) Опште одредбе. — У овом делу пројекта истакнуто је начело да све шуме, без обзира у чијој су својини, служе општим интересима народне заједнице. Тим се јасно истиче карактер шума у односу на друштвену заједницу, подвлачи њена важност и оправдава примена мера за одржавање, заштиту и унапређење шума, мера које се односе на све шуме без обзира на својину.

Дефиницијом шуме постављена је јасна граница између пољопривреде и шумарства и олакшан рад свим органима који буду имали везе са овим законом.

По доношењу нашег Петогодишњег плана развитка народне привреде, унапређење и развој шумарства, управљање шумама као и развијање шумске привреде и дрвне индустрије, врши се по њему, што је и у пројекту, као основно начело, нарочито истакнуто.

У овај део увршћени су и прописи о подели шума по значају и предвиђени органи који врше ову поделу, као и прописи који омогућују стварање националних паркова у циљу заштите и очувања шума у пределима нарочитих природних лепота, историског или научног значаја. С обзиром на намену ових паркова, управљање њиховим шумама захтева специјалне мере, чије доношење пројекат поверава Влади ФНРЈ односно владама народних република.

Државни органи надлежни за шумарство и шумска газдинства управљају државним шумама на основу разрађених планова и утврђених шумско-уређајних елабората. Како се израда ових елабората не може постићи у кратком времену, неопходно је провести инвентарисање свих шума и утврдити програм сеча, који ће послужити као основа за прописивање потребних мера за правилно управљање шумама. У исти мах инвентарисање ће служити и као стална основа за утврђивање мера управљања ситним шумским поседом и оним са екстензивним начином господарења, за које се неће израђивати шумско-уређајни елаборати.

Да би се обезбедило извршење задатака општедржавног привредног плана у области шумарства неопходно је организовати рационално унапређење и искоришћавање задру-

жних и приватних шума. Стога пројекат и предвиђа надзор државних органа над експлоатацијом и подизањем ових шума.

2) Заштита и унапређење шума. — Прописи овог дела закона садрже основне и најважније мере за унапређење, одржавање и заштиту шума. Ове мере односе се на све шуме без обзира у чијој се својини налазе, са разлога што шуме претстављају заједничко добро и служе општим интересима.

Основна мисао овог дела изражена је у одредби да се све постојеће шуме морају одржати. Ово начело истакнуто је у циљу одржања основне дрвне масе, како би ова била у стању да да довољан прираштај за подмирење свих потреба.

Главни циљ прописа овог дела пројекта састоји се у заштити шума односно шумског земљишта од: а) власника или трећих лица; б) стоке и в) разних штетних инсеката и разних болести.

Као мере ове заштите долазе прописи о забрани крчења, пустошења, сакупљања шушња и маховине, кресање лисника, прописи о сечи и заштитним шумама.

Као и сви савремени закони о шумама, предложени пројекат посвећује нарочиту пажњу шумама које врше заштитну или одбранбену функцију, или врше одређене задатке од општег интереса, или заштићују добра приватних лица. Овакве шуме могу бити проглашене заштитним. Према сврси којој служе оне се деле на стално заштитне и привремено заштитне шуме. Док стално заштитне шуме врше одређену функцију трајно и заштићују објекте на свом станишту, дотле привремено заштитне шуме врше ову функцију привремено и заштићују објекте изван свога станишта. С обзиром на задатке које ове шуме врше, неопходно је забранити чисту сечу у овим шумама и ставити их, у исти мах, под нарочити надзор у погледу газдовања и чувања.

Предлог закона затим садржи прописе којима је циљ да заштити шуму од штета које јој наноси стока, као и од штета које проузрокују разни штетни инсекти и заразне болести.

Поред ових прописа који се односе на заштиту, овај део пројекта садржи и одредбе о унапређењу шума. Већ је напред истакнуто колике су огромне површине шумског земљишта по шикарама или дегенерисаним шумама, или су данас голети, крш и живи песак. Нарочито треба поменути област крша, која се у Приморју простире од Сушака до Улциња и увлачи у саму унутрашњост (Лика, Херцеговина, Црна Гора),

те простране голети Македоније. Ове површине постају из дана у дан све непродуктивније, па је крајње време да се оне пошуме и спасу од потпуног претварања у неплодна земљишта.

Стога се и предвиђа обавеза пошумљавања обешумљених површина, крша, голети и живог песка, као и обавеза обнављања закржљалих шума, које се обавезе односе на сва поменута земљишта без обзира у чијој су својини. Сопственик оваквог земљишта дужан је исто пошумити у року који одреди државни орган за шумарство, а за сечине које су настале иза 1 јануара 1947 године рок пошумљавања износи три године по извршеној сечи.

Како ово пошумљавање може захтевати улагање знатних износа, пројекат предвиђа могућност давања материјалне или друге помоћи од стране државе задругама и приватним лицима.

3) Управа и надзор над шумама. — Овај део пројекта обухвата само основне одредбе о управи и надзору над шумама, изостављајући већим делом ону материју која је већ регулисана Уредбом о организацији шумарства од 31 децембра 1946 године.

Опште руководство и општи надзор над целокупном шумарском службом у држави пројекат поверава Министру пољопривреде и шумарства ФНРЈ као врховном органу, док у народним републикама руковођење и надзор припадају министрима шумарства народних република.

Како шуме претстављају опште добро то је неопходно да се и недржавне шуме ставе под државни стручни надзор. Овај надзор пројекат даје народним одборима који су најпозванији да ову функцију врше.

Поред ових функција, побројани државни органи управљају и шумским газдинствима, а према подели ових газдинстава по своме значају.

Као основни орган управљања државним шумама предвиђа се шумско газдинство, организовано по прописима Основног закона о државним привредним предузећима. Док су раније дирекције шума биле бирократске установе, шумска газдинства, организована као привредна предузећа, постају установе способне за решавање и извршење планом постављених задатака.

У циљу обезбеђења трајног снабдевања шумским производима истакнуто је начело да се управљање шумама мора вршити по начелу трајности приноса. Ово правило, које изра-

жава основни принцип шумске привреде, примењује се на све шуме без обзира на својину. Да шума нарасте и да може пружити користи потребно је просечно 100 година, док се ова дугогодишња продукција може искористити у најкраћем времену. Због тога је неопходно ограничити слободу искоришћавања шума и ово искоришћавање ускладити са производним могућностима укупне површине шумског земљишта. Несумњиво је, да је свако старање о шуми илузорно, ако се не прихвати начело да се не сме више сећи него што прираштају. Само строго поштујући ова начела, потребна количина шумских производа може се трајно обезбедити народу и индустрији.

Да би се начело трајности prinosa moglo sprovesti у живот, пројекат предвиђа да се шумско управљање има вршити у оквиру шумско-привредних подручја и области. Ово је било потребно нарочито истаћи због тога што је досад сваки власник шуме газдовао у својој шуми водеће искључиво рачуна о својим потребама и интересима и не обазирјући се на интересе заједнице. Уношењем ове одредбе у законски пројекат, све шуме извесног подручја или области, чије ће се границе утврдити према општим привредним и саобраћајним приликама, сматраће се као једна привредна јединица вишег степена. Индивидуална газдинства у шумама, која су у саставу те привредне јединице, мораће ускладити своје газдовање са потребама целог подручја или области.

У циљу извршења задатака постављених привредним планом и правилног надзора над недржавним шумама, држава мора ограничити слободно располагање извесним недржавним шумама, и ове ставити под свој стручни надзор. Ова контрола, коју спроводи држава, најбоља је гаранција да ће ове шуме одговорити постављеним задацима. Стога пројекат ставља под државни стручни надзор знатније недржавне шуме (задружне и заштитне шуме приватних лица).

Искоришћавање државних шума и оних под државним стручним надзором врши се на основу шумско-уређајних елабората, који прописују привредне и остале мере за поједине шуме односно комплексе шума. Приватне шуме за које се неће израђивати ови елаборати а чије је искоришћавање обухваћено привредним планом, експлоатисаће се под надзором надлежних државних органа за шумарство.

У циљу што ширег укључивања народа у расправљање питања унапређења и заштите шума, као и снабдевања народа шумским производима, пројекта предвиђа оснивање

шумских савета при месним и среским народним одборима. Ови савети, у које улазе претставници шумских газдинстава, задруга, синдиката и других масовних друштвених организација, као и поједини грађани, су саветодавни органи извршних одбора.

Предлог закона води рачуна о потребама унапређења шумарске науке и наставе и у том циљу предвиђа могућност уступања одређених шума на управљање шумарским факултетима и осталим шумарским школама.

4) Казнене одредбе. — Имајући у виду сав значај и важност наших шума, при изради овог дела законског пројекта првенствено се водило рачуна о подели кажњивих дела по њиховим штетним последицама за шуму, одређивању казни и потреби да поступак по овим делима буде хитан ради доношења брзих и ефикасних пресуда. Предлог не исцрпљује сва кажњива дела у шумама, већ даје класификацију главних дела, прописује казне и одређује надлежност државних органа за изрицање казни, обележавајући на тај начин пут за разврставање, одређивање казни и утврђивање надлежности државних органа и за остала могућа кажњива дела. Кажњива дела у шумама пројекат дели на кривична дела и шумске прекршаје.

5) Прелазне и завршне одредбе. — До доношења шумско-уређајних елабората и инвентарисања шума искоришћавање и подизање државних шума и шума под државним стручним надзором вршиће се на основу годишњих предлога сеча и пошумљавања.

Прописе о сплаварењу и плављењу дрвета донеће Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ.

Са свега изложеног види се да предлог овог закона поставља основна начела и смернице за унапређење, заштиту и експлоатацију шума.

Како се он, сагласно Уставу ФНРЈ, чл. 44 тач. 24, доноси у облику општег закона, народне републике имају пуну могућност да у оквиру ових јединствених начела разраде даље његове одредбе, као и да донесу нове прописе у сагласности са специфичностима свога подручја у области шума.

Министар
пољопривреде и шумарства ФНРЈ

Др Васо Чубриловић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОПШТЕГ ЗАКОНА О ШУМАМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 98

25-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ, на својим седницама од 24 и 25 новембра ове године, претресао је Предлог општег закона о шумама, достављен му од Претседништва Савезног већа, који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога и на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

Члан 5, у првом ставу, четврти ред, уместо речи „шумске индустрије” ставити „дрвне индустрије”. У другом ставу, први ред, речи „ради припремања” брисати и ставити речи „до израде”. У другом реду уместо речи „ће организовати” ставити „организоваће”.

Члан 11, у првом ставу, трећи ред, уместо речи „дужан је” ставити „дужни су”.

Члан 12, последњи став брисати.

Члан 15, у ставу првом, други ред, реч „које” брисати, а после сваке тачке ставити реч „које”. У тач. 6), после речи „земље” ставити тачку а остало брисати.

Члан 16, у другом реду, после речи „оне” додати реч „шуме”.

Члан 17, у првом ставу реч „врше” заменити са „врши”. У тач. 1), четврти ред, после речи „које” брисати „се налазе на државном граничном појасу”, а место тога ставити „службе одбрани земље”.

Члан 38, у трећем реду брисати реч „направе”, а реч „која” заменити са „који”.

Члан 41, у ставу првом, тач. 3), после речи „израде” брисати речи „у шуми”, а после речи „стоваришту” додати „у шуми” и брисати „и”.

Члан 42, у ставу првом, тач. 5), после речи „путеве” ставити запету и додати реч „објекте”.

Члан 43, у тач. 3), други ред, речи „суве лежеће гране” брисати, а после речи „смолу” ставити тачку и запету и брисати „и”.

Члан 44, последњи став брисати.

Члан 48, први став брисати. Други став престилизованати да гласи: „До доношења закона о шумама народних република примењиваће се одредбе овог закона”.

Поред наведених измена и допуна Одбор је учинио потребне стилске и техничке исправке.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је Иван Гранђа.

Секретар
Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Матевж Хаце, с. р., Ламперт Јоже, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Милош Минић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОПШТЕГ ЗАКОНА О ШУМАМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ
ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 105

25-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ.

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 22 и 25 новембра 1947 године претресао је Предлог оп-

штег закона о шумама, достављен му од Претседништва Већа Народа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога а на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавног одбора оба већа, Законодавни одбор Већа народа подноси Већу следећи извештај:

(Текст извештаја Законодавног одбора Већа народа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Савезног већа.)

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је Милош Царевић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Панко Брашнар, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Срећко Жу-
мер, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р.,
Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Милош Царевић, с. р.,
Милан Поповић, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Рато Ду-
гоњић, с. р., Михаило Апостолски, с. р., др Јосип Хричевић,
с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Мустафа Хоџа, с. р.

PREDLOG

OPŠTEG ZAKONA O LOVU

I

Opšte odredbe

Član 1

Divljač na teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije je opštenarodna imovina.

Država upravlja lovstvom kao granom narodne privrede i stara se o njegovom podizanju i unapređenju.

Pravo lova i vršenje lova uređuje država.

Član 2

Nadležni državni organi, državna šumska gazdinstva i državna privredna preduzeća dužni su da na svom području posvećuju punu pažnju gajenju, čuvanju i zaštiti divljači i da preduzimaju sve mere za podizanje i unapređenje lovstva.

Član 3

U cilju organizovanja i vršenja lova utvrđuju se lovišta.

Lovišta mogu biti državna ili lovišta lovačkih organizacija.

Državnim lovištima upravljaju nadležne državne ustanove i preduzeća.

Država daje lovačkim organizacijama upravu i pravo lova na dodeljenim lovištima.

Član 4

Državne ustanove i preduzeća kao i lovačke organizacije upravljaju lovištima na osnovu plana lova, koji je deo privrednog plana.

Član 5

Divljač je zaštićena i nezaštićena.

Zaštićena divljač se ne sme goniti, hvatati i ubijati u vreme lovostaje ili načinom i sredstvima kojima se ona masovno uništava.

Radi zaštite retkih i proredjenih vrsta divljači propisaće se zabrana lova za određeno vreme.

Otstrel divljači koja je privremeno zaštićena može se izuzetno dozvoliti samo radi naučnog istraživanja ili ako se utvrdi opasna zarazna bolest na divljači, ili iz drugih opravdanih razloga.

Rešenje o privremenoj zabrani lova, kao i otstrelu takve divljači donosi ministar šumarstva narodne republike.

II

Lov na državnim lovištima

Član 6

Državna lovišta obrazuju se po pravilu na području državnog šumskog gazdinstva i državnog poljoprivrednog imanja.

Državno lovište može se obrazovati i na određenom području bez obzira u čijem se vlasništvu zemljište nalazi.

Državnim lovištima upravljaju državna šumska gazdinstva i državna poljoprivredna preduzeća, kao i posebna državna preduzeća ili ustanove obrazovane u svrhu vršenja lovstva.

Državna lovišta su opštedržavnog, republikanskog, pokrajinskog, oblasnog ili lokalnog značaja.

Član 7

Određivanje državnih lovišta opštedržavnog značaja vrši Ministar poljoprivrede i šumarstva FNRJ.

Određivanje državnih lovišta opštedržavnog značaja koja obuhvataju deo državnog poseda pod upravom republikanskog, pokrajinskog, oblasnog ili lokalnog državnog organa ili preduzeća, ili privatni i zadružni posed na teritoriji narodne republike vrši Ministar poljoprivrede i šumarstva FNRJ u saglasnosti sa ministrom šumarstva narodne republike.

Bliže propise o državnim lovištima opštedržavnog značaja donosi Ministar poljoprivrede i šumarstva FNRJ.

Član 8

Državne ustanove i preduzeća mogu odobravati vršenje lova na državnim lovištima, koja su pod njihovom upravom, lovačkim organizacijama na osnovu pravilnika koji propisuju nadležni ministar šumarstva.

III

Lov na lovištima lovačkih društava

Član 9

Lovačke organizacije su lovačka društva i lovački savezi (lovački potsavezi).

Lovačka društva su dobrovoljna udruženja građana FNRJ.

Lovačka društva imaju naročito za zadatak da se bave pravilnim postavljanjem i izvršenjem plana lova, unapređenjem lovstva, organizovanjem i stručnim podizanjem lovaca, razvijanjem lovačke discipline i svesnog odnosa lovaca prema lovu, kao i propagiranjem i pravilnim izvršavanjem zadataka i pravilnih propisa o lovu.

Glavni lovački savez obrazuje se na celom području FNRJ, a lovački savezi na području svake narodne republike.

Član 10

Lovačke organizacije moraju imati svoja pravila.

Dozvolu za osnivanje lovačkih organizacija na području narodne republike daje na osnovu podnetih pravila ministar unutrašnjih poslova narodne republike u saglasnosti sa ministrom šumarstva te republike.

Dozvolu za osnivanje Glavnog lovačkog saveza daje na osnovu podnetih pravila Ministar unutrašnjih poslova FNRJ u saglasnosti sa Ministrom poljoprivrede i šumarstva FNRJ.

Član 11

Lovište lovačkog društva obuhvata po pravilu privatni i zadružni posed na području jednog ili više mesnih narodnih odbora istog sreskog narodnog odbora, ili na celom području sreskog narodnog odbora, kao i državni posed na tom području koji nije obuhvaćen državnim lovištem.

Obrazovanje lovišta lovačkih društava, kao i ispravke njihovih granica odobrava ministar šumarstva narodne republike na predlog izvršnog odbora nadležnog narodnog odbora.

Član 12

Svakom lovačkom društvu dodeljuje se jedno ili više lovišta.

Lovišta dodeljuje na predlog izvršnog odbora sreskog narodnog odbora, odnosno šumskog gazdinstva ministar šumarstva narodne republike. Izvršni odbor, odnosno šumsko gazdinstvo zaključuje sa lovačkim društvom pismeni ugovor kojim se određuju ovlašćenja i obaveze lovačkog društva.

Član 13

Građani FNRJ mogu loviti samo ako su članovi lovačkih društava i ako imaju dozvolu za lov.

Dozvolu za lov izdaje izvršni odbor sreskog ili gradskog narodnog odbora. Dozvola za lov se može izdati svakom građaninu FNRJ osim onome koji je pod starateljstvom ili je pravosnažnom presudom suda osuđen za teža krivična dela. Loviti oružjem mogu samo oni članovi lovačkog društva koji dobijaju i dozvolu za upotrebu lovačkog oružja.

IV

Odredbe o naknadi štete i kažnjavanju

Član 14

Državni organi i preduzeća koja upravljaju lovištem i lovačka društva dužni su naknaditi štetu koju učini zaštićena divljač u okviru njihova lovišta na otvorenim zemljištima, pod uslovom da su preduzete mere zaštite od strane sopstvenika odnosno posednika tih zemljišta.

Lice koje lovi dužno je naknaditi štetu koja se učini u vršenju lova, kao i štetu koju u lovu učine njegovi pomoćnici.

Prijava za naknadu štete podnosi se u roku od osam dana od kad je šteta otkrivena, a najdocnije u roku od tri meseca od kad je šteta učinjena.

Rešenje o naknadi štete donosi izvršni odbor sreskog ili gradskog narodnog odbora za štetu koja ne prelazi iznos od 2.500 dinara. Ako šteta prelazi iznos 2.500 dinara za postupak o naknadi štete nadležan je sreski sud.

Član 15

Novčanom kaznom od 3.000 dinara za prekršaj kazniće se:

- 1) ko dozvolu za lov drugom ustupi;
- 2) ko lovi na državnom lovištu ili lovištu druge lovačke organizacije ako za to nema dozvolu;

- 3) ko namerno ometa ispunjenje plana lova;
- 4) ko namerno podnosi netačne podatke o lovu i stanju divljači na lovištu.

Ako prekršaj određen u prednjem stavu ima težih posledica protiv učinioca se može izreći i oduzimanje dozvole za lov, za određeno vreme ili trajno.

Član 16

Novčanom kaznom do 50.000 dinara, ili kaznom popravnog rada do šest meseci ili kaznom lišenja slobode do šest meseci kazniće se:

- 1) ko lovi bez dozvole za lov;
- 2) ko proda dozvolu za lov;
- 3) ko lovi retke ili proredene vrste divljači koje su pod zabranom;
- 4) ko lovi na način i sredstvima kojima se divljač masovno uništava;
- 5) ko lovi zaštićenu divljač za vreme lovostaja.

Ako krivično delo iz prednjeg stava ima teže posledice ili je učinjeno u povratku učinilac će se kazniti kaznom popravnog rada do godinu dana ili lišenjem slobode do godinu dana.

Pored kazni iz prednjih stavova sud može sa obzirom na okolnosti dela i osobine učinioca izreći i oduzimanje dozvole za lov za određeno vreme ili trajno, kao i oduzimanje lovačkog pribora.

V

Završne odredbe

Član 17

Narodne republike, saglasno posebnim uslovima lova na svojim teritorijama, doneće zakone o lovu na osnovu i u okviru načela ovog zakona.

Do donošenja zakona narodnih republika neposredno će se primenjivati na celom području Federativne Narodne Republike Jugoslavije odredbe ovog zakona.

Do donošenja zakona o lovu narodnih republika, vlade narodnih republika mogu pojedina pitanja u oblasti lova regulisati svojim uredbama.

Član 18

Ovlašćuje se Ministar poljoprivrede i šumarstva FNRJ da u saglasnosti sa Predsednikom Vlade FNRJ donosi bliže propise za izvršenje ovog zakona.

Član 19

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju važiti svi propisi o lovu ukoliko su u suprotnosti sa njegovim načelima.

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA OPŠTEG ZAKONA O LOVU

U staroj Jugoslaviji važila su dva sasvim suprotna sistema u oblasti lova. U jednom delu države lov je bio vezan za zemljišnu svojinu, to jest, pravo lova pripadalo je vlasniku zemljišta (tzv. dominalni sistem), dok je u drugom delu pravo lova pripadalo isključivo državi (tzv. regalni sistem).

Godine 1931 izvršena je unifikacija zakonodavstva o lovu. Po tom zakonskom sistemu pravo lova je bilo priznato samo velikim posednicima, dok se sitni seljački posed spajao u tzv. opštinska lovišta i davao u zakup putem licitacije. Na taj način lov se nije mogao razvijati kao grana narodne privrede već je bio izvođen kao sportsko ili zabavno zanimanje i to uglavnom za povlašćenu klasu. U pojedinim krajevima naše zemlje lovačke organizacije su odigrale ulogu čuvara lovišta i divljači. U drugim krajevima lov se sprovodio nedisciplinovano i to je dovelo do znatnog uništenja inače ranije bogatog fonda divljači u našoj zemlji. Za vreme neprijateljske okupacije divljač je bezobzirno uništavana ili potpuno zapuštena.

U novoj državi, razumljivo je, da se lov mora regulisati saglasno promenama u društveno-ekonomskom uređenju i stvarnim okolnostima u oblasti lova u našim narodnim republikama. Do danas lov je bio novim propisima regulisan samo u Sloveniji, dok se u drugim krajevima održavala više ili manje tradicionalna pravila u pogledu vršenja lova. Potreba za donošenjem jednog opšteg zakona o lovu je već sa mnogih

strana i u više mahova naglašavana. Sistem lova zasnovan na opštim i jednoobraznim principima traži kako interes naše narodne privrede tako i jedinstvo našeg društveno-ekonomskog sistema. Sa druge strane, sazrele su okolnosti da se lov postavi na takve osnove i da se usmeri takvim pravcem koji odgovaraju organizaciji naše ekonomike i potrebama naše privrede i naših građana koji se bave lovom.

Već je u mnogim kapitalističkim zemljama shvaćena privredna funkcija lova i u nekima od njih lov predstavlja jednu značajnu granu narodne privrede. U našoj narodnoj državi, s obzirom na strukturu i karakter naše ekonomike, razumljivo je, da privredna funkcija lova dolazi u prvi plan u vezi sa postavljenim i regulisanim svim pitanjima u oblasti lova. Međutim, za pravilnu organizaciju i razvoj lova potrebno je održati i potsticati ljubav naših građana prema lovu. Ali, pri tome, nužno usaglasiti i povezati u jedan jedinstven sistem podizanja i razvoj privredne grane lova sa sportskim interesima i naklonostima građana lovaca.

I

Polazeći od ovih opštih postavki i zadataka, Predlog opšteg zakona o lovu donosi jedan po svojoj osnovi izgrađen sistem lova u Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji. Taj sistem je izgrađen u svojim opštim načelima, kao što to odgovara nadležnosti u oblasti lova koju je dobila FNRJ u Ustavu čl. 44 tač. 24. Međutim, ovakvo načelno postavljanje sistema lova odgovara i objektivnom stanju i uslovima lova na teritoriji naše države jer u oblasti lova postoje značajne različnosti i specifičnosti u pojedinim našim republikama. Naše narodne republike će u okviru i na osnovu načela ovoga zakona dalje izgraditi i razviti lov na teritoriji svojih republika saglasno svojim osobenostima i potrebama.

Osnovna načela ovog predloga zakona su:

1) Divljač je, saglasno Ustavu FNRJ, čl. 14, proglašena za deo opštenarodne imovine. Na taj način država se pojavljuje u novom i određenom položaju prema lovu. Prvo, ona upravlja privrednom funkcijom lova, odnosno lovstvom i stara se o njegovom planskom podizanju i unapređenju. Drugo, pravo lova je u rukama države i ona njegovo vršenje uređuje svojim propisima i drugim aktima.

2) Lovstvo se javlja kao važna grana naše narodne privrede. Otuda nadležni državni organi, državna šumska ga-

zdistva i državna poljoprivredna preduzeća postaju organi upravljanja lovstvom na svom području i dobijaju ovim zakonom posebne zadatke u pogledu gajenja, čuvanja i zaštite divljači i preduzimanja svih nužnih i naprednih mera za podizanje i eksploataciju lovstva.

3) Kao grana naše narodne privrede lovstvo je uključeno u državni privredni plan. Sve državne ustanove i preduzeća, kao i lovačke organizacije građana upravljaju lovištima prema određenom planu.

4) U cilju podizanja i unapređenja lovstva i vršenja lova utvrđuju se lovišta. Lovišta su ili državna ili lovišta lovačkih organizacija. Državna lovišta se utvrđuju na području državnog šumskog gazdinstva i državnog poljoprivrednog imanja. Od ovog pravila predlog zakona dopušta i izuzetke tako da se s obzirom na prirodu i konfiguraciju zemljišta pojedina državna lovišta mogu obrazovati i na određenom području bez obzira u čijem se vlasništvu zemljište nalazi.

Izvan državnih lovišta obrazuju se lovišta koja se dodeljuju na upravu lovačkim organizacijama koje su pozvane da izvršuju zadatke u podizanju i unapređenju lovstva na svome terenu i ovlašćene su da na njemu vrše pravo lova. Sa druge strane, lovačke organizacije mogu kao i pojedini lovci biti ovlašćeni da vrše lov i na samim državnim lovištima.

5) Osnovna lovačka organizacija jeste lovačko društvo. Projekat zakona stavlja u zadatak lovačkom društvu da se bavi pravilnim postavljanjem izvršenja plana lova, unapređenjem lovstva razvijanjem lovačke discipline i svesnog odnosa članova društva prema lovstvu i lovu. Lovna društva mogu dobiti jedno ili više lovišta. Lovišta lovačkog društva obuhvataju, po pravilu, privatni i zadružni posed na području sreskog narodnog odbora. Ali, lovište lovačkog društva može obuhvatiti i deo državnoga poseda koji se ne nalazi u sastavu državnih lovišta.

Lovačka društva su slobodna udruženja građana i kao takva rade na osnovu svojih pravila. U pogledu na samo upravljanje lovstvom i time na vršenje lova lovačka društva sklapaju ugovore sa sreskim odnosno gradskim izvršnim odborima ili sa šumskim gazdinstvom ukoliko se radi o područjima kojima upravljaju šumska gazdinstva.

6) Predlog zakona sadrži jasne i opšte odredbe o naknadi štete i kažnjavanju. Odredbe o naknadi imaju za svrhu da obezbede povredu imovinskih prava naših građana naročito

seljaka, ukoliko štete proizilaze od vršenja lova. Kaznene odredbe su postavljene tako da obezbede i utiču na pravilno vršenje lova i na zakonito i pravilno obavljanje zadataka i poslova u vezi sa lovstvom.

Osnovni značaj ovoga zakona leži u tome što je on jasno odredio mesto lovstva u našoj narodnoj privredi, propisao opšte zadatke državnim organima i preduzećima na području šumarstva i poljoprivrede i što je skladno povezao lov, kao sportski i zabavni interes, sa lovstvom kao privrednom funkcijom. Time je ovaj zakon postavio osnove za podizanje i unapređenje lovstva i lova u našoj državi i uklonio prilične nesredenosti i nejasnoće koje su do danas postojale u pogledu na značaj i vršenje lova na teritoriji naše države. Ovim zakonom su naši državni organi, ustanove i preduzeća u oblasti šumarstva i poljoprivrede dobili jasne i određene nove zadatke i široke perspektive za podizanje i razvoj lovstva. Naši građani u novom sistemu lova nalaze puno zadovoljenje svojih sportskih naklonosti i mogućnost da se i ovim putem uključe u podizanje i razvoj naše narodne privrede.

Ministar poljoprivrede i šumarstva FNRJ
Dr Vaso Čubrilović, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU OPŠTEG ZAKONA O LOVU

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 72

19-XI-1947 godine

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 4 i 19 novembra 1947 godine pretresao je Predlog opšteg zakona o lovu, dostavljen mu od Predsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga Zakonodavni odbor je izabrao Redakcioni odbor, koji je u saglasnosti sa Redakcionim odborom Zakonodavnog odbora Saveznog veća na osnovu izmena i dopuna usvojenih u oba odbora izradio sledeći izveštaj, a koji je Zakonodavni odbor prihvatio kao svoj i koji glasi:

Član 2. U prvom redu mesto reči »Nadležni državni organi« staviti »Državni organi nadležni za šumarstvo«.

Član 3. Dodaje se novi drugi stav koji glasi: »Lovišta obuhvataju kopnenu i vodenu površinu«. Drugi i treći stav postaju treći i četvrti. Na kraju ovog stava, mesto tačke staviti zapeću i dodati reči »kao i posebna državna preduzeća i ustanove, obrazovane u svrhu vršenja lovstva.«. Stari četvrti stav postaje stav peti.

Član 5 menja se i glasi: »Predmet lova može biti samo divljač.

Koje se životinjske vrste imaju smatrati kao divljač, određiće zakoni narodnih republika.

Ostale životinjske vrste nisu predmet lova po ovom zakonu.«.

Dodaje se novi član 6 koji glasi: »Divljač je zaštićena i nezaštićena.

Zaštićena divljač ne sme se goniti, hvatati i ubijati u vreme lovostaje ili nedozvoljenim načinom i sredstvima kojima se ona masovno uništava.

Hvatanje žive zaštićene divljači može se izuzetno dozvoliti u naučne svrhe, za potrebe razmnožavanja kao i za zverinjake.

Lov zaštićene divljači vrši se isključivo lovačkim puškama.

Ministar šumarstva narodne republike uz saglasnost Ministra poljoprivrede i šumarstva FNRJ određuje, koja je divljač zaštićena.

Odredene vrste nezaštićene divljači može svako tamaniti na svom zemljištu. Koje su to vrste divljači određuje ministar šumarstva narodne republike uz saglasnost Ministra poljoprivrede i šumarstva FNRJ.«.

Dodaje se novi član 7 koji glasi: »Radi zaštite retkih i proredenih vrsta zaštićene divljači može se propisati osim lovostaje i zabrana lova za određeno vreme.

Otstrel divljači na koju je za određeno vreme zabranjen lov može se izuzetno dozvoliti samo radi naučnog istraživanja ili ako se utvrdi opasna zarazna bolest na divljači, ili iz drugih opravdanih razloga.

Rešenje o privremenoj zabrani lova, kao i o odstrelu divljači donosi ministar šumarstva narodne republike.«.

Član 6 postaje član 8. U prvom stavu, drugi red, posle reči »imanja« dodaje se nova rečenica koja glasi: »Ona se mogu obrazovati i na ostalim površinama u svojini države«. Treći stav briše se. Četvrti stav postaje prvi stav člana 9 (stari član 7).

Član 7 postaje član 9.

Član 8 postaje član 10, menja se i glasi: »Državne ustanove i preduzeća mogu odobravati lovačkim organizacijama vršenje lova na državnim lovištima, koja su pod njihovom upravom.

Pravilnik o tome propisuje nadležni ministar šumarstva.«.

Član 9 postaje član 11. Prvi stav menja se i glasi: »Osnovne lovačke organizacije su lovačka društva«. Poslednji stav briše se.

Dodaje se nov član 12 koji glasi: »Sva lovačka društva ujediniju se u saveze (potsaveze).

Lovački savez i potsavezi obrazuju se na području narodne republike. Lovački savezi narodnih republika ujediniju se u glavni lovački savez koji obuhvata celo područje Federativne Narodne Republike Jugoslavije.«.

Član 10 postaje član 13. Dodaje se nov, četvrti stav koji glasi: »Delatnost lovačkih organizacija je pod nadzorom nadležnih državnih organa.«.

Član 11 postaje član 14. U prvom stavu, treći red, posle reči »odbora«, dodati reči »odnosno na području gradskog narodnog odbora,«.

Član 12 postaje član 15. Drugi stav menja se i glasi: »Lovišta dodeljuje na predlog izvršnog odbora sreskog odnosno gradskog narodnog odbora, šumskog gazdinstva ili državnog poljoprivrednog imanja ministar šumarstva narodne republike. Izvršni odbor, šumsko gazdinstvo ili poljoprivredno imanje zaključuje sa lovačkim društvom pismeni ugovor kojim se određuju ovlašćenja i obaveze lovačkog društva.«.

Član 13 postaje član 16, član 14 postaje član 17.

Član 15 postaje član 18. U prvom stavu, prvi red, mesto reči »od« staviti »do« i brisati reči »za prekršaj«.

Član 16 postaje član 19. Tačka 3) menja se i glasi:

»3) ko lovi retke ili proređene vrste divljači koje su pod zabranom ili životinje koje nisu predmet lova;«. Tačka 5), u trećem stavu, treći red, posle reči »lovačkog« dodati reči »oružja i«.

Član 17, 18 i 19 postaju članovi 20, 21 i 22.

Član 20 postaje član 23.

Pored navedenih izmena i dopuna Odbor je učinio i potrebne stilske i tehničke ispravke.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veću da ga izvoli u celosti usvojiti.

Za izvestioce Odbor je odredio dr Sinišu Stankovića i Miloša Carevića.

Sekretar

Dr Dušan Bratić, s. r.,

Pretsednik

Zakonodavnog odbora
Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Panko Brašnarov, s. r., Joza Milivojević, s. r., Tomo Čiković, s. r., Srećko Žumer, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Josip Rus, s. r., Mustafa Hodža, s. r. Tone Hafner, s. r., Miloš Carević, s. r., Ninko Petrović, s. r., Milan Popović, s. r., Rato Dugonjić, s. r., dr Siniša Stanković, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU OPŠTEG ZAKONA O LOVU

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 67

20 novembra 1947 godine

Beograd

SAVEZKOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ, na svojim sednicama od 4, 5 i 19 novembra ove godine, pretresao je Predlog opšteg zakona o lovu, dostavljen mu od Pretsedništva Saveznog veća, koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru za-

konodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća istovetan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda.)

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca je određen Sulejman Filipović.

Sekretar
Dr Maks Šnuderl, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., Filip Lakuš, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Lampret Jože, s. r., Đuro Salaj, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Sulejman Filipović, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Ivan Granda, s. r., Miloš Minić, s. r.

P R E D L O G

ZAKONA O IZMENI ZAKONA O REŠAVANJU IMOVINSKIH SPOROVA PUTEM DRŽAVNE ARBITRAŽE

Zakon o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže menja se i glasi:

ZAKON O DRŽAVNOJ ARBITRAŽI

I Opšte odredbe

Član 1

Svi međusobni imovinski sporovi državnih organa, državnih ustanova, državnih privrednih preduzeća, mešovitih preduzeća, preduzeća pod sekvestrom i preduzeća pod upravom državnih organa, zadruga i zadružnih organizacija i preduzeća, organizacija, ustanova i preduzeća ratnih vojnih invalida, kao i organizacija, ustanova i preduzeća drugih društvenih organizacija, rešavaju se državnom arbitražom po propisima ovog zakona.

Ovamo naročito spadaju sporovi o ispunjenju ugovora, sporovi o kvalitetu produkcije, o rokovima i uslovima isporuke robe, o plaćanju, sporovi o zahtevima države za nagradu i za naknadu troškova za obnovu, puštanje u pogon i upravljanje sekvestriranih preduzeća itd.

Državnom arbitražom rešavaće se i sukobi koji nastanu povodom zaključenja ugovora, a pre nego što se ugovor zaključi (pregovorna arbitraža), kao i oni sporovi koji se drugim zakonskim propisima stave u nadležnost državne arbitraže.

Član 2

Državne ustanove u smislu ovog zakona su oni organi u sastavu organa državne uprave koji imaju poseban predračun prihoda i rashoda a po propisima ili statutima o svom osnivanju i poslovanju imaju imovinsko-pravnu samostalnost.

Državna privredna preduzeća su preduzeća osnovana po propisima Osnovnog zakona o državnim privrednim preduzećima i drugim odgovarajućim propisima.

Mešovita preduzeća su ona u kojima je država sopstvenik jednog dela imovine.

Preduzeća pod sekvestrom su preduzeća pod upravom nadležnih državnih organa po propisima o konfiskaciji i o izvršenju konfiskacije.

Preduzeća pod upravom državnih organa jesu ona preduzeća koja se nalaze pod upravom tih organa po propisima o postupanju sa imovinom koju su sopstvenici morali napustiti u toku okupacije ili im je oduzeta od strane okupatora i njegovih pomagača.

Član 3

Državna arbitraža se obrazuje pri sreskim i gradskim narodnim odborima (sreska i gradska državna arbitraža), pri oblasnom izvršnom odboru oblasnog narodnog odbora autonomne oblasti (oblasna državna arbitraža), pri glavnom izvršnom odboru narodne skupštine autonomne pokrajine (pokrajinska državna arbitraža), pri vladama narodnih republika (republikanska državna arbitraža) i pri Vladi FNRJ (savezna državna arbitraža).

Vrhovni organ državne arbitraže je Glavna državna arbitraža pri Vladi FNRJ.

Vlade narodnih republika mogu uredbom propisati osnivanje jedne sreske, odnosno gradske arbitraže za više srezova ili gradova, odnosno za više srezova i gradova.

Član 4

Arbitražna veća donose odluke uzimajući u obzir ostvarenje privrednog plana, zakonske propise, ugovor i trgovačke običaje i uzanse, vodeći računa o opštim interesima ekonomske politike države.

Član 5

Odluke arbitražnih veća imaju snagu pravosnažnih sudskih preduzeća.

Protiv odluka i zaključaka arbitražnih veća nema mesta žalbi.

II Obavezna arbitraža

1) Organizacija državne arbitraže

Član 6

Državne arbitraže sastoje se od stalnih i povremenih arbitara koje postavlja i razrešava državni organ pri kome arbitraža postoji.

Stalni arbitri su u stalnoj službi u državnoj arbitraži. Povremeni arbitri imenuju se na godinu dana iz redova privrednih i pravnih stručnjaka i rukovodnih službenika iz državnog i zadružnog aparata.

Član 7

Državne arbitraže rešavaju sporove u većima od trojice arbitara.

Pretsednik arbitraže određuje predsednike arbitražnih veća iz redova stalnih i povremenih arbitara, a druge članove veća iz reda povremenih arbitara.

Član 8

Glavna državna arbitraža ostvaruje opšte rukovodstvo državnom arbitražom. Njen je zadatak da obezbedi pravilnost i jedinstvo načela u rešavanju i postupku svih državnih arbitraža u FNRJ.

Glavnu državnu arbitražu pri Vladi FNRJ obrazuju arbitri Savezne državne arbitraže koje odredi Vlada FNRJ i po jedan arbitar republikanskih državnih arbitraža koje odrede vlade narodnih republika.

Pretsednika Glavne državne arbitraže imenuje Vlada FNRJ.

Član 9

Glavna državna arbitraža rešava sporove u većima od pet arbitara.

Pretsednik Glavne državne arbitraže određuje predsednike i članove veća.

Član 10

Državne arbitraže imaju svoje posebne predračune prihoda i rashoda.

2) Nadležnost državne arbitraže

Član 11

Sreske i gradske arbitraže nadležne su za sporove mesnih i sreskih odnosno gradskih organa, ustanova, preduzeća i organizacija sa područja narodnih odbora pri kojima su obrazovane, kao i za sporove oblasnih, pokrajinskih i republikanskih organa, ustanova, preduzeća i organizacija sa te teritorije, ako vrednost spora ne prelazi 100.000 dinara.

Član 12

Oblasna državna arbitraža nadležna je za sporove:

u kojima su jedna ili obe stranke oblasni organi, ustanove, preduzeća ili organizacije, ako vrednost spora prelazi 100.000 dinara;

u kojima su stranke mesni ili sreski odnosno gradski organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja dveju ili više administrativno-teritorijalnih jedinica sa područja autonomne oblasti;

u kojima su jedna ili obe stranke republikanski organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja autonomne oblasti, ako vrednost spora prelazi 100.000 dinara, a nije veća od 150.000 dinara.

Član 13

Pokrajinska državna arbitraža nadležna je za sporove:

u kojima su jedna ili obe stranke pokrajinski organi, ustanove, preduzeća ili organizacije, ako vrednost spora prelazi 100.000 dinara;

u kojima su jedna ili obe stranke republikanski organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja autonomne pokrajine, ako vrednost spora prelazi 100.000 dinara, a nije veća od 250.000 dinara;

u kojima su stranke mesni ili sreski odnosno gradski organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja dveju ili više administrativno-teritorijalnih jedinica sa područja autonomne pokrajine.

Član 14

Republikanska državna arbitraža nadležna je za sporove:

u kojima su jedna ili obe stranke republikanski organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja te republike, ako vrednost spora prelazi 100.000 dinara;

u kojima su jedna ili obe stranke savezni organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja te republike, ako vrednost spora ne prelazi 250.000 dinara i ako se ne radi o sporovima sa Ministarstvom narodne odbrane, njegovim ustanovama; preduzećima i ovlašćenim vojnim komandama;

u kojima su stranke mesni ili sreski odnosno gradski organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja dveju ili više administrativno-teritorijalnih jedinica područja te republike.

Član 15

Savezna državna arbitraža nadležna je za sporove:

u kojima su jedna ili obe stranke savezni organi, ustanove, preduzeća ili organizacije, ako vrednost spora prelazi 250.000 dinara;

u kojima su stranke organi, ustanove, preduzeća ili organizacije sa područja dveju ili više narodnih republika;

u kojima je jedna stranka Ministarstvo narodne odbrane, ili jedna ili obe stranke njegove ustanove, preduzeća ili ovlašćene vojne komande.

Član 16

Imovinske sporove između ustanova i preduzeća koja se nalaze pod administrativno-operativnim rukovodstvom istog državnog organa rešavaju unutrašnja arbitražna veća ovog državnog organa.

Unutrašnja arbitražna veća obrazuju se prema potrebi u cilju rešenja spora. Pretsednika veća i arbitre određuje lice ovlašćeno za zastupanje državnog organa pri kome ovo arbitražno veće postoji. Arbitri se mogu odrediti i za redovno vršenje ove dužnosti.

Član 17

Glavna državna arbitraža može zahtevati da joj se ustupi na rešavanje svaki spor po ovom zakonu, bez obzira na nadležnost.

Republikanska državna arbitraža može zahtevati da joj se ustupi na rešavanje svaki spor iz nadležnosti sreske, gradske, oblasne i pokrajinske arbitraže za područja te republike.

Član 18

Veće Glavne državne arbitraže može po inicijativi predsednika Glavne državne arbitraže ili na predlog Pretsednika Pri-

vrednog saveta, Predsednika Savezne planske komisije ili Predsednika Savezne kontrolne komisije svaki spor koji je bio na rešavanju pred ma kojim arbitražnim većem u zemlji, ponovo uzeti u rešavanje najdalje u roku od 60 dana od dana donošenja odluke nižeg arbitražnog veća. Uzimanje spora na ponovno razmatranje obustavlja izvršenje odluke nižeg arbitražnog veća.

Član 19

Plenum Glavne državne arbitraže saziva u zasedanje predsednik.

Plenum donosi načelne odluke o postupku pred arbitražnim većima i izdaje opšta uputstva za rad; utvrđuje trgovačke običaje i uzanse u cilju izdavanja zbornika ovih običaja i uzansa.

3) Postupak pred arbitražnim većem i donošenje odluke

Član 20

Postupak pred arbitražama pokreće se po pismenoj tužbi stranke. Tužba treba da sadrži i izlaganje činjenica i predmet spora.

Član 21

Predsednik državne arbitraže ustupaće tužbu odnosno predlog za koji ona nije nadležna, nadležnoj državnoj arbitraži odnosno drugom nadležnom državnom organu, i o tome će obavestiti stranku.

Član 22

Pred arbitražnim većem zastupaju državne organe, ustanove i državna privredna preduzeća lica koja su za to ovlašćena po postojećim propisima o zastupanju.

Mešovito preduzeće, preduzeće pod sekvestrom i preduzeće pod upravom zastupa lice koje preduzećem upravlja odnosno onaj koga to lice ovlasti.

Član 23

Postupkom rukovodi predsednik arbitražnog veća. On se stara da se postupak obavi na objektivan, stručan i celishodan način, u kome cilju, u sporazumu sa arbitrima, odlučuje o saslušanju stranaka, po izvođenju dokaza, o pribavljanju mišljenja stručnjaka i veštaka itd. Predsednik arbitražnog veća može, kad to smatra za potrebno, odrediti drugo mesto van sedišta arbitraže gde će se rasprava održati.

Zastupnici stranaka treba po pravilu da prisustvuju raspravi i daju svoje izjave. U slučaju da koja od pozvanih stranaka ili obe izostanu sa rasprave, predmet se može rešiti u njihovom odsustvu.

Pretsednik arbitražnog veća može lice koje remeti red na raspravi ili se ne pokorava njegovim naredenjima kazniti novčanom kaznom do 2.000.— dinara, a može ga i udaljiti sa rasprave.

Član 24

Stranku koja ne izvrši parničnu radnju koja je naređena zaključkom arbitražnog veća, pretsednika ili arbitra, ili čiji zastupnik nemarno ili nesavesno obavlja zastupničku dužnost, arbitražno veće može kazniti novčanom kaznom do 12.000.— dinara.

Ove kazne naplaćivaće se u korist državnog organa pri kojemu postoji državna arbitraža čije je veće izreklo kaznu.

Član 25

Sporove ispod 25.000.— dinara pred saveznom državnom arbitražom i republikanskim državnim arbitražama rešavaće jedan arbiter, ukoliko pretsednik državne arbitraže ne nalazi da, obzirom na važnost spora, spor treba da rešava arbitražno veće.

Član 26

Arbitražno veće može se obratiti svim državnim organima i sudovima za ukazivanje pravne pomoći.

Član 27

Podatke koji se smatraju službenom tajnom učesnici mogu iznositi samo po odobrenju rukovodioca državnog organa koji je ovlašćen za zastupanje odnosno po odobrenju administrativno-operativnog rukovodioca.

Podaci koji se smatraju službenom tajnom a izneti su pred arbitražnim većem ostaju službena tajna za sve učesnike na raspravi.

Član 28

Po završenoj raspravi arbitražno veće donosi odluku. U odlučivanju učestvuju ravnopravno svi članovi. Odluka se donosi sporazumno ili većinom glasova.

O većanju se vodi zapisnik koji potpisuju svi članovi veća i zapisničar. Član koji se ne slaže sa odlukom može svoje mišljenje izdvojiti na zapisniku.

Odluka kojom se rešava spor mora biti pismeno sastavljena, obrazložena i u otpravicima dostavljena strankama.

Član 29

U slučajevima gde arbitražno veće utvrdi povredu planske ili ugovorne discipline, ili nepravilno, neuredno ili nesavesno poslovanje, podneće disciplinsku prijavu protiv odgovornog službenika nadležnom administrativno-operativnom rukovodiocu odnosno ministarstvu.

Član 30

Arbitražna veća su dužna o svakom sporu obavestiti nadležno ministarstvo finansija odnosno poverenika za finansije glavnog izvršnog odbora autonomne pokrajine i nadležnu plansku komisiju radi eventualnog upućivanja svoga predstavnika na raspravu. Predstavnik ministarstva finansija odnosno poverenik za finansije i predstavnik planske komisije može učestvovati u raspravi i iznositi svoje gledište bez prava odlučivanja.

Sve odluke kojima se rešava spor moraju arbitražna veća u prepisu dostaviti nadležnom ministarstvu finansija i nadležnoj planskoj komisiji.

Član 31

U cilju učvršćivanja ugovorne i planske discipline a u slučajevima jasne povrede ugovora od strane jednog državnog organa, ustanove ili preduzeća, arbitražno veće može po predlogu planske komisije ili organa opšte državne kontrole, ne čekajući predlog stranke, pozvati lice ovlašćeno za zastupanje državnih organa, ustanova ili preduzeća u cilju pokretanja postupka.

Arbitražna veća mogu i po sopstvenoj inicijativi, ne čekajući predlog stranke, pozvati državni organ, ustanovu ili preduzeće kao i zadrugu, zadrugu organizaciju, ustanovu ili preduzeće koje još ne učestvuje u sporu, da pokrene postupak, ako je to potrebno da se raspravi poslovni odnos zasnovan između koje od stranaka u sporu i tog organa, ustanove, preduzeća, zadruge ili zadrugne organizacije, a može na ove i proširiti postupak koji je u toku među drugim strankama.

Arbitražna veća dužna su licu ovlaštenom za zastupanje državnog organa ili ustanove odnosno administrativno-operativnom rukovodiocu ukazati na nedostatke i nepravilnosti u radu državnog organa, ustanove ili preduzeća, koje su ustanovili u toku rasprave.

Član 32

Za sve zahteve podnesene državnim arbitražama, osim sporova po ugovoru o arbitraži, taksa će se naplaćivati u gotovom prema pravilniku koji propiše Ministar finansija FNRJ u saglasnosti sa Predsednikom Privrednog saveta Vlade FNRJ. Do donošenja ovog pravilnika takse kod državnih arbitraža naplaćivaće se u iznosima i na način na koji se naplaćuju kod narodnih sudova. U istim ovim iznosima i na isti način naplaćivaće se taksa i u sporovima na osnovu ugovorne arbitraže.

Arbitražno veće može osloboditi stranke plaćanja taksa, ako nijedna od stranaka nije odgovorna za nastajanje spora.

Arbitražno veće odlučuje o troškovima postupka u samoj odluci ili zaključkom.

4) Izvršenje odluka arbitražnih veća

Član 33

Odluku arbitražnih veća izvršuju stranke u ostavljenom roku. Rok za izvršenje iznosi 15 dana, ukoliko samom odlukom nije drukčije određeno.

Član 34

U slučaju da stranka ne izvrši odluku u ostavljenom roku, arbitražno veće će, po izveštaju kojim druga stranka traži izvršenje i po prethodnom saslušanju nadležnog finansiskog organa, odlučiti o načinu izvršenja i o sredstvima nad kojima se izvršenje ima voditi, određujući istovremeno organ koji će izvršenje sprovesti.

Arbitražno veće odlučuje o načinu i sredstvima izvršenja i u slučaju kada ono nije donelo odluku, već se izvršenje traži na osnovu drugog izvršnog naslova, a tražilac izvršenja i izvršenik su koji od organa, ustanova, preduzeća, zadruga ili organizacija, iz čl. 1 ovog zakona.

Protiv službenog lica koje ne izvrši odluku arbitražnog veća, državna arbitraža može podneti disciplinsku i krivičnu prijavu.

III Ugovorna arbitraža

Član 35

Organi, ustanove, preduzeća, zadruga i organizacije, označeni u čl. 1 st. 1 ovog zakona, mogu ugovoriti nadležnost državne arbitraže sa privatnim privrednim preduzećima i privatnim fizičkim i pravnim licima za sve imovinske sporove koji proisteknu iz njihovog ugovornog odnosa.

Ugovor o rešavanju sporova putem državne arbitraže mora biti pismen.

Nadležnost unutrašnjih arbitražnih veća (čl. 16) ne može se ugovoriti.

Član 36

Arbitražno veće, na osnovu ugovorne arbitraže, sastoji se od predsednika veća koga odredi predsednik državne arbitraže, i po jednog arbitra koje odrede stranke iz reda povremenih arbitara. Ako stranka ne odredi arbitra, odrediće ga predsednik državne arbitraže.

U slučaju kada na jednoj strani ima više stranaka, one će sporazumno odrediti jednog arbitra, a ako se o tome ne sporazumeju, ovog arbitra odrediće predsednik državne arbitraže.

Član 37

Svoju odluku ovo arbitražno veće donosi većinom glasova, zasnivajući je na utvrđenom činjeničnom stanju, zakonskim propisima, ugovoru i trgovačkim običajima i uzansima, vodeći uvek računa o ostvarenju privrednog plana.

Član 38

Sve ostale odredbe ovoga zakona važe i za ovo arbitražno veće.

IV Završne odredbe

Član 39

Blže odredbe za izvršenje ovog zakona propisaće uredbom Vlada FNRJ.

Član 40

Ovlašćuje se Ministar finansija FNRJ da izda uputstvo o tome iz kojih će sredstava državna privredna preduzeća po-

kriti plaćene kamate iznad planiranog iznosa, penale zbog neizvršenja ugovora, parnične troškove kao i kazne izrečene odluke arbitražnog veća.

Član 41

Do stupanja na snagu ovog zakona primenjivaće se propisi Zakona o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže od 12 decembra 1946 godine.

Član 42

Ovaj zakon stupa na snagu petnaestog dana po objavljivanju u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

OBRAZLOŽENJE

PREDLOGA ZAKONA O IZMENI ZAKONA O REŠAVANJU IMOVINSKIH SPOROVA PUTEM DRŽAVNE ARBITRAŽE

Dosadašnja praksa državnih arbitražnih veća ukazuje da je potrebno izvršiti izmene u Zakonu o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže.

Te se izmene, uglavnom, odnose na nadležnost državne arbitraže, na njenu organizaciju i postupak.

U prvom redu, prema projektu nadležnost državne arbitraže proteže se na zadruge i zadružne organizacije i preduzeća; organizacije, ustanove i preduzeća ratnih vojnih invalida, zatim organizacije, ustanove i preduzeća drugih društvenih organizacija.

Ova izmena potrebna je s obzirom na ulogu koju zadružni sektor ima u našoj planskoj privredi. S druge strane, i veliki broj preduzeća pod rukovodstvom organizacija ratnih vojnih invalida i drugih društvenih organizacija treba uključiti u nadležnost državne arbitraže, s obzirom na njihovu ulogu u našoj privredi. Time se ujedno ozakonjuje i težnja ovih organizacija, ustanova i preduzeća koja je dosada došla do izražaja putem ugovorne arbitraže, tj. njihovog dobrovoljnog podvržavanja odlukama državnih arbitražnih veća.

Isto tako dosadašnja praksa pokazala je da je potrebno izvršiti izvesne izmene i unutar same državne arbitraže. Prema

statisticki državne arbitraže, najveći deo sporova spada u nadležnost Arbitražnog veća pri Vladi FNRJ, republikanska arbitražna veća imaju znatno manji broj predmeta, dok su okružna arbitražna veća skoro bez posla. Potrebno je stoga izmeniti dosadašnju nadležnost u tom smislu da sporove manje vrednosti i manjeg značaja mogu rešavati niže arbitraže. U tom smislu izvršene su izmene u zakonu i jedan deo stvarne nadležnosti Arbitražnog veća pri Vladi FNRJ prenet je na republikanske državne arbitraže, a jedan deo republikanske odnosno pokrajinske i oblasne stvarne nadležnosti na sreske i gradske državne arbitraže.

U interesu procesne ekonomije predložena je izmena u pogledu nadležnosti arbitra pojedince, tako da on može rešavati sporove čija vrednost ne prelazi 25.000 dinara, dok je po sadašnjim propisima bio nadležan samo za sporove čija vrednost ne prelazi 10.000 dinara.

U pogledu organizacije državne arbitraže projekat predviđa bitne izmene. Organizacija državne arbitraže može najbolje zadovoljiti ako veća budu sastavljena od tri ravnopravna člana arbitra. Zbog toga izmene predviđaju sastav pojedinih veća od trojice arbitara koje određuje predsednik arbitraže. Prema izmenama, dakle, umesto arbitra-porotnika uvodi se sistem arbitara koji su u radu veća ravnopravni i donose odluke sporazumno ili većinom glasova.

Izмене predviđaju stalne arbitre koji su u stalnoj službi u državnoj arbitraži i povremene arbitre koji se imenuju na godinu dana iz redova privrednih i pravnih stručnjaka i rukovodnih službenika iz državnog i zadružnog aparata.

U organizaciji državne arbitraže glavna državna arbitraža pri Vladi FNRJ ima širi zadatak u opštem rukovodstvu državnim arbitražom u FNRJ, te je taj zadatak određen u čl. 3 i 8.

Kako su okružni narodni odbori ukinuti potrebno je da se organizacija državne arbitraže prilagodi ovim promenama. Stoga projekat predviđa obrazovanje državnih arbitražnih veća pri sreskim i gradskim narodnim odborima, umesto dosadašnjih

okružnih arbitražnih veća, a vlade narodnih republika ovlašćene su da uredbom propišu osnivanje jedne sreske odnosno gradske arbitraže za više srezova i gradova.

Bitna promena u postupku pred arbitražnim većima učinjena je u sledećem. U sporu u arbitražnim većima često se pojavljuje potreba da se osim poslovnog odnosa koji je predmet spora raščisti i izvestan poslovni odnos koji su jedna ili obe stranke zasnovala sa trećim licima van spora, a koji bi mogao da ima uticaja na sam spor ili koji bi inače trebalo raspraviti i rešiti. Predložena izmena u čl. 31 daje mogućnost arbitražnom veću da po sopstvenoj inicijativi, ne čekajući predlog stranke, pozove treće lice koje još ne učestvuje u sporu da pokrene postupak odnosno da na njega proširi postupak koji je u toku među drugim strankama.

Naplaćivanje taksa u sporovima pred državnim arbitražama po pravilima starog Zakona o sudskim taksama pokazalo se kao necelishodno, jer su te takse vrlo velike. Imajući u vidu da su stranke pred arbitražom, po pravilu, državna privredna preduzeća i ustanove čiji se sporovi suštinski razlikuju od sporova u sistemu kapitalističke privrede, primena dosadašnjih visokih tarifnih stavova u postupku pred državnim arbitražom mogla bi uticati na državna privredna preduzeća da svoje sprove ne iznose pred državnu arbitražu. Državna privredna preduzeća, usled previsokih taksa nastojala bi da svoje sporne odnose reše obilazeći arbitražu, što bi bilo protivno svrsi zbog koje je arbitraža ustanovljena. Stoga predložene izmene ovlašćuju Ministra finansija FNRJ da u saglasnosti sa Predsednikom Privrednog saveta FNRJ propiše takse koje će se naplaćivati kod državne arbitraže. Projekat predviđa mogućnost da arbitražno veće može osloboditi stranke plaćanja taksa ako nijedna od stranaka nije odgovorna za nastajanje spora.

Usled brojnih tehničkih izmena koje su bile neophodne u vezi s ovim osnovnim izmenama, projekat donosi izmene u obliku prečišćenog teksta zakona, pri čemu je i sam naziv zakona skraćen u Zakon o državnoj arbitraži.

Predsednik Privrednog saveta
Vlade FNRJ
i Ministar industrije

Boris Kidrič, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENAMA ZAKONA O REŠAVANJU IMOVINSKIH SPOROVA PUTEM DRŽAVNE ARBITRAŽE

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 83

22-XI-1947. godine

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama od 21 i 22 novembra o. g. prečesao je Predlog zakona o izmeni Zakona o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže, dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća, koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

Naslov zakona menja se i glasi: »Predlog zakona o državnoj arbitraži«.

Član 1. U prvom stavu, u četvrtom redu, brisati reči »za-druga i«.

Član 5. U prvom stavu, u drugom redu, umesto reči »pre-duzeća« staviti reč »presuda«.

Član 12. U drugom stavu, u trećem redu, brisati reči »sa područja«.

Član 13. U poslednjem stavu, u prvom redu, posle reči »sreski« staviti zapetu, a u trećem redu brisati reči »sa područja«.

Član 14. U poslednjem stavu, u prvom redu, posle reči »sreski« staviti zapetu, a u trećem redu brisati reč »područja«.

Član 16. U drugom stavu, u prvom redu, posle reči »potrebi« staviti tačku i brisati ostatak rečenice.

Član 23. U prvom stavu, u početku četvrtog reda, umesto »po« staviti »o«. Druga rečenica menja se i glasi: »Pretsednik arbitražnog veća može, kad to smatra za potrebno, odrediti van sedišta arbitraže drugo mesto gde će se rasprava održati«. U trećem stavu, u trećem redu, posle cifre »2.000.—« brisati tačku sa crtom, kao i u celom zakonskom tekstu.

Član 25 menja se i glasi: »Sporove ispod 25.000 dinara pred saveznom državnim arbitražom i republikanskim državnim arbitražama rešavaće jedan arbitar, ukoliko predsednik državne arbitraže, s obzirom na važnost spora, ne nalazi da spor treba da rešava arbitražno veće«.

Član 28. U trećoj rečenici prvog stava brisati reči »sporazumno ili«.

Član 31. U drugom stavu, u trećem redu, brisati »zadrugu«, Posle reči »organizaciju« umesto zapete staviti »i« i brisati reči »ustanovu ili«. U šestom redu brisati reč »zadruga«.

Član 32. U trećem stavu, u drugom redu, posle »ili« dodati reč »posebnim«.

Član 34. Prvi stav menja se i glasi: »U slučaju da stranka ne izvrši odluku u postavljenom roku, arbitražno veće će, po izveštaju druge stranke da odluka nije izvršena i po prethodnom saslušanju nadležnog finansijskog organa, odlučiti o načinu izvršenja i o sredstvima na kojima se izvršenje ima sprovesti, određujući istovremeno organ za sprovođenje izvršenja.«

Član 35. U prvom stavu, u prvom redu, umesto reči »zadruga i« staviti reči »zadružne i druge«.

Član 36. U prvom stavu, u prvom redu, posle reči »veća,« brisati zapetu i dodati reč »obrazovano«.

Član 38 menja se i glasi: »Sve ostale odredbe ovog zakona važe i za ugovornu arbitražu.«

Član 41 menja se i glasi: »Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže od 12 decembra 1946 godine.«

Pored gornjih izmena Odbor je učinio i potrebne stilske i tehničke ispravke.

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je dr Jerko Radmilović.

Sekretar
Dr Maks Šnuderl, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Lampret Jože, s. r., Ivan Granda, s. r., Đuro Salaj, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Miloš Minić, s. r., Sulejman Filipović, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O IZMENI ZA- KONA O REŠAVANJU IMOVINSKIH SPOROVA PUTEM DRŽAVNE ARBITRAŽE

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 88

22-XI-1947 godine

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 21 i 22 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o izmeni Zakona o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže, dostavljen mu od Preseđništva Veća naroda a koji je na osnovu člana 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga, a na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Veća naroda podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća.)

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Ninko Petrović.

Sekretar
Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Rato Dugonjić, s. r., Joza Milivojević, s. r., Mihailo Apostolski, s. r., Tomo Čiković, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Josip Rus, s. r., Tone Hafner, s. r., Miloš Carević, s. r., Ninko Petrović, s. r., Milan Popović, s. r., dr Siniša Stanković, s. r., Bogdan Oreščanin, s. r.

P R E D L O G

ZAKONA O UKIDANJU STAVA 3 ČLANA 14 ZAKONA O SUZBIJANJU NEDOPUŠTENE TRGOVINE, NEDOPUŠTENE ŠPEKULACIJE I PRIVREDNE SABOTAŽE

Član 1

Ukida se stav 3 člana 14 Zakona o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže.

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije«.

O B R A Z L O Ź E N J E

PREDLOGA ZAKONA O UKIDANJU STAVA 3 ČL. 14 ZAKONA O SUZBIJANJU NEDOPUŠTENE TRGOVINE, NEDOPUŠTENE ŠPEKULACIJE I PRIVREDNE SABOTAŽE

U stavu 3 čl. 14 Zakona o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže predviđeno je da će sudovi pravosnažne presude donete po delima iz tog zakona dostavljati ministarstvu pravosuda narodne republike. Ovakva zakonska odredba bila je ranije opravdana, pošto su ministarstva pravosuda narodnih republika na taj način pratila pravilnost rada sudova po tim predmetima, brzinu sa kojom su sudovi svršavali te predmete, kao i veću ili manju pojavu krivičnih dela koja je predviđao taj zakon.

Sada, kad je uvedna sudska statistika po svima sudskim poslovima pa i za predmete po krivičnim delima iz ovog zakona, i pošto se sada sve odluke sudova po tim predmetima dostavljaju javnim tužiocima, to je otpao razlog da se pravo-

snažne odluke sudova po tim predmetima dostavljaju i ministarstvima pravosuđa narodnih republika.

Ministar pravosuđa FNRJ
Frane Frol, s. r.

I Z V E S T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O UKIDANJU STAVA 3 ČLANA 14 ZAKONA O SUZBIJANJU NEDOPUŠTENE TRGOVINE, NEDOPUŠTENE ŠPEKULACIJE I PRIVREDNE SABOTAŽE

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 66

4-XI-1947 godine

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 3 i 4 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o ukidanju stava 3 člana 14 Zakona o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže, dostavljen mu od Pretsedništva Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle proučavanja gornjeg zakonskog predloga Odbor ga je jednoglasno usvojio onako kako ga je Vlada FNRJ predložila Narodnoj skupštini FNRJ.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Tomo Čiković.

Sekretar

Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik

Zakonodavnog odbora

Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Joza Milivojević, s. r., Panko Brašnarov, s. r., dr Branko Čubrilo-
lović, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Tone
Hafner, s. r., Josip Rus s. r., Miloš Carević, s. r., Rato Dugo-
njić, s. r., Ninko Petrović, s. r., Milan Popović, s. r., Dobrivoje
Radosavljević, s. r., dr Siniša Stanković, s. r., Srećko Žu-
mer, s. r., dr Josip Hrnčević, s. r., Tomo Čiković, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O UKIDANJU STAVA 3 ČLANA 14 ZAKONA O SUZBIJANJU NEDOPUŠTENE TRGOVINE, NEDOPUŠTENE ŠPEKULACIJE I PRIVREDNE SABOTAŽE

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 59/47

5-XI-1947 godine

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama od 3 i 4 novembra ove godine, presudio je Predlog zakona o ukidanju stava 3 člana 14 Zakona o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle proučavanja gornjeg zakonskog predloga Odbor ga je jednoglasno usvojio onako kako ga je Vlada FNRJ predložila Narodnoj skupštini FNRJ.

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Radovan Mijušković.

Sekretar

Dr Maks Šnuderl, s. r.

Predsednik

Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Mihailo Đurović, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., Filip Lakuš, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., Mehmed Hodža, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Lampret Jože, s. r., Đuro Salaj, s. r., Ivan Granda, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Sulejman Filipović, s. r.,
Radovan Mijušković, s. r.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ТАКСАМА

Члан 1

У Закону о таксама иза члана 26 додаје се нови члан 26а који гласи:

„Влада ФНРЈ може уредбом мењати и укидати поједине ставове таксене тарифе”.

Члан 2

У члану 27 додаје се став 2 који гласи:

„Министар финансија ФНРЈ може у сагласности с Претседником Владе ФНРЈ доносити у појединим случајевима решења о предметном и личном ослобођењу од плаћања такса”.

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ТАКСАМА

По садашњем Закону о таксама, тарифа којом се одређују износи појединих такса је саставни део самога закона. Због тога се и измене појединих ставова таксене тарифе могу вршити једино законом. Међутим, услед нашег брзог привредног развоја указује се потреба за изменом појединих тарифних ставова и за усклађивањем таксене тарифе са захтевима и потребама наше привреде. Стога је у чл. 1 Предлога закона о

допуни Закона о таксама предвиђено да Влада ФНРЈ може мењати и укидати поједине ставове таксене тарифе. Тиме је пружена могућност за бржу и једноставнију измену и допуну таксене тарифе и за њено усклађивање са потребама привреде.

Према садашњем Закону о таксама, из погледу појединих ослобођења од плаћања такса важили су исти прописи као и за општа ослобођења, то јест, та ослобођења од плаћања такса могла су се вршити једино законом. Како се при примени Закона о таксама показују поједини оправдани случајеви у којима би требало извршити ослобођење од плаћања таксе, то је у предлог закона унесена допуна према којој Министар финансија ФНРЈ у сагласности са Претседником Владе ФНРЈ може доносити у појединим случајевима решење о предметном и личном ослобођењу од плаћања такса.

Доношењем ових допуна ублажиће се крутост одредаба садашњег Закона о таксама и омогућиће се брже усклађивање прописа Закона о таксама потребама наше привреде.

Министар финансија ФНРЈ

Сретен Жујовић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ТАКСАМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 104

25-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 22 и 25 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о допуни Закона о таксама, достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако како га је Влада ФНРЈ предложила Народној скупштини ФНРЈ.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио Милана Поповића.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Панко Брашнар, с. р., Срећко Жумер, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Милош Царевић, с. р., Милан Поповић, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Михаило Апостолски, с. р., др Јосип Хрнчевић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ТАКСАМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 100

25-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ, на својим седницама од 24 и 25 новембра ове године, претресао је Предлог закона о допуни Закона о таксама, достављен му од Претседништва Савезног већа, а који је на основу члана 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако како га је Влада ФНРЈ предложила Савезном већу.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца одређен је Мехмед Хоџа.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Матевж Хаџе, с. р., Лампрет Жоже, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Милош Минић, с. р.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ ДРЖАВНЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ МАШИНСКЕ СЛУЖБЕ

Члан 1

У Закону о организацији државне пољопривредне машинске службе („Службени лист ФНРЈ” Бр. 53/45) иза члана 12 додаје се члан 12а, који гласи:

„Влада ФНРЈ може уредбом прописивати измене у организацији и надлежности пољопривредне машинске службе”.

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ ДРЖАВНЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ МАШИНСКЕ СЛУЖБЕ

Пољопривредно-машинска служба основана је код нас у 1945 години са основним задатком, да увођењем механизованог рада у нашу пољопривреду допринесе пресудан удео у борби за њену брзу обнову и унапређење.

У почетку организовања радних јединица, тј. пољопривредно-машинских станица, било је потребно да се оне обједине у једно тело, које је претстављала њихова управа у појединим народним републикама. Ове управе руководиле су на централизован начин целокупним пословањем својих пословних јединица — пољопривредно-машинским станицама.

Оваква организација била је потребна да се пољопривредно-машинске станице што пре и што боље оспособе за самостално деловање на свом радном подручју.

Пошто је овај циљ већ углавном постигнут, намеће се потреба да се садашњим законом одређена организација пољопривредно-машинске службе измени тако, да пољопривредно-машинске станице буду самостална пословна тела. Тиме ће се обезбедити боље искоришћавање пољопривредних машина, омогућиће се да пољопривредно-машинске станице брже и боље раде према својим месним приликама и у непосредној сарадњи са месним народним властима, које су одговорне за извршавање планова.

Исто тако је потребно да се и прописи о задацима које имају министарства пољопривреде народних република и Министарства пољопривреде и шумарства ФНРЈ саобразе садашњим потребама.

Да би се могла организација пољопривредно-машинске службе саобразити садашњим потребама предвиђено је у предлогу овог закона овлашћење за Владу ФНРЈ, да може уредбом прописивати измене о организацији и надлежности пољопривредне машинске службе.

Министар пољопривреде и шумарства ФНРЈ
Др Васо Чубриловић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ ДРЖАВНЕ ПОЉОПРИ- ВРЕДНЕ МАШИНСКЕ СЛУЖБЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 103

25-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својим седницама од 24 и 25 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о допуни Закона о организацији државне пољопривредне машинске службе, достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После сврестраног проучавања горњег законског предлога, а на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Већа народа подноси Већу следећи извештај:

Члан 1 мења се и гласи: „У Закону о организацији државне пољопривредне машинске службе од 8 новембра 1946 године, иза члана 15 додаје се члан 15а који гласи:

„Влада ФНРЈ може уредбом прописивати измене у организацији и надлежности пољопривредне машинске службе”.

Члан 2, у другом реду реч „ФНРЈ” исписати.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га усвоји.

За известиоца одређен је Тоне Хафнер.

Секретар

Претседник

Законодавног одбора

Др Душан Братић, с. р.

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Панко Брашнар, с. р., Срејко Жумер, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Милош Царевић, с. р., Милан Поповић, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Михаило Апостолски, с. р., др Јосип Хрччевић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРГАНИЗАЦИЈИ ДРЖАВНЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ МАШИНСКЕ СЛУЖБЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 99

25-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својим седницама од 24 и 25 новембра ове године

претресао је Предлог закона о допуни Закона о организацији државне пољопривредне машинске службе, достављен му од Претседништва Савезног већа, који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога и на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

(Текст извештаја Законодавног одбора Савезног већа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Већа народа.)

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је Мехмед Хоџа.

Секретар	Претседник Законодавног одбора
Др Макс Шнудерл, с. р.	Моша Пијаде, с. р.

Членови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Матевж Хаџе, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Буро Салај, с. р., Милош Минић, с. р.

P R E D L O G

ZAKONA O ZABRANI UPOTREBE GRBA, PEČATA I IMENA ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA

Član 1

Zabranjeno je na teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije upotrebljavati grb, pečat, ime ili skraćenicu imena Organizacije Ujedinjenih nacija kao svoju oznaku, odnosno naziv, naročito u trgovačke i industriske svrhe, bez prethodnog odobrenja Generalnog sekretara Organizacije Ujedinjenih nacija.

Nadležni državni organi staraće se o tačnoj primeni ovog propisa.

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u »Službenom listu FNRJ«.

O B R A Z L O Ž E N J E

PREDLOGA ZAKONA O ZABRANI UPOTREBE GRBA, PEČATA I IMENA ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA

Generalna skupština Organizacije Ujedinjenih nacija donela je na svojoj sednici održanoj 7 decembra 1946 godine rezoluciju kojom preporučuje članovima Organizacije da preduzmu sve zakonske i druge mere u cilju sprečavanja upotrebe, bez dozvole Generalnog sekretara Ujedinjenih nacija, grba, službenog pečata i imena »Ujedinjene nacije«, kao i skraćenicu ovog imena u početnim slovima, naročito u trgovačke svrhe u obliku fabričkih i trgovačkih znakova.

Generalna skupština, isto tako, preporučuje članovima Organizacije da zabrana o kojoj je reč stupi na snagu najkasnije u roku od dve godine od dana prihvatanja rezolucije od strane Generalne skupštine.

Pošto je prihvatila ovu preporuku, naša država donosi predloženi zakon.

Pretsednik Vlade FNR,
Ministar narodne odbrane
i zastupnik Ministra
inostranih poslova,
Maršal Jugoslavije

Josip Broz Tito, s. r.

I Z V E S T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O ZABRANI UPO- TREBE GRBA, PEČATA I IMENA ORGANIZACIJE UJEDI- NJENIH NACIJA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 73

19-XI-1947 godine

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda na svojim sednicama od 18 i 19 novembra 1947 godine pretresao je Predlog zakona o zabrani upotrebe grba, pečata i imena Organizacije Ujedinjenih nacija, dostavljen mu od Predsedništva Veća naroda, a koji je na osnovu čl 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle proučavanja gornjeg zakonskog predloga Odbor ga je jednoglasno usvojio onako kako ga je Vlada FNRJ predložila Narodnoj skupštini FNRJ.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca Odbor je odredio Panka Brašnarova.

Sekretar
Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora
Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Joza Milivojević, s. r., dr Siniša Stanković, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Tomo Čiković, s. r., Srećko Žumer, s. r., dr Branko Čubrilović, s. r., Josip Rus, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Tore Hafner, s. r., Ninko Petrović, s. r., Miloš Carević, s. r., Rato Dugonjić, s. r., Milan Popović, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PREDLOGU ZAKONA O ZABRANI UPOTREBE GRBA, PEČATA I IMENA ORGANIZACIJE UJEDINJENIH NACIJA

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 66/47

19-XI-1947 godine

Beograd

SAVEZNOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojoj sednici od 18 novembra ove godine, pretresao je Predlog zakona o zabrani upotrebe grba, pečata i imena Organizacije Ujedinjenih nacija, dostavljen mu od Pretsedništva Saveznog veća, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga Odbor ga je jednoglasno usvojio onako kako ga je Vlada FNRJ predložila Saveznom veću.

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Mehmed Hodža.

Sekretar

Dr Maks Šnuderl, s. r.

Pretsednik

Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Svetozar Vukmanović, s. r., Ivan Granda, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., Mihailo Đurović, s. r., Jože Lampret, s. r., Filip Lakuš, s. r., Radovan Mijušković, s. r., Miloš Minić, s. r., dr Jerko Radmilović, s. r., Đuro Salaj, s. r., Sulejman Filipović, s. r., Mehmed Hodža, s. r.

ПРЕТСЕДНИКУ САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

На основу чл. 26 Пословника Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ подносим Предлог закона о допуни Закона о орденима и медаљама Федеративне Народне Републике Југославије од 30 октобра 1946 године и молим да се овај законски предлог поднесе Народној скупштини ФНРЈ на усвајање још на овом заседању.

Миле Перуничкић, с. р.
народни посланик

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРДЕНИМА И МЕДАЉАМА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Члан 1

У чл. 5 Закона о орденима и медаљама Федеративне Народне Републике Југославије од 30 октобра 1946 године место речи: „групама радника и предузећима“ ставити „групама радника, предузећима и установама“.

Иза члана 5а додаје се нов члан 5б који гласи:

„Поред ордена и медаља наведених у чл. 3, 5 и 5а овог закона уводи се и „Медаља рада“.

Медаља рада додељује се појединцима, групама радника, предузећима и установама као државно признање за показани радни херојизам, за научне и техничке проналаске, као и за нарочито показане личне или групне успехе у стваралачком раду на обнови и изградњи нове државе“.

Члан 2

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије“.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРДЕНИМА И МЕДАЉАМА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА
Законодавни одбор
Бр. 108
26-XI-1947 год.
Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својој седници од 26 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о допуни Закона о орденима и медаљама Федеративне Народне Републике Југославије достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставио Марко Вујачић, народни посланик Већа народа.

После проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако како је предложен.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца одређен је Михаило Апостолски.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник
Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

ЧЛЕНОВИ:

Панко Брашнарлов, с. р., Срећко Жумер, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Јосип Рус, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Милош Царевих, с. р., Милан Попових, с. р., др Синиша Станковић, с. р., Михаило Апостолски, с. р., др Јосип Хричевих, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., Јоза Миљивојевић, с. р., Мустафа Хоца, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О ОРДЕНИМА И МЕДАЉАМА ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 101

25-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ на својој седници од 25 новембра ове године претресао је Предлог закона о допуни Закона о орденима и медаљама Федеративне Народне Републике Југославије, достављен му од Претседништва Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава доставио народни посланик Миле Перуничкић Савезном већу на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако као га је народни посланик Миле Перуничкић предложио Савезном већу.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца одређен је Ђуро Салај.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

ЧЛЕНОВИ:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Лакуш, с. р., Матевж Хаце, с. р., Лампрет Јоже, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Милош Минић, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р.

ПРЕДЛОГ

ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

ПРВИ ДЕО

МАТЕРИЈАЛНО-ПРАВНЕ ОДРЕДБЕ

Глава I

Основна начела

Члан 1

Прекршај је повреда правног поретка утврђеног обавезним прописима надлежних државних органа Федеративне Народне Републике Југославије и народних република, за коју се због њене незнатне друштвене опасности прописује административна казна.

Члан 2

Прекршаји се могу одређивати и административне казне прописивати само законом, уредбама и другим општим прописима државних органа овлашћених овим законом.

Члан 3

Поред Народне скупштине ФНРЈ и народних скупштина народних република, административне казне могу прописивати:

(1) Влада ФНРЈ и владе народних република својим уредбама и наредбама;

(2) чланови Владе ФНРЈ, Савезна планска и Савезна контролна комисија и комитети Владе ФНРЈ својим правилницима и наредбама;

(3) чланови владе, планска и контролна комисија и комитети владе народне републике својим правилницима и наредбама у сагласности са претседником владе народне републике;

(4) Народна скупштина Аутономне покрајине Војводине својим одредбама, Обласни народни одбор Аутономне косовско-метохијске области и народни одбори својим одлукама;

(5) Главни извршни одбор народне скупштине Аутономне покрајине.

Члан 4

Државни органи из претходног члана могу прописивати административне казне за повреду својих прописа донесених у оквиру своје надлежности која им је утврђена уставом, законима и другим општим прописима.

Законом народне републике прописале се у којим пословима из своје надлежности могу прописивати административне казне месни народни одбори.

Државни органи који имају право да прописују административне казне не могу ово право пренети на ниже државне органе.

Члан 5

Територијално важење обавезних прописа којим се одређују прекршаји и прописују административне казне простире се на подручје на коме надлежни државни орган има право да издаје обавезне прописе.

Члан 6

Административне казне су:

- (1) опомена,
- (2) укор,
- (3) новчана казна,
- (4) одузимање предмета којим је учињен прекршај,
- (5) поправни рад,
- (6) протеривање.

За прекршаје одређене законом и уредбом може се прописивати и казна лишења слободе. Ова казна не може бити дужа од три месеца.

Члан 7

За прекршај се може прописати и више казни.

Члан 8

Казне опомене и укора могу прописивати сви државни органи овлашћени да прописују административне казне.

Члан 9

Новчану казну прописују, и то:

(1) месни и рејонски народни одбори до 500 динара;

(2) срески и градски народни одбори до 2.000 динара;

(3) обласни народни одбор, народни одбори великих градова са посебним положајем, народни одбор аутономне области и главни извршни одбор народне скупштине аутономне покрајине до 5000 динара;

(4) народна скупштина аутономне покрајине, чланови Владе ФНРЈ, Савезна планска и контролна комисија и комитети Владе ФНРЈ и чланови владе, планска и контролна комисија и комитети влада народних република до 20.000 динара;

(5) Влада ФНРЈ и владе народних република до 50.000 динара.

Члан 10

Износи од наплаћених новчаних казни за прекршаје по савезним прописима иду у корист савезног буџета, а по свим другим прописима у корист буџета народне републике.

Члан 11

Казну поправног рада прописују и то:

(1) месни и рејонски народни одбори до 10 дана;

(2) срески и градски народни одбори до 20 дана;

(3) обласни народни одбор, народни одбори великих градова са посебним положајем, народни одбор аутономне области и главни извршни одбор народне скупштине аутономне покрајине до једног месеца;

(4) народна скупштина аутономне покрајине, чланови Владе, Планска и Контролна комисија и комитети Владе ФНРЈ и влада народних република до два месеца;

(5) Влада ФНРЈ и владе народних република до три месеца.

Члан 12

Казну одузимања предмета којима је извршен прекршај могу прописивати обласни народни одбор, народни одбор аутономне области, народна скупштина аутономне покрајине, Влада ФНРЈ и владе народних република.

Члан 13

Казна протеривања може се прописати само законом.

Члан 14

Ако је по учињеном прекршају измењен обавезни пропис којим је прописана административна казна, примениће се блажи прописи.

Глава II

Одговорност за прекршаје

Члан 15

Није одговоран ко учини прекршај у стању трајног душевног обољења, или привремене душевне поремећености, или заосталог душевног развоја, уколико услед ових стања учинилац није био свестан значаја свог дела или није могао управљати својим поступцима. За прекршај учињен у пијаном стању учинилац је одговоран.

Према лицу које је за време извршења прекршаја било душевно здраво, али душевно оболи до доношења решења о казни, неће се изрећи казна све док траје то стање.

Члан 16

Није одговорно за прекршај лице које није навршило четрнаест година.

Такво лице предаће се родитељима или органу старатељства ради примене васпитних мера.

Члан 17

Одговорно је за прекршај малолетно лице које је у време извршења дела навршило четрнаест година живота и било толико душевно развијено да је било свесно значаја свог дела и могло управљати својим поступцима.

С обзиром на природу прекршаја и личне особине малолетника који је навршио 14 година, државни орган може решити, да се поступак против њега обустави и да се малолетник преда родитељима или органу старатељства ради примене васпитних мера.

За прекршаје које учине малолетни ученици основних седмогодишњих и других сличних школа предаваће се школским органима да их казне по школским дисциплинским прописима.

Малолетнику се не може изрећи казна лишења слободе, а казна поправног рада може се изрећи само малолетнику који је навршио шеснаест година.

Члан 18

Лице које учини прекршај по наређењу другога према коме се налази у подређеном положају може бити ослобођено од казне, ако учинилац према природи односа није могао одбити извршење наређења.

Члан 19

Правно лице може се за прекршај казнити опоменом, укором, новчаном казном и одузимањем предмета којим је учињен прекршај.

Поред правног лица казниће се прописаном казном претставник, односно службеник тог правног лица који је учинио прекршај вршећи радње у име правног лица.

Члан 20

Прекршај се може учинити само са умишљајем или из нехата.

За одговорност довољан је нехат учиниоца, уколико обавезним прописима није друкчије одређено.

Прекршај је учињен са умишљајем кад је учинилац био свестан противправности свога дела.

Прекршај је учињен из нехата кад извршилац није био свестан противправности свога дела, иако је према околностима могао и био дужан то бити.

Члан 21

Није одговоран за прекршај ко је у време његовог извршења био у заблуди, погрешно узимајући да постоје околности према којима би то дело било допуштено, ако би оне доиста постојале.

Члан 22

Непознавање обавезних прописа којим су одређени прекршаји не извињава.

Члан 23

Нема одговорности за прекршај учињен у крајњој нужди.

Глава III

ВРЕМЕ, МЕСТО И ОБЛИЦИ ИЗВРШЕЊА ПРЕКРШАЈА

1) Време и место

Члан 24

Прекршај је учињен кад је учинилац радио или је морао да ради, без обзира кад је наступила последица.

Члан 25

Прекршај је учињен у месту где је учинилац радио односно морао да ради, без обзира где је последица наступила.

2) Покушај и саучесништво

Члан 26

Ко је започео извршење прекршаја али га није довршио одговара само у случају ако је обавезним прописом који одређује прекршај предвиђена административна казна и за покушај.

Члан 27

Ко другога са умишљајем потстрекне да учини прекршај, одговара као да га је сам извршио.

Ко другога са умишљајем помогне у извршењу прекршаја, а нарочито: давањем савета, упуштава, стављењем средстава на расположење и уклањањем препрека за извршење прекршаја, као и унапред обећаним прикривањем учиниоца или трагова прекршаја, одговара за прекршај као да га је сам учинио.

Члан 28

Потстрекач и помагач неће се казнити, ако спрече наступање сваке последице прекршаја.

Глава IV

АДМИНИСТРАТИВНЕ КАЗНЕ

1) Примена казни

Члан 29

Административне казне се примењују: да се васпитно утиче на учиниоца и остале грађане како би имали правилан однос према обавезним прописима државних органа и раду у заједници, да се очува законитост и правилна примена опште-обавезних прописа, да се учинилац и друга лица одврате од вршења прекршаја.

Члан 30

Против учиниоца прекршаја изричу се само оне казне које су предвиђене прописима којима се одређују прекршаји.

Члан 31

Кад је државном органу остављен избор између две или више врста прописаних казни, тежа ће се врста изрећи кад прекршај има теже последице или указује на већу опасност учиниоца.

Члан 32

Уместо прописане новчане казне и казне поправног рада може се изрећи казна опомене или казна укора.

Казна опомене може се изрећи, ако учињеним прекршајем нису произведене никакве штетне последице.

Казна укора може се изрећи у особито лаким случајевима, ако су учињеним прекршајем произведене очигледно незнатне последице.

Члан 33

Уместо прописане казне лишења слободе може се изрећи казна поправног рада или новчана казна, ако прекршајем нису произведене теже последице.

Члан 34

Казна опомене и казна укора састоје се у упозорењу учиниоца прекршаја на штетност прекршаја, као и у опомени да се убудуће клони вршења прекршаја.

Казна укора може се уз сагласност вишег органа уже или шире објавити, ако је то нарочито потребно ради спречавања вршења прекршаја.

Члан 35

Новчана казна не може бити мања од 10 динара.

Новчана казна изриче се према имовном стању учиниоца.

У решењу о прекршају одређује се и рок плаћања новчане казне, који не може бити краћи од три ни дужи од четрнаест дана рачунајући од дана правоснажности решења о прекршају.

Ако кажњени не плати новчану казну у одређеном року, она ће се заменити казном поправног рада, односно лишењем слободе ако је кажњени неспособан за рад. За један дан поправног рада рачуна се 50 динара, а за један дан лишења слободе 150 динара новчане казне. Ако кажњени исплати један део новчане казне, остатак ће се заменити казном поправног реда, односно лишења слободе. Ако кажњени исплати остатак новчане казне, прекинуће се са извршењем казне поправног рада, односно лишења слободе.

Ако се претварањем новчане казне у казну поправног рада, односно лишења слободе, премашује максимум тих казни које се могу прописати по овом закону, новчана казна ће се заменити максималном казном поправног рада, односно лишења слободе која се може прописати за прекршај.

По смрти кажњеног лица новчана казна неће се наплативати.

Члан 36

Казна поправног рада не може бити краћа од једног дана.

Казна поправног рада, изречена лицу неспособном за рад, замениће се казном лишења слободе, рачунајући три дана поправног рада за један дан лишења слободе.

Члан 37

Казна одузимања предмета којима је учињен прекршај састоји се у одузимању тих предмета у корист државе.

Члан 38

Казна протеривања састоји се у забрани кажњеном лицу да борави у свом месту пребивања. Кажњеном лицу може се одредити принудан боравак у одређеном месту са забрањом да то место напушта или без такве забране.

Члан 39

Казна протеривања не може бити краћа од једног ни дужа од шест месеци.

2) Одмеравање казни

Члан 40

При одмеравању административне казне узеће се у обзир друштвено опасни карактер радње и њене последице, владање учиниоца, као и његово настојање да отклони последице прекршаја.

Члан 41

При одмеравању административне казне као отежавајуће околности нарочито ће се сматрати:

(1) ако је прекршај учињен у циљу ометања службеног лица у вршењу његове дужности или његовог омаловажавања;

- (2) ако је прекршај уперен против државне имовине;
- (3) ако је прекршај учинило лице које је осуђивано за кривична дела;
- (4) ако је прекршај учињен из користољубља или других ниских побуда;
- (5) ако је прекршај учињен у поврату.

У поврату се налази онај, који пре истека шест месеци од дана издржане, застареле или опроштене административне казне поново учини тежи прекршај.

Члан 42

При одмеривању административне казне као олакшавајуће околности нарочито ће се сматрати:

- (1) ако је прекршај учињен прекорачењем границе крајње нужде;
- (2) ако је прекршај учињен са смањеном урачунљивошћу, осим ако је то стање проузроковано пијанством;
- (3) ако је учинилац отклонио последице свог дела или предузео мере да их отклони;
- (4) ако је прекршај учињен под притиском претње, принуде, службене или друге подређености;
- (5) ако је прекршај учињен услед јаког узбуђења или нескривљеног изазивања;
- (6) ако је прекршај учињен из нужде или услед стицаја тешких прилика;
- (7) ако је прекршај учињен услед случајног стицаја околности.

Члан 43

Ако је учинилац извршио једну радњу у којој се стичу више прекршаја, казна се одређује по оном пропису који предвиђа најстрожу казну, а при неједнаким врстама казне, најтежу врсту казне.

3) Гашење казне

а) Застарелост

Члан 44

Гоњење прекршаја застарева за једну годину рачунајући од дана када је прекршај учињен.

Застарелост се прекида сваком радњом надлежног државног органа која је управљана на гоњење учиниоца пре-

кршаја. Сваким прекидом почиње поново да тече застарелост, али по истеку две године од дана када је прекршај учињен гоњење у сваком случају застарева.

Члан 45

Извршење административне казне застарева за једну годину, рачунајући од дана кад је решење о казни постало правоснажно.

Застарелост извршења административне казне прекида се сваком радњом надлежног државног органа управљеном на извршење казне. Сваким прекидом почиње поново да тече застарелост, али по истеку две године од дана када је решење о казни постало правоснажно, извршење казне у сваком случају застарева.

б) Амнестија и помиловање

Члан 46

Амнестија за прекршаје одређене прописима народне републике даје се законом народне републике, а за прекршаје одређене савезним прописима, савезним законом.

Члан 47

Помиловање је потпуно ослобођење од правоснажно изречене казне за прекршај у корист више лица обухваћених актом помиловања.

Помиловање за прекршаје одређене прописима народне републике даје президијум народне скупштине народне републике на предлог министра унутрашњих послова народне републике. Помиловање за прекршаје одређене савезним прописима даје Президијум Народне скупштине ФНРЈ на предлог Министра унутрашњих послова ФНРЈ.

ДРУГИ ДЕО

АДМИНИСТРАТИВНО-КАЗНЕНИ ПОСТУПАК

Глава V

Основна начела

Члан 48

Сврха административно-казненог поступка је изналажење материјалне истине и правилно примењивање административне казне према учиниоцу прекршаја.

Члан 49

Поступак предвиђен овим законом примењиваће се на све прекршаје, уколико посебним законом за поједине прекршаје није одређен другачији поступак.

Члан 50

Државни орган који води административно-казнени поступак дужан је настојати да се истинито и потпуно утврде чињенице које су важне за доношење решења. Он је дужан да са једнаком брижљивошћу испита како околности које терете окривљенога тако и околности које му иду у корист.

Члан 51

Против првостепеног решења о прекршају има места жалби непосредно вишем државном органу. Против другостепенога решења нема места жалби.

Члан 52

У административно-казненом поступку државни орган оцењује доказе по слободном уверењу.

Члан 53

Административно-казнени поступак води се на језику народне републике.

Окривљени који не зна језик на коме се води поступак може се служити својим језиком. Он има и право да се преко преводиоца упозна са материјалом и да прати поступак.

Члан 54

Административно-казнени поступак води се по службеној дужности или по предлогу оштећеног.

Надлежни орган може наставити поступак иако оштећени одустане од свога предлога.

Члан 55

За прекршаје које учине војна лица и припадници народне милиције неће се водити административно-казнени поступак по овом закону. Пријава за прекршаје против ових лица подноси се државном органу надлежном за вођење одређеног поступка против њих.

Члан 56

Државни органи дужни су у административно-казненом поступку једни другима да указују правну помоћ.

Глава VI

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

1) Стварна и месна надлежност

Члан 57

Административно-казнени поступак у првом степену по правилу води извршни одбор среског или градског (рејонског) народног одбора, уколико на основу закона или уредбом није одређена надлежност органа унутрашњих послова, контроле, инспекције или другог државног органа.

Срески и градски народни одбори могу прописати, да за мање прекршаје, који они одређују, административно-казнени поступак у првом степену води отсек унутрашњих послова или месни народни одбор.

За прекршаје које прописује месни народни одбор поступак у првом степену води његов извршни одбор, односно извршни орган.

Члан 58

Извршни одбор среског и градског (рејонског) народног одбора може доношење решења о прекршају поверити комисији састављеној од два члана извршног одбора и шефа отсека, односно начелника одељења унутрашњих послова. Један од двојице чланова извршног одбора мора бити повереник у чији делокруг спада посао на који се односи прекршај, а другога бира извршни одбор. Члановима комисије одређују се и заменици.

Код месних народних одбора доношење решења о прекршају може извршни одбор поверити комисији састављеној од секретара и два члана извршног одбора, а код месних народних одбора без извршног одбора решење доноси секретар и два члана народног одбора које одбор одреди.

На основу закона или уредбом може се прописати да решење о појединим врстама прекршаја доноси повереник, претседник или секретар извршног одбора.

Члан 59

У административно-казненом поступку решење у другом степену доноси непосредно виши државни орган.

По прекршајима по којима је у првом степену решавао извршни одбор среског или градског народног одбора решава у другом степену министар народне републике, односно пове-

реник главног извршног одбора народне скупштине аутономне покрајине или повереник извршног одбора народног одбора аутономне области у чији делокруг спада прекршај. У области и у градовима који имају рејонске народне одборе, по прекршајима у другом степену решава обласни, односно градски извршни одбор, који решење могу пренети на комисију састављену из два члана извршног одбора и начелника одељења унутрашњих послова.

Извршни одбор среског народног одбора, када је надлежан да решава о прекршају у другом степену, може доношење решења поверити комисији састављеној по претходном члану.

По прекршајима по којима је у првом степену решавао повереник, претседник или секретар извршног одбора, као и отсек унутрашњих послова по прекршајима које је одредио срески или градски народни одбор, решава у другом степену извршни одбор среског, односно градског народног одбора. Ако је по прекршајима које је одредио градски народни одбор у првом степену решавао отсек унутрашњих послова при рејонском народном одбору, у другом степену решава извршни одбор градског народног одбора.

Ако је законом или уредбом одређено да у првом степену по прекршајима решава отсек унутрашњих послова при среском или градском народном одбору, у другом степену ће решавати извршни одбор среског или градског народног одбора, уколико овим прописима није друкчије одређено.

Члан 60

Државни орган надлежан за вођење административно-казненог поступка може поверити обављање појединих процесних радњи до доношења решења о прекршају одређеном службенику.

Члан 61

За вођење административно-казненог поступка надлежан је по правилу онај државни орган на чијем је подручју прекршај учињен.

Ако је прекршај учињен на домаћем броду или ваздухоплову, за вођење административно-казненог поступка надлежан је онај државни орган на чијем се подручју налази домаћа лука или пристаниште ваздухоплова у којој се брод или ваздухоплов прво заустави по извршеном прекршају.

Члан 62

Ако се надлежност не може одредити према месту извршења прекршаја, она ће се одредити према боравишту учиниоца, уколико се важност обавезног прописа простире и на ту територију.

Члан 63

Државни орган који је надлежан за учиниоца прекршаја надлежан је по правилу и за саучесника.

Члан 64

Државни орган који је надлежан за учиниоца прекршаја може предмет уступити у надлежност оном државном органу исте врсте, где учинилац пребива или борави, ако се тиме олакшава поступак и ако се важност обавезног прописа простире и на ту територију.

Члан 65

Кад је државни орган спречен да поступа, известиће о томе непосредно виши државни орган који ће за поступак одредити други државни орган исте врсте.

Члан 66

Извршни орган дужан је по службеној дужности да пази на стварну и месну надлежност. Када нађе да је за вођење административно-казненог поступка надлежан други државни орган, уступиће предмет без одлагања томе органу.

Члан 67

О сукобу више државних органа за вођење административно-казненог поступка решава непосредно виши заједнички државни орган.

2) Изузеће

Члан 68

У административно-казненом поступку изузеће се службено лице:

1) које је са окривљеним, оштећеним или браниоцем у таквом сродству или односу да постоји сумња у његову непристрасност;

2) које је у истом предмету било сведок, вештак, бранилац или заступник оштећеног;

3) када постоје друге околности које изазивају сумњу у његову непристрасност.

Изузимају се од доношења решења у другом степену службена лица која су учествовала у доношењу првостепеног решења.

Члан 69

Службено лице дужно је да се само изузме, чим сазна да постоје разлози за изузеће.

Захтев за изузеће може поднети и странка све до доношења решења о прекршају. Лице чије се изузеће тражи може до решења о захтеву за изузеће предузимати само оне радње које не трпе одлагања.

О захтеву за изузеће решава државни орган који води поступак.

Решење којим се изузеће одбија може се побијати у жалби противу решења о прекршају.

3) Странке и њихово заступање

Члан 70

Под странком у административно-казненом поступку подразумевају се окривљени и оштећени.

Окривљени је лице противу кога се води поступак.

Оштећени је онај чије је право повређено прекршајем.

Члан 71

Окривљени може имати браниоца у току целог поступка. Малолетнику ће одредити браниоца државни орган који води поступак, када то сматра потребним.

Бранилац може бити сваки грађанин који има пословну способност и који ужива грађанска права.

Члан 72

Оштећени има права да сам или преко пуномоћника подноси доказе, да ставља предлоге и да истиче грађанско-правне захтеве за накнаду штете.

Члан 73

Странке, као и њихови браниоци, односно пуномоћници имају права да прегледају и преписују списе поступка, осим ако би се тиме осујетило правилно извођење поступка.

4) Записник

Члан 74

О појединим службеним радњама које се предузимају у току поступка саставља се записник.

У записник се уноси:

- (1) назив државног органа који води поступак;
- (2) место, време и предмет службене радње;
- (3) имена лица која учествују у службеној радњи;
- (4) кратак садржај обављене службене радње;
- (5) потпис лица која учествују у службеној радњи.

У записник о саслушању уноси се битна садржина саслушања. Ако се саслушање врши преко преводиоца, значиће се на коме је језику саслушање извршено и ко је био преводилац.

Члан 75

Пре потписивања записник ће се прочитати саслушаним лицима, као и другима који учествују у службеној радњи. На крају текста значиће се да је записник потписанима прочитан.

Ако записник садржи више листова, они ће се означити редним бројевима и сваки лист овериће својим потписом лице које руководи службеном радњом.

Ако записник о саслушању садржи више листова, на сваком листу потписаће се и саслушано лице.

Ако неко неће да потпише записник, или се удаљи пре његовог закључења, лице које руководи службеном радњом унеће ово у записник.

Ако се службена радња не може цела обавити без прекида, саставиће се посебан записник о сваком посебном делу службене радње.

Члан 76

У већ потписаном записнику не сме се ништа додавати, прецртавати или мењати. Места која су прецртана још за време састављања записника морају остати читљива. Исправке и прецртана места овериће својим потписом лице које руководи службеном радњом. Допуне већ закљученог записника поново ће се потписати и оверити.

Члан 77

Лице које учествује у поступку има права да у записник стави приговор на његову садржину.

5) Саопштење и достављање

Члан 78

Решења се саопштавају странкама по правилу усмено. Отсутнима се решења достављају у овереном препису. На захтев учињен приликом усменог саопштења издаће се заинтересованоме препис саопштеног решења. И у овом случају рок за жалбу рачуна се од дана усменог саопштења.

Усмено саопштење врши се записнички.

Члан 79

Достављање решења, позива и других службених аката врши се по правилу поштом. Достављање се може вршити и на други начин, уколико је такав начин достављања подеснији.

Начин достављања одређује државни орган који води поступак.

Члан 80

Достављање се врши редовно у стану или пословној просторији лица коме се писмено доставља, али се оно може вршити и на другом месту.

Достављање се редовно врши дању. Достављање ноћу може се вршити само по нарочитом наређењу државног органа који води поступак.

Члан 81

Ако се лице коме се врши достављање не затекне у стану или пословној просторији, достављање се може пуноважно извршити сваком пунолетном лицу које с њиме живи у заједничком кућанству, односно сваком његовом пунолетном члану породице или намештенику. Ако таквих лица нема, достављање се може пуноважно извршити закуподавцу или чувару куће, ако они ту станују.

Члан 82

Кад се достављење не може извршити на начин предвиђен у чл. 80 и 81, или када лице коме се достављање врши одбије пријем, достављач ће писмено положити код месног народног одбора, односно извршног одбора градског (рејонског) народног одбора у месту достављања. На вратима стана или пословне просторије лица коме се достављање врши достављач ће прилепити писмену обзнану да је писмено положено код народног одбора. На обзнани и на самом писмену

које се имало доставити достављач ће ставити дан када је обзнану прилепио и ставити свој потпис.

Достављање се сматра извршеним када је обзнана прилепљена.

О извршењу достављања на овај начин известиће се државни орган који је достављање одредио.

Члан 83

Достављање које се има извршити надлештвима, установама, предузећима, друштвеним организацијама и уопште правним лицима врши се лицу које је овлашћено за пријем достава.

Члан 84

Ако је непознат стан лица коме се достављање треба извршити, писмено ће се прилепити на огласној табли државног органа који води поступак. У овом случају достављање се сматра извршеним када је писмено прилепљено на огласној табли.

У исто време обавестиће се и орган старатељства, који ће поступити по закону о старатељству.

Члан 85

Достављање се врши на доставницу.

На доставници се исписују словима датум и место достављања.

Ако лице коме се врши достављање не може да потпише доставницу или одбије да је потпише, потписаће га достављач у присуству једног пунолетног лица које ће се такође потписати.

Члан 86

Војним лицима и припадницима народне милиције достављање се врши преко њихове команде, односно јединице.

6) Позивање и привођење лица

Члан 87

Лице које треба лично да учествује у поступку позива се по правилу писменим позивом. У позиву ће се означити: назив државног органа који позива, време када се позвани има јавити и предмет због кога се позива, као и у коме својству (као странка, сведок, вештак итд.). У позиву ће се означити да је позвани дужан лично да се јави и да ће сносити закон-

ске последице, ако се не одазове позиву. Позив носи службени печат и потпис овлашћеног службеника.

У изузетним случајевима позивање се може извршити и усменим путем, што ће се у списима забележити.

Члан 88

Ако се уредно позвано лице не одазове позиву и свој изостанак не оправда, може се наредити његово привођење. Привођење се може наредити и без претходног позива за лица која немају сталног боравишта или која не могу да докажу свој идентитет.

Привођење се наређује писмено. У наређењу мора бити означено име лица које се има привести и узрок због кога се наређује привођење. Наређење мора бити снабдевано службеним печатом и потписом службеника који је привођење наредио.

7) Рокови

Члан 89

Рокови се рачунају на часове, дане, месеце и године.

У један дан рачуна се 24 часа, а месеци и године рачунају се у календарском трајању.

Рокови на часове рачунају се од наредног часа по ономе у који пада почетак рока. Тај ће се час означити на спису.

У рок који се рачуна на дане не урачунава се дан у који пада почетак рока.

Рокови одређени по месецима или годинама свршавају се протеком онога дана последњег месеца или године који по своме датуму одговара дану када је рок отпочео.

Члан 90

Кад је изјава скопчана са роком, сматра се да је дата у року, ако је пре него што рок истекне предата ономе ко је за њен пријем овлашћен.

Изјава се може упутити и преко поште препоручено, као и брзојавним путем. Дан предаје пошти сматра се као дан предаје ономе ко је овлашћен за пријем.

Члан 91

Ако последњи дан рока пада у који државни празник или у недељу, рок истиче протеком првог наредног дана.

Члан 92

Окривљеноме који пропусти рок за изјаву жалбе на решење о прекршају може се из оправданих разлога допустити повраћај у пређашње стање, ако у року од три дана по престанку узрока због кога је пропуштен рок поднесе молбу за повраћај у пређашње стање и ако једновремено са молбом преда и жалбу.

О повраћају у пређашње стање решава државни орган надлежан да решава по жалби у другом степену. Када надлежни државни орган дозволи повраћај у пређашње стање, решиће истовремено и о жалби.

Члан 93

Молба за повраћај у пређашње стање предаје се државном органу коме се предају жалбе.

Против решења по молби за повраћај у пређашње стање није допуштена жалба.

По протеку једног месеца од дана пропуштеног рока не може се тражити повраћај у пређашње стање.

Члан 94

Молба за повраћај у пређашње стање по правилу не задржава извршење решења о прекршају.

Државни орган коме је предата молба може према околностима наредити да се извршење казне одложи до решења молбе о повраћају.

Глава VII

ПОКРЕТАЊЕ И ТОК АДМИНИСТРАТИВНО-КАЗНЕНОГ ПОСТУПКА

1) Повод за покретање поступка

Члан 95

За покретање поступка служе: пријаве државних органа, установа и предузећа; службених лица, друштвених организација и појединаца; захтев јавног тужиоца; предлог оштећенога; пријављивање и признање самог учиниоца прекршаја; непосредно сазнање државног органа надлежног за вођење поступка, као и сазнање о прекршају и учиниоцу било на који начин.

Пријава се подноси писмено или усмено на записник.

Члан 96

Административно-казнени поступак проводи се брзо и кратко, али тако да се тиме не омета доношење правилног решења о прекршају.

Доказивање ће се ограничити на чињенице које су битне за утврђивање материјалне истине.

2) Саслушање окривљенога

Члан 97

Окривљени мора бити саслушан о предмету због кога се против њега води поступак.

Члан 98

Окривљени се испитује усмено.

У почетку првог испита од окривљенога ће се прво узети општи лични подаци овим редом: породично, очево и рођено име и надимак, занимање, дан, месец и година и место рођења, место становања, брачно стање и број деце, држављанство, писменост, имовно стање, да ли је, када и за шта кажњаван, да ли се налази под истрагом и ако је малолетан ко му је законски заступник.

После узимања општих личних података окривљеном се саопштава зашто је узет на одговорност и позива да искаже све што је у вези са прекршајем због кога се саслушава.

Члан 99

Окривљени ће се суочити са сведоком или саучесником, ако се њихови искази не слажу у важним тачкама и ако се та противречност не може на други начин отклонити.

Ако признање окривљеног одговара ислеђеним околности-ма, неће се прибирати даљи докази.

Члан 100

Ако је окривљени глув, поставиће му се питање писмено, а ако је нем, позваће се да писмено одговори. Ако се саслушање не може обавити на овај начин, позваће се ради тумачења такво лице које се са окривљеником може споразумети.

Члан 101

Окривљени који нема боравишта, или који не може да покаже свој идентитет, или ако постоји оправдана сумња да ће побећи, може бити стављен у притвор.

Притвореник ће се саслушати одмах, а најдоцније у року од 24 часа од притварања.

Притвор ће се урачунати у времену казну, односно у новчану казну, рачунајући један дан притвора у један дан лишења слободе, три дана поправног рада, односно 150 динара новчане казне.

Члан 102

Лица у напитом стању која по своме држању претстављају опасност за јавни ред и мир, или чији се живот налази у опасности због тога стања, притвориће се док се не истрезне.

3) Саслушање сведока

Члан 103

Ако је за утврђивање чињеница потребно, у административно-казненом поступку саслушаће се сведоци.

Свако лице које је као сведок позвано дужно је на позив доћи и сведочити. Лица која због изнемоглости, болести или неспособности не могу доћи по позиву, испитаће се као сведоци у своме стану.

Сведок се може ослободити од дужности сведочења, ако за то наведе оправдане разлоге, а нарочито ако је у блиском сродству са окривљеним.

Члан 104

Као сведоци не могу се саслушати службена и друга лица о чињеницама које су дужни чувати као службену тајну, док их од тога не ослободи надлежни орган.

Члан 105

Сведока испитује службено лице које води поступак, осим ако сведок живи ван његовог подручја, у коме случају саслушање може обавити надлежни државни орган на чијем подручју сведок борава.

Члан 106

Сведоци се испитују појединачно и у отсуству других сведока.

Сведок ће се пре испита опоменути да на сва питања каже праву истину и да ништа не прећути и упозориће се на последице које ће сносити ако лажно сведочи.

Члан 107

Од сведока ће се прво узети општи лични подаци овим редом: породично, очево и рођено име, године живота, занимање, место рођења, место становања, да ли је, кад и зашто кажњаван, да ли се налази под истрагом и у каквом је односу према окривљеном, односно према оштећеном.

После узимања општих личних података, сведок ће се позвати да сам исказе све што му је познато о предмету, па тек потом поставиће му се посебна питања ради допуњења или разјашњења онога што је исказао. Сведок ће се увек питати, откуда му је познато оно што сведочи.

Члан 108

Ако је потребно да сведок позна лице или предмете, тражиће се од њега да их прво опише и да наведе знакове разликовања, па ће му се потом показати лице или предмет ради познавања.

Члан 109

Сведоци се могу суочити, ако се њихови искази не слажу у важним тачкама, а та се противречност не може отклонити на други начин.

Истовремено се могу суочити само два сведока.

Члан 110

Ако је сведок глув или нем, саслушаће се на начин предвиђен у чл. 100 овог закона.

4) Увиђај

Члан 111

Ако је за утврђивање и разјашњење какве важне чињенице потребно лично опажање, извршиће се увиђај.

Државни орган који је наредио увиђај одредиће која ће се лица позвати да присуствују увиђају.

5) Вештачење

Члан 112

Кад је за утврђивање или оцену чињеница потребна нарочита спрема, одредиће се један или два вештака.

За вештака се не може узети лице које не може бити сведок.

Члан 113

Налаз вештака уноси се у записник одмах, а може се дати и у року који одреди државни орган који води поступак.

Несагласност или нејасност у мишљењу и налазу вештака отклониће се њиховим саслушањем или понављањем вештачења преко истих или других вештака.

6) Претресање стана и лица

Члан 114

Претресање стана и других просторија, као и лица, може се предузети само онда кад има довољно основа да ће се у просторијама, стварима или код лица наћи предмети или трагови који би могли бити од важности за поступак, односно да ће се претресањем стана и других просторија окривљени ухватити.

Члан 115

Претресање наређује државни орган који води поступак. Лични претрес жена врши жена службеник или друго женско лице коме се може поверити вршење претреса.

Службено лице које има извршити претресање стана и просторија мора имати писмени налог који ће се пре претресања показати.

Члан 116

Пре претресања позваће се онај код кога се претресање врши да сам изда лице или предмете који се траже. Ако се на овај начин не добије оно што се тражи, извршиће се претресање.

Ако је одлагање везано са опасношћу, или ако се претресање врши у јавним просторијама, претресању ће се приступити одмах и без позива да се издају лица или предмети.

Члан 117

Претресање стана врши се дању. Ако је у току претресања наступила ноћ, започето претресање неће се због тога прекинути.

Претресању стана ће присуствовати два пунолетна грађанина.

Члан 118

Власник стана или просторија позваће се да присуствује претресу. Ако је овај отсутан, позваће се да претресању присуствује један од одраслих укућана, односно сусед.

Врата на стану или другим просторијама и оставама отвориће се, ако их власник или његов опуномоћеник сам не отвори на позив службеног лица, или ако је он отсутан.

Претресање у државним установама и друштвеним и задружним организацијама може се вршити само у присуству старешине те установе, односно организације или његовог заменика.

Претресање у војним установама и установама које уживају екстериторијалност није допуштено.

Члан 119

Предмети који су били сврха претресању одузеће се.

Ако се претресањем открију предмети који су изузети из јавног саобраћаја, или се односе на кривично дело или какав други прекршај, такође ће се одузети.

Члан 120

О сваком претресању сачиниће се записник у који ће се поред других података унети налог на основу кога је претресање извршено и попис свих одузетих предмета. Препис записника издаје се лицу код кога је претресање извршено.

7) Казна за повреду поступка

Члан 121

Сведок или вештак који не дође на позив и свој изостанак не оправда, или који без оправданих разлога неће да сведочи односно вештачи, казниће се новчано до 500 динара. У случају да се новчана казна не исплати у одређеном року, замениће се казном поправног рада, рачунајући један дан поправног рада за сваких 50 динара.

Члан 122

Лице које се током поступка и поред опомене непристојно понаша или омета службени рад казниће се новчаном казном до 500 динара, која ће се у случају неисплате у одређеном року заменити сразмерном казном поправног рада.

Члан 123

Изјављена жалба не задржава од извршења казну изречену сведоку или вештаку због тога што није хтео да сведочи односно да вештачи.

Глава VIII
РЕШЕЊЕ О ПРЕКРШАЈУ

1) Доношење решења

Члан 124

После прикупљеног доказног материјала у поступку доноси се решење о прекршају.

Када о прекршају решава извршни одбор народног одбора или комисија, решење о прекршају се доноси већином гласова.

Члан 125

Решење о прекршају садржи назив државног органа, личне податке окривљенога, предмет поступка, диспозитив, образложење и упутство о жалби, као и датум и потпис.

Члан 126

У диспозитиву се решава о прекршају изрицањем казне или обустављањем поступка, о накнади штете и о трошковима поступка.

Члан 127

У образложењу се укратко наводи стање ствари у вези са доказима и одбраном и правни прописи на којима се заснива одговорност окривљенога.

Члан 128

У упутству о жалби даје се странци објашњење да противу решења о прекршају има право жалбе, коме се државном органу она изјављује и коме се предаје, у коме року, као и то да се жалба може поднети писмено или усмено у записник.

Члан 129

Када у току поступка окривљени умре, наступи застарелост гоњења, или се на основуведеног поступка установи, да дело није прекршај, односно да нема доказа да је прекршај учинио окривљени, или да не постоје други основи одговорности, донеће се решење којим се поступак обуставља.

2) Накнада штете

Члан 130

Оштећено лице може до доношења решења о прекршају у првом степену поднети захтев за накнаду штете причињену прекршајем.

О захтеву оштећеног одлучиће се у решењу о прекршају. Ако се висина штете не може утврдити, или ако би се расправљањем о штети ометао брзи ток поступка, оштећени ће се упутити да своје потраживање остварује код надлежног суда. Ако оштећени тражи већу накнаду него што му се она може признати према утврђеним околностима, одредиће му се накнада према утврђеним околностима, а за остатак упутиће се да га остварује код надлежног суда.

3) Трошкови поступка

Члан 131

Трошкове поступка сноси лице које је кажњено за прекршај.

Трошкове поступка за прекршај по коме је поступак обустављен сноси држава.

Ако се у једном поступку донесе решење о прекршају за више лица, трошкове тог поступка сразмерно ће поднети сва кажњена лица.

Ако је поступак обустављен због неистинитог предлога оштећеног, трошкове поступка сноси оштећени.

У решењу о прекршају одредиће се, ко сноси трошкове поступка и у ком износу. Ако за утврђивање величине трошкова нема довољно података, могу се они одредити и накнадним решењем.

Члан 132

Трошкови поступка обухватају стварно учињене издатке за правилно вођење поступка.

Министар унутрашњих послова народне републике донеће ближе одредбе о трошковима поступка.

Члан 133

Трошкови поступка и досуђена накнада штете причињене прекршајем наплаћују се административним путем. Принудну наплату трошкова и накнаде штете из некретнина врши надлежни срески суд.

Глава IX

ПРЕДСТАВА

1) Жалба

Члан 134

Против првостепеног решења о прекршају окривљени има право жалбе непосредно вишем државном органу. Ово право има оштећени само у погледу накнаде штете.

Право жалбе имају и лица кажњена по чл. 121 и 122 овог закона.

Члан 135

Жалба се подноси у року од осам дана од дана саопштења решења.

Жалба се предаје писмено или усмено у записник државном органу који је донео првостепено решење.

Члан 136

Жалба се не мора посебно образложити, већ је довољно да жалилац наведе у чему је незадовољан решењем.

Члан 137

Државни орган коме је жалба предата дужан је да је без одлагања достави државном органу надлежном за доношење решења у другом степену.

Члан 138

Виши државни орган одбадиће неблаговремену или недопуштену жалбу. Ако другостепени орган поводом ове жалбе утврди да је решењем о прекршају повређен закон, размотриће по службеној дужности цео предмет и донети решење о самој ствари.

Решавајући по жалби, виши државни орган може решење о казни потврдити, поништити, или изменити.

Виши државни орган поништиће решење о прекршају кад утврди да је првостепено решење донео стварно ненадлежни орган и предмет ће уступити стварно надлежном органу.

Ако је жалбу изјавио само окривљени, решење о прекршају не може бити измењено на његову штету.

Виши државни орган може пре доношења решења ствар вратити првостепеном органу ради допуне поступка.

2) Укидање и поништај правоснажног решења о прекршају по праву надзора

Члан 139

Сваки државни орган виши од органа који је донео првостепено решење може у оквиру своје надлежности по сопственој иницијативи укинути незаконито или неправилно правоснажно решење о прекршају. У случају укидања правоснажног решења ствар ће се уступити надлежном првостепеном државном органу на поновно решавање.

Виши државни орган може незаконито правоснажно решење о прекршају поништити. У томе случају престају правне последице изазване решењем о прекршају.

Члан 140

Право укидања и поништаја решења о прекршају може се вршити у року од 6 месеци по његовој правоснажности.

Глава X

МАНДАТНИ ПОСТУПАК

Члан 141

За прекршаје за које је прописана само новчана казна и то у тачно утврђеном износу, али највише до 50 динара, државни орган може у својим прописима овластити припаднике народне милиције или службенике инспекцијских органа да на лицу места наплаћују те новчане казне од лица која затекну на делу извршења прекршаја. Законом и уредбом могу се овластити и друга службена лица да за одређене прекршаје наплаћују казне по овом поступку.

Наплаћивање казне врши се на признаницу.

Противу наплаћивања новчане казне на лицу места нема места жалби.

Ако се не примени наплата казне на лицу места, поднеће се пријава државном органу надлежном за доношење решења о прекршају. Исто тако ће се поступити и у случају, ако лице које је учинило прекршај неће да плати казну одмах.

Наплата новчане казне на лицу места не примењује се према деци до четрнаест година.

ТРЕЋИ ДЕО

ИЗВРШЕЊЕ КАЗНЕ

Глава XI

Опште одредбе о извршењу административне казне

Члан 142

Решење о прекршају извршује се кад постане извршно.

Решење о прекршају постаје извршно када се правоснажно решење саопшти окривљеном. У случају новчане казне, решење постаје извршно кад истекне у њему предвиђени рок за плаћање казне.

Ако кажњени не може да докаже свој идентитет, или ако нема сталног боравишта, а државни орган који је решавао о прекршају у првом степену нађе да кажњени може осујетити извршење решења о прекршају, одредиће у решењу да се оно изврши без обзира на жалбу. У овом случају решење о прекршају извршује се одмах.

Члан 143

Извршење проводи државни орган који је донео решење у првом степену.

Извршење казне лишења слободе и протеривања спроводи отсек (одељење) унутрашњих послова при извршном одбору среског односно градског (рејонског) народног одбора.

Извршење казне поправног рада спроводи отсек (одељење) унутрашњих послова, уколико ову казну није изрекао месни народни одбор.

Члан 144

Казна лишења слободе извршује се у затворима.

Мушка лица издржавају казну лишења слободе одвојено од женских лица.

Члан 145

Казна поправног рада извршује се појединачно или у радним групама, у месту боравишта кажњеног лица или ван тога места.

За време издржавања казне поправног рада кажњено лице дужно је радити додељени посао у одређено време, а изван тога времена налази се на слободи.

Члан 146

Извршење казне лишења слободе, поправног рада и протеривања одложиће се у случају болести кажњеног лица. У случају трудноће извршење ових казни ће се одложити за време од три месеца пре и шест месеци после порођаја.

Члан 147

Започето извршење казни лишења слободе и поправног рада може се прекинути најдуже за десет дана, ако случај смрти родитеља, брачног друга, деце или други оправдани разлози изискују присуство кажњеног лица у породици. Решење о томе доноси државни орган који извршује ове казне.

Време прекида не рачуна се у извршење казне.

Члан 148

Административне казне лишења слободе, поправног рада и протеривања извршују се о трошку државе.

Трошкови извршења осталих казни наплаћују се административним путем од кажњеног лица. Принудну наплату трошкова из некретнина врши надлежни срески суд.

Глава XII

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 149

Посебни прописи о административним прекршајима који су у важности на дан ступања на снагу овога закона остају на снази, али у року од шест месеци морају бити доведени у сагласност са одредбама овога закона.

Уколико су посебним прописима ФНРЈ или народних република за прекршаје прописане административне казне чије су највише границе више од оних прописаних овим законом, или њихова највиша граница није одређена, даном ступања на снагу овога закона примењиваће се највише границе казни прописане овим законом.

Члан 150

Одредбе Првог дела овог закона примењиваће се и на прекршаје учињене до дана његовог ступања на снагу по којима поступак није правоснажно окончан, уколико су блажије по учиниоца.

Одредбе Другог дела овога закона примењиваће се и на све несвршене предмете прекршаја. У случају да је првостепено решење донесено пре дана ступања на снагу овог закона, по жалби противу таквог решења одлучиваће у другом степеноу орган који је за то био надлежан по досадашњим прописима.

Члан 151

Пословник за административно-казнени поступак и ближе одредбе о извршењу административних казни прописује министар унутрашњих послова народне републике по општим начелима које доноси Министар унутрашњих послова ФНРЈ.

Члан 152

Овај закон ступа на снагу четрнаест дана по објављивању у „Службеном листу ФНРЈ“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

ПРЕДЛОГА ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

I

Стварањем наше нове државе престао је да важи и цео онај конгломерат правних прописа о прекршајима (тзв. истузима) који су били на снази у старој Југославији и који су издати у разним актима, већином из прошлог века, са важношћу на појединим њеним подручјима. Као израз полициских схватања природе прекршаја и сврхе њиховог кажњавања, ти прописи имали су за циљ да штите стари друштвени поредак, те се није ни постављало питање могућности примене у новој држави правних правила садржаних у тим актима. Услед тога, а у недостатку нових прописа који би утврђивали основна начела у погледу овлашћења државних органа за одређивање прекршаја, као и у погледу надлежности, административно-казненог поступка, врста и мера административних казни, наше народне републике различито су регулисале ова питања. Отуда проистиче потреба да се, на јединствен начин за целу државну територију, законом нормирају сва наведена питања.

Такав закон нарочито се указује потребним после доношења Устава ФНРЈ, који у чл. 28, ст. 6, поставља начело да казне за прекршаје органи државне управе могу изрицати само у границама које су предвиђене законом. Истина, чланом 38 Основног закона о народним одборима овлашћени су народни одбори да прописују административне казне за повреду својих прописа, али тиме нису исцрпена сва питања у вези са прекршајима. Тако, остало је нерегулисано питање овлашћења других државних органа, поред народних одбора, за одређивање прекршаја и прописивање административних казни, па и само питање надлежности и административно-казненог поступка по прекршајима које одреде народни одбори.

Ову празнину и недостатак нашег правног система отклања предложени Основни закон о прекршајима. Одређујући државне органе који су овлашћени да прописују административне казне за повреду својих прописа, утврђујући врсте и мере тих казни, прописујући административно-казнени поступак и нормирајући остала питања која овде долазе у обзир, овај пројект остварује и разрађује наведено уставно начело, а самим тим уклања и разноликости које су у овој правној материји досада постојале између народних република.

II

Предлог основног закона о прекршајима углавном се за-
снива на следећим принципима:

Прво, прекршаје могу одређивати и административне
казне прописивати само државни органи који су за то законом
овлашћени. Како је прекршај по својој природи повреда
правног поретка незнатнијег и незнатног значаја ово овла-
шћење је дато, поред органа државне власти, и одређеним
органима државне управе. Али, с обзиром на то да се код
прекршаја ради о питањима која задиру у свакодневни живот
широких народних маса, ово овлашћење пројекат не даје
свим органима државне управе, већ само вишим органима
који су у њему означени. Ови органи, као и органи државне
власти могу прописивати административне казне само за по-
вреду својих прописа донетих у оквиру утврђене им надле-
жности, и са територијалном важношћу само за своје по-
дручје. Исто тако, услед незнатности друштвене опасности
прекршаја, они могу бити одређени и поједине администра-
тивне казне прописане не само законом, већ и другим
општим прописима.

Друго, у пројекту су предвиђене врсте административних
казни које се могу прописивати за прекршаје. Ове казне су
блаже природе и оне одговарају природи прекршаја и степену
његове друштвене опасности. Усвојено је правило да се за
прекршај може прописати и више казни, али се може изрећи
само једна казна, са изузетком што се уз казну опомене или
укора може изрећи и новчана казна.

Али, сви државни органи који су овлашћени да одређују
прекршаје и да прописују административне казне не могу
прописивати све врсте казни предвиђене за прекршаје. У про-
јекту је одређено које од тих врста казни могу прописивати
поједини државни органи. Тако, казна протеривања може се
прописати само законом, а казна лишења слободе, која не
може бити дужа од три месеца, законом и уредбом, док
казну одузимања предмета којим је извршен прекршај могу
прописивати само одређени виши органи државне власти и
државне управе.

Исто тако, сви државни органи који су овлашћени да
прописују одређене врсте казни за повреду својих прописа,
не могу те казне прописивати у истој мери. У пројекту су
предвиђене највише мере одређених врста казни које могу
прописивати поједини државни органи. Те највише мере одре-

ђене су, поред казне лишења слободе, и за казну поправног рада, која не може бити дужа од три месеца, као и за новчану казну.

Напред наведеним одредбама санкционисано је начело демократске законитости, јер нико не може бити кажњен за прекршај ако општим прописом дело није одређено као прекршај и ако за то дело није прописана казна.

Треће, пројекат утврђује основе одговорности за прекршаје. Ти основи углавном се подударају са основима одговорности за кривично дело, који су прилагођени прекршајима као позредама правног поретка незнатне друштвене опасности. Одређујући да се прекршај може учинити само са умишљајем или из нехата, пројекат прописује да је у погледу одговорности за прекршај, сагласно његовој природи, довољан и нехат, уколико обавезним прописима није друкчије предвиђено. Искључена је одговорност лица која нису навршила четрнаест година, док су малолетници који су достигли овај узраст одговорни за прекршај само у случају ако су толико душевно развијени да су били свесни значаја свог дела и да су могли управљати својим поступцима. Само изузетно правна лица су одговорна за прекршај, поред њихових претставника односно службеника који су учинили прекршај вршећи радње у име правног лица.

На тај начин, пројекат је усвојио и доследно спровео начело субјективне одговорности и за прекршај.

III

Предлог закона је подељен на три дела у којима је цела материја распоређена прегледно и у логичном редоследу, тако да систематика пројекта олакшава упознавање и примену његових прописа.

Први део садржи општа начела, као и прописе о одговорности и административним казнама. Та начела и прописи углавном су напред изложени.

Други део пројекта односи се на административно-казнени поступак. У пројекту прописани поступак примењује се на све прекршаје, и само законом може се за поједине прекршаје прописати друкчији поступак. Правила овог поступка усмерена су у циљу изналагажења материјалне истине и правилне примене административних казни. Обезбеђена је брзина и експедитивност поступка, али без штете за доношење правилног решења о прекршају, које надлежни државни орган

доноси на основу слободне оцене целокупног доказног материјала.

Административно-казнени поступак по правилу води извршни одбор средског или градског (рејонског) народног одбора, односно комисија коју он одреди према прописима пројекта. Изузетно, поступак може водити и други државни орган, али само у случају када је тако одређено овим или другим законом или уредбом.

Пројекат предвиђа и могућност посебне врсте поступка (мандатни поступак) за прекршаје за које је предвиђена новчана казна до 50 динара. У таквом случају државни орган може у својим прописима овластити припаднике Народне милиције или службенике инспекцијских органа да на лицу места наплаћују те новчане казне од лица која затекну на делу извршења прекршаја. Али, ако лице које је учинило прекршај неће да плати ову новчану казну, против њега ће се спровести редовни поступак.

Права грађана у поступку најшире су заштићена. Тако, решење о прекршају не може се донети без претходног саслушања окривљеног. Приликом вођења административно-казненог поступка државни органи дужни су подједнако испитати и оценити како околности које терете окривљеног, тако и околности које му иду у прилог. Против решења о прекршају првостепеног органа окривљени има право жалбе непосредно вишем државном органу. Поред тога, државни органи виши од органа који је донео решење о прекршају у првом степену могу и у корист окривљеног укинути или поништити незаконито или неправилно правоснажно решење о прекршају. За све време вођења поступка окривљени по правилу остаје на слободи, а само у изузетним случајевима предвиђеним у пројекту може се притворити, али притвор не може трајати дуже од 24 часа. И друга правила и форме поступка у потпуности заштићују права окривљеног, омогућују његову одбрану и обезбеђују непристрасност и правилан рад државних органа који учествују у поступку.

Трећи део пројекта садржи прописе о извршењу административних казни. По правилу решење о прекршају извршује се кад постане извршно. Орган надлежан за извршење решења о прекршају јесте државни орган који је у првом степену донео то решење. Изузетно, казне лишења слободе и протеривања извршује отсек односно одељење унутрашњих послова, без обзира који је државни орган ове казне изрекао. Прописи-

сана су и основна правила за извршење појединих врста казни и овлашћен је министар унутрашњих послова народне републике да донесе ближе одредбе за извршење административних казни по општим начелима које донесе Министар унутрашњих послова ФНРЈ.

Предложени Основни закон о прекршајима установљава чврст правни систем у одређивању и кажњавању прекршаја, који омогућује несметано спровођење аката државних органа. Тиме се учвршћује наш нови друштвени поредак на бази уставности, законитости и пуне демократске заштите права грађана.

Министар унутрашњих послова ФНРЈ
Александар Ранковић, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 65

19-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Савезног већа Народне скупштине ФНРЈ, на својим седницама од 29 и 30 октобра и 18 новембра ове године, претресао је Предлог основног закона о прекршајима достављен му од Претседништва Савезног већа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ на решавање.

После свестраног проучавања горњег законског предлога и на основу пуне сагласности о учињеним изменама и допунама постигнуте у заједничком Редакционом одбору законодавних одбора оба већа, Законодавни одбор Савезног већа подноси Већу следећи извештај:

Члан 1 мења се и гласи: „Прекршаји су повреде правног поретка утврђеног правним прописима државних органа Федеративне Народне Републике Југославије и народних република, за које се због њихове незнатне друштвене опасности прописују административне казне.“

Члан 2. У трећем реду уместо речи „општим“ ставити реч „правним“.

Члан 3. У првом ставу, у другом реду, уместо речи „административне казне могу прописивати:“ ставити „прекршаје могу одређивати и административне казне прописивати:“. Тачка 2) мења се и гласи: „2) чланови Владе ФНРЈ, Савезна планска комисија, Савезна контролна комисија, Привредни савет Владе ФНРЈ и комитети Владе ФНРЈ својим правилницима и наредбама:“. У тач. 4), трећем и четвртном реду, бришу се речи „и народни одбори“. Додаје се нова тачка 5) која гласи: „5) народни одбори својим одлукама“. Тачка 5) постаје тачка 6) и на крају додати речи „својим наредбама.“.

Члан 4. Додаје се четврти, нови, став који гласи: „Срески, градски (рејонски) и месни народни одбори не могу ово право пренети на своје извршне одборе односно извршне органе.“.

Члан 6. Тачка 5) постаје тачка 6), мења се и гласи: „6) поправни рад до три месеца;“. Тачка 6) постаје тачка 5). Додаје се нова тачка 7) која гласи: „7) лишење слободе до три месеца“. Други став мења се и гласи: „Законом и уредбом могу се прописивати и друге административне принудне мере. Влада ФНРЈ прописаће уредбом општа начела о овим мерама.“.

Члан 9. Тачка 4) мења се и гласи: „4) народна скупштина аутономне покрајине, чланови Владе ФНРЈ, Савезна планска комисија, Савезна контролна комисија, Привредни савет Владе ФНРЈ и комитети Владе ФНРЈ, као и чланови владе, планска и контролна комисија и комитети влада народних република до 20.000 динара;“. У тачки 5), на крају, брисати тачку и додати речи: „или у сразмерном или сличном односу према одређеној основи.“.

Члан 10 мења се и гласи: „Износи од наплаћених новчаних казни за прекршаје по савезним прописима иду у корист савезног буџета а по свим другим прописима у корист буџета оног државног органа који је новчану казну прописао.“.

Члан 11. Тачка 4) мења се и гласи: „4) народна скупштина аутономне покрајине, чланови Владе ФНРЈ, Савезна планска комисија и Савезна контролна комисија, Привредни савет Владе ФНРЈ и комитети Владе ФНРЈ, као и чланови владе,

планска и контролна комисија и комитети владе народне републике до два месеца;”

Члан 12 мења се и гласи: „Казну одузимања предмета којима је извршен прекршај могу прописивати обласни народни одбор, народни одбори великих градова са посебним положајем, народни одбор аутономне области, народна скупштина аутономне покрајине, чланови владе народне републике и чланови Владе ФНРЈ, владе народних република и Влада ФНРЈ.”

Члан 13. На крају брисати тачку и додати речи: „а казна лишења слободе законом и уредбом.”

Члан 14. У првом реду уместо речи „ако је по учињеном прекршају” ставити речи „ако је после већ учињеног прекршаја”.

Члан 15. У другом реду, испред речи „душевног обољења” додати речи „или привременог”.

Члан 16. Први став мења се и гласи: „За прекршај није одговорно лице које није навршило четрнаест година.”

Члан 20. У последњем ставу, у првом реду, уместо речи „извршилац” ставити речи „учинилац” и на крају уместо речи „то бити” ставити речи „да буде свестан тога”.

Члан 21. Уместо речи „којима би то дело било допуштено, ако би оне доиста постојале.”, ставити речи „којима би, ако би оне доиста постојале, то дело било допуштено.”

Члан 26. У првом реду, испред речи „започео” додати „са умишљајем”. У другом реду место речи „обавезним” ставити реч „правним”.

Члан 31 постаје члан 39.

Члан 32 постаје члан 41. На крају првог става место тачке ставити запету и додати „и то”.

Члан 33 постаје члан 42.

Члан 34 постаје члан 31. У првом ставу, у другом реду, после речи „учиниоца” брисати реч „прекршаја”.

Члан 35 постаје члан 32. У другом ставу, после речи „изриче се” додати речи „по правилу”.

Члан 36. На крају првог става брисати тачку и додати речи „ни дужа од три месеца.”

Члан 37 постаје члан 33, члан 38 постаје члан 34, члан 39 постаје члан 35.

Додаје се нови члан 37 који гласи: „Казна лишења слободе не може бити краћа од једног дана ни дужа од три месеца.”

Члан 40 постаје члан 38, члан 41 постаје 43, члан 42 постаје члан 44, члан 43 постаје члан 40, члан 44 постаје члан 45, члан 45 постаје члан 46.

Члан 46 постаје члан 47. У првом реду, после речи „прописима” додати речи „свих државних органа”.

Члан 47 постаје члан 48. У првом ставу, у првом реду, после речи „ослобођење од” додати речи „извршења”.

Члан 48 постаје члан 50, члан 50 постаје члан 51, члан 51 постаје члан 52, члан 52 постаје члан 53.

Члан 53 постаје члан 54. Први став мења се и гласи: „Административно-казнени поступак води се на језицима народне републике, аутономне покрајине и аутономне области.”.

Од члана 54 до закључно члана 64 нумерација се помера за један број више.

Члан 65 брише се.

Члан 71 брише се.

Члан 72 постаје члан 71. Од овог члана па до краја нумерација се смањује за један.

Члан 77 мења се и гласи: „Решења се саопштавају странкама по правилу усмено. Усмено саопштење врши се записнички. На захтев учињен приликом усменог саопштења издаће се заинтересованоме препис саопштеног решења. У овим случајевима рок за жалбу рачуна се од дана усменог саопштења.

Отсутнима решење се саопштава доставом овереног преписа решења. У овом случају рок за жалбу тече од дана доставе.”.

Члан 79. У другом ставу, у другом реду, после речи „вршити” додати речи „изузетно и”.

Члан 84. Први став мења се и гласи: „Достављање се врши доставницом.”.

Члан 97. Трећи став мења се и гласи. „После узимања општих личних података лице које води поступак саопштиће окривљеноме у току испитивања зашто је узет на одговорност и позваће га да искаже све што је у вези са прекршајем због кога се саслушава.”.

Члан 106. У првом ставу, у четвртном реду, бришу се речи „да ли је, кад и зашто кажњаван”. Прва реченица другог става мења се и гласи: „У току испитивања сведок ће се позвати да каже све што му је познато о предмету и по потреби поставиће му се посебна питања ради допуњења или разјашњења онога што је исказао.”.

Члан 108. Други став се брише.

Члан 118. Први став мења се и гласи: „Предмети који су претресањем тражени одузеће се.”.

Члан 120. Прва реченица мења се и гласи: „Сведок или вештак који не дође на позив и свој изостанак не оправда казниће се новчано до 500 динара, а ако без оправданих разлога неће да сведочи односно вештачи, казниће се новчано до 1000 динара.”.

Члан 126. У другом реду, после речи „казне” додати речи „односно ослобођењем од казне.”.

Члан 127. На крају место тачке ставити запету и додати речи „односно ослобођење од казне или обустављање поступка.”.

Члан 130. На крају другог става додати нову реченицу: „Лица ослобођена од казне могу бити ослобођена и од трошкова поступка.”.

Члан 132. Друга реченица мења се и гласи: „Наплату трошкова и накнаде штете из непокретности врши надлежни ерески суд принудним путем.”.

Поднаслов испод Главе XI мења се и гласи: „Опште одредбе”.

Члан 146, у првом ставу, у четвртом реду, испред речи „изискују” додати „то” а наредне речи „присуство кажњеног лица у породици” брисати.

Члан 151. У првом реду уместо „четрнаест дана” ставити „тридесет дана”.

Поред горњих измена Одбор је учинио стилске и техничке исправке.

Подносећи Савезном већу овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га у целости изволи усвојити.

За известиоца одређен је др Јаков Гргурић.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Моша Пијаде, с. р.

ЧЛЕНОВИ:

Светозар Вукмановић, с. р., Иван Гранђа, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Јоже Лампрет, с. р., Филип Лакуш, с. р., Радован Мијушковић, с. р., Милош Минић, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ОСНОВНОГ ЗАКОНА О ПРЕКРШАЈИМА

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА
Законодавни одбор
Бр. 61
4-XI-1947 год.
Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа, на својим седницама од 29 и 30 октобра и 3 новембра 1947 године, претресао је Предлог основног закона о прекршајима, достављен му од Председника Већа народа, а који је на основу чл. 63 Устава доставила Влада ФНРЈ Народној скупштини ФНРЈ.

После свестраног проучавања горњег законског предлога, Законодавни одбор је изабрао Редакциони одбор, који је у сагласности са Редакционим одбором Савезног већа на основу измена и допуна усвојених у оба одбора израдио следећи извештај, а који је Законодавни одбор прихватио као свој, и који гласи:

(Текст извештаја Законодавног одбора Већа народа идентичан је са текстом извештаја Законодавног одбора Савезног већа.)

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је др Душан Братић.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Председник
Законодавног одбора

Божидар Масларић, с. р.

Чланови:

Добривоје Радосављевић, с. р., др Јосип Хрччевић, с. р., др Симиша Станковић, с. р., Јоза Миливојевић, с. р., Панко Брашнаров, с. р., Срећко Жумер, с. р., Томо Чиковић, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Тоне Хафнер, с. р., Јосип Рус, с. р., Милош Царевећ, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Рато Дугоњић, с. р., Нинко Петровић, с. р., Милан Поповић, с. р.

PROJEKT KRIVIČNOG ZAKONIKA OPŠTI DEO

Glava I UVODNE ODREDBE

Član 1

Krivično zakonodavstvo Federativne Narodne Republike Jugoslavije ima zadatak da određivanjem krivičnih dela i propisivanjem kazni, vaspitno-popravnih i zdravstveno-zaštitnih mera, koje se primenjuju u zakonom određenom postupku, štiti od društveno-opasnih dela narodnu državu zasnovanu na tekovinama Narodnooslobodilačke borbe, njen pravni poredak, ličnost građanina i socijalističku izgradnju.

Član 2

Svrha kažnjavanja jeste:
uništavanje društveno-opasne delatnosti, sprečavanje i odvracanje učinioca da ne čini krivična dela;
prevaspitavanje i popravljavanje učinioca;
opšti vaspitni uticaj na druge članove društva u cilju odvracanja od vršenja krivičnih dela.

Glava II

KRIVIČNA ODGOVORNOST

Član 3

(1) Nema krivične odgovornosti za delo koje nije društveno opasno.

(2) Društveno opasno je delo koje ugrožava ili narušava državno i društveno uređenje, nezavisnost i bezbednost Federativne Narodne Republike Jugoslavije, ličnost građana i prava

građana i društvenih organizacija, kao i uopšte pravni poredak utvrđen saveznim Ustavom i ustavima narodnih republika.

Član 4

Krivično delo može se odrediti i kazna za njega propisati samo zakonom.

Član 5

(1) Nema krivične odgovornosti za delo koje, iako sadrži obeležje krivičnog dela određenog u zakonu, pretstavlja neznatnu društvenu opasnost zbog očigledno malog značaja i neznatnosti ili odsustva štetnih posledica.

(2) Nema krivične odgovornosti za delo koje je u času izvršenja pretstavljalo krivično delo, ali je do pravosnažnosti presude izgubilo društveno-opasni značaj usled izmenjenih društveno-političkih okolnosti.

(3) Za ono društveno opasno delo koje iako nije izričito određeno u zakonu a po sličnosti svojih obeležja odgovara krivičnom delu koje je u zakonu izričito određeno, postoji krivična odgovornost. U takvom slučaju osnovi odgovornosti i granice kažnjivosti utvrđuju se po propisima za ono krivično delo prema čijim je obeležjima ustanovljena krivična odgovornost.

Član 6

(1) Nije krivično odgovoran ko učini krivično delo u stanju trajnog duševnog oboljenja, privremene duševne poremećenosti ili zaostalog duševnog razvoja ukoliko usled ovih stanja nije bio svestan značaja dela ili nije mogao upravljati svojim postupcima.

(2) Prema takvom učinocu mogu se primeniti zdravstveno-zaštitne mere.

(3) Učinitelj je krivično odgovoran ako se sam stavi u stanje privremene duševne poremećenosti u nameri da u takvom stanju učini krivično delo.

Član 7

(1) Za učinjeno krivično delo maloletnik može krivično odgovarati samo ako je navršio četrnaest godina.

(2) Učinitelj koji nije navršio četrnaest godina predaje se roditeljima ili organima starateljstva radi primene vaspitnih mera ili se upućuje u zavod za vaspitanje.

Član 8

Maloletnik stariji od četrnaest godina koji zbog duševne nerazvijenosti nije u vreme izvršenja krivičnog dela bio svestan značaja svog dela ili nije mogao upravljati svojim postupcima nije krivično odgovoran. Prema takvom maloletniku primenjuju se vaspitno-popravne mere.

Član 9

(1) Maloletnik koji je u času izvršenja krivičnog dela bio stariji od četrnaest godina i toliko duševno razvijen da je mogao shvatiti značaj svoga dela i upravljati svojim postupcima, može biti osuđen na sve vrste kazni osim smrtne kazne i kazne lišenja slobode s prinudnim radom u doživotnom trajanju. Prilikom izricanja kazne takvom maloletniku sud će uzeti u obzir stepen njegove duševne razvijenosti.

(2) Prema maloletniku koji je u času izvršenja krivičnog dela bio stariji od četrnaest a mladi od šesnaest godina, sud je ovlašćen da primeni i samo vaspitno-popravne mere kad s obzirom na lična svojstva učinioca i okolnosti učinjenog dela nade da u interesu prevaspitavanja i popravljavanja maloletnika nije potrebno izricati kaznu.

Član 10

Lice nije krivično odgovorno za određeno krivično delo, ako između njegovog činjenja ili nečinjenja i nastupele društveno-opasne posledice nema uzročne veze.

Član 11

(1) Učinilac je krivično odgovoran za krivično delo samo kad ga je učinio sa umišljajem ili iz nehata.

(2) Krivično delo je učinjeno sa umišljajem kad je učinilac bio svestan mogućnosti nastupanja društveno-opasne posledice svoje radnje i pri tome je želeo ili svesno dopuštao da posledica nastupi.

(3) Krivično delo je učinjeno iz nehata kad je učinilac predvideo nastupanje društveno-opasne posledice i olako je držao da ona neće nastupiti ili da će je moći otkloniti; i, kad učinilac nije predvideo nastupanje društveno-opasne posledice iako je on prema okolnostima i svojim ličnim osobinama mogao i bio dužan da predvidi.

(4) Za krivično delo učinjeno iz nehata učinilac je krivično odgovoran samo kad zakon to izričito određuje.

Član 12

(1) Ako je iz krivičnog dela proizašla posledica koja je teža od umišljene, a za koju zakon propisuje težu kaznu, teža kazna će se izreći samo ako se nastupela posledica ima pripisati nehatu učinioca.

(2) Ako je zbog naročitih okolnosti za krivično delo propisana teža kazna, ona će se izreći samo ako je učinilac za te okolnosti znao ili je morao znati.

Član 13

(1) Nema krivične odgovornosti za delo učinjeno sa umišljajem, ako učinilac za vreme izvršenja dela nije znao za koje bitno obeležje krivičnog dela ili ako je pogrešno uzeo da postoje okolnosti prema kojima bi, kad bi one stvarno postojale, to delo bilo dopušteno.

(2) Ako je učinilac bio u zabludi usled nehata, krivično je odgovoran za krivično delo učinjeno iz nehata u slučaju kad je i za nehat propisana kazna.

Član 14

(1) Nema krivične odgovornosti za delo učinjeno u nužnoj odbrani.

(2) Nužna odbrana je takvo odbijanje istovremenog protivpravnog napada koje je neophodno potrebno radi zaštite narodne vlasti ili ličnosti i prava lica koje se brani ili nekog drugog lica.

(3) Za krivično delo učinjeno prekoračenjem granica nužne odbrane učinilac može biti blaže kažnjen (član 63), a kad je ovo prekoračenje učinio usled razdraženosti ili prepasti, može biti i oslobođen kazni.

Član 15

(1) Nema krivične odgovornosti za delo učinjeno u krajnjoj nuždi.

(2) Delo je učinjeno u krajnjoj nuždi, ako je učinjeno radi otklanjanja od narodne vlasti, sebe ili drugog, istovremene neizazvane opasnosti koja se u datim okolnostima nije mogla otkloniti na drugi način i ako je pri tom pričinjeno zlo manje od otklonjenog.

(3) Nema krajnje nužde kad je učinilac bio dužan da se izlaže opasnosti.

Član 16

Pravna lica su krivično odgovorna samo za ona krivična dela za koja je u zakonu izričito određena njihova odgovornost.

Glava III

IZVRŠENJE KRIVIČNOG DELA

1) NAČIN, VREME I MESTO IZVRŠENJA KRIVIČNOG DELA

Član 17

(1) Krivično delo može biti izvršeno činjenjem ili nečinjenjem.

(2) Krivično delo je izvršeno nečinjenjem ako je učinilac propustio radnju koju je bio dužan ili koju je trebalo da izvrši na osnovu zakonskog propisa, primljene dužnosti, profesionalne obaveze, obećanog ili obavezno očekivanog držanja.

Član 18

Krivično delo je učinjeno kad je učinilac radio ili je morao da radi, bez obzira kad je nastupila posledica dela.

Član 19

(1) Krivično delo je učinjeno kako u mestu gde je učinilac radio odnosno morao da radi, tako i u mestu gde je posledica nastupila.

(2) Pokušaj krivičnog dela učinjen je kako u mestu gde je učinilac radio, tako i u mestu gde je po njegovom umišljaju posledica imala ili mogla da nastupi.

2) PRIPREMNE RADNJE I POKUŠAJ

Član 20

Za radnje kojima se priprema teško krivično delo, ako su izražene u određenom vidu nabavljanja ili osposobljavanja oruđa i sredstava, stvaranja povoljnih uslova za izvršenje krivičnog dela, ili traženja lica koje bi imalo izvršiti nameravano krivično delo, učinilac je krivično odgovoran kao za izvršeno krivično delo.

Član 21

Ko je izvršenje krivičnog dela sa umišljajem započeo, ali ga nije dovršio, krivično je odgovoran za pokušaj kao za izvršeno krivično delo, ukoliko zakon ne određuje da se pokušaj ne kažnjava.

Član 22

Kazna za pripreme radnje i pokušaj odmerava se prema stepenu društvene opasnosti učinioaca i dela koje je bilo pokušano ili pripremano, prema blizini nastupanja posledice, kao i prema uzrocima zbog kojih nije došlo do izvršenja dela.

Član 23

(1) Nije krivično odgovoran učinilac koji je pripremao krivično delo, ali je dobrovoljno odustao od njegovog izvršenja.

(2) Učinilac koji, ma da je svestan da je u stanju dovršiti pokušano krivično delo, dobrovoljno odustane od njegovog izvršenja, može se osloboditi kazne, a oslobodiće se kazne ako je pri tome sprečio nastupanje posledice.

(3) Učinilac koji je dobrovoljno odustao od pokušaja ili od priprema krivično je odgovoran za one radnje koje čine samostalno krivično delo.

3) SAUČESNIŠTVO

Član 24

(1) Ko drugog sa umišljajem potstrekne da učini krivično delo krivično je odgovoran kao da ga je sam učinio.

(2) Ko drugom sa umišljajem pomogne u izvršenju krivičnog dela, naročito davanjem saveta, uputstava, stavljanjem sredstava na raspoloženje i uklanjanjem prepreka za izvršenje krivičnog dela, kao i unapred obećanim prikriivanjem krivičnog dela, oruda, kojima je krivično delo izvršeno, tragova krivičnog dela ili predmeta pribavljenih krivičnim delom, krivično je odgovoran kao da je krivično delo sam učinio.

Član 25

Ako je krivično delo ostalo u pokušaju ili ako su izvršene samo pripreme radnje, potstrekadž i pomagač krivično su odgovorni kao za učinjeno krivično delo.

Član 26

(1) Potstrekač i pomagač krivično su odgovorni u granicama svog umišljaja s obzirom na stepen u kome su doprineli izvršenju krivičnog dela.

(2) Potstrekač i pomagač mogu se osloboditi kazne, ako spreče izvršenje dela ili nastupanje posledice.

Član 27

(1) Inicijatori i organizatori koji radi vršenja krivičnih dela stvaraju ili iskorišćuju postojeće organizacije, bande, zavere i druga udruživanja, krivično su odgovorni za sva dela koja su obuhvaćena zločinačkim planom delatnosti tih udruživanja i za sva pojedinačno učinjena dela koja su proizašla iz toga plana.

(2) Pripadnici organizacija, bandi, zavera i drugih zločinačkih udruživanja krivično su odgovorni kao saučesnici za sva učinjena krivična dela koja su proizašla iz zločinačkog plana delatnosti tih udruživanja sa kojima su se oni saglasili i to svojim delom i ponašanjem izrazili, bez obzira da li su neposredno učestvovali u izvršenju tih krivičnih dela.

Glava IV

KAZNE, VASPITNO-POPRAVNE I ZDRAVSTVENO-ZAŠTITNE MERE

1) KAZNE

Član 28

Prema učiniocima krivičnih dela mogu se izreći ove kazne:

- (1) smrtna kazna;
- (2) lišenje slobode s prinudnim radom;
- (3) lišenje slobode;
- (4) popravni rad;
- (5) gubitak državljanstva;
- (6) konfiskacija imovine;
- (7) gubitak građanskih prava;
- (8) gubitak čina;
- (9) zabrana bavljenja određenim zanimanjem;
- (10) proterivanje;
- (11) novčana kazna;
- (12) popravlanje štete.

Član 29

(1) Sud može izricati samo one kazne koje su za određeno krivično delo propisane u zakonu.

(2) Kazne: gubitak građanskih prava, gubitak čina, zabrana bavljenja određenim zanimanjem, novčana kazna i popravlanje štete mogu se izricati kao sporedne kazne i kad nisu izričito propisane u zakonu i to samo pod uslovima određenim ovim zakonom.

Član 30

(1) Ako je za jedno krivično delo propisano više kazni, samo jedna kazna može se izreći kao glavna kazna. Smrtna kazna, lišenje slobode s prinudnim radom, lišenje slobode i popravni rad izriču se samo kao glavne kazne. Sve ostale kazne mogu se izricati i kao glavne i kao sporedne.

(2) Ako kazna koja se može izreći i kao glavna i kao sporedna kazna nije za određeno krivično delo izričito zakonom propisana kao glavna kazna, može se izreći samo kao sporedna kazna.

(3) Uz svaku glavnu kaznu mogu se izreći jedna ili više sporednih kazni.

Član 31

(1) Smrtna kazna se izvršuje streljanjem ili vešanjem.

(2) Sud će presudom odrediti kako će se smrtna kazna izvršiti.

Član 32

(1) Kazna lišenja slobode s prinudnim radom ne može biti kraća od šest meseci ni duža od dvadeset godina.

(2) Sud može izreći kaznu lišenja slobode s prinudnim radom i u doživotnom trajanju, ali samo za krivična dela za koja zakon propisuje smrtnu kaznu, ako nade da okolnosti krivičnog dela i lična svojstva učinioca dopuštaju ublaženje propisane kazne.

(3) Kazna lišenja slobode s prinudnim radom u doživotnom trajanju može se odrediti i aktom amnestije ili pomilovanja lica osuđenog na smrtnu kaznu.

(4) Kazna lišenja slobode s prinudnim radom izriče se na pune godine i mesece.

Član 33

Kazna lišenja slobode ne može biti kraća od sedam dana ni duža od pet godina.

Član 34

(1) Kazna popravnog rada ne može biti kraća od tri dana ni duža od dve godine.

(2) U slučaju izricanja kazne popravnog rada sud će licu nesposobnom za rad ovu kaznu zameniti novčanom kaznom, računajući pedeset dinara za jedan dan popravnog rada. Ako se novčana kazna od osuđenog ne može naplatiti, sud će izrečenu kaznu popravnog rada zameniti kaznom lišenja slobode, računajući jedan dan lišenja slobode za tri dana popravnog rada.

(3) Kazna popravnog rada ne može se izreći prema oficirima, podoficirima, vojnim službenicima, vojnicima u aktivnom svojstvu i narodnim milicionarima. Umesto ove kazne izreći će sud srazmerno kaznu lišenja slobode u smislu prethodnog stava ovog člana.

Član 35

(1) Kazna gubitka državljanstva je trajna i može se izreći samo onom državljaninu Federativne Narodne Republike Jugoslavije, koji se nalazi izvan teritorije države.

(2) Kazna gubitka državljanstva obavezno povlači konfiskaciju celokupne imovine osuđenog.

Član 36

(1) Kazna konfiskacije imovine sastoji se u oduzimanju bez naknade u korist države celokupne imovine (potpuna konfiskacija) ili tačno određenog dela imovine (delimična konfiskacija) fizičkog ili pravnog lica.

(2) Ako u zakonu nije izričito određeno kakva će se konfiskacija izreći, sud može izreći s obzirom na prirodu i društvenu opasnost dela i učinioca potpunu ili delimičnu konfiskaciju.

Član 37

Kazna gubitka građanskih prava sastoji se u gubitku svih ili pojedinih od sledećih prava:

- a) biračkog prava;
- b) prava na sticanje i vršenje funkcija u društvenim organizacijama i udruženjima;
- v) prava javnog nastupanja;
- g) prava nošenja počasnog zvanja, ordena i odlikovanja;
- d) prava na državnu ili drugu javnu službu;
- đ) prava na penziju;
- e) roditeljskog prava.

Član 38

Prilikom izricanja kazne gubitka građanskih prava sud je dužan da u presudi naznači koja prava osuđeni gubi i za koje vreme. Trajanje gubitka svih građanskih prava sadržanih u jednoj presudi mora biti jednako.

Član 39

Kazna gubitka građanskih prava osim roditeljskog prava ne može se izreći licu koje je u času izricanja presude maloletno.

Član 40

Kazna gubitka građanskih prava, osim prava na penziju i roditeljskog prava, obavezno povlači gubitak prava na nošenje ordena Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

Član 41

(1) Kazna gubitka građanskih prava može biti trajna ili vremena.

(2) Vremena kazna gubitka građanskih prava ne može biti kraća od jedne ni duža od pet godina.

(3) Kazna trajnog gubitka građanskih prava obuhvata gubitak svih građanskih prava.

Član 42

(1) Kazna trajnog gubitka građanskih prava izriče se kao sporedna kazna samo uz smrtnu kaznu, uz kaznu lišenja slobode s prinudnim radom u doživotnom trajanju i uz kaznu gubitka državljanstva.

(2) Kazna trajnog gubitka građanskih prava počinje teći od dana pravosnažnosti presude.

Član 43

(1) Kazna vremenog gubitka građanskih prava kao sporedna kazna može se izreći samo uz kaznu lišenja slobode s prinudnim radom, uz kaznu lišenja slobode dužu od jedne godine i uz kaznu popravnog rada dužu od osamnaest meseci.

(2) Osuđeni ne može vršiti građanska prava od dana pravosnažnosti presude, ali mu se vreme trajanja ove kazne računa od dana kad je glavna kazna izdržana ili ugašena usled zastarelости, brisanja osude, amnestije ili pomilovanja.

(3) Ako je kazna vremenog gubitka građanskih prava izrečena kao glavna kazna, vreme trajanja ove kazne računa se od dana pravosnažnosti presude.

Član 44

Kaznu vremenog gubitka građanskih prava kao sporednu kaznu, osim gubitka prava na penziju i roditeljskog prava, može sud izreći ako je učinilac nedostojan da učestvuje u javnom životu.

Član 45

Gubitak prava na državnu ili drugu javnu službu izriče se ako je učinilac osuđen za takvo krivično delo koje ga čini nedostojnim vršenja državne ili druge javne službe.

Član 46

Gubitak prava na penziju može sud izreći samo pri osudi za teža krivična dela protiv naroda i države, protiv opšte-narodne i zadružne imovine ili protiv službene dužnosti.

Član 47

Gubitak roditeljskog prava može sud izreći samo u slučaju ako utvrdi da je osuđeni zloupotrebljavao to pravo.

Član 48

(1) Kazna gubitka čina je trajna.

(2) Oficirima i podoficirima u aktivnom svojstvu sud će pri svakoj osudi na smrtnu kaznu, na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom, lišenja slobode u trajanju preko jedne godine ili na kaznu gubitka državljanstva, izreći kaznu gubitka čina.

(3) Ovu kaznu sud može izreći i onda kad je izrečena kazna lišenja slobode ispod jedne godine, ako se učinilac pokazao nedostojnim čina.

Član 49

(1) Kazna zabrane bavljenja određenim zanimanjem je trajna ili vremena.

(2) Kazna vremene zabrane bavljenja određenim zanimanjem ne može biti kraća od šest meseci ni duža od pet godina.

Član 50

Kazna zabrane bavljenja određenim zanimanjem izreći će se kad sud utvrdi da je učinilac svoje zanimanje zloupotrebio za izvršenje krivičnog dela ili da bi njegovo dalje bavljenje tim zanimanjem bilo društveno opasno.

Član 51

(1) Kazna proterivanja se odnosi na proterivanje iz zemlje ili iz mesta prebivanja.

(2) Kazna proterivanja iz zemlje može se izreći samo prema strancu i sastoji se u njegovom udaljavanju sa teritorije Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Ovo proterivanje može biti izrečeno za svagda ili za vreme od jedne do deset godina.

Član 52

(1) Kazna proterivanja iz mesta prebivanja sastoji se u zabrani boravka osuđenog u svom mestu prebivanja. Sud može s obzirom na društvenu opasnost osuđenog odrediti mu prinudni boravak u određenom mestu sa zabranom da to mesto napušta ili bez takve zabrane.

(2) Ova kazna ne može biti kraća od šest meseci ni duža od pet godina.

Član 53

(1) Kaznu proterivanja iz zemlje ili iz mesta prebivanja sud će izreći kad s obzirom na ličnost, način izvršenja ili pobude zbog kojih je krivično delo izvršeno, utvrdi da bi bavljenje osuđenog u zemlji ili u mestu prebivanja bilo društveno opasno.

(2) Kad je kazna proterivanja iz zemlje ili iz mesta prebivanja izrečena kao sporedna kazna uz koju glavnu vremenu kaznu, vreme od koga se računa ova kazna počinje teći od dana kad je glavna kazna uzdržana ili ugašena. U svim drugim slučajevima kad je izrečena kao sporedna ili kao glavna kazna, ona počinje teći od dana pravosnažnosti presude.

Član 54

(1) Novčana kazna ne može biti manja od 50 dinara.

(2) Prilikom odmeravanja novčane kazne sud će uzeti u obzir imovno stanje učinioaca.

(3) Kao sporedna kazna može se novčana kazna izreći naročito za krivična dela učinjena iz koristoljublja.

(4) U presudi se određuje rok plaćanja novčane kazne. Ovaj rok ne može biti kraći od četrnaest dana ni duži od tri meseca, i računa se od dana kad je presuda postala pravosnažnom.

Član 55

(1) Sud može osuđenom dopustiti da novčanu kaznu isplati u delimičnim otplatama. U tom slučaju ima se odrediti iznos otplate i vreme za koje će se novčana kazna isplatiti. To vreme ne može biti duže od jedne godine.

(2) Ako osuđeni u određenom vremenu ne plati novčanu kaznu, naplata će se izvršiti prinudno.

(3) U slučaju da se novčana kazna ne može naplatiti, sud će je zameniti kaznom popravnog rada, računajući pedeset dinara novčane kazne za jedan dan popravnog rada. U ovom slučaju kazna popravnog rada ne može biti duža od jedne godine. Licu nesposobnom za rad sud će u takvim slučajevima novčanu kaznu zameniti kaznom lišenja slobode, računajući za sto pedeset dinara novčane kazne jedan dan lišenja slobode.

(4) Ako osuđeni isplati samo jedan deo novčane kazne, ostatak će se zameniti kaznom popravnog rada odnosno lišenja slobode. Ako osuđeni isplati ostatak novčane kazne, prekinuće se sa izvršenjem kazne popravnog rada odnosno lišenja slobode.

Član 56

Po smrti osuđenog lica novčana kazna neće se izvršiti.

Član 57

(1) Kazna popravljanja štete izriče se u slučajevima kad sud smatra opravdanim da osuđeni lično, a merama koje sud odredi, otkloni posledice učinjenog krivičnog dela ili štetu pričinjenu krivičnim delom.

(2) Sud će u presudi odrediti novčanu kaznu ili kaznu popravnog rada do šest meseci za slučaj da osuđeni u određenom roku ne izvrši ono što mu je stavljeno u dužnost.

2) ODMERAVANJE KAZNE

Član 58

Pri odmeravanju kazne sud će, imajući u vidu svrhu kazne, uzeti u obzir odredbe ovog zakonika, granice kazne koje zakon propisuje za pojedino krivično delo i stepen društvene opasnosti krivičnog dela i učinioca.

Član 59

Pri odmeravanju kazne kao otežavajuće okolnosti naročito će se smatrati:

(1) ako je krivično delo moglo da ugrozi interese države;
(2) ako je krivično delo učinjeno u sastavu bande, zavere ili rada drugog zločinačkog udruživanja;

(3) ako se potstrekavanje ili pomaganje odnosi na krivično delo maloletnog, duševno zaostalog ili od potstrekadža ili pomagača zavisnog lica;

(4) ako je krivično delo učinjeno iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda;

(5) ako je krivično delo učinjeno na naročito svirep način, nasiljem ili lukavstvom ili prema licu koje je podređeno učiniocu krivičnog dela ili prema licu koje se nalazi u bespomoćnom položaju;

(6) ako je krivično delo učinjeno u povratu.

Član 60

U povratu se nalazi onaj koji je osuđen za krivično delo na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom, lišenja slobode ili kaznu popravnog rada pa za pet godina od dana izdržane ili ugašene kazne opet učini kakvo krivično delo teže prirode.

Član 61

Pri odmeravanju kazne kao olakšavajuće okolnosti naročito će se smatrati:

(1) ako je krivično delo učinjeno prekoračenjem granica krajnje nužde;

(2) ako je krivično delo učinilo maloletno lice;

(3) ako je krivično delo učinilo lice sa smanjenom računljivošću, osim ako je to stanje prouzrokovano pijanstvom;

(4) ako je krivično delo učinilo lice zaostalog razvoja;

(5) ako je učinilac ili saučesnik otklonio posledicu svoga dela ili preduzeo mere da je otkloni;

(6) ako je krivično delo učinjeno pod pritiskom neposredne pretnje i prinude, kao i službene ili materijalne podređenosti;

(7) ako je krivično delo učinjeno u jakom uzbuđenju usled neskrvljenog izazivanja;

(8) ako je krivično delo učinjeno usled sticaja teških prilika za učinioca;

(9) ako je krivično delo učinjeno usled slučajnog sticaja okolnosti.

Član 62

Okolnosti koje čine obeležja krivičnog dela ne mogu se pri odmeravanju kazne uzeti kao otežavajuće ili olakšavajuće okolnosti.

Član 63

(1) Sud može učiniocu krivičnog dela odmeriti kaznu ispod granice određene u zakonu za to delo ili ga kazniti blažom vrstom kazne, ako nade da prošla i sadašnja korisna društvena delatnost, teške lične prilike učinioca odnosno druge slične okolnosti pod kojima je delo učinjeno ukazuju na manju društvenu opasnost krivičnog dela i činioca.

(2) Pri odmeravanju kazne ispod granice određene u zakonu ili izricanju blaže vrste kazne može se izrečena kazna spustiti do najmanje zakonske mere te vrste kazne.

(3) Sud je dužan navesti okolnosti zbog kojih je izrekao ublaženje kazne.

Član 64

(1) Sud može učinioca lakšeg krivičnog dela osloboditi kazne kad nade da je njegovo delo usled promenjenih prilika izmenilo svoj društveno-opasni značaj i da se učinilac sa obzirom na okolnosti pod kojima je delo učinjeno i njegovo držanje posle izvršenja krivičnog dela ne može više smatrati društveno-opasnim.

(2) Sud je dužan posebno i iscrpno navesti okolnosti zbog kojih smatra da se učinilac može osloboditi kazne.

Član 65

Ako zakon dopušta izbor sudu između dve ili više vrsta kazni, teža vrsta kazne izriče se kad to zahteva veća društvena opasnost krivičnog dela i učinioca.

Član 66

(1) Vreme provedeno pre pravosnažnosti presude u pritvoru ili istražnom zatvoru uračunava se u kaznu lišenja slobode s prinudnim radom i kaznu lišenja slobode.

(2) Pri izricanju kazne popravnog rada uračunavanje se vrši tako da se jedan dan pritvora ili istražnog zatvora računa za tri dana popravnog rada, a pri izricanju novčane kazne uračunavanje se vrši tako da se za jedan dan pritvora ili istražnog zatvora računa sto pedeset dinara novčane kazne.

Član 67

(1) Ako se u delu učinioca stiču obeležja više krivičnih dela ili ako učinilac izvrši više krivičnih dela po kojima nije doneta presuda, sud će utvrditi prethodno kaznu za svako krivično delo i izreći jednu kaznu koja se sastoji u povišenju najteže utvrđene kazne.

(2) Povišena kazna ne sme preći ukupan iznos pojedinih utvrđenih kazni ni najveću zakonsku meru primenjene vrste kazne.

(3) Ako sud nađe da sticaj krivičnih dela ne ukazuje na povećanu opasnost učinioca, može izreći za sva krivična dela u sticaju samo kaznu koju je utvrdio za najteže krivično delo.

(4) Sporedne kazne izreći će se ako su obavezno propisane ma i za jedno krivično delo u sticaju.

Član 68

(1) Ako osuđeno lice, pre nego što je izrečena kazna izdržana ili ugašena, bude zbog drugog krivičnog dela osuđeno, sud izriče jednu kaznu za oba dela po propisu čl. 67, uzimajući raniju kaznu kao već utvrđenu za odnosno delo.

(2) Deo kazne koju je osuđeno lice po ranijoj presudi izdržalo uračunaće se u izrečenu kaznu.

3) USLOVNA OSUDA

Član 69

(1) Pri osudi na kaznu lišenja slobode do dve godine, na kaznu popravnog rada ili na novčanu kaznu, sud može presudom odložiti izvršenje izrečene kazne pod uslovom da osuđeni ne učini novo, isto tako teško ili teže krivično delo u roku koji će sud presudom odrediti i koji ne može biti kraći od jedne ni duži od pet godina.

(2) Sud će odrediti uslovno odlaganje izvršenja izrečene kazne ako prema okolnostima dela, ponašanju učinioca posle izvršenja dela i prema njegovim ličnim osobinama nađe da se može sa osnovom očekivati da će se osuđeni ubuduće kloniti vršenja krivičnih dela i bez izvršenja kazne i da već sama osuda u tom slučaju ostvaruje svrhu kažnjavanja.

(3) Uslovna osuda ne može se izreći prema onome koji je za poslednjih pet godina bio bezuslovno osuđen na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom, ili na kaznu lišenja slobode odnosno popravnog rada dužu od jedne godine.

(4) Za odlaganje izvršenja kazne može sud postaviti uslov da osuđeni naknadi presudom utvrđenu štetu u roku koji će se utvrditi presudom i koji ne može biti duži od jedne godine.

(5) U presudi sud može odrediti da se sporedne kazne izvrše bez obzira što je glavna kazna uslovljena.

(6) Osuda koja sadrži i sporednu kaznu gubitka građanskih prava ili gubitka čina ne može se uslovno izreći.

Član 70

(1) Sud će opozvati odlaganje izvršenja kazne ako uslovno osuđeni u roku određenom u presudi učini novo isto tako teško ili teže krivično delo, kao i u slučaju ako se posle izricanja uslovne osude sazna za krivično delo učinjeno pre njenog izricanja a sud nađe da ne bi bilo osnova za izricanje uslovne osude da se za to ranije učinjeno krivično delo znalo.

(2) U takvim slučajevima sud će za oba krivična dela izreći jednu kaznu po propisu čl. 67, uzimajući raniju kaznu kao već utvrđenu za odnosno delo.

Član 71

Kad proteče vreme za koje je izvršenje kazne bilo odloženo, a sud odlaganje ne opozove, smatraće se da osuđeno lice nije bilo osuđeno.

4) VASPITNO-POPRAVNE MERE

Član 72

(1) Vaspitno-popravne mere primenjuju se prema svima maloletnicima kada oni prema zakonu nisu krivično odgovorni ili kad sud nađe da nema mesta izricanju kazne.

(2) Svrha je vaspitno-popravnih mera da se maloletnik putem pojačanog nadzora, promene sredine u kojoj je živeo, navikavanja na društveno koristan rad ili putem prinudno-popravnih mera prevaspita i pravilno podigne.

Član 73

Sud će s obzirom na uzrast i lična svojstva maloletnika, kao i na okolnosti dela primenjivati vaspitno-popravne mere:

- (1) predavanje roditeljima ili starateljima sa obavezom da nad njim vode pojačani nadzor;
- (2) upućivanje u vaspitnu ustanovu;
- (3) smeštaj u vaspitno-popravni dom;
- (4) upućivanje u medicinsko-popravni zavod.

Član 74

(1) U slučaju da maloletnik bude predan roditeljima ili starateljima da nad njim vode pojačani nadzor oni su dužni obezbediti školovanje i vaspitanje maloletnika.

(2) Ako roditelji ili staralac nisu u mogućnosti da obezbede vaspitanje i školovanje ili ako je to inače u interesu maloletnika, sud će uputiti maloletnika u određenu vaspitnu ustanovu.

Član 75

(1) Smeštaj maloletnika u vaspitno-popravni dom sud će izreći samo ako s obzirom na učinjeno delo i na lične osobine maloletnika nađe da je potrebno radi njegovog prevaspitanja primeniti posebne popravne mere.

(2) U vaspitno-popravnom domu maloletnik će ostati dok svojim radom i vladanjem ne pokaže da se popravio i da se može otpustiti, ali najmanje godinu dana a najduže do navršene osamnaeste godine.

Član 76

Ako zdravstveno stanje maloletnika zahteva lečenje i medicinsku negu, naročito ako je duševno bolestan, malouman, slep ili gluv, odrediće sud da se uputi u medicinsko-popravni zavod.

Član 77

Sa merama određenim prema maloletniku nisu skopčane nikakve druge pravne posledice. Maloletnik protiv koga su te mere primenjene smatra se neosuđivanim.

5) ZDRAVSTVENO-ZAŠTITNE MERE

Član 78

Kad sud utvrdi da je učinilac dela neuračunljiv i da je njegovo dalje bavljenje na slobodi opasno, odrediće da se uputi u zavod za duševno bolesna lica ili u zavod za lečenje.

Član 79

(1) Zdravstveno-zaštitne mere može sud uz iste uslove odrediti i prema licu sa smanjenom uračunljivošću.

(2) Ako je lice sa smanjenom uračunljivošću osuđeno na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom, lišenja slobode ili popravnog rada, odrediće sud posle njegovog otpuštanja iz zavoda za duševno bolesna lica ili iz drugog zavoda za lečenje, da li će se kazna izvršiti.

6) IZVRŠENJE KAZNE

Član 80

(1) Izvršenjem kazne se ostvaruje svrha kazne određena ovim zakonom.

(2) Kazne ne mogu imati za cilj prouzrokovanje fizičkih patnji ili vredanje ljudskog dostojanstva osuđenog.

Član 81

Smrtna kazna ne može se izvršiti nad bremenitom ženom dok traje stanje bremenitosti.

Član 82

Osudena lica koja se nalaze na izdržavanju kazne u zatvorima ili kazneno-popravnim domovima a sposobna su za rad imaju pravo i dužnost da rade.

Član 83

(1) Osudena lica izdržavaju kaznu lišenja slobode s prinudnim radom ili kaznu lišenja slobode odvojeno prema vrsti i trajanju kazne, društvenoj opasnosti i ličnim osobinama pojedinih osuđenih lica.

(2) Kaznu lišenja slobode s prinudnim radom ili lišenja slobode muška i ženska lica izdržavaju u odvojenim kazneno-popravnim domovima ili u istom domu odvojeni jedni od drugih.

Član 84

(1) Ako je osuđeni, koji je izdržao polovinu dosudene mu kazne lišenja slobode s prinudnim radom, kazne lišenja slobode ili kazne popravnog rada, pokazao svojim radom i vladanjem da je toliko prevaspitan, da se od njega ne može očekivati dalje vršenje krivičnih dela, može se uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne.

(2) Ako se osuđeni za vreme izdržavanja kazne naročito istakao svojim radom i vladanjem, može biti uslovno otpušten i pre nego što je izdržao polovinu dosudene mu kazne.

(3) Uslovni otpust traje do isteka vremena kazne na koje je izrečena kazna.

Član 85

(1) Uslovni otpust će se opozvati ako uslovno otpušteni dok je na uslovnom otpustu bude osuđen za novo krivično delo,

koje prema stepenu svoje društvene opasnosti i opasnosti učinioca upućuje na to da razlozi za uslovni otpust više ne postoje.

(2) U slučaju opozivanja vreme provedeno na uslovnom otpustu ne računa se u izvršenje kazne.

Glava V

GAŠENJE KAZNE

1) ZASTARELOST

Član 86

Učinioc krivičnog dela neće se kazniti, odnosno izrečena kazna neće se izvršiti, kad po isteku vremena određenog ovim zakonom nastupi zastarelost.

Član 87

(1) Krivično gonjenje se ne može preduzeti kad istekne:

a) petnaest godina od izvršenja krivičnog dela za koje je propisana smrtna kazna;

b) deset godina od izvršenja krivičnog dela za koje je propisana kazna lišenja slobode s prinudnim radom duža od deset godina;

v) pet godina od izvršenja krivičnog dela za koje je propisana kazna lišenja slobode s prinudnim radom do deset godina;

g) tri godine od izvršenja krivičnog dela za koje je propisana kazna lišenja slobode duža od jedne godine;

d) dve godine od izvršenja ostalih krivičnih dela.

(2) Ako je za krivično delo sudu ostavljen izbor između više kazne rok zastarelosti određuje se po najtežoj propisanoj kazni.

(3) Nema zastarelosti u pogledu gonjenja onih krivičnih dela za koje to zakon izričito određuje.

Član 88

(1) Zastarelost krivičnog gonjenja počinje od dana kada je krivično delo učinjeno.

(2) Zastarelost ne teče za vreme za koje se po zakonu gonjenje ne može otpočeti ili produžiti.

(3) Zastarelost se prekida svakom radnjom nadležnih državnih organa koja je zbog učinjenog krivičnog dela upravljena protiv učinioca u cilju njegovog gonjenja.

(4) Zastarelost se prekida i kad učinilac u vremenu dok teče rok zastarelosti učini isto tako teško ili teže krivično delo.

(5) Svakim prekidom zastarelost počinje ponovo da teče.

(6) Krivično gonjenje zastareva u svakom slučaju kad protekne dva puta onoliko vremena koliko se po zakonu traži, izuzev onih krivičnih dela za koja zakon izričito određuje da njihovo gonjenje ne može zastareti.

Član 89

Izrečena kazna ne može se izvršiti ako je proteklo:

a) petnaest godina od osude na smrtnu kaznu;

b) deset godina od osude na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom dužu od deset godina;

v) pet godina od osude na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom do deset godina;

g) tri godine od osude na kaznu lišenja slobode dužu od jedne godine;

d) dve godine od osude na kakvu drugu kaznu.

Član 90

(1) Zastarelost izvršenja kazne počinje onog dana kad je presuda postala pravosnažna a kod uslovne osude onog dana kad je pravosnažno naredeno njeno izvršenje.

(2) Zastarelost ne teče za vreme za koje se po zakonu izvršenje kazne ne može preduzeti.

(3) Zastarelost se prekida svakom radnjom nadležnih državnih organa upravljenom na izvršenje kazne.

(4) Svakim prekidom počinje da teče ponovo zastarelost.

(5) Zastarelost izvršenja kazne nastaje u svakom slučaju ako prođe dva puta onoliko vremena koliko se po zakonu za zastarelost traži.

2) BRISANJE OSUDE (REHABILITACIJA)

Član 91

(1) Smatra se neosudivanim lice koje je osuđeno na kaznu popravnog rada ili kaznu lišenja slobode do šest meseci ili neku lakšu kaznu, ako u roku od tri godine od dana izdržane ili ugašene kazne ne učini novo krivično delo.

(2) Lice koje je osuđeno na kaznu lišenja slobode od šest meseci do tri godine ili na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom do dve godine smatraće se neosudivanim, ako u roku

od pet godina od dana izdržane i ugašene kazne ne učini novo krivično delo.

(3) Sud može u slučaju osude na kaznu preko tri godine lišenja slobode ili na neku težu kaznu, po isteku osam godina od dana izdržane ili ugašene kazne, na molbu osuđenog lica brisati njegovu osudu, ako je ono to svojim ponašanjem zaslužilo i ako je po mogućstvu naknadilo štetu prouzrokovanu njegovim delom.

(4) Sud će na predlog javnog tužioca ukinuti rešenje kojim se utvrđuje ili određuje brisanje osude, ako se sazna za krivično delo osuđenog učinjeno pre donošenja rešenja, a sud ustanovi da ne bi bilo osnova za brisanje osude da se za to krivično delo znalo.

3) AMNESTIJA

Član 92

(1) Amnestija je oslobodenje od gonjenja ili delimično odnosno potpuno oslobodenje od izvršenja kazne ili zamena izrečene kazne blažom kaznom ili oslobodenje od pravnih posledica osude.

(2) Amnestiju koriste sva lica koja su obuhvaćena odredbom u aktu amnestije.

(3) Ako je amnestijom dato potpuno oslobodenje od glavne i sporedne kazne, smatraće se da amnestirano lice nije osuđeno.

4) POMILOVANJE

Član 93

(1) Pomilovanje je potpuno ili delimično oslobodenje, ublažavanje ili smanjenje pravnosnažno izrečene kazne u korist jednog ili više aktom pomilovanja obuhvaćenih lica.

(2) Ako se aktom pomilovanja odredi potpuno oslobodenje od glavne i sporedne kazne smatraće se da pomilovano lice nije ni osuđeno.

Glava VI

VAŽENJE KRIVIČNOG ZAKONA

1) VREMENSKO VAŽENJE KRIVIČNOG ZAKONA

Član 94

(1) Odgovornost za krivična dela se određuje prema krivičnom zakonu koji je važio u vreme izvršenja dela.

(2) Novi krivični zakon primenjuje se i na dela koja su izvršena pre njegovog stupanja na snagu, ako ukida krivičnu odgovornost ili ako ublažuje kaznu.

(3) Novi zakon će se primeniti i u slučaju kad ustanovljava krivičnu odgovornost ili pooštrava kaznu za određeno delo samo ukoliko o tome sadrži posebnu odredbu.

2) PROSTORNO VAŽENJE KRIVIČNOG ZAKONA

Član 95

(1) Na svakog ko na teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije učini krivično delo primeniće se krivični zakon Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

(2) Pod teritorijom Federativne Narodne Republike Jugoslavije podrazumevaju se i obalne morske vode i vazdušni prostor nad njenom suvozemnom i vodenom teritorijom.

(3) Krivični zakon FNRJ primeniće se i na dela učinjena na trgovačkom brodu na otvorenom moru i na domaćem vojnom brodu ili vazduhoplovu bez obzira gde su se nalazili u vreme učinjenog dela.

Član 96

Važenje krivičnog zakona FNRJ u pogledu lica koja uživaju pravo eksteritorijalnosti određuje se po međunarodnim ugovorima i konvencijama ili diplomatskim putem.

Član 97

Krivični zakon FNRJ primeniće se na državljanina FNRJ i onda kad van teritorije države učini krivično delo.

Član 98

Kazna koju je učinilac po presudi inostranog suda izdržao uračunaće se u kaznu izrečenu od suda FNRJ.

Član 99

Krivični zakon FNRJ primeniće se i na stranca koji u inostranstvu učini krivično delo, ako se zateče na teritoriji Federativne Narodne Republike Jugoslavije, a ne bude izdat stranoj državi, pod uslovom da se za učinjeno delo kažnjava i po zakonu mesta izvršenja.

Član 100

(1) Državljanin Federativne Narodne Republike Jugoslavije ne može se izdati stranoj državi.

(2) Izdavanje stranaca vrši se po međunarodnim ugovorima a u nedostatku ovih po zakonima Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

(3) Izdavanje nije dopušteno ako delo za koje se izdavanje traži nije krivično delo i po domaćem zakonu.

(4) Federativna Narodna Republika Jugoslavija neće izdavati strane državljane koji su proganjani zbog zalaganja za demokratska načela, nacionalno oslobođenje, prava radnog naroda i slobodu naučnog i kulturnog rada.

3) KRIVIČNI ZAKONIK FNRJ I POSEBNI KRIVIČNI ZAKONI FNRJ I NARODNIH REPUBLIKA

Član 101

(1) Načela i propisi Opšteg dela ovog zakonika važe i za posebne krivične zakone FNRJ i narodnih republika.

(2) Posebni krivični zakoni narodnih republika ne mogu određivati niti menjati krivična dela i kazne koje su obuhvaćene ovim zakonikom i drugim saveznim zakonima.

Član 102

(1) Posebni krivični zakoni FNRJ i narodnih republika ne mogu biti u suprotnosti sa ovim zakonikom.

(2) U slučaju razmimoilaženja između posebnih zakona i ovog zakonika primenjivaće se odredbe ovog zakonika.

Glava VII

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 103

Do donošenja potpunog Posebnog dela ovog zakonika Prezidium Narodne skupštine FNRJ davaće obavezna tumačenja o bližim obeležjima i kažnjavanju, prema posebnim saveznim krivičnim zakonima, onih krivičnih dela za koje je u pojedinim odredbama zakona ili uredaba određena samo krivična odgovornost.

Član 104

Ovaj zakonik i posebni krivični zakonik primenjivaće se i na krivična dela učinjena pre 6 aprila 1941 godine ukoliko su ta dela:

a) uperena protiv mira, nezavisnosti i slobode naroda Federativne Narodne Republike Jugoslavije ili pretstavljaju saučestvovanje u fašističkoj agresiji;

b) ubistvo, mučenje, zlostavljanje, nasilje, odvođenje u koncentracione logore i internaciju kao i učestvovanje u osuđivanju i policiskim progonima stanovništva i boraca protiv fašizma i reakcije.

Član 105

Ovaj zakonik primeniće se i na krivična dela učinjena posle 6 aprila 1941 godine po kojima još nije izrečena pravosnažna presuda.

Član 106

Stupanjem na snagu ovog zakonika prestaju važiti svi propisi koji su u suprotnosti sa ovim zakonikom.

Član 107

Ovaj zakonik stupa na snagu 30 dana po objavljivanju u Službenom listu Federativne Narodne Republike Jugoslavije.

OBRAZLOŽENJE

PROJEKTA KRIVIČNOG ZAKONIKA

Brzi razvitak naše zemlje kao jedne od zemalja nove, narodne demokracije, na osnovicama koje su bile stvorene već u toku Oslobođilačkog rata, razvitak našeg novog društvenog i državnog uređenja, kao i razvitak našeg zakonodavstva, pružaju nam mogućnost da učinimo nove važne korake za učvršćivanje i dalje izgrađivanje našeg pravnog poretka donošenjem nekoliko važnih zakona. U tome smjeru Savezna vlada je u mogućnosti da pred Četvrto redovno zasjedanje Narodne skupštine, pored važnih zakonskih projekata iz drugih oblasti državnog, društvenog i kulturnog života naše zemlje, iznese i Projekat općeg dijela krivičnog zakonika.

Glavni principi ovog zakonika došli su do izražaja već u krivičnom zakonodavstvu u toku Narodnooslobodilačke borbe kao i u praksi narodnih sudova iz tog vremena. Dalja izgradnja našeg krivičnog zakonodavstva i praksa naših narodnih sudova pruža danas dovoljno čvrstu i široku osnovu da možemo uspo-

staviti opće principe koji regulišu borbu sa društveno opasnim djelatnostima. Na taj način osnovne odredbe ovog zakonika uopćavaju praksu naših narodnih sudova a istovremeno omogućuju i dalji razvitak naše krivično-pravne nauke i prakse u pravcu učvršćenja zakonitosti u našoj državi.

Opći dio Krivičnog zakonika sadrži osnovne pojmove krivičnog prava, kao što su krivično djelo, svrha kažnjavanja, uračunljivost, saučesništvo, pokušaj i pripreme radnje, sistem kazni i principe izricanja i izvršenja kazne. Prema tome, Krivični zakonik u ovom Općem dijelu određuje kaznenu politiku naše nove države i time pretstavlja zakonodavni akt od krupnog teoriskog, političkog i praktičnog značaja.

Osnovna uloga koju Opći dio Krivičnog zakonika ima i mora imati u razvoju jedinstvene zakonitosti u primjeni našeg krivičnog prava, kao i u pravno-političkoj čvrstini našeg pravosuda ukazuje sa svoje strane i na potrebu donošenja i na važnost Općeg dijela Krivičnog zakonika na ovom važnom području naše državne izgradnje. A od naučnog i politički pravilnog određivanja osnova krivičnog prava i teoriski preciznog sistema Općeg dijela Krivičnog zakonika zavisi u mnogome jasnost i ispravnost Posebnog dijela Krivičnog zakonika i drugih naših krivičnih zakona.

1

Centralno pitanje svakog krivičnog zakonika jeste pitanje pojma krivičnog djela. Projekt je zasnovan na materijalnoj koncepciji krivičnog djela. Zato je po njemu krivično djelo ono društveno opasno djelo, koje poseže na društveno i državno uređenje, nezavisnost i bezbjednost naše narodne države, na ličnost, na prava njenih građana i društvenih organizacija kao i na cio pravni poredak utvrđen saveznim Ustavom i ustavima narodnih republika.

Napuštajući apstraktno i formalističko gledište krivičnog zakonodavstva gradanskih država, koje je zaštitu svoje eksploatorske, klasne države lažno pretstavljalo kao odbranu »društva uopće« ili »čovjeka uopće« te je zbog toga u krivičnom djelu gledalo povredu pravne norme, projekat razotkriva pravu društveno-političku sadržinu krivičnog djela i njegovom materijalnom koncepcijom uspostavlja naučno ispravnu i teoriski jasnu bazu, kako za teorisku izgradnju, tako i za primjenu našeg krivičnog sistema. Po materijalnoj koncepciji krivično djelo može biti samo društveno opasno činjenje ili

nečinjenje. Bez ovoga osnovnog, najvažnijeg uslova nema ni krivičnog djela ni kazne.

Postavljajući društvenu opasnost djela kao osnovni uslov odgovornosti, projekat dopunjuje ovaj uslov principom izraženim u čl .28 Ustava, po kome se samo zakonom određuju krivična djela i propisuju kazne. Ovaj drugi uslov krivične odgovornosti jasno izražava da je krivično djelo samo ono društveno opasno djelo koje je i kažnjivo po zakonu.

Međutim, neprekidni razvoj društvenih prilika nužno zahtjeva da se odstupa od norme koja je u konkretnom slučaju izgubila svoj pravi sadržaj, a taj razvoj također zahtijeva da se odstupa od norme, kad ona potpuno ne utvrđuje krivično djelo. Dosljedno tome, prema projektu, s jedne strane, nema krivične odgovornosti kad postoje djela neznatne društvene opasnosti ili kad je uslijed društveno-političkih promjena društvena opasnost prestala postojati, bez obzira na to što je krivično djelo po svojim obilježjima određeno u zakonu. S druge strane, na ovoj istoj liniji, projekat predviđa upotrebu analogije. Ako pojedina društveno opasna djela nisu neposredno, izrično određena u zakonu, projekat dopušta da se odgovornost za njih ustanovi prema djelima određenim u zakonu, ali samo pod uslovom da među njima postoji sličnost u određenim obilježjima (elementima). Ovo određeno i ograničeno postavljanje analogije odgovara materijalnom shvatanju krivičnog djela i istovremeno učvršćuje našu zakonitost.

Drugi osnovni princip projekta jest princip lične odgovornosti učinioca krivičnog djela. Subjekt krivičnog djela, tj. čovjek, iako ulazi u sastav krivičnog djela nije samo dodatak subjektivne strane krivičnog djela. Zbog toga projekat poklanja veliku važnost ustanovljenju krivične odgovornosti dajući precizno odgovor na pitanje kad ta odgovornost postoji. Tako, projekat postavlja kao jedan od neophodnih uslova za postojanje krivične odgovornosti činjenicu da je krivično djelo izvršilo psihički zdravo lice starije od 14 godina. Sa ovim u vezi, regulisana su pitanja uračunljivosti i krivične odgovornosti maloljetnika starijih od 14 godina. Na ovoj osnovi, naš kazneni sistem obuhvata pored kazni još i vaspitno-popravne i zdravstveno-zaštitne mjere.

Načelo lične odgovornosti još je više učvršćeno i potvrđeno principom subjektivnog osnova odgovornosti učinioca za određeno krivično djelo. Lice starije od 14 godina i psihički zdravo može odgovarati za učinjeno djelo samo ako postoji njegova vinost, tj. ako je to djelo izvršilo sa umišljajem ili iz

nehata. Suglasno istinskom demokratizmu narodne države i ustavnim garancijama prava građana, krivnja je neophodan osnov krivične odgovornosti građana. Bez krivnje nema krivičnog djela, nema kazne. Princip lične i subjektivne odgovornosti pretstavlja izraz i potvrdu naprednih demokratskih državnih uredjenja i tekovinu nauke krivičnog prava.

Treći osnovni princip projekta leži u shvaćanju da je krivično djelo akt spoljnjeg ponašanja psihički zdravog i odraslog čovjeka. Ovaj princip također pretstavlja tekovinu nauke krivičnog prava. Metodološki, on je izraz dijalektičkog shvaćanja bića krivičnog djela, shvaćanja zasnovanog na jedinstvu objektivnih i subjektivnih elemenata, učinioca i činjenja, krivca i krivičnog djela.

Polazeći od principa da je biće krivičnog djela ukupnost svih objektivnih i subjektivnih elemenata, koja na osnovu zakona određuje dato krivično djelo, naš projekat je pružio pravilno i sigurno uputstvo našem demokratskom pravosuđu i dao čvrsto rješenje ranije zamućenih pitanja krivičnog prava, kao što su: odgovornost za pripremne radnje, pokušaj, sticaj krivičnih djela itd.

U vezi sa ovim postavama, projekat je postavio uzročnost kao neophodni osnov krivične odgovornosti. Za postojanje krivične odgovornosti nije dovoljno da je učinilac bio kriv, nego je potrebno da su krivična radnja i njene posljedice rezultat njegovog ponašanja. Pošto je krivično djelo akt spoljnjeg ponašanja čovjeka, to samo izvršilac krivične radnje koja je dovela do nastupanja posljedica može snositi odgovornost za ta djela. Na taj način, subjektivni osnov odgovornosti dopunjuje se objektivnim uslovom odgovornosti. Jedinstvo načela: da bez krivnje i bez uzročnosti nema krivične odgovornosti, nema kazne, jeste izraz i posljedica krivičnog prava, koje je nastalo i koje se razvija u uslovima naprednih istinski demokratskih država.

Četvrti osnovni princip Projekta krivičnog zakonika odnosi se na svrhu kažnjavanja i na kazneni sistem. Projekat ističe da je svrha kažnjavanja u isto vrijeme otstranjivanje društveno opasnosne djelatnosti, odvraćanje i sprečavanje učinilaca da ne čine krivična djela, popravljavanje i prevaspitavanje učinilaca kao i opći vaspitni uticaj na druge članove u cilju odvraćanja od vršenja krivičnog djela. Popravna i vaspitna strana kazne tijesno je povezana sa elementima prinude. Ovo jedinstvo u kažnjavanju omogućeno je činjenicom da u narodnoj državi koja iskorjenjuje osnove i ostatke eksploatorskog društva,

prinuda ne pretstavlja ni odmazdu ni svrhu za sebe, nego nužnu mjeru za obezbjeđenje osnova i uslova potrebnih za izgradnju boljeg i srećnijeg društva.

Suglasno svrsi kažnjavanja, koja teži popravljanju i prevaspitavanju učinilaca krivičnih djela i na osnovi materijalne koncepcije krivičnog djela kao društveno opasne radnje, naš projekat predviđa sistem kazni koji obuhvaća dvanaest vrsti kazni, pored vaspitno-popravnih i zdravstveno-zaštitnih mjera. U ovom pogledu projekat je samo u prečišćenom obliku prihvatio i učvrstio već postojeći sistem kazni, izražen u Zakonu o vrstama kazni. Nove i jasnije odredbe u sistemu kazni imaju za cilj samo da potvrde jedan od osnovnih principa projekta: princip individualizacije kazne. Kazna mora biti tako odmjerena da najviše i najpotpunije odgovara konkretnoj društvenoj opasnosti djela i učinioca. Pored većeg broja vrsti kazni, niz drugih ustanova koje projekat predviđa usmjerene su da omoguće sudu punu i pravilnu primjenu načela individualizacije kazni. U te ustanove dolaze: sporedne kazne koje se mogu izricati pod uslovima ovog zakonika i kad nisu naročito određene kod svakog krivičnog djela, izbor kazne u slučaju alternativnih kazni, pravo izvanrednog ublažavanja kazne, pravo oslobođenja od kazni, uslovna osuda, uslovni otpust kao i određeni oblici gašenja kazni. Najzad, novost u sistemu kazni prema dosadašnjem sistemu pretstavlja uvođenje kazne lišenja slobode s prinudnim radom u doživotnom trajanju. Ovo projekat dopušta samo kao izuzetnu mjeru ublažavanja kazne, i to u dva određena slučaja: u slučaju kad je za određeno krivično djelo u zakonu predviđena kazna smrti i u slučaju donošenja pomilovanja i amnestije smrtne kazne. Ova mjera odgovara načelu individualizacije kazne i doprinosi da se smrtna kazna još više postavi kao izvanredna mjera kažnjavanja.

2

Što se tiče sistema našeg Krivičnog zakonika, projekat je pošao od načela da sistematika mora biti vjeran izraz osnovnih principa. U prvoj glavi je iznijet zadatak krivičnog zakonodavstva u koji ulazi i svrha kažnjavanja. Krivično djelo i kazne ostaju i danas kao i ranije osnovni pojmovi krivičnog prava i zato su oni u projektu istaknuti u općim crtama na prvom mjestu (čl. 1—2).

Druga glava koja nosi naziv »Krivična odgovornost« sadrži odredbe o tome pod kojim se uslovima i na kojim osnovima

građani mogu pozvati na krivičnu odgovornost. U našoj državi Ustav i zakoni štite prava i interese građana. Primjena krivičnih zakona protiv građana koji čine krivična djela pretstavlja i mora pretstavljati vršenje prinude u obliku kazne. Otuda je razumljivo, da je od prvenstvene važnosti utvrditi koji su i kakvi opći uslovi i osnovi krivične odgovornosti, od kojih zavisi kažnjivost i težina djela.

U ovoj glavi su na prvom mjestu određeni uslovi krivične odgovornosti, odnosno one okolnosti čije nepostojanje isključuje mogućnost da se uopće postavi pitanje krivične odgovornosti (čl. 3—9). Zatim su određeni osnovi odgovornosti, odnosno utvrđene su one objektivne i subjektivne osnove na kojima se može odrediti krivična odgovornost određenom licu za određeno društveno opasno djelo. Tu dolaze odredbe o uzročnosti i krivnjama (čl. 10—13). Najzad, u ovu glavu su stavljene i odredbe o nužnoj odbrani i krajnjoj nuždi (čl. 14—15).

Treća glava je posvećena daljoj razradi krivičnog djela. Uzimajući u obzir da su najvažniji elementi bića krivičnog djela koji imaju opći i principijelni karakter (kao što su društvena opasnost, krivnja i uzročna veza) stavljani u glavu o krivičnoj odgovornosti, u ovoj glavi su raspravljena pitanja o načinu, mjestu i vremenu izvršenja krivičnog djela (čl. 17—19). Međutim, značaj ove glave sastoji se i u tome što ona sadrži slijedeća dva značajna odeljka: jedan posvećen stadijumima izvršenja krivičnog djela (pripreme radnje i pokušaj) (čl. 20—23), i drugi koji reguliše forme izvršenja krivičnog djela (saučesništvo) (čl. 24—29). Odredbe koje ustanovljavaju odgovornost inicijatora i organizatora krivičnog djela, kao i pripadnika raznih zločinačkih organizacija za vršenje krivičnih djela, odgovaraju rezultatima savremene nauke o krivičnom djelu i tekovinama međunarodnog krivičnoga prava, postavljenog u Statutu Međunarodnog vojnog suda koji je sudio nacističkim ratnim zločincima, potrebama krivično-pravne zaštite postojećeg poretka u našoj državi i pretstavljaju uopćavanje naše sudske prakse od početka Narodnooslobodilačke borbe do danas.

Četvrta glava sadrži odredbe koje regulišu naš kazneni sistem dajući pojam pojedinih kazni i principe za njihovo odmjerenje prilikom izricanja od strane suda (čl. 30—70). U ovu glavu su unijete i odredbe posvećene uslovnoj osudi (čl. 71—73), vaspitno-popravnim mjerama (čl. 74—80) i zdravstveno-zaštitnim mjerama (čl. 80). Na kraju ove glave unijet je odjeljak koji sadrži principe o izvršenju kazni (čl. 82—87). Kako će

principi o izvršenju kazne morati biti dalje razrađeni posebnim zakonom, njihovo unošenje u krivični zakonik opravdava se time, što oni jasno pokazuju načine i sredstva za ostvarenje svrhe kažnjavanja.

Peta glava je posvećena gašenju kazni (čl. 88—95). S obzirom na važnost ustanova kao što su zastarjelost, brisanje osude (rehabilitacije) amnestija i pomilovanje, odredbe o njima izuzete su iz tradicionalnog mjesta u krivičnim zakonima u općoj glavi o kazni i ujedinjene su u posebnoj glavi.

Posebno, značaj ovih odredaba leži u tome što one ozakonjuju već postojeća pravna pravila i daju teorijsko-pravnu podlogu važnim ustanovama našeg krivičnog prava i kaznene politike kao što su amnestija i pomilovanje.

Najzad, šesta glava posvećena je važenju krivičnih zakona. Pored značajnih odredaba o vremenskom i prostornom važenju (čl. 96—101), koje odgovaraju naprednom demokratskom zakonodavstvu i uobičajenoj međunarodnoj praksi, ova glava sadrži i odredbe o odnosu Krivičnog zakonika prema posebnim saveznm i republikanskim krivičnim zakonima (čl. 102—103).

3

Projekat ovog zakonika pretstavlja rezultat pažljivog i relativno dugog rada. Prvi njegov nacrt izrađen je od komisije stručnjaka pri saveznom Ministarstvu pravosuda, stavljen je na javnu diskusiju i otštampan u našim pravnim časopisima i u posebnoj brošuri. Na ovaj nacrt su date primjedbe od strane svih naših saveznih i republičkih ustanova, kao i od strane pojedinih naučnih i praktičnih radnika na polju krivičnog prava. Na osnovu prvog nacrta i ovog materijala nastavljen je rad na izradi projekta pod rukovodstvom Komiteta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti i saveznog Ministarstva pravosuda. Na osnovu teorijskih proučavanja izrađen je konačni projekat. Ovaj projekat je Vlada FNRJ proučila i sa potrebnim izmjenama i dopunama podnosi ga kao svoj zakonski prijedlog.

Prilikom sastavljanja ovog projekta proučavani su i uzeti u obzir rezultati napredne nauke krivičnoga prava kao i poznati strani krivični zakonici, kao što su Krivični zakonik RSFSR-a, Čehoslovačke, Švajcarske itd. Prilikom sastavljanja ovog projekta trebalo je proučiti i usvojiti naučno utvrđene i neosporne tekovine napredne naučne misli u oblasti krivičnog prava i u isto vrijeme izraziti i učvrstiti sve one tekovine i usta-

novе krivičnoga prava i kaznene politike naše države koje su se izgradile zajedno sa ostvarenjem i izgradnjom naše narodne države, vodeći stalno pri tome računa o perspektivama njenog daljeg razvoja u pravcu stalnog učvršćenja narodne demokracije i izgradnje socijalizma.

Razumljivo je da ovaj zakonik ne pretstavlja potpun i završen sistem našeg krivičnog zakonodavstva i prava. Na njegovim osnovama je potrebno uskoro izgraditi i donijeti Posebni dio koji će sa ovim Općim dijelom pretstavljati potpun Krivični zakonik. Na našim naučnim radnicima, kao i na našim organima pravosuda, leži častan i odgovoran zadatak da dalje razrađuju i kroz praksu i primjenu u isto vrijeme razvijaju, obogaćuju i učvršćuju značajna napredna i demokratska načela koja sadrži ovaj Opći dio.

Dostavljajući ovaj projekat Narodnoj skupštini FNRJ na dalji Ustavom predviđeni postupak uvjeren sam da će donošenje Općeg dijela našeg Krivičnog zakonika na predloženim principima pretstavljati značajan doprinos u izgradnji naše države u učvršćivanju njenog pravnog poretka i prava njenih građana.

Ministar pravosuda FNRJ

Frane Frol, s. r.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PROJEKTU KRIVIČNOG ZAKONIKA — OPŠTI DEO

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

VEĆE NARODA

Zakonodavni odbor

Br. 57

3-XI-1947 god.

Beograd

VEĆU NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Veća naroda, na svojim sednicama od 24, 25, 27, 28 i 29 oktobra i 3 novembra 1947 godine, pretresao je Projekat krivičnog zakonika — Opšti deo, dostavljen mu od Pretsednika Veća naroda, a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga, Zakonodavni odbor izabrao je Redakcioni odbor, koji je u saglasnosti sa Redakcionim odborom Zakonodavnog odbora Saveznog veća na osnovu izmena i dopuna usvojenih u oba odbora izradio sledeći izveštaj, a koji je Zakonodavni odbor prihvatio kao svoj i koji glasi:

Član 1. Osmi i deveti red, umesto reči »njen pravni poredak, ličnost građanina i socijalističku izgradnju.« staviti »njen pravni poredak, njenu socijalističku izgradnju i ličnost i prava njenog građanina.«.

Član 3. Drugi stav, četvrti i peti red, mesto reči »građana i prava građana i« staviti »građana, njihova prava i prava«.

Član 6. Prvi stav, drugi red, posle reči »trajnog« staviti »ili privremenog«.

Član 9. Prvi stav, četvrti red, posle reči »postupcima« brisati zapetu i dodati »krivično je odgovoran. Takav maloletnik«.

Član 11. Treći stav menja se i glasi: »Krivično delo učinjeno je iz nehata kad je učinilac bio svestan mogućnosti nastupanja društveno-opasne posledice a olako je držao da ona neće nastupiti ili da će je moći otkloniti; kao i kad učinilac nije bio svestan mogućnosti nastupanja društveno-opasne posledice, iako je on prema okolnostima i svojim ličnim osobinama mogao i bio dužan biti svestan te mogućnosti.«.

Član 13. Prvi stav, prvi red, iza reči »delo« staviti zapetu i brisati reči »učinjeno sa umišljajem«. U drugom redu mesto reči »za« staviti »u«.

Član 14. Drugi stav, treći red, iza reči »vlasti« staviti zapetu i brisati reč »ili«. U četvrtom redu, iza reči »ili« dodati »ličnosti i prava« i posle reči »drugog« staviti tačku i brisati reč »lica«. Treći stav, treći red, briše se reči »(član 63)«.

Član 15. Drugi stav, drugi i treći red, brisati reči »sebe ili« i dodati »od ličnosti i prava lica koje je u opasnosti ili od ličnosti i prava nekog«.

Član 27. Prvi stav, treći red, briše se reč »postojeće«.

Član 46, drugi red, briše se reč »teža«.

Član 51 menja se i glasi: »(1) Kazna proterivanja može biti ili proterivanje iz mesta prebivanja ili proterivanje iz zemlje.

(2) Kazna proterivanja iz mesta prebivanja sastoji se u zabrani boravka osuđenog u mestu prebivanja. Sud može s obzirom na društvenu opasnost osuđenog odrediti mu prinudni boravak u određenom mestu sa zabranom da to mesto napušta ili bez takve zabrane. Ova kazna ne može biti kraća od šest meseci ni duža od pet godina.

(3) Kazna proterivanja iz zemlje može se izreći samo prema strancu i sastoji se u njegovom udaljavanju sa teritorije Federativne Narodne Republike Jugoslavije. Ovo proterivanje može biti izrečeno za svagda ili za vreme od jedne do deset godina.«.

Član 52 briše se, a numeracija do čl. 74 smanjuje se za jedan.

Član 55 postaje član 54. Prvi stav, druga rečenica ovog stava menja se i glasi: »U tom slučaju određiće se način otplaćivanja i vreme za koje će se novčana kazna isplatiti.«.

Treći stav, na kraju dodati novu rečenicu koja glasi: »U ovom slučaju kazna lišenja slobode ne može biti duža od šest meseci.«.

Član 57 postaje član 56. Drugi stav, treći i četvrti red, mesto reči »ono što mu je stavljeno u dužnost« staviti »popravljanje štete«.

Član 59 postaje član 58. Prva rečenica menja se i glasi: »Pri odmeravanju kazne smatraće se kao otežavajuće okolnosti naročito:«. Tačka (3) menja se i glasi: »(3) ako se potstrekanje ili pomaganje odnosi na krivično delo maloletnog, ili duševno zaostalog lica, ili lica koje je podređeno potstrekaču ili pomagaču;«.

Član 60 postaje član 59. Prvi red mesto reči »u povratu se nalazi onaj koji je osuđen« staviti reči »krivično delo učinjeno je u povratu kad lice koje je osuđeno«.

Član 61 postaje član 60. Prva rečenica menja se i glasi: »Pri odmeravanju kazne smatraće se kao olakšavajuće okolnosti naročito:«.

Član 63 postaje član 62. Treći stav menja se i glasi: »(3) Sud je dužan posebno i iscrpno navesti okolnosti zbog kojih je izrekao ublaženu kaznu.«.

Član 68 postaje član 67. Prvi stav, četvrti red, mesto »čl. 67« staviti »čl. 66«. Drugi stav, na kraju, brisati tačku i staviti za reči »kaznu« zapetu i dodati »ako je uračunavanje s obzirom na vrste kazne po ovom zakonu dozvoljeno.«.

Član 72 koji postaje član 71 menja se i glasi: »(1) Vaspitno-popravne mere primenjuju se prema maloletniku kad on prema zakonu nije krivično odgovoran ili kad sud nade da nema mesta izricanju kazne.

(2) Svrha je vaspitno-popravnih mera da se takav maloletnik prevaspita i pravilno podigne putem pojačanog nadzora, promene sredine u kojoj je živeo, navikavanja na društveno koristan rad ili putem prinudno-popravnih mera.«.

Član 74 postaje član 73, menja se i glasi: »Sud će maloletnika predati roditeljima ili starocu da nad njim vode pojačani nadzor, s obzirom da mu obezbede školovanje i vaspitanje.«.

Dodaje se novi član 74 koji glasi: »Sud će uputiti maloletnika u vaspitnu ustanovu ako je to u interesu njegovog vaspitanja ili ako roditelji ili staralac nisu u mogućnosti da obezbede njegovo vaspitanje i školovanje.«.

Dodaje se nov član 77 koji glasi: »Primenjenu vaspitno-popravnu meru može sud za vreme primene te mere izmeniti i u granicama zakona odrediti drugu vaspitno-popravnu meru kojom će se najbolje postići vaspitno-popravna svrha.«.

Svi naredni članovi od uključno staroga člana 77 do staroga člana 101 uključno povećavaju se za jedan broj.

Član 78. Prvi red mesto reči »Sa merama određenim« staviti reči »S merama primenjenim«.

Član 79 menja se i glasi: »Kad utvrdi da je učinilac dela neuračunljiv i da je njegovo dalje bavljenje na slobodi opasno, sud će odrediti da se uputi u zavod za duševno bolesna lica ili drugi zavod za lečenje.«.

Član 80. Drugi stav menja se i glasi: »(2) Ako je lice sa smanjenom uračunljivošću osuđeno na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom, odnosno lišenja slobode do tri godine ili na kaznu popravnog rada, odlučiće sud posle njegovog otpuštanja iz zavoda za duševno bolesna lica ili iz drugog zavoda za lečenje, da li će se kazna izvršiti. Sud će pri tome uzimati u obzir društvenu opasnost dela i učinioca, vreme provedeno u zavodu, kao i u kojoj meri je lečenje uticalo na popravlanje učinioca.«.

Član 81 menja se i glasi: »(1) Izvršenjem kazne ostvaruje se svrha kazne određena ovim zakonom.

(2) Svrha kazne ne može biti prouzrokovanje fizičkih patnji ili vredanje ljudskog dostojanstva osuđenog.«.

Član 85. Prvi stav menja se i glasi: »(1) Ako je osuđeni izdržao polovinu dosuđene mu kazne lišenja slobode s prinudnim radom, kazne lišenja slobode ili kazne popravnog rada i pokazao svojim radom i vladanjem da se toliko popravio da se od njega ne može očekivati dalje vršenje krivičnih dela, može se uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne. Pod istim uslovima osuđeni koji se nalazi na izdržavanju kazne lišenja slobode s prinudnim radom u doživotnom trajanju može se uslovno otpustiti kad je izdržao petnaest godina te kazne.«.

Treći stav, drugi red, iza reči »kazna« briše se tačka i stavlja zapeta i dodaje se »a u slučaju kazne lišenja slobode s prinudnim radom u doživotnom trajanju deset godina od otpuštanja sa izdržavanja te kazne.«.

Član 87. Prvi red, brisati reči »Učinilac krivičnog dela neće se kazniti,« i staviti »Krivično gonjenje ne može se preduzeti,«.

Član 88. Na kraju tačke v), iza reči »godina« brisati tačku i zapetu i dodati »ili kazna lišenja slobode duža od dve godine;«, Tačka »g)« briše se, a tačka »d)« postaje tačka »g)«, menja se i glasi: »g) dve godine od izvršenja krivičnog dela za koje je propisana kazna lišenja slobode do dve godine ili kakva druga kazna.«.

Član 90. Na kraju tačke v) brisati tačku i zapetu i dodati »ili na kaznu lišenja slobode dužu od dve godine;«, Tačka »g)« briše se, a tačka »d)« postaje tačka »g)«.

Član 91. Četvrti stav menja se i glasi: »Sa svakim prekidom zastarelost počinje ponovo da teče.«.

Član 93. Prvi stav menja se i glasi: »(1) Amnestija je oslobođenje od gonjenja ili potpuno odnosno delimično oslobođenje od izvršenja kazne, ili zamena izrečene kazne blažom kaznom ili oslobođenje od pravnih posledica osude.«.

Član 94. Prvi stav menja se i glasi: »(1) Pomilovanje je potpuno ili delimično oslobođenje od izvršenja pravosnažno izrečene kazne ili zamena izrečene kazne blažom kaznom u korist jednog ili više lica obuhvaćenih aktom pomilovanja.«.

Član 96. U trećem stavu, u drugom redu, posle reči »učinjena na« dodati reč »domaćem«.

Član 99. Drugi red, posle reči »od« dodati »domaćeg,«.

Podnaslov ispred člana 102 menja se i glasi: »3) Krivični zakonik Federativne Narodne Republike Jugoslavije i posebni savezni i republikanski krivični zakoni.«.

Stari član 102 briše se.

Član 107. Prvi red mesto »30 dana« staviti »60 dana«.

Pored navedenih izmena i dopuna Odbor je učinio potrebne stilske i tehničke ispravke.

Podnoseći Veću naroda ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga izvoli u celosti usvojiti.

Za izvestioca određen je dr Josip Hrnčević.

Sekretar

Dr Dušan Bratić, s. r.

Pretsednik
Zakonodavnog odbora

Božidar Maslarić, s. r.

Članovi:

Joza Milivojević, s. r., Panko Brašnarov, s. r., Srećko Žumer, s. r., Tomo Čiković, s. r., Mustafa Hodža, s. r., Dragoljub Ilić, s. r., Tone Hafner, s. r., Josip Rus, s. r., dr Branko Čubriović, s. r., Miloš Carević, s. r., Ninko Petrović, s. r., dr Siniša Stanković, s. r., Dobrivoje Radosavljević, s. r., Milan Popović, s. r., Rato Dugonjić, s. r., Bogdan Oreščanin, s. r., dr Josip Hrnčević, s. r.

DODATAK IZVEŠTAJU

ZAKONODAVNOG ODBORA VEĆA NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PROJEKTU KRIVIČNOG ZAKONIKA — OPŠTI DEO

Uzevši naknadno u pretres član 104 Projekta krivičnog zakonika — Opšti deo, Zakonodavni odbor Veća naroda na sednici od 24 novembra stao je na gledište da po svojoj materiji taj član ne spada u Opšti deo Krivičnog zakonika, gde, pored toga, on ima samo deklarativni karakter.

Smatrajući da predmet toga člana spada u Posebni deo Krivičnog zakonika, u glavu o krivičnim delima protiv naroda i države — pa prema tome, do donošenja tog Posebnog dela, u postojeći Zakon o krivičnim delima protiv naroda i države, Zakonodavni odbor jednoglasno je odlučio da predloži Veću naroda da se član 104 Projekta krivičnog zakonika — Opšti deo izostavi, a da se materija toga člana prenese u poseban Predlog zakona o dopuni Zakona o krivičnim delima protiv naroda i države, te da se ovaj naknadni izveštaj priključi izveštaju Zakonodavnog odbora o Projektu krivičnog zakonika — Opšti deo.

Pošto je član 104 Projekta krivičnog zakonika — Opšti deo, koji je posle pretresa u Zakonodavnom odboru postao član 103, posle naknadnog pretresa izostavljen, to sledeći članovi 105, 106 i 107 projekta postaju članovi 104, 105 i 106.

Zakonodavni odbor, koji je jednoglasno zauzeo stav iznet u ovom naknadnom izveštaju, moli Veće naroda da ga u celosti usvoji zajedno sa glavnim izveštajem o Projektu krivičnog zakonika — Opšti deo.

I Z V E Š T A J

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PROJEKTU KRIVIČNOG ZAKONIKA — OPŠTI DEO

NARODNA SKUPŠTINA FNRJ

SAVEZNO VEĆE

Zakonodavni odbor

Br. 51

3-XI-1947 god.

Beograd

SAVEZKOM VEĆU NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

Beograd

Zakonodavni odbor Saveznog veća Narodne skupštine FNRJ na svojim sednicama od 24, 25, 27, 28 i 31 oktobra ove godine, pretresao je Projekat krivičnog zakonika — Opšti deo, dostavljen mu od Predsedništva Saveznog veća a koji je na osnovu čl. 63 Ustava dostavila Vlada FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ na rešavanje.

Posle svestranog proučavanja gornjeg zakonskog predloga i na osnovu pune saglasnosti o učinjenim izmenama i dopunama postignute u zajedničkom Redakcionom odboru zakonodavnih odbora oba veća, Zakonodavni odbor Saveznog veća podnosi Veću sledeći izveštaj:

(Tekst izveštaja Zakonodavnog odbora Saveznog veća identičan je sa tekstom izveštaja Zakonodavnog odbora Veća naroda.)

Podnoseći Saveznom veću ovaj izveštaj, Zakonodavni odbor moli Veće da ga u celosti izvoli usvojiti.

Za izvestioca određen je Moša Pijade.

Sekretar

Dr Maks Šnuderl, s. r.

Predsednik

Zakonodavnog odbora

Moša Pijade, s. r.

Članovi:

Rad. Mijušković, s. r., Sulejman Filipović, s. r., dr Jerko Radmićević, s. r., Ivan Granda, s. r., Đuro Salaj, s. r., Mara Naceva, s. r., Svetozar Vukmanović, s. r., Miloš Minić, s. r., Lampret Jože, s. r., Lajčo Jaramazović, s. r., Mehmed Hodža, s. r., dr Jakov Grgurić, s. r., Filip Lakuš, s. r., Mihailo Đurović, s. r.

DODATAK IZVEŠTAJU

ZAKONODAVNOG ODBORA SAVEZNOG VEĆA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ O PROJEKTU KRIVIČNOG ZAKONIKA — OPŠTI DEO

Uzevši naknadno u pretres član 104 Projekta krivičnog zakonika — Opšti deo, Zakonodavni odbor Saveznog veća stao je na sednici od 22 novembra na gladište da po svojoj materiji taj član ne spada u Opšti deo Krivičnog zakonika, gde, pored toga, on ima samo deklarativni karakter.

Smatrajući da predmet toga člana spada u Posebni deo Krivičnog zakonika, u glavu o krivičnim delima protiv naroda i države — pa prema tome, do donošenja tog Posebnog dela, u postojeći Zakon o krivičnim delima protiv naroda i države, Zakonodavni odbor jednoglasno je odlučio da predloži Saveznom veću da se član 104 Projekta krivičnog zakonika — Opšti deo izostavi, a da se materija toga člana prenese u poseban Predlog zakona o dopuni Zakona o krivičnim delima protiv naroda države, te da se ovaj naknadni izveštaj priključi izveštaju Zakonodavnog odbora o Projektu krivičnog zakonika — Opšti deo.

Pošto je član 104 Projekta krivičnog zakonika — Opšti deo, koji je posle pretresa u Zakonodavnom odboru postao član 103, posle naknadnog pretresa izostavljen, to sledeći članovi 105, 106 i 107 projekta postaju članovi 104, 105 i 106.

Zakonodavni odbor, koji je jednoglasno zauzeo stav iznet u ovom naknadnom izveštaju, moli Savezno veće da ga u celosti usvoji zajedno sa glavnim izveštajem o Projektu krivičnog zakonika — Opšti deo.

ПРЕДЛОГ

ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ НАРОДА И ДРЖАВЕ

Члан 1

Иза члана 3 Закона о кривичним делима против народа и државе додаје се нови члан 3а) који гласи:

„Члан 3а)

Као учинилац кривичног дела против народа и државе казниће се и онај ко је користећи свој руководећи положај у државном апарату или иначе свој утицајни положај ради одржавања ненародног и противдемократског поретка или ширења фашистичких идеја, извршио радњу која је слабила одбранбену снагу земље услед чега су били угрожени мир, независност и национална слобода народа Југославије, као и онај ко је у истом циљу, служећи државном апарату, као службеник или у другом својству наређивао, спроводио или вршио убиства, мучења, злостављања или друга насиља и прогоне грађана.”

Члан 2

У чл. 4, у првом ставу, иза речи „дела из тач. 14”, додају се речи „и из чл. 3а).”

Члан 3

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу Федеративне Народне Републике Југославије”.

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА САВЕЗНОГ ВЕЋА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ НАРОДА И ДРЖАВЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

САВЕЗНО ВЕЋЕ

Законодавни одбор

Бр. 93

24-XI-1947 год.

Београд

САВЕЗНОМ ВЕЋУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

На својој седници од 22 новембра Законодавни одбор Савезног већа, пошто је стао на становиште да члан 104 Пројекта кривичног законика — Општи део — по својој материји не спада у Општи део Кривичног законика, него да је тој материји место у Посебном делу Кривичног законика, у глави о кривичним делима против народа и државе, па према томе, до доношења тога Посебног дела, у постојећи Закон о кривичним делима против народа и државе, усвојио је на истој седници од Претседника Законодавног одбора предложени текст Предлога закона о допуни Закона о кривичним делима против народа и државе.

Предложени текст примљен је без измене и подноси се Савезном већу као предлог Законодавног одбора.

Овом допуном Закона о кривичним делима против народа и државе попуњује се једна осетна празнина у нашем кривичном законодавству која је онемогућавала да се судски прогоне многа лица која су у бившој Југославији, до 6 априла 1941 године, извршила тешка кривична дела наведена у овом законском предлогу, а која не смеју остати некажњена.

Законодавни одбор моли Савезно веће да овај Предлог закона о допуни Закона о кривичним делима против народа и државе изволи у целости усвојити.

За известиоца одређен је Моша Пијаде.

Секретар

Др Макс Шнудерл, с. р.

Претседник
Законодавног одбора
Моша Пијаде, с. р.

Чланови:

Владимир Симић, с. р., Михаило Ђуровић, с. р., Филип Јакуш, с. р., др Јаков Гргурић, с. р., Мехмед Хоџа, с. р., Матевж Хаџе, с. р., Лампрет Јоже, с. р., др Јерко Радмиловић, с. р., Сулејман Филиповић, с. р., Лајчо Јарамзавић, с. р., Ђуро Салај, с. р., Иван Гранђа с. р., Радован Мијусковић, с. р., Милош Минић, с. р.,

ИЗВЕШТАЈ

ЗАКОНОДАВНОГ ОДБОРА ВЕЋА НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ О ПРЕДЛОГУ ЗАКОНА О ДОПУНИ ЗАКОНА О КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ НАРОДА И ДРЖАВЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ФНРЈ

ВЕЋЕ НАРОДА

Законодавни одбор

Бр. 101

24-XI-1947 год.

Београд

ВЕЋУ НАРОДА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Београд

Законодавни одбор Већа народа на својој седници од 24 новембра 1947 године претресао је Предлог закона о допуни Закона о кривичним делима против народа и државе достављен му од Претседништва Већа народа, а који је на основу члана 63 Устава доставио Законодавни одбор Савезног већа Народној скупштини ФНРЈ.

После проучавања горњег законског предлога Одбор га је једногласно усвојио онако како га је Законодавни одбор Савезног већа предложио Народној скупштини ФНРЈ.

Подносећи Већу народа овај извештај, Законодавни одбор моли Веће да га изволи усвојити.

За известиоца Одбор је одредио др Јосипа Хрнчевића.

Секретар

Др Душан Братић, с. р.

Претседник

Законодавног одбора

Бождар Масларић, с. р.

ЧЛЕНОВИ:

Јоза Миливојевић, с. р., Панко Брашнар, с. р., Срећко Жумер, с. р., Томо Чиковић, с. р., др Бранко Чубриловић, с. р., Мустафа Хоџа, с. р., Драгољуб Илић, с. р., Јосип Рус, с. р., Милош Царевић, с. р., Милан Поповић, с. р., Нинко Петровић, с. р., Богдан Орешчанин, с. р., др Јосип Хрнчевић, с. р., Михаило Апостолски, с. р.

Н А В Е Ш Т А Ј

ВЛАДА ФНРЈ.

Бр. сл.
26-ХI-1947 год.
Београд

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ ФНРЈ

Београд

У смислу чл. 2 Закона о овлашћењу Влади ФНРЈ за доношење уредаба по питањима из народне привреде подносим Народној скупштини ФНРЈ уредбе које је Влада ФНРЈ донела на основу овлашћења из чл. 1 наведеног закона у времену од 10 марта до 26 новембра 1947 године.

Молим Народну скупштину да својом одлуком потврди све уредбе наведене у приложеном списку.

По овлашћењу
Претседника Владе ФНРЈ,
Потпретседник Владе и Претседник
Савезне контролне комисије

Едвард Кардељ, с. р.

С П И С А К

УРЕДАБА ВЛАДЕ ФНРЈ ДОНЕТИХ У ПЕРИОДУ ОД 10
МАРТА ДО 26 НОВЕМБРА 1947 ГОДИНЕ ПО ПИТАЊИМА
ИЗ НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ

- 1) Уредба о откупу житарица од 11 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 22/47);
- 2) Уредба о радним књижицама од 10 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 22/47);
- 3) Уредба о кратком попису становништва у Федеративној Народној Републици Југославији од 10 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 22/47);
- 4) Уредба о организацији и пословању Државне инвестиционе банке од 18 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 24/47);

5) Уредба о организацији и пословању Државног осигуравајућег завода од 18 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 24/47);

6) Уредба о возачима моторних возила од 18 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 24/47);

7) Уредба о трошковима државних предузећа која се баве увозом и извозом од 18 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 25/47);

8) Уредба о обавезном осигурању путника на железницама против несрећног случаја од 18 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 25/47);

9) Уредба о организацији и пословању Народне банке ФНРЈ од 18 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 26/47);

10) Уредба о враћању, наплати и сторнирању возарина и других пристојби на државним железницама и државним речним бродовима од 18 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 22/47);

11) Уредба о стрижи и откупу вуне у економској 1947—1948 години од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 28/47);

12) Уредба о платама радника и ученика у грађевинарству од 29 марта 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 28/47);

13) Уредба о оснивању Генералне дирекције бродарства Министарства поморства ФНРЈ од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

14) Уредба о оснивању Главне дирекције радиоиндустрије Комитета за радиодифузну службу Владе ФНРЈ од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

15) Уредба о оснивању главних дирекција Министарства трговине и снабдевања ФНРЈ од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

16) Уредба о оснивању Главне дирекције државних пољопривредних добара Министарства пољопривреде и шумарства ФНРЈ од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

17) Уредба о позивању у службу државних пензионера и о регулисању њихових пензија од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

18) Уредба о оснивању Главне управе за туризам Министарства трговине и снабдевања ФНРЈ од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

19) Уредба о сузбијању полне заразе (дурине) код копитара од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

20) Уредба о измени члана 6 Уредбе о регулисању припадности државних службеника грађанског реда од 3 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

21) Уредба о међусобном плаћању обавеза државних привредних предузећа, надлештава и установа од 4 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 29/47);

22) Уредба о планској расподели индустријске робе од 11 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 31/47);

23) Уредба о изменама и допунама Уредбе о међусобном плаћању обавеза државних привредних предузећа, надлештава и установа од 4 априла 1947 године од 11 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 31/47);

24) Уредба о привременим нормама и привременим техничким прописима у грађевинарству од 15 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 32/47);

25) Уредба о ликвидацији пословања по земљорадничким дуговима од 15 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 33/47);

26) Уредба о организацији и пословању југословенских државних железница од 22 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 35/47);

27) Уредба о платама пољопривредних радника од 9 априла 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 35/47);

28) Уредба о измени и допунама Уредбе о организацији и пословању Народне банке ФНРЈ од 6 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 39/47);

29) Уредба о плаћању радника на дане државних празника од 10 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 41/47);

30) Уредба о откупу и промету сирове коже крупне домаће стоке од 19 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 43/47);

31) Уредба о таксама које се наплаћују од пловила унутрашње пловидбе од 21 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 43/47);

32) Уредба о организацији семенске службе од 19 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 44/47);

33) Уредба о изменама и допунама Уредбе о ревизији дозвола за рад и ликвидацији приватних кредитних предузећа од 19 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 44/47);

34) Уредба о измени и допуни Уредбе о стрижи и откупу вуне у економској 1947-48 години од 24 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 44/47);

35) Уредба о оснивању Главне дирекције Савезне графичке индустрије Министарства индустрије ФНРЈ од 13 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 45/47);

36) Уредба о оснивању и раду складишта иностраних предузећа и установа од 10 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 45/47);

37) Уредба о привременим техничким прописима за бетон и армирани бетон од 29 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 46/47);

38) Уредба о оснивању и раду трговачких заступништава иностраних предузећа и установа од 10 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 46/47);

39) Уредба о повишењу зараде рударских радника од 13 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 46/47);

40) Уредба о преносу послова Управе за мере и драгоцене метале у надлежност Савезне планске комисије и министарства трговине и снабдевања народних република од 23 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 46/47);

41) Уредба о трошковима државних откупних предузећа од 29 маја 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 47/47);

42) Уредба о изменама и допунама Уредбе о издавању и пријављивању акција од 17 јуна 1946 године од 17 јуна 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 52/47);

43) Уредба о општим начелима о категорисању, трошковима, добити, расподели добити и фондовима руководства државних привредних предузећа локалног значаја од 19 јуна 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 53/47);

44) Уредба о укњижењу права својине на државној непокретној имовини од 3 јуна 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 58/47);

45) Уредба о измени Уредбе о закључивању уговора у привреди од 3 јуна 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 58/47);

46) Уредба о изменама и допунама Уредбе о плаћеном годишњем одмору радника, намештеника и службеника од 3 јула 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 58/47);

47) Уредба о изменама и допунама Уредбе о раду и радним условима транспортних радника у поморским лукама, речним пристаништима, железничким станицама, царинским,

јавним и приватним складиштима и стовариштима од 10 јула 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 59/47);

48) Уредба о укидању Генералне дирекције савезне електропривреде Министарства индустрије ФНРЈ од 4 августа 1947 године („Службени лист ФНРЈ бр. 66/47);

49) Уредба о оснивању Генералне дирекције за производњу ветеринарских цеписа и лекова Министарства пољопривреде и шумарства ФНРЈ од 4 августа 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 66/47);

50) Уредба о допуни Уредбе о позивању у службу државних пензионера и о регулисању њихових пензија од 4 августа 1947 године („Службени лист ФНРЈ бр. 66/47);

51) Уредба о привредним предузећима инвалидских организација од 12 августа 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 70/47);

52) Уредба о платама радника и ученика у тракторским бригадама код пољопривредних машинских станица од 12 августа 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 70/47);

53) Уредба о изменама и допунама Уредбе о отказима радника и намештеника од 12 августа 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 70/47);

54) Уредба о повлачењу и замени новца који гласи на лире и о прерачунавању обавеза у динаре ФНРЈ на територији припојеној Федеративној Народној Републици Југославији по Уговору о миру са Италијом од 8 септембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 77/47);

55) Уредба о оснивању Генералне дирекције унутрашње пловидбе Министарства саобраћаја ФНРЈ од 11 септембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 78/47);

56) Уредба о одређивању сатне плате радницима запосленим у предузећима војне индустрије од 27 септембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 84/47);

57) Уредба о стављању ван снаге Уредбе о товљењу, ценама и промету свиња у економској 1947/48 години од 9 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 88/47);

58) Уредба о преносу послова јавних складишта у поморским лукама у надлежност Министарства поморства ФНРЈ и о оснивању главне дирекције лука и јавних складишта Министарства поморства ФНРЈ од 7 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 88/47);

59) Уредба о оснивању генералне дирекције медицинске производње Комитета за заштиту народног здравља Владе

ФНРЈ од 9 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ бр. 89/47);

60) Уредба о Савезној угоститељско-туристичкој школи од 7 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 89/47);

61) Уредба о обавезном осигурању свих пошилака које се предају на превоз југословенским државним железницама од 3 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 90/47);

62) Уредба о укидању Главне дирекције за трговину нафтом и нафтним дериватима Министарства трговине и снабдевања ФНРЈ од 18 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 91/47);

63) Уредба о преради маслина и откупу маслиновог уља рода 1947 године од 20 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 92/47);

64) Уредба о спајању Господарске банке за Истру, Ријеку и Словенско Приморје, Ријека са Народном банком ФНРЈ од 20 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 93/47);

65) Уредба о оснивању Кинематографског техникума од 28 октобра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 94/47);

66) Уредба о другој измени и допуни Уредбе о ревизији дозвола за рад и ликвидацију приватних кредитних предузећа од 5 новембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 96/47);

67) Уредба о припадностима службеника и намештеника у државним трговачким предузећима и њиховим продавницама као и у продавницама задруга, друштвених и масовних организација од 13 новембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 97/47);

68) Уредба о предаји Савезне пољопривредне школе за планинско газдовање са седиштем у Сарајеву Влади народне републике Босне и Херцеговине од 7 новембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 97/47);

69) Уредба о допуни Уредбе о ликвидацији пословања по земљорадничким дуговима од 14 новембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 99/47);

70) Уредба о оснивању и раду трговачких претставништава и трговачких заступништава иностраних предузећа и установа од 21 новембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 100/47);

71) Уредба о лучким накнадама од 21 новембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 100/47);

72) Уредба о изменама и допунама Уредбе о оснивању и раду техничких претставништава (репрезентација) од 21 новембра 1947 године („Службени лист ФНРЈ” бр. 100/47).

САВЕЗНО ВЕЋЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

ПРЕТСЕДНИШТВО САВЕЗНОГ ВЕЋА

Претседник

Владимир Св. Симић

Потпретседници:

Фрањо Гажи

Авдо Хумо

Секретари:

Момчило Марковић

Љубчо Арсов

Стеван Јовичић

СТАЛНИ ОДБОРИ САВЕЗНОГ ВЕЋА

ЗАКОНОДАВНИ ОДБОР

Моша Пијаде, *претседник*

Владимир Симић, *потпретседник*

Др Макс Шнудерл, *секретар*

Чланови:

Светозар Вукмановић

Милош Минић

Иван Гранђа

Живота Ђермановић

Др Јаков Гргурић

Мара Нацева

Михаило Ђуровић

Др Јерко Радмиловић

Лајчо Јарамазовић

Ђуро Салај

Тихомир Никодијевић

Сулејман Филиповић

Жоже Лампрет

Матевж Хаце

Филип Лакуш

Едхем Чамо

Радован Мијушковић

Мехмед Хоџа

Заменици:

Риста Антуновић

Иса Јовановић

Божидарка Дамњановић

Светозар Крстић

Владо Малески

Нимани Џавид

Бошко Шиљеговић

ОДБОР ЗА ПРИВРЕДНИ ПЛАН И ФИНАНСИЈЕ

Петар Стамболић, *претседник*
Филип Лакуш, *потпретседник*
Живота Ђермановић, *секретар*

Чланови:

Добросав Томашевић	Албин Випотник
Петар Мундрић	Жоже Јуранчич
Горољуб Поповић	Мустафа Виловић
Аћим Груловић	Петар Војновић
Душан Чалић	Љубчо Арсов
Томо Војковић	Мирко Крчић

Заменици:

Павле Геренчевић	Груја Новаковић
Радош Јовановић	Ванчо Бурзевски

Андрија Бубањ

МАНДАТНО-ИМУНИТЕТСКИ ОДБОР

Јован Веселинов, *претседник*
Петар Комадина, *потпретседник*
Вида Томшич, *секретар*

Чланови:

Ратко Петровић	Богоја Фотев
Вељко Зековић	Владо Шегрт

Заменици:

Душан Грк	Драго Гиздић	Милорад Вујичић
-----------	--------------	-----------------

АДМИНИСТРАТИВНИ ОДБОР

Драгослав Марковић, *претседник*
Тома Кутурец, *потпретседник*
Александар Шевић, *секретар*

Чланови:

Адам Остовић	Хамдија Темерлић
Фердо Година	Панто Малишић

Заменици:

Љубинка Милосављевић	Богдан Црнобрња	Фердо Година
----------------------	-----------------	--------------

ОДБОР ЗА МОЛБЕ И ЖАЛБЕ

Миле Перуничѝ, претседник
Др Метод Микуж, потпретседник
Борис Станковски, секретар

Чланови:

Др Александар Жижа
Мартин Сучиѝ

Милентије Поповиѝ
Перо Букановиѝ

Заменици:

Лерик Иштван

Мато Јакшиѝ

Богољуб Стојановиѝ

НАРОДНИ ПОСЛАНИЦИ САВЕЗНОГ ВЕЋА

Аголи др Неџат	Веселинов Јован	Даниловић Угљеша
Алексоски Борис	Веселинов — Мунџан	Девеџић Душан
Анрић Ратомир	Станка	Дорошки др Јован
Антић Милоје	Видовић Никола	Драгин Радивој
Антолић Фрањо	Виловић Мустафа	Драушник Јурица
Антуновић Риста	Випотник Албин	
Арсов Љубчо	Влатковић Немања	Ђермановић Живота
Аугустинов Мата	Влахов Димитар	Ђорговски Васил
	Војковић Томо	Ђорђевић Стојан
Бабић Антун-Туна	Војновић Петар	Ђукановић Перо
Бакарић др Владимир	Вркљан Анте	Ђукић Пане
Бакрач Јозо	Вујичић Милорад	Ђурђевић Чеда
Банак Јосип	Вујковац Михаило	Ђурић Љубодраг
Баричевић Перо	Вукадиновић Ђуро	Ђуровић Лазар
Белинић Марко	Вукашиновић Иван	Ђуровић Михаило
Беловуковић Милан	Вукмановић Светозар	
Бериша Рифат	Вулин Сава	Ерчић Живко
Беџирић др Тодор	Вучковић Сретен	
Бисић М. Милорад		Жигић Раде
Блажевић Јаков	Гаџи Фрањо	Жижа др Александар
Богданов Душан	Гаџиновић Вујица	Жујовић Сретен
Богданов Ђура	Гаџић Гојко	
Божовић Никола	Гаџић Радосав	Зековић Вељко
Боројевић Јован	Гашпар Јан	Зечевић Влада
Борштнар Жеже	Геренчевић Павле	Зечевић Славко
Брецељ др Маријан	Гигов Страхил	Зечевић Стево
Бохинц Андреј	Гиздић Драго	
Бошковић Ђорђе	Глухић Омер	Иванов Андреј
Бркић Душан	Година Фердо	Иванчевић Никола
Бркић Звонко	Госпић Светолик	Ивековић др Младен
Броз Јосип Тито	Гранђа Иван	Ивић Стјепан
Бубањ Андрија	Гранфил Тома	
Буљан Вице	Грбић Чедо	
Бурзевски Ванчо	Гргурић др Јаков	Јакшић Мато
Бурић Хасан	Гретић Ивица	Јакшић Никола
Бутозан др Васо	Грк Душан	Јанковић Љубо
	Грубих Чеда	Јанић Владо
Василев Ѓјорги	Грујић Радован	Јарамазовић Лајчо
Васиљевић Живан	Груловић Аћим	Јеленц Алеш
Вејновић Светозар		Јеремић Воја
Величковић Вучко	Дамњановић Божидарка	Јовановић Блажо

Јовановић Ђура	Крстић Светозар	Мијатовић Цвијетин
Јовановић Иса	Крстуловић Вицко	Мијушковић Радован
Јовановић Радош	Крце Павао	Микуж др Метод
Јовановић Спасоје	Крчић Мирко	Милојевић Милоје
Јовановић Станимир	Кузмановић др Славко	Милосављевић Љубинка
Јовићевић Павле	Кузмановски Боге	Миљковић Мито
Јовичић Стеван	Кузминац Стеван	Минић Милка
Јојкић Ђурица	Курт Хуснија	Минић Милош
Јоксимовић Момир	Кутурец Тома	Минчев Никола
Јосиповић Србољуб	Куфрин Милка	Михајловски Кирил
Јоцић Живојин	Кухар Ловре	Московљевић др Милош
Јуранчић Јоже		Мрковић Карло — Гашпар
	Лакатош Иштван	Мрковић Новица
Карабеговић Осман	Лакуш Филип	Мркоци Марко
Карајовић др Драгомир	Лалић Ђуро	Мугош Душан
Кардељ Едвард	Лампрет Јоже	Мујагић Хасан
Карнер др Иво	Лековић Воја	Мундрић Петар
Кецмановић др Војислав	Лерик Иштван	
Кидрич Борис	Лескошек Франц	Нађ Коста
Кимовец Франце	Леши Акиф Мустафа	Наумовски Круме
Кнез Јурица	Лукић Костадин	Нацева Мара
Ковачевић Вељко	Лулић Грго	Нешић Светомир
Ковачевић Митар		Нешковић др Благоје
Ковачевић Урош	Љујић Велибор	Никодијевић Тихомир
Ковачић Иван	Љујић Воја	Николић Живојин
Колишевски Лазар		Нимани Цавид
Комадина Петар	Мајхен Владо	Новаков Душан
Комненић Симо	Малески Владо	Новаковић Груја
Корен Јаков	Малишић Панто	Новосел др Шиме
Косановић Сава	Манџић Пашага	Новосел Стјепан
Косовац Младен	Маринко Миха	
Костић Велимир	Марковић Драгослав	Омановић Хамдија
Кохаровић др Александар	Марковић Милош	Опачић Станко
Коцбек Јоже	Марковић Момчало	Остовић Адам
Кочевар Франц	Марковић Немања	
Крањец Мишко	Маркотић Мато	Павловић Михаило
Крзнар Ђуро	Марчинковић Јозо	Павловић Павле
Криезиу Хасан	Мастиловић Новак	Пађен Бранко
Крстевски Киро	Матић Радомир	Пајковић Ђоко
Крстић Бошко	Мачек Иван—Матија	Пахић Лука
	Месић Јосип	
	Међо Томо	

Пашалић Едхем	Рибар др Иван	Трифунковић Светислав
Пенезић Слободан	Рибич Иван	Туцман Јосип
Перковић Миле	Рибникар Владислав	
Перуничкић Миле	Рикановић Илија	Темерлић др Хамдија
Петровић Душан	Ритиг др Светозар	Ђурувија Тода
Петровић Ратко		
Петровић Славољуб	Савић Брано	Узуновски Цветко
Петрушев Кирил	Салаи Јожеф	
Пијаде Моша	Салај Ђуро	Фајфар Тоне
Плавшић Лазар	Самарџија Стево	Ференчак Иван
Побрић Едхем	Светек Франце	Ференчина Томо
Полич Зоран	Секелј Јожеф	Филаковић Имро
Половић Марко	Симеонович Јанко	Филиповић Сулејман
Попов Жива	Симеунчевић Гавро	Фотев Богоја
Поповић Горољуб	Симић Владимир	Фрнтић Елизабета
Поповић Јован	Синановић Хамдија	
Поповић Коча	Смајовић Василије	Хасанагић Хилмија
Поповић Љубомир	Сремец др Златан	Хаџе Матевж
Поповић Миленџије	Стамболиски Асен	Хаџи Мустафа Хасан
Почуча Миле	Стамболић Петар	Шукри
Првчић Стјепан	Станковски Борис	Хаџић Бошко
Прибић Милан	Стефановић Иван	Хебранг Андрија
Прибићевић др Раде	Стефановић Миливоје	Хољевац Већеслав
Пуцар Ђуро — Стари	Стефановић Светислав	Хотић Месуд
	Стојадиновић Михаило	Хоџа Мехмед
Радмиловић др Јерко	Стојановић Богољуб	Хоџа Фадил
Радовановић Миливоје	Суботин Иван	Хоџић Мујо
Радовановић Милија	Сутловић Рикард	Хрибар Јанез
Радуловић Таса	Сучић Мартин	Хукић Мехмедалија
Рамљак др Анте		Хумо Авдо
Ранковић Александар	Тодоровић Мијалко	
Рапаић Ђиро	Тодоровић Симо	Цветић Боса
Рац Винце	Толо Нико	Цветић Милија
Рашовић Милош	Томашевић Добросав	Цетинић Марин
Релић Петар	Томшич Вида	Црнобрња Богдан
Реџић Енвер	Трајковић Александар	Црногорчевић Јово

Чакић Бошко	Џојић Анто	Шегрт Владо
Чалић Душан		Шиљеговић Бошко
Чамо Едхем	Шакић Јован	Шкаре Станко
Чаушевић-Чауш Иван	Шарац др Заим	Шнудерл др Макс
Ченгић Ферид	Шарац Спасоје	Шпиљак Фрањо
Чешњај Томо	Шатев Павел	Шпиљак Мика
Чобански Спасоје	Шаћири Исмет	Шпрљан Гуште
Чолак Петар	Шевић Александар	Шутић Анте
Чубриловић др Васо		

VEĆE NARODA NARODNE SKUPŠTINE FNRJ

PRETSEDNIŠTVO VEĆA NARODA

Pretsednik

Josip Vidmar

Potpretsednici:

Božidar Maslarić

Kosan Pavlović

Sekretari:

Dr Branko Čubrilović

Joza Milivojević

Mihailo Grbić

STALNI ODBORI VEĆA NARODA

ZAKONODAVNI ODBOR

Božidar Maslarić, predsednik

Tomo Čiković, potpretsednik

Dr Dušan Bratić, sekretar

Članovi:

Mihailo Apostolski

Mitar Bakić

Panko Brašnarov

Rato Dugonjić

Srećko Žumer

Dragoljub S. Ilić

Joza Milivojević

Bogdan Oreščanin

Ninko Petrović

Milan Popović

Dobrivoje Radosavljević

Josip Rus

Dr Siniša Stanković

Tone Hafner

Mustafa Hodža

Dr Josip Hrnčević

Miloš Carević

Dr Branko Čubrilović

Zamenici:

Sreten Vukosavljević

Kosan Pavlović

Ladislav Ambrožič

Radovan Papić

Antun Augustinčić

Mihailo Grbić

Naum Naumovski

ODBOR ZA PRIVREDNI PLAN I FINANSIJE

Dr Obren Blagojević, predsednik
Ivan Gošnjak, potpredsednik
Rade Hamović, sekretar

Članovi:

Anka Berus	Mitra Mitrović
Hasan Brkić	Aleksandar Stojanović
Dr Vojin Carić	Ali Šukria
Josip Jeras	Radomir Todorović
Beño Kotnik	Aleksa Tomić
Veselinka Malinska	Ivan Turković

Zamenici:

Krsto Filipović	Tone Dolinšek
Radovan Popović	Kiril Miljovski

Bogde Jadrešin

MANDATNO-IMUNITETSKI ODBOR

Aleksa Tomić, predsednik
Savo Orović, potpredsednik
Jovan Jegdić, sekretar

Članovi:

Dušan Rkman	Anto Babić
Tone Sušteršič	Nikola Martinovski

Zamenici:

Dragutin Sali	Ivan Novak	Živojin Čurčić
----------------------	-------------------	-----------------------

ADMINISTRATIVNI ODBOR

Milan Smiljanić, predsednik
Šefket Maglajlić, potpredsednik
Krsto Popivoda, sekretar

Članovi:

Ljuba Momčilović	Ladislav Ambrožič
Frano Borić	Dr Gjorgi Gavrilski

Zamenici:

dr Rudolf Obračunč	Niko Jurinčić	Kerime Muća
---------------------------	----------------------	--------------------

ODBOR ZA MOLBE I ŽALBE

Marko Vujačić, predsednik
Pepica Kardelj, potpredsednik
Dr Milorad Vlajković, sekretar.

Članovi:

Pal Šoti
Mate Kršul

Zora Nikolić
Mustafa Abduraim

Zamenici:

Dr Pavel Lunaček **Ljiljana Čalovska** **Skender Kulenović**

NARODNI POSLANICI VEĆA NARODA

Abduraim Mustafa	Gošnjak Ivan	Krajačić Ivan
Aguš Kurteš	Grbić Mihailo	Kršul Mate
Ambrožić Ladislav	Gregorjč dr Pavle	Kulenović Skender
Andrejev Bane		
Apostolski Mihailo	Dimitrijević Spasoje	Lautaš Trajan
Augustinčić Antun	Dobrašinović Miloje	Lisi Sali
Aceva Vera	Dolinšek Tone	Lubej France
	Dugonjić Rato	Lunaček dr Pavel
Babić Anto		
Babić Ljubo	Daković Spasoje	Maglajić Šefket
Babović Spasenija	Đilas Milovan	Malinska Veselinka
Bajalski Risto	Đuričin Mjilvoj	Manojlović Radmila
Bakić Mitar		Markovski Venko
Barbarjč Božo	Evetović dr Matija	Martinovski Nikola
Bebler dr Aleš		Marušić dr Drago
Bevk France	Žižić Živko	Maslarjč Božidar
Berus Anka	Žumer Srećko	Masnić Petar
Blagojević dr Obren	Župančić Oton	Milivojević Joza
Bojnović Đurađ		Miljovskij Kiril
Borić Franjo	Zatrjč Sait	Mitrović Božo
Bratić dr Dušan	Zogović Radovan	Mitrović Mjtra
Brašnarov Panko		Mičunović Veljko
Brkić Hasan	Ivović Dušan	Mlakar Alojzij
Bursać Mijan	Ilić S. Dragoljub	Mojsov Lazar
	Ilić Pavle	Momčilović Ljuba
Varga Ištvan	Imamović Fadil	Mugoša Andrija
Vasiljević Dušan		Muhtari Osman
Vidmar Josip	Jadrešjn Bogde	
Vidmar Tone	Jakovljević dr Stevan	Nad Gavrilo
Vicković Mihajlo	Jegdić Jovan	Nazor Vladjmir
Vlajković dr Milorad	Jeras Josip	Naumovski Naum
Vrbovski Pavel	Jurinčić Niko	Nenezić Radojica
Vujasinović Todor		Nestorov dr Dimitar
Vujajić Marko	Kavčić Stane	Nikolić Zora
Vukosavljević Sreten	Kapetanović Hajro	Novak Ivan
	Kardelj Pepica	Nošpal Tode
Gavriliški dr Gjorgi	Kerime Muča	
Galijašević Bećir	Knezić Anka	
Garčević Gojko	Komnenić Petar	Obračunč dr Rudolf
Gaš Aljuš	Kotnik Beno	Olah Šandor
Goľubović Marinko	Kocbek Edvard	Orešćanin Bogdan
Goľubović Radonja	Križman dr Hinko	Orović Savo

Pavić Niko	Savić Kirilo	Hamović Rade
Pavlović Kosan	Saili Dragutin	Hašner Tone
Papić Radovan	Salacan don Ante	Herljević Franjo
Pejnović Kata	Sejfula Kemal	Hodža Mustafa
Perović Puniša	Smiljanić Milan	Hodžić Džeko
Petrović Mašo	Smodlaka dr Josip	Hrnčević dr Josip
Petrović Nikola	Spirov dr Boris	
Petrović Ninko	Stanković dr Siniša	
Plepečić Stjepan	Stojanović Aleksandar	Cajnkari dr Stanko
Pešev Nikola Pančev	Sulejmani Hivzi	Carević Miloš
Poglajen Franc	Sulejmanovski Hafiz	Čarić dr Vojin
Popivoda Krsto	Sučić Florijan	Celeski Lazar
Popović Dušan		
Popović S. Milan	Tadić Života	Čalovska Lijana
Popović dr Miloš	Temeškovski Borko	Čiković Tomo
Popović Radovan	Todorović Radomir	Čolaković Rodoljub
Prodanović M. Jaša	Tomić Aleksa	Čubrilović dr Branko
	Turković Ivan	
		Džankić Hasan
Radović Vuko	Četković Jovan	
Radosavljević Dobrivoje	Čišić Husein	Šentjurić Lidija
Rebac Hasan	Čurčić Živojin	Šećeragić Murad
Redža Zekerija		Šoti Pal
Rkman Dušan	Filipović Krsto	Šukrija Ali
Ruš Josip	Frol Frane	Šušteršić Tone

ПРЕЗИДИЈУМ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ФНРЈ

Претседник

Др Иван Рибар

Потпретседници:

Моша Пијаде
Филип Лакуш

Јосип Рус
Ђуро Пуцар

Димитар Влахов
Марко Вујачић

Секретар

Миле Перуничић

Чланови:

Јосип Броз Тито, Бане Андрејевић, др Владимир Бакарић, Душан Бркић, Јосип Видмар, Милован Ђилас, Едвард Кардељ, Сретен Жујовић, др Сениша Станковић, Влада Зечевић, др Стеван Јаковљевић, Блажо Јовановић, др Драгољуб Јовановић, Борис Кидрич, Сава Косановић, Лазар Колишевић, др Благоје Нешиковић, Јаша Продановић, Александар Ранковић, др Златан Сремец, Добросав Томашевић, Фране Фрол, Андрија Хебранг, Авдо Хумо, Родољуб Чолаковић, Владо Шегрт.

Врховни командант Југословенске армије

Маршал Југославије

Јосип Броз Тито

В Л А Д А

ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Претседник Владе ФНРЈ и Министар народне одбране
Маршал Југославије **Јосип Броз Тито**;

Потпретседник Владе ФНРЈ и Претседник Контролне
комисије **Едвард Кардељ**;

Потпретседник Владе ФНРЈ **Јаша Продановић**;

Министар Савезне владе **Милован Ђилас**;

Министар Савезне владе **Кирило Савић**;

Министар Савезне владе др **Димитар Несторов**;

Министар Савезне владе **Сава Косановић**;

Министар унутрашњих послова **Александар Ранковић**;

Министар индустрије и Претседник Привредног савета
Борис Кидрич;

Министар иностраних послова **Станоје Симић**;

Министар саобраћаја **Тодор Вујасиновић**;

Министар поморства **Анте Вркљан**;

Министар пошта др **Драго Марушић**;

Министар спољне трговине инж. **Милентије Поповић**;

Министар електропривреде инж. **Никола Петровић**;

Министар финансија **Сретен Жујовић**;

Министар правосуђа **Фране Фрол**;

Претседник Савезне планске комисије **Андреја Хебранг**;

Министар рударства **Бане Андрејев**;

Министар трговине и снабдевања др **Заим Шарац**;

Министар пољопривреде и шумарства др **Васо Чубри-
ловић**;

Министар рада **Вицко Крстуловић**;

Министар грађевина **Влада Зечевић**.

ВРХОВНИ СУД ФНРЈ

Претседник

Витомир Петровић

Чланови:

Милован Крчић, Петар Раичковић, Петар Пирузе, др Звонимир Шврљуга, Никола Станковић, Александар Тодоровић и др Маријан Деренчин.

Јавни тужилац ФНРЈ

Др Јосип Хрнчевић

Sadržaj

PRVA SEDNICA VEĆA NARODA — 24 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

	Strana
1 — Saopštenje Ukaza Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o sazivanju Narodne skupštine FNRJ u IV redovno zasjedanje za 24 novembar 1947 godine — — — — —	3
2 — Saopštenje o smrti narodnog poslanika Ivana Milankovića — — — — —	4
3 — Saopštenje o podnetim zakonskim predlozima i odborskim izveštajima — — — — —	5
4 — Saopštenje o osudi narodnog poslanika Velimira Skerlića — — — — —	5
5 — Saopštenje da je Prezidijum Narodne skupštine FNRJ dao odobrenje za vođenje krivičnog postupka protiv Franca Snoja, narodnog poslanika — — — — —	5
6 — Saopštenje o osudi narodnog poslanika Franca Snoja — — — — —	6
7 — Otsustva narodnih poslanika — — — — —	6
8 — Molbe i žalbe — — — — —	6

Dnevni red:

1 — Utvrđivanje dnevnog reda — — — — —	6
--	---

PRVA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 24 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

1 — Saopštenje Ukaza Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ o sazivanju Narodne skupštine FNRJ u IV redovno zasjedanje za 24 novembar 1947 godine — — — — —	7
2 — Saopštenje o podnetim zakonskim predlozima i odborskim izveštajima — — — — —	8
3 — Ostavke narodnih poslanika Gligorija Mandića i Miodraga Nedeljkovića — — — — —	9
4 — Saopštenje da je Prezidijum Narodne skupštine FNRJ dao odobrenje za pokretanje krivičnog postupka protiv narodnog poslanika dr Dragoljuba Jovanovića — — — — —	9

5 — Saopštenje o osudi dr Dragoljuba Jovanovića, narodnog poslanika	10
6 — Otsustva narodnih poslanika	10

Dnevni red:

1 — Utvrđivanje dnevnog reda	10
------------------------------	----

DRUGA SEDNICA VEĆA NARODA — 25 NOVEMBRA 1947**Pre dnevnog reda:**

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice	13
2 — Saopštenje da je narodni poslanik Marko Vujačić podneo Predlog zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama FNRJ	13
3 — Saopštenje o podnetim odborskim izveštajima	13
4 — Usvajanje izveštaja Mandatno-imunitetskog odbora o dolasku za narodnog poslanika dr Matije Evetovića na mesto Ivana Milankovića	14
5 — Usvajanje izveštaja Mandatno-imunitetskog odbora o dolasku za narodnog poslanika Žvote Tadića na mesto Velimira Skerlića	15
6 — Usvajanje izveštaja Mandatno-imunitetskog odbora o dolasku za narodnog poslanika dr Rudolfa Obračunča na mesto Franca Snoja	16
7 — Otsustva narodnih poslanika	17

Dnevni red:

1 — Pretres i usvajanje Predloga osnovnog zakona o odnosima roditelja i dece	18—28
Govornici: izvestilac Joza Milivojević	18
dr Dušan Bratić	22
2 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ličnim imenima	28—29
Govornici: izvestilac Srećko Žumer	28
3 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmeni i dopun: Zakona o ordenima i medaljama FNRJ	29—30
Govornici: izvestilac Mihailo Apostolski	29
4 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika	30—32
Govornici: izvestilac Dragoljub Ilić	30
5 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o regulisanju tereta uknjiženih na nepokretnostima koje su agrarnom reformom i konfiskacijom prešle u svojinu države	32—33
Govornici: izvestilac Tomo Čiković	32
6 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama čl. 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji	33—34

	Strana
Govornici: izvestilac dr Branko Čubrilović — — —	33
7 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa — — — — —	34—35
Govornici: izvestilac Dragoljub Ilić — — — — —	34
8 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o kretanju na granici — — — — —	35—37
Govornici: izvestilac Milan Popović — — — — —	35

DRUGA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 25 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice	39
2 — Saopštenje da je narodni poslanik Mile Peruničić podneo Predlog zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama FNRJ — — — — —	39
3 — Usvajanje izveštaja Mandatno-imunetskog odbora o dolasku za narodnog poslanika Vučka Veličkovića na mesto Miodraga Nedeljkovića — — — — —	39
4 — Usvajanje izveštaja Mandatno-imunetskog odbora o dolasku za narodnog poslanika Jove Crngorčevića na mesto Gligorija V. Mandića — — — — —	40
5 — Usvajanje izveštaja Mandatno-imunetskog odbora o dolasku za narodnog poslanika Stojana Đorđevića na mesto dr Dragoljuba Jovanovića — — — — —	41
6 — Saopštenje o podnetim odborskim izveštajima — — — — —	42
7 — Otsustva narodnih poslanika — — — — —	43
8 — Molbe i žalbe — — — — —	43

Dnevni red:

1 — Pretres i usvajanje Predloga osnovnog zakona o odnosima roditelja i dece — — — — —	43—47
Govornici: izvestilac dr Maks Šnuderl — — — — —	43
2 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ličnim imenima — — — — —	47—48
Govornici: izvestilac Mihailo Đurović — — — — —	47
3 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmeni i dopuni Zakona o ordenima i medaljama FNRJ — — — — —	48—49
Govornici: izvestilac Matevž Haca — — — — —	48
4 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o ustanovljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika — — — — —	49—50
Govornici: izvestilac Lajčo Jaramazović — — — — —	49
5 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o regulisanju tereta uknjiženih na nepokretnostima koje su agrarnom reformom i konfiskacijom prešle u svojinu države — — — — —	50—51

	Strana
Govornici: izvestilac Radovan Mijušković — — — —	50
6 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama člana 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji — — — —	51—52
Govornici: izvestilac Filip Lakuš — — — —	51
7 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa — — — —	52
Govornici: izvestilac Radovan Mijušković — — — —	52
8 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o kretanju na granici — — — —	52—53
Govornici: izvestilac Jože Lampret — — — —	52

TREĆA SEDNICA VEĆA NARODA — 26 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice	55
2 — Usvajanje definitivnih tekstova zakonskih predloga	55
3 — Otsustva narodnih poslanika — — — —	56

Dnevni red:

1 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o vojnim sudovima — — — —	56—57
Govornici: izvestilac Bogdan Oreščanin — — — —	56
2 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o vojnoj obavezi državljana FNRJ — — — —	57—59
Govornici: izvestilac Mihailo Apostolski — — — —	57
3 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o ratnim vojnim invalidima — — — —	59—60
Govornici: izvestilac Mustafa Hodža — — — —	59
4 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o mirnodopskim vojnim invalidima — — — —	60—61
Govornici: izvestilac Mustafa Hodža — — — —	60
5 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o državljanstvu FNRJ — — — —	61—62
Govornici: izvestilac Tone Hafner — — — —	61
6 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o državljanstvu lica na području pripojenom FNRJ po Ugovoru o miru sa Italijom — — — —	62—64
Govornici: izvestilac dr Branko Čubrilović — — — —	62
Saopštenje da je Zakonodavni odbor podneo izveštaj o Predlogu zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama FNRJ — — — —	64

	Strana
Govornici: izvestilac Tomo Čiković — — — — —	103
5 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o dopuni Zakona o taksama — — — — —	104—105
Govornici: izvestilac Milan Popović — — — — —	104
6 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o dopuni Zakona o organizaciji državne poljoprivredne mašinske službe	105—106
Govornici: izvestilac Tone Hafner — — — — —	105
7 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o zabranj upotrebe grba, pečata i imena Organizacije Ujedinjenih nacija —	106—108
Govornici: izvestilac Panko Brašnarov — — — — —	106
8 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama FNRJ — — — — —	108—109
Govornici: izvestilac dr Dušan Bratić — — — — —	108
9 — Pretres i usvajanje Predloga osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	109—114
Govornici: izvestilac dr Dušan Bratić — — — — —	109

ČETVRTA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 27 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice —	115
2 — Usvajanje definitivnih tekstova zakonskih predloga	115
3 — Otsustva narodnih poslanika — — — — —	116

Dnevni red:

1 — Pretres i usvajanje Predloga opšteg zakona o šumama — — — — —	116—120
Govornici: izvestilac Ivan Granda — — — — —	116
Imro Filaković — — — — —	118
2 — Pretres i usvajanje Predloga opšteg zakona o lovu	120—123
Govornici: izvestilac Sulejman Filipović — — — — —	120
Dopuna dnevnog reda — — — — —	123
3 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže — — — — —	123—126
Govornici: izvestilac dr Jerko Radmilović — — — — —	123
4 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o ukidanju stava 3 člana 14 Zakona o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaze — — — — —	127—128
Govornici: izvestilac Radovan Mijašković — — — — —	127
5 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o taksama — — — — —	128—129
Govornici: izvestilac Mehmed Hodža — — — — —	128
6 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama zakona o organizaciji državne poljoprivredne mašinske službe — — — — —	129
Govornici: izvestilac Mehmed Hodža — — — — —	129
7 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o zabrani upotrebe grba, pečata i imena Organizacije Ujedinjenih nacija	129—130

	Strana
Govornici: zvestilac Mehmed Hodža — — — — —	129
8 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o dopunj Zakona o ordenima i medaljama FNRJ — — — — —	130—131
Govornici: izvestilac Đuro Salaj — — — — —	130
9 — Pretres i usvajanje Predloga osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	131—134
Govornici: zvestilac dr Jakov Grgurić — — — — —	131, 132
Saopštenje o ostavci Voje Lekovića na položaj sekretara Saveznog veća — — — — —	134

PETA SEDNICA VEĆA NARODA — 28 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice —	137
2 — Usvajanje definitivnih tekstova zakonskih predloga	137—138

Dnevni red:

1 — Pretres i usvajanje Predloga krivičnog zakonika — Opšti deo — — — — —	138—176
Govornici: izvestilac dr Josip Hrnčević — — — — —	138
Joza Milivojević — — — — —	149
Mihailo Grbić — — — — —	153
dr Dušan Bratić — — — — —	159
Josip Rus — — — — —	166
dr Vojin Carić — — — — —	170
Dopuna dnevnog reda — — — — —	176
2 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o dopuni Zakona o krivičnim delima protiv naroda i države — — —	176—177
Govornici: izvestilac dr Josip Hrnčević — — — — —	176
3 — Izbor zamenika stalnih odbora Veća naroda — — —	177
Govornici: dr Obren Blagojević — — — — —	177, 178
4 — Usvajanje izmena i dopuna u Predlogu osnovnog zakona o prekršajima prema amandmanima Vlade FNRJ — — —	178—181
Govornici: poverenik Vlade Negotav Ocokoljić — — —	178
izvestilac dr Dušan Bratić — — — — —	181
5 — Potvrda uredaba Vlade FNRJ donetih u vremenu od 10 marta do 26 novembra 1947 — — — — —	181
6 — Usvajanje izveštaja Administrativnog odbora o računsko-blagajničkom poslovanju Veća naroda — — —	181—183
Govornici: izvestilac Ljuba Momčilović — — — — —	181
Otsustva narodnih poslanika — — — — —	183

PETA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 28 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

	Strana
1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice —	185
2 — Usvajanje definitivnih tekstova zakonskih predloga	185—186
3 — Usvajanje izmena i dopuna u Predlogu osnovnog zakona o prekršajima prema amandmanima Vlade FNRJ —	186—190
Govornici: poverenik Vlade Petar Ivičević — — —	186
izvestilac dr Jakov Grgurić — — —	188, 189
4 — Potvrda uredaba Vlade FNRJ donetih u vremenu od 10 marta do 26 novembra 1947 — — —	190
5 — Usvajanje izveštaja Administrativnog odbora o računsko-blagajničkom poslovanju Saveznog veća	190—192
6 — Ispravka četvrte tačke dnevnog reda — — —	192
7 — Otsustva narodnih poslanika — — —	192

Dnevni red:

1 — Pretres i usvajanje Predloga krivičnog zakonika — Opšti deo — — — — —	193—209
Govornici: izvestilac Moša Pijade — — — — —	193
dr Jakov Grgurić — — — — —	204
Jakov Blažević — — — — —	206
2 — Pretres i usvajanje Predloga zakona o dopuni Zakona o krivičnim delima protiv naroda i države — — —	209—210
Govornici: izvestilac Moša Pijade — — — — —	209
3 — Izbor sekretara Saveznog veća — — — — —	210
Govornici: Dušan Petrović-Šane — — — — —	210
4 — Izbor članova i zamenika u stalnim odborima — — —	210—212
Govornici: dr Jerko Radmilović — — — — —	210—212
5 — Definitivno usvajanje Predloga osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	212—213
Saopštenje akta Prezidijuma o sazivanju zajedničke sednice za 29 novembar 1947 — — — — —	213

SESTA SEDNICA VEĆA NARODA — 29 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice —	215
2 — Saopštenje akta Prezidijuma o sazivanju zajedničke sednice za 29 novembar 1947 — — — — —	216

SESTA SEDNICA SAVEZNOG VEĆA — 29 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

1 — Čitanje i usvajanje zapisnika prethodne sednice —	219
2 — Otsustva narodnih poslanika — — — — —	219

Dnevni red:

1 — Usvajanje definitivnih tekstova zakonskih predloga	219—220
--	---------

ZAJEDNIČKA SEDNICA — 29 NOVEMBRA 1947

Pre dnevnog reda:

	Strana
1 — Utvrđivanje dnevnog reda — — — — —	221—222

Dnevni red:

1 — Rešavanje o potvrdi odluka Prezidijuma Narodne skupštine FNRJ — — — — —	222—225
Govornici: Sekretar Prezidijuma Mile Peruničić — —	222—224
2 — Svečanji deo sednice povodom praznika 29 novembra	225—236
Govornici: Pretsednik Prezidijuma dr Ivan Ribar — —	225
3 — Čitanje Ukaza o odlikovanju Maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita Ordenom slobode — — — — —	232
Govornici: Sekretar Prezidijuma Mile Peruničić — —	232
Pretsednik Prezidijuma dr Ivan Ribar — —	233
Maršal Jugoslavije Josip Broz Tito — —	234

SPISAK PRILOGA

	Strana
1 — Predlog osnovnog zakona o odnosima roditelja i dece —	239
Obrazloženje — — — — —	247
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	252
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	254
2 — Predlog zakona o ličnim imenima — — — — —	256
Obrazloženje — — — — —	263
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	266
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	268
3 — Predlog zakona o izmeni i dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije —	270
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	271
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	272
4 — Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o ustano- vljenju prava na penziju i o penzionisanju državnih službenika — — — — —	273
Obrazloženje — — — — —	274
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	276
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	277
5 — Predlog zakona o regulisanju tereta uknjiženih na nepo- kretnostima koje su agrarnom reformom i konfiskacijom prešle u svoju državu — — — — —	279
Obrazloženje — — — — —	281
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	284
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	285
6 — Predlog zakona o izmenama i dopunama člana 36 Zakona o agrarnoj reformi i kolonizaciji — — — — —	287
Obrazloženje — — — — —	288
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	289
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	290
7 — Predlog zakona o overavanju potpisa, rukopisa i prepisa Obrazloženje — — — — —	292
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	296
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	297
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	298
8 — Predlog zakona o kretanju na granici — — — — —	300
Obrazloženje — — — — —	302
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — —	303
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — —	305
9 — Predlog zakona o vojnim sudovima — — — — —	306
Obrazloženje — — — — —	311

	Strana
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	316
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	318
10 — Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vojnoj obavezi državljana Federativne Narodne Republike Jugoslavije — — — — — — — — — —	319
Obrazloženje — — — — — — — — — —	320
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	322
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	324
11 — Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o ratnim vojnim invalidima — — — — — — — — — —	325
Obrazloženje — — — — — — — — — —	326
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	328
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	330
12 — Predlog zakona o dopuni Zakona o mirnodopskim vojnim invalidima — — — — — — — — — —	331
Obrazloženje — — — — — — — — — —	331
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	332
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	333
13 — Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o državljanstvu Federativne Narodne Republike Jugoslavije — — —	335
Obrazloženje — — — — — — — — — —	337
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	339
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	340
14 — Predlog zakona o državljanstvu lica na području pripojenom Federativnoj Narodnoj Republici Jugoslaviji po Ugovoru o miru sa Italijom — — — — — — — — — —	342
Obrazloženje — — — — — — — — — —	344
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	345
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	347
15 — Predlog opšteg zakona o šumama — — — — — — — — — —	348
Obrazloženje — — — — — — — — — —	359
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	366
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	367
16 — Predlog opšteg zakona o lovu — — — — — — — — — —	369
Obrazloženje — — — — — — — — — —	374
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	377
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	380
17 — Predlog zakona o izmeni Zakona o rešavanju imovinskih sporova putem državne arbitraže — — — — — — — — — —	382
Obrazloženje — — — — — — — — — —	392
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	395
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	397
18 — Predlog zakona o ukidanju stava 3 člana 14 Zakona o suzbijanju nedopuštene trgovine, nedopuštene špekulacije i privredne sabotaže — — — — — — — — — —	399
Obrazloženje — — — — — — — — — —	399
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	400
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	401
19 — Predlog zakona o dopuni Zakona o taksama — — — — — — — — — —	402
Obrazloženje — — — — — — — — — —	402
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — —	403
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — —	404

	Strana
20 — Predlog zakona o dopuni Zakona o organizaciji državne poljoprivredne mašinske službe — — — — —	406
Obrazloženje — — — — —	406
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	407
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	408
21 — Predlog zakona o zabrani upotrebe grba, pečata i imena Organizacije Ujedinjenih nacija — — — — —	410
Obrazloženje — — — — —	410
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	411
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	412
22 — Predlog zakona o dopuni Zakona o ordenima i medaljama Federativne Narodne Republike Jugoslavije — — — — —	414
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	415
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	416
23 — Predlog osnovnog zakona o prekršajima — — — — —	417
Obrazloženje — — — — —	448
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	452
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	457
24 — Projekat krivičnog zakonika — Opšti deo — — — — —	458
Obrazloženje — — — — —	482
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	489
Dodatak izveštaju Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	494
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	495
Dodatak izveštaju Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	496
25 — Predlog zakona o dopuni Zakona o krivičnim delima protiv naroda i države — — — — —	497
Izveštaj Zakonodavnog odbora Saveznog veća — — — — —	498
Izveštaj Zakonodavnog odbora Veća naroda — — — — —	499
26 — Pismo Vlade FNRJ Narodnoj skupštini FNRJ — — — — —	501
Spisak uređaba Vlade FNRJ donetih u vremenu od 10 marta do 26 novembra 1947 godine po pitanjima iz narodne privrede — — — — —	501
27 — Pretsedništvo Saveznog veća — — — — —	507
Stalni odbori — — — — —	507
Narodni poslanici — — — — —	510
28 — Pretsedništvo Veća naroda — — — — —	514
Stalni odbor — — — — —	514
Narodni poslanici — — — — —	517
29 — Prezidijum Narodne skupštine FNRJ — — — — —	519
30 — Vrhovni komandant Jugoslovenske armije — — — — —	520
31 — Vlada FNRJ — — — — —	521
32 — Vrhovni sud FNRJ — — — — —	522
83 — Javni tužilac FNRJ — — — — —	522

REGISTAR GOVORNIKA

Apostolski Mihailo	29—30, 57—59
Blagojević dr Obren	177—178
Blažević Jakov	206—208
Bratić dr Dušan	22—27, 108—113, 159—166, 181
Brašnarov Panko	106—107
Broz Josip Tito	234—236
Vidmar Josip	3—8, 13—18, 22, 27—30, 32—35, 37, 55—57, 59—64, 85—86, 90, 94, 99—100, 102—109, 113—114, 137—138, 149, 153, 159, 166, 170, 176—178, 181, 183, 215—217, 221—225, 236
Granda Ivan	116—119
Grbić Mihailo	55, 153—159, 215
Grgurić dr Jakov	131—134, 188—190, 204—206
Đurović Mihailo	47—48
Žumer Srećko	28
Ivičević Petar	186—188
Ilić Dragoljub	30—32, 34—35
Jaramazović Lajčo	49, 80
Jegdić Jovan	14—16
Jovičić Stevan	65, 115, 185, 190, 219
Krdžić Mirko	68—73
Lakuš Filip	51
Lampret Jože	52—53, 80—83
Leković Voja	39
Mijušković Radovan	50, 52, 127—128

Milivojević Joza	18—21, 27, 85, 149—153
Momčilović Ljuba	181—183
Oreščanin Bogdan	56—57
Ocokoljić Negosav	178—181
Perunčić Mile	222—224
Petrović Dušan-Šane	210
Petrović Ninko	100—102
Pijade Moša	193—204, 208—209
Popović Milan	35—37, 104—105
Radmilović dr Jerko	76—79, 123—126, 210—212
Ribar dr Ivan	225—234
Rus Josip	166—170
Salaj Đuro	130—131
Simić Vladimír	7—11, 39—43, 47—53, 65—67, 73, 75—76, 78—80, 83—84, 115—116, 118—120, 122—123, 126—132, 134—135, 185—186, 188—193, 204, 206, 208—214, 219—220
Stanković dr Siniša	90—94, 99
Filaković Imro	118—119
Filipović Sulejman	73—76, 120—122
Hafner Tone	61—62, 105—106
Hace Matevž	48
Hodža Mehmed	128—130
Hodža Mustafa	59—61
Hrnčević dr Josip	138—149, 176—177
Carević Miloš	86—90, 94—99
Carić dr Vojin	170—175
Čiković Tomo	32—33, 103
Čubrilović dr Branko	13, 33, 62—63, 137
Šnuderl dr Maks	43—47, 66—67, 73

